

KNINSKI RJEČNIK

---

iz osamdesetih pa do pred rat

**Kninski Rječnik
iz osamdesetih pa do pred rat**

Izdavač:

po principu KUD Idijota, bolje izdati knjigu nego prijatelja
knjigu izdaje kninska web mularija

Distribucija:

mreža kninskih berekina po cijelom svijetu

copyright © kninska web mularija

Sva prava potpuno nezadržana, u slučaju htjenja, kopiraj i šalji dalje

Prvo izdanje Kninskog Rječnika objavljeno je na internetu u ljeto 1998.

ISBN broj je ostavljen za vrijednija književna ostvarenja

Kninski Rječnik prebiva i na internet stranici
www.kninskirjecnik.com

autor ne preuzima nikakve obaveze
za psiho socijalne posljedice izazvane
izdavanjem ove knjige

Sadržaj

Umjesto predgovora	7
Predgovor sa web site-a www.kninskirjecnik.com	11
Kako čitati Kninski Rječnik	13
Slova A-Ž	15
Knin Netizens	169
Fade out	175

Malom kninskom čovjeku

Umjesto Predgovora

Eali sad nešto posebno. Kninski Rječnik je fenomenalan. Ali zaista. Iskreno mislim da je malo ovdašnjih gradova koji imaju onako lepu, pitku i romantičnu ličnu kartu, kakva se može naći na onim stranama, malu hroniku koja bi kompletna mogla da se pretoči u knjigu tipa "Kad su cvetale tikve" ili u film kao što je "Otac na službenom putu", ili neku novu seriju "Grlom u jagode" ili "Više od igre". Eto i ja koji nikad nisam živio u Kninu nego sam ga samo gledao iz kupea onih letnjih vozova koji žure na more, a u kninskoj stanici se samo izduvaju i promene pantalone – i ja sam se čitajući pomalo osetio kao da sam nekad bio deo tog grada i poznavao one ljude i ona mesta.

Takav "spleen" kakav u Rječniku provejava imali su valjda još samo Sarajevo, Mostar, Beograd u određenoj meri i... eto ne mogu da se setim još nekog grada. Tako da je sve to - i grad i ljudi koji o njemu onako kazuju - za mene pravo otkriće. Sve kao iz zezanja i opuštenog čavrljanja, sve kao olako i bez mnogo razmišljanja pisano, i povrh svega različiti ljudi, različiti životi i sećanja - a tako čvrst i homogen rezultat. Kao da je neki dobar pisac izmislio čitavo mesto, sve likove i njihove uspomene, pa njegov duh, upleten u pozadinu, usklađuje boje svega što je rečima naslikano. To je pravo malo čudo.

No možda će zvučati neobično, ali koliko god da mi se svideo Rječnik, na toj adresi postoji nešto što me je još dublje dotaklo i učinilo na mene još veći utisak. A to su one kratke crtice koje su o sebi napisali autori. One sudbine koje su stale u po par pasusa ispod imena rasutih po svetu, one naizgled različite životne priče, a sve spojene onime što nije napisano ali se svuda sluti i zove nostalgija, pa ona prećutna a opšta rešenost da se ne pominje jedna velika tuga - eto to me je dirnulo. Kod nekih ljudi ima rečenica, skoro uzgrednih, a ustvari takvih da u svaku staje scenario za čitav film. Pretpostavljam da ljudi iz Knina, pogotovo posle svega što se dogodilo, smatraju da niko ko nije iz tog grada ne može ni da zamisli kako je bilo živeti u njemu i kako je teško biti bez njega.

Ali neke od rečenica koje pomenuh gurnule su me blizu osećanja i razumevanja onoga što se, znam, moglo steći samo odrastanjem u Kninu. (Slična stvar postoji kod svakog čoveka, i svakog čoveka zauvek vezuje

za prestonicu njegovog detinjstva.) Tako sam se nekoliko navrata osetio kao da, stranstvujući u nekom društvu koje se dobro poznaje i naizgled čavrlja o nekim neobaveznim temama, odjednom počinjem da tu i tamo razumevam tajni jezik kojim se kazuju važnije stvari, saopštavaju dublja osećanja. Kako god, na onim stranama leži nešto što bi se, mislim, moglo pretočiti u izvanredan dokumentarac (barem), sve držeći se strukture Rječnika i idući od jednog do drugog njegovog Pisača. Hm, skoro da mi to “Pisač” Onaj-Koji-Ispisuje, zvuči kao “Hazar” kod Pavića.

Rodili se, živeli, otišli na neko drugo mesto. Ostavili Rječnik.

Pozdrav iz Beograda,
Jovan Erakovic – Jone

Predgovor sa web site-a www.kninskirjecnik.com

Ovaj site nastao pod spletom čudnih i misterioznih okolnosti karakterističnih za prostore nekadašnje baruštine ispod brda Spas. Nosioci glavnih radnji Grupa TNT, Mali Ivica i Rambo Dva, Blagoje, Monty Python, Skorup, Mici i Vojo su ujedno i glavni uticaji pod kojima se nenadano i krajnje eventualno izrodila ova prezentacija.

Ovo i dalje nije mainstream kninski rječnik, što znači da u njemu nećete pročitati kad su Sloveni došli na Balkan, kad nas je prvi put spomenuo narodni heroj Konstantin Porfirogenet ili šta tome slično. No, u ovom lekskintonu (što reče Boris Žunjić) moći ćete čitati o bliskom susretu Ćime i vinkovačke murije, da li je Joža ugasio svjetlo na vrijeme, šta se podrazumjeva pod bukovačkim golfom i sve ostalo što ekipa priča kad se zeza. Ovo izdanje objasniće pobliže i odnos karabita i čake, tehnologiju građenja kula, zabunu oko Plavna - Polače, bukovački bezbol iliti pikuće i pale a od likova Jarić brotherse, Krešu dimnjačara, Gegu Duljaja, klapu Ferata i još štošta i štokoga. Zaključite li iz priloženog da priloga fali, pošaljite isti uzimajući u obzir (s obzirom na obzir):

1. Bez patetičnih naleta nostalgije
2. Bez explicitnog navođenja rabljenja narkotičkih sredstava
3. Brez nacionaliziranja
4. Bez sexa (eksplicitnog)
5. Whatever...

Site grafički obrađuje anonimni umjetnik iz Trsta pod konspirativnim imenom "Dal Negro 40 Triestine", Magnus i Bunker, mnoštvo anonimnih fotografa i Puki. Prezentacija sadrži frejmove, zvučne fajlove (midi i ra), animirane gifove, flašove, malo jave i jednu žlicu Vegete tako da bi bilo dobro da imate browser koji sve to podržava. Ni ja baš nešto ne gotivim Bill Gatesa ali su novije verzije Microsoft IE u svrhu pregledavanja ipak

najbolje. Site je malo grafički preoblikovan da bi bio pregledniji, dodani su neki linkovi da se ljudi ne gube pa da ne prođu kao Edge i Police Van. Tekstove bi i dalje trebalo slati webmeštru u txt formatu, a ako imate nekih zanimljivih slika u jpeg-u ili gif-u, audio file-ove u real audio formi a ni mp3 nije na odmet. Za listati Rječnik samo lupajte po slovima.

kninska web mularija

Kako čitati Kninski Rječnik

Za čitanje Rječnika poželjno je biti pismen... doduše, ne skroz. Nisu baš ni svi pisci Rječnika potpuno pismeni :) Tako eto, možete čitati Rječnik i sporo, kao što su ga mnogi sporo i pisali, imajući vas u vidu. Al ne mora sporo čitanje biti iz potrebe, može i iz gušta. Često će te u Rječniku u objašnjenju nekog pojma naletiti na neke druge koji također postoje kao prilozi, npr. u prilogu čićiti spominje se zidić. Ne budeš ljen nego okreneš na slovo Z nađeš prilog zidić i pročitaš još ponešta o zidiću, obogativši svoj lingvističko etnografski fond znanja. U informatičkoj eri to bi se tretiralo kao hyper link ali mi smo, ono, masu ljeni bili, pa eto nismo pocrtavali, a i taj html kod baš nesto i ne radi u štampi. Isto, pojmovi unutar slova nisu baš poredani po abecedi, ali nije ni ovo baš pravi Rječnik. Nit je ova mularija baš neki Kljajić ili Vujaklija...

A

Ajme Uzvik jadanja, kao u “Kukuj ti se nami i ajme”, izvrnuto postoji i kao uzvik čuđenja u “Vojme!!!” ili “Vojme, vide ono!!!” ili još izvrnutije “Voja, voja !!!”, ruganje kada mulci prstom pokazuju na drugog mulca koji je, naprimjer, obuka džemper ženske boje. [puki]

Atlagića most Most koji prelazi preko Krke u južnom djelu grada i vodi ka Šibeniku... pardon, Vrbniku. [puki]

Aco Bjelanović Šahista i advokat. U početku karijere, subotom sačekivao mušterije na Dešića raskršću i naplaćivao im u naturi (kokoši, jaja, sir...) Inače vrlo tolerantan kod naplate “Dobro zemljače, dužan si mi 25 dinara ali uzet ću ti pršut, pa je to 23 dinara.” [milano]

Odličan šahista i odličan advokat. Na jednoj simultanci uspio remizirati sa Karpovom. Poslije mu mama Zora, komentarišući njegovu advokaturu, rekla: “Lako je tebi sa ovom našom sirotinjom, kad ni od Karpova nisi izgubio!” [mačić]

Avlija Dvorište ispre’ kuće. [manda]

Ante Jelovina Po vlastitom svjedočenju, za vrijeme savezničkog bombardovanja u II sv. ratu našao se na Bandijeri bez zaklona, kad je odnekud doletio američki avion. Odjednom, crnac pilot otvori kabinu i reče mu: “Ne boj se, Ante! Neću ja tebe!” I tako je izrečena jedna od najvećih istina o II sv. ratu u Kninu. [milano]

Svojevremeno je htio da se riješi kuje i odveo je na Spas da je ubije.

Zavezao za kuju čiket i potpalio kordu. Po jednoj verziji kuja je pobjegla kući i istavila štok i ulazna vrata, po drugoj pobjegla Anti u noge, a po trećoj? Zaista bi volio ako neko zna pravu verziju da je napiše. [mačić]

Alatnica Revolucionarno odjeljenje TVIK-a Knin, u kojem su se učenici slali po kompresiju u kancelarije i to ne sa čakama nego sa kantama. Strojevi u tom odjeljenju su oslikavali naklonosti (fudbalske uglavnom) zaposlenih na njima. Poster i Crvene Zvezde (uglavnom), Partizana i raznorazne duplerice tj. golotinja iz Erotike i sličnih časopisa krasili su skoro sve strojeve u alatnici. Pauza je tu bilo "ko' lko 'oćeš", u garderobi je svako imao rešo za kavu, flašu rakije, malo slatkiša, itd. [đuka]

Angir Govorilo se kod nas za nekoga kome je stvarno teško bilo stati u kraj, npr: "Što si pobjesnio ko angir" [bolta]

Argetovati Vršiti ispomoć nekim raznim poslovima. Obično se ispomagalo ili argetovalo na građevini, na izgradnji kuća tj. naljevanju betonskih ploča i sl. [đuka]

Artija Riječ korišćena više po selima i znači papir. [boško]

Alternativni sportovi Kninskog kraja

*Okopavanje vinograda i čupanje
pirike*

Jako zdrav i koristan sport,

naročito kad uprži u ljetnim mjesecima. Ova zamarajuća aktivnost jača leđa i noge, a posebno očvršćuje kožu dlanova i prstiju. Što je vinograd veći, tim bolje. Okopavanje vinograda zahtijeva strpljenje i zdravo mentalno rasuđivanje, inače motika zna da zaluta po nozi. Nagrada za trud se dugo čeka: bukara mladog vina. Od alata potrebno: poveća motika i zdrava leđa.

Prevrtanje i kupljenje sjena (detoline)

Popularna ljetna aktivnost u Kninskim selima. Detolina (što nije slučaj za sijeno) se prevrtala i kupila rano u zoru ili u kasno popodne jer se previše osipala na suncu. Prevrtanje detoline je svojevrsno poetska i vizuelno nadahnuta aktivnost (sunce stidljivo izviriva iza brda, čuje se cvrkut ptica i blago spokojno pase travu po polju). Ovaj rekreacioni sport jača noge i ruke (tricepse i bicepse). Često se se ispod sjena znala naći pokoja zmijurina. Potrebni rekviziti: vile, grablje, traktor sa prikolicom i solidno užje.

Sječa 'rastića u planini

Za ručak se jeo specijalno hranjiv obrok koji se sastojao od pancete, kapule, pršuta, sira iz mješine i pet litara crnog vina iz dumizane. Ovo je bio Olimpijski sport koji se sastojao od teglenja, nošenja i utovaranja hrastovih balvana. Sječa drva je aktivnost stvorena za otvrdnute, planinske ljude. Zrak je na planini bio dosta rjeđi tako da je visinska klima jačala pluća, krvne

sudove i srce. Ponekad se pjevalo i ojkalo. Od alata treba: 'Stihl' motorna pila, traktor sa prikolicom i oštra poveća sikira.

Razbacivanje đubra po polju

Miris đubra dava mističke moći i jača duh. Ovaj energični sport jača ramena, kompleks prsnih mišića, leđa i noge. Pravilna tehnika razbacivanja đubra je bila u trzaju koji je dolazio iz kukova i karličnih mišića. Opisana tehnika je slična jednoj određenoj aktivnosti koja se uglavnom vrši u sobi. Rekviziti: Traktor sa prikolicom, vile i široka lopata.

Gnječenje grožđa

Sport koji se odvijao u zatvorenom prostoru, obično u konobi. Jača pretežno noge (bedra, listove) i centralni nervni sistem. U glavi se obično tripuje od raznih kemijskih akcija i reakcija koje prate proces fermentacije. Ova aktivnost je preteča probanju i lokanju mladog vina, inače cjenjenoj sportskoj disciplini Balkana. Rekviziti: kratke gaće ili odrezane Levis farmerke.

Ručna kosidba trave

Radilo se u zeman kad su livade bile ograđene kamenim zidovima ali i u naše vrijeme gdje god traktor nije moga' prići ogradi. Ovo je jedan od najzdravijih fizičkih i kardiovaskularnih sportova Kninske krajine. Zna je često trajati po cijeli dan i znalo se pošteno oznojiti, pa je sav otrov izlazio iz tijela. Isto tako, ovaj sport jača psihički jer je trebalo volje i strpljenja pokositi cijelu

podvornicu. Poslije kosidbe se dobro gladnilo. Zato prije nego se počne ova naporna aktivnost za doručak treba zameziti bar dužinu jaja na oko, metar kobasica (sa purom ili cicvarom) i teću varenike. Rekviziti: kosa, brus i pojas sa posudom za vodu.

Zbijanje sijena u pojati

Najgori sport nadaleko, ali i to se moralo rintati. Poslije ovoga sporta se trebalo dobro okupati. Ova aktivnost je bila dobra za živce, dišne organe. Prašina je redovno ulazila u usta, uši i nosni kanal, pa se uvijek glasno breštimalo. Sijeno se obično bacalo sa prikolice u pojatu. Krave su uvijek radosno mukale kad se pojata punila, jer su instinktivno znale da će biti namirene tokom dugih zimskih mjeseci. Alat potreban: vile, kordinacija i dobri živci.

Klanje prasadi za 29-ti (sušenje mesa)

Popularan krvničko-paganski sport koji ne dava trenutne rezultate. Jača strpljenje jer se trebalo dugo čekati na žmare, suvi drobčić, pancetu, pečenicu i pršut. Klanje prasadi je jako naporan sport koji ima više faza i bio je veoma omiljena aktivnost u Kninskoj krajini. Skičanje prasadi se čulo čak do Splita. Klanje prasadi nije bio samo kultni sport nego značajan ritual identiteta i gurmanskih afiniteta Kninskog kraja. U pušnici se isto pekao nadaleko poznat kruv ispod peke. Rekviziti: oštar nož, dobra zadimljena pušnica i so.

Okopavanje i špartanje kuruza
Jednom u godini sportsko natjecanje koje je istovremeno bio pojam zbližavanja rođaka i komšija. Ovo je bio grupni sport u kom je znalo učestvovati po 20-ak ljudi. Okopavanje kuruza je jako težak ljetni sport koji zahtijeva dosta snage i kondicije. Moralo se raditi u polu sagnutom položaju tako da su se jačala donja leđa pa je ovaj sport koristan za sprječavanje išijasa i raznih leđnih oboljenja. Po završetku ove spartanske aktivnosti se dobijao lijep ten, tako da nije trebalo ići na plažu. Pojedinci su davali jedni drugima moralnu i fizičku podršku sprdačinom i pjevanjem koje nije imalo niti malo sluha. Od alata treba: motika, leđa i dobar par šlapa.

Cjepanje drva uz muziku *Radio Knina*

Moderan sport koji jača pretežno gornji dio tijela. Cjepajući drva tijelo razvija eleganciju i finoću pokreta i može se sa pravom reći da je ovo estetski sport. Ovaj sport može takođe biti i grupna aktivnost, pa se protagonisti izmjenjuju ako igrač mora da izađe iz igre radi ozljede ili iscrpljenosti. Ponekad je iver zna zalutati prema očima, prema tome razvijali su se dobri refleksi. Cjepanje drva je jedan od omiljenih sportova našeg kraja koji zahtijeva totalnu koncentraciju i mentalnu smirenost. Dobro za fizičku kondiciju, srce i definiciju trapeznih i stomačnih mišića. Jedan od najboljih bokserskih mečeva svih vremena se održao u Zairu (Rumble in the Jungle 1974),

kad je legendarni Mohammad Ali nokautirao George Foremana u 8-oj rundi. Četiri mjeseca pred meč, umjesto konvencionalnog bokserskog treninga, Ali je otišao na planinu. Tamo je cjepa drva i nosio balvane, a posebno je volio vježbati tehniku dok je padala kiša. Alternativno, a? Potreban alat: kvalitetna sikira, brus i radio sa baterijama. [stevo]

Alan Ford Treba li trošiti suvišne riječi objašnjavajući da je to bio najpopularniji kninski strip. [puki]

Auto-moto škola “Krsteljubičić” Malo ko je u Kninu imao vozačku dozvolu, a da nije prošao kroz obuku i nastavu pomenute auto-škole i njezinih daleko poznatih instruktora-zajebanata bilo na Fići ili na Jugiću. Do pojave privatizacije jedina auto-škola u Kninu. [đuka]

Autobusna stanica Knin Nedefinisani i neomeđeni prostor između Partizanovog igrališta i željezničke stanice koji je ličio na parkiralište, pa su pojedini taj prostor u te svrhe i koristili. Što je ljutilo vozače autobusa čije su reakcije uglavnom bile: “Ma ljudi sklonite se, zar ne vidite da je ovo autobusna stanica !” [đuka]

Aco Radan Nažalost još jedan koji nije među nama, ali ćemo ga uvijek pamtiti po spremnosti da ti pomogne, a naročito po njegovom smislu za šalu i štos. U njegov kafić “AR” smo rado zalazili i jos pamtim

dobro njegove ludorije sa Ćimom (Micijom), a najbolja je ta kad ga je stavio u gepek od svog Mercedes a i vozao ga po Kninu, a ovaj iznutra vikao: “Opa, opa, brale!” [pero]

Aca prca, mala Čest način udvaranja kod ranijih generacija. Ako djevojka prihvati udvaranje onda odgovara sa: “Azdra pazdra, derane”. [đolence]

Arija Ne, nije operska. Vikalo se magaradima. A u slučaju Polačana kada sretnu jedni druge u gradu, i ljudima. [vule-polača]

Astal Stol. [stevo]

Akcija Krađa. [stevo]

Adet Običaj, način ponašanja. [đuro gegalo]

Atoriti Respektovati, poštovati, npr.: “Dokle ću ja tebi da atorim?” [đuro gegalo]

Anić Prvi dio dvostrukog prezimena kod mnogih Vrpoljana. Kažu da je tamo živio jedan bogataš koji se tako prezivao. Pošto nije imao potomke, izdržavao je mnoge porodice, koje su zauzvrat ispred svog prezimena dodali i njegovo. [đolence]

B

Bačo Kninski rock klub koji je ispočetka bio kuglana, a kasnije bilijar sala, disko klub, kafić itd. Kod Baće su svirali Psihomodo Pop, Električni Orgazam, itd. [puki]

Pamtimo tri izdanja dotičnog kluba-kafića. Svako je imalo neki svoj šmek i anegdote vezane za njega. Prvo izdanje se odnosi na vrijeme dok je Bačo (senior) držao to mjesto. Tad je to bila kuglana i kafana. O tom periodu neću da pišem jer sam ja u to doba bio klinac. Poslije je dotični prostor došao u Baćine (junior) ruke i tad su počeli blistavi dani "Baće". Ispočetka Bačo je više ličio na rupu (što je bilo i poželjno) i u njemu se okupljala gradska mularija koja je tu konzumirala dozvoljene i nedozvoljene stvari. Ja sam tada kao klinac, gledao iza ćoška i pitao se šta oni tamo rade. Pa se zatim netko sjetio da to nije u redu pa je odlučio da zatvori našu oazu.

Određeno vrijeme Bačo nije radio, pa se zatim na radost mene i meni sličnih otvorio, ali u sasvim novom fancy dizajnu, ali nema veze ... Bačo će uvijek biti Bačo, bez obzira na konobare sa leptir mašnjama (Vaso, Zeko, Dado,...) i obezbeđenje (Ićo-The Strašni) koje je (gle čuda) naplaćivalo ulaz. Postojale su razne šeme i načini koje smo ja i moji prijatelji razrađivali na temu: "Kako da u Baču uđe osam ljudi sa dvije karte" i sl. Srećom je Ićo bio milostiv pa sam ja uglavnom plaćao svaku treću kartu (i danas me zeza na taj račun). Ali da ne dužim, postoji mnogo raznih anegdota na tu temu. U Baći su svirali razni bendovi (npr. Električni Orgazam, Psihomodo Pop, Đavoli, Babe, Džep i još neki izvođači koje rađe ne bih da pominjem). Ovaj treći period ja najbolje poznajem jer sam tada već postao veliki klapac koji je trebao da zauzme svoju ulogu u društvu i stalna mušterija. Sve u svemu, Bačo je

kultno mjesto kninske urbane ekipe, u kome je svaki budući pripadnik iste morao da ispeče zanat, i sasvim sigurno mogu da tvrdim da onaj ko makar jednom nije izašao u Baču nemože da se smatra autentičnim Kninjaninom. [boro]

Balote Igra gdje dva tima od po 1-4 čovjeka bacaju balote što bliže malo baloti, bulinu. Relevantni termini: valjanje, kad se balota baca (valja) po zemlji u pravcu bulina; bombis, kad se balota baci visoko u zrak pa kad padne mnogo se ne valja; izbijanje, kad se gađa protivnička balota koja stoji na nepoželjnom mjestu. Obično se igra do 21 punat po piće, vino, a ponekad i pivo. Laganini igra, dođe mu ko bukovački golf. [puki]

Bukara Stara posuda od drveta iz koje se pije vino i bevanda (grota je piti vodu) pravi se u zapremini od po litre, litre i dvije litre. Stare vinopije kažu da je vino najslađe iz bukare. Mijenjala je dvolitara u stara vremena. [rašo]

Dvije note o upotrebi bukare. Pere se vinom i pije isključivo u društvu, kažu neki Bukovčanci. [bobo]

Balkon U hotelu, poznato pokeraško mjesto. [milan]

Brezovac Planinarski dom na Dinari. Tamo se odlazilo radi druženja, što sa flašom, što sa prijateljima, a ponekad i radi prirode. [milano]

Balkan Gradska bašta s roštiljem na Dešića raskršću. Tu su tate

dovodile mame i djecu na “deset s lukom”. [milano]

Borići Drvo s kojeg padaju gusjenice, kao da su sa druge planete, napadaju ljude, a ružne su. [sanja]

Babić Dr Dušan Ginekolog i najčuveniji kninski “jamski” radnik. Zavirio je tamo gdje niko od nas neće. [milano]

Bartulović Najpoznatiji kninski advokat; parnice koje je on vodio započinjao bi otac, a završavao unuk. [milano]

Berekin Klipan, po običaju klinac koji pravi razne smicalice po komšiluku. Mislim da je negdje u Dalmaciji izlazio i časopis sa istim naslovom. [nine]

Časopis istog imena je izlazio u Splitu i bio je krcat dobrim karikaturama i raznim manitoštinama. Ono šta je sad najmanitije u Feralu je preozbiljno za ono šta je bilo tamo. Inače, riječ berekin u našem kraju (ovdje se zera ograđujem, jerbo sam iz, ‘da prostiš’, Benkovca) ima nekoliko sinonima: farabut, vuncut, galijot. Interesantna je riječ koja označava nestašnu djevojčicu (tipično za Drniški kraj) – irudica, što potiče od Iroda. [aleksandar]

Brice Veljko, Joco Čoko, Ante Belakušić, Siša kao najznačajniji predstavnici. Djeca su bila u opasnosti da ostanu bez uha i nikad nisu dobijala frizuru kakvu su htjela.

Odraslima to i nije bilo toliko važno jer su i onako dolazili zbog čakula tj. da saznaju ko je šta rekao i ko je koga... (odu)ševio. [milano]

Benkovac Benkovčani su narod koji je živio južno od Varivoda. Pričali su specifičnim govorom, mi smo to zvali zapjevavanjem, a oni su opet nama govorili da mi čudno govorimo. Ako bi ih imitirali u njihovom prisustvu odgovor bi bio: “Jeba te onaj koji tako govori”. Osim zapjevavanja su imali i složenice tipa: sok na potezaljicu, čarape prozirače i bumbuni paljikkavci (unija šta žežu). Poznati su bili po proizvodnji svih vrsta voća i povrća koji su prodavali od Istre do Dubrovnika, pa naravno i u Kninu. Kad smo se kao kinci motali oko lubenica na donjoj pijaci stigla bi prijatnja: “Mali zdimit ću te babuljom paš se ćaci žaliti”. [zapisničar]

U NK “Velebit” iz Benkovca osnovno strateško pravilo je bilo: “Ko leži, ne bježi!” [milano]

Benkovačka verzija Uspavane ljepotice iliti Trnoružice: Dolazi princ i veli joj: “Snježo! Ustaj svaku ti vrag sreću odn’jo, vidiš li koliko je sati.”, a ona mu odgovara: “Ne merem, budalo ‘edna manj’ta, vidiš da sam začarata!” U Benkovcu je neka baba pitala prolaznika koliko je sati. Na njenu žalost, on je imao digitalni sat i odgovorio da je 18 i 45, na šta je ona rekla: “‘Est, stotinju!” [đolence]

Mali gradić u naraštanju sa kompleksom nedostatka tradicije, koji je “progutao” Garu kao profesora

umjetnosti na nekim susretima u poznatom zapjevavanju i poslije susreta izjavili: “E da je nama ovaki profesor!” [nebojša]

Bajam Drvo sa koštunjavim plodovima iz kojih kad se razbiju izade ukusno srce. Nije loše jesti uz vrući kruv od Vučkovića ili Gege (ovisno koji je bliže). Oni što su odrasli po gradskim džunglama su mislili da je to špica od breskve, a usput su za tu voćku imali čudan naziv badem. [zapisničar]

Bimbula Bilo bi šteta ne staviti u ovaj Riječnik ovog čovjeka koji na žalost nije više među nama. Bio je tih i neprimjetan, ali uvijek “cool” u svome ponašanju. U kafiću bi zauzeo svoj kutak, gdje bi ispijao svoju jutarnju kafu i čitao novine i uvijek se “žicao” za cigare ili neko piće. Imao je bujnu i neočešljanu kosu, duge zulufe, a govor mu je tek bio poseban. Za njega je Past rekao da je to čovjek koji ne hoda, već se kliže. [pero]

Bejki alias Nenad Gambiroža. Mladim kninjanima poznat uglavnom kao trgovac, a onim malo starijim, poznat po još mnogo čemu. U vrijeme kad su se farmerice i kafa donosile iz Trsta i on je bio jedan od snabdjevača uvijek gladnog kninskog tržišta. Jednom prilikom, zbog sada ne znamo čega, talijanska policija je za našim junakom izdala i potjernicu koje se nekako dočepala i zagrebačka “Arena” objavivši u jednom od svojih brojeva pun tekst sa slikom lica za kojim tragaju. Međutim, taj broj “Arene” u Kninu niko nije ni vidio pošto je Bejkijev stari ranom

zorom krenuo od trafike do trafike i pokupovao sve brojeve koji su stigli u Knin. [bolta]

Poznat i kao vlasnik automobila marke "Trabant". Nakon njegovih mehaničarskih intervencija na istome, više niko nije tvrdio da je to auto nego su ga jednostavno zvali "Bejkijev Trabant". Tu čudnovatu napravu je trebalo koristiti u umjerenim dozama. Jednom prilikom je Bejki vozio društvo niz stranu kod Šarenih jezera i malčice se zalaufao. Na komentar jednog od prisutnih da nije malo pretjerao, Bejki je izvukao volan i pružio mu ga: "Na, pa ti vozi". [zapisničar]

Bejki je pričao da mu je tata u Zadru kupio kamion datula, a pošto nije mogao sve pojesti, otvorio je trgovinu! [mačić]

Bejkijeva najveća, a i neostvorena želja bila je da kupi i rasproda u Kninu šleper banana. Uspio je skupiti pare, našao je u Zadru ili Šibeniku firmu koja se bavi prodajom banana, nazvao ih i bio oduševljen kada su mu rekli da je cijena niža od one kojom je on kalkulisao. Na pitanje koliko bi on kupio, Bejki ushićeno reče: "Pa, čitav šleper!!!" Rekli su mu: "Gospon, mi banane ne prodajemo na šlepere, nego na brodove!" [mačić]

Breštinati Psovati, govoriti ružne riječi. [đolence]

Beštija Često korišćeni epitet koji označava životinju ili zvijer. [đolence]

Bućo Vlasnik fotografske radnje "Foto Mijakovac" i ujak Miće Madžara. [đolence]

Bunker Ukopan na desnom kraju Bulne Strane tačno kraj željezničkog mosta. Iskopali su ga Njemci pred kraj Drugog Svjetskog Rata za svojih 4000 ranjenika. Taj Bunker su prvo istraživali Srđo Bradaš, Ranko i Gojko i imali "logu" ili "kućaru" u njemu. Mi mlađi smo ga istraživali sa "bakljama" koje su bile napravljenje od zapaljenih guma od bicikla. Bunker je bio nastanjen uglavnom šišmišima. Kažu da su se neki djelovi obušili ali i bez toga je bio dovoljno velik. [nives]

Braća Šimić I jednog i drugog smo zvali "Bosanac" jer su rodnom od Drvara. Stariji je bio prgaviji i stalno mu je curio nos dok je mlađi bio ladan k'o špricer. Interesantna stvar oko njih dvojice je ta da je njihov stari, inače zaposlen u sudu u Kninu, promjenio prezime iz razumljivih razloga. Naime, do same promjene prezivali su se Kenjalo. [bolta]

Baza 1 Izgovoreno sa kratkim "a", ova riječ značila je vic, štos, fazon. **2** Izgovoreno sa dugim "a", ova riječ se koristila kao unaprijed definisano mjesto za skupljanje i viđanje. U tu svrhu dugo godina služio nam je kafić Bristol kod Peše Jelića. Tu se učile vještine cirkanja i pušenja, slušanja preglasne muzike i disciplina uzaludnog gubljenja vremena. Ipak, nije se izostajalo i nije se mnogo kasnilo na prozivku, pa tako iz dana u dan, iz godine u godinu. Baza je bila tranzitno mjesto

za izlaske u grad momaka iz gornjeg djela grada gdje se osmišljavala strategija za naredna osvajanja (svih vrsta), a poslije izvedenih akcija vraćalo pred zatvaranje na duševni oporavak i pripremu za spavanje. Baza je bila isključivo muško mjesto (naravno kao u svakoj kantini postojala je i žensko - teta Jela), a omiljena pića bili su Vekija i Štok. U bazi se duže boravilo zimi, a ljeti se po neki dan mogla čak i preskočiti. Naziv baza bio je dakle potpuno adekvatan, a analogija sa npr. gerilskim i vojnim bazama takoreći očigledna. Danas kad smo zaboravili vještinu disciplinovanog bespredmetnog sjedenja u kafićima pomislimo ponekad koliko smo vremena i para tamo ostavili. Ipak, nipošto uzalud. U bazi se odrastalo i učio se život, a to je neophodno. Likovi: nije ih moguće pobrojati pa ću spomenuti samo najupornije iz generacija oko `61: Čoko, Beko, Đuka, Vaso, Bobac, Vuk, Lune... [vladan]

Bakra Zemljana posuda u kojoj se varila pura, a i varenika. Najviše sam volio postrugati bakru kad malo zagori varenika. [vule-polača]

Brondzin Kalaisana metalna posuda koja je imala povraz da se objesi na verige. [vule-polača]

Buk Vodopad u Topolju gdje su se površne vode Krčića slijevale u Krku. [vule-polača]

Bife Centar Mali ćumez preko puta gornje samoposluge, kod Dešića. Vlasnik je bio Slavko Popović

- Badžo, jedan od mojih boljih prijatelja, nadam se da se neće ljutiti za ćumez, jer bilo ih je takvih dosta u Kninu. Omiljena (ne)redovna autobuska stanica za Polački autobus. Otvarao je prije šest ujutro da bi radnici na putu na posao mogli stati da se psihički pripreme tim što se nakrešu jeftine rakije. Badžo mi je, zadnji put kad sam bio tamo '88, govorio: "Šta neće da zapuca, imo bi ih ja dosta na nišanu." Mislio je na opštinske birokrate i inspektore koji su ga sprečavali u neopravdanom bogaćenju. Pitam se da li je ostvario svoje prijetnje kad je zapucalo. Badžo javi se, izvini zbog zajebancije. [vule-polača]

Basa Sir za mazanje koji se dobija cjeđenjem kiselog mljeka. [boško]

Bocun Flaša. [boško]

Barakokule Voće koje je raslo na drvetu, a drugo ime za to je kajsija (ukoliko se nevaram). [boško]

Bristol Kafić na čošku kod Dešića. Tu su obično dolazili ljudi koji čekaju autobuse u pravcu Bukovice. Ljudima je obično bilo daleko da idu do "Autobuske stanice", pa su tu svraćali da popiju nešto dok čekaju autobus u 3:15. [boško]

Bravo Njemački, muzički časopis za tinejdžere koji je imao vjernu čitalačku publiku u gradu, što je bilo veoma čudno s obzirom da većina mladih Kninjana nije imala konstruktivno znanje njemačkog jezika. Barem je bilo dosta interesantnih slika, a naročito pred

kraj gdje su se nalazile slikovne priče sa mladim parovima kako se žvakaju po parkovima. Bravo je svojevremeno bio važan uticaj na modne afinitete kninskih cura koje su se šetkale po gradu obučene u šokantnom stilu Madonne i Nene. Postoji anegdota sa Pedom (Predrag Šare) u vezi Brava. Jednom ga je neko upitao gdje je naučio njemački, Peto je lakonski odgovorio: "Čitao Bravo!" Bravo je počeo izlaziti u aprilu 1956 god, a 1985 je imao tiraž oko 1,5 milion primjeraka širom Evrope, od toga vjerovatno 10 000 u Kninu. [stevo]

Breskvik Možda najljepše naselje grada Knina, u kojem su živjeli mnogi poznati kninjani. Naselje nosi taj naziv zbog voćnjaka koji je tu nekad postojao. Uglavnom želja nekih važnih ljudi da baš tu imaju svoje kuće urodila je tim da se taj voćnjak uništi i da se počne sa razvojem socijalizma. Na mjestu samog ulaza u taj voćnjak sa istočne strane nalazi se ulaz u dvorište Joše Durbabe koji je baš tu posadio 4-5 breskvi, slučajno. Breskvik je izrodio ljude raznih profila koji su bili poznati u gradu, a nabrojati ću samo neka prezimena: Vujatović, Trtić, Ilić, Tanja, Mijakovac, Popović, Petković, Erceg, Štrbac, Manojlović, Došen,...Oni koje nisam naveo neka se ne ljute jer bi trebalo dosta prostora da bi se svi spomenuli. [bolta]

Bitanga Vrlo česta pojava u Kninu i okolici. Ima isto značenje u sva tri roda, a označava osobu kojoj je jedina preokupacija potrošiti čaćinu, materinu, babinu il' dedovu

pemziju-naročito ako je boračka. [mačić]

Bed Jako loše raspoloženje. "Daj pusti me, u bedu sam!" [stevo]

Brstiti Način na koji koze i ovce jedu. [stevo]

Bacati se Drevni ples omladine Kninske krajine nastao pojavom roka, rabljen naročito po kućnim zabavama i u modernim diskotekama tipa "Kondor", Kistanje. Kao poziv na ples, govorilo se: "Ajmo se bacati!!!" U zaostalim sredinama, za isti ples upotrebljavala se riječ đuskati ili šiziti. Ostalo viditi pod "V - Vrag te nusa, đe si bila sinuc?" [mačić]

Bukavac Biljka koja lako plane, tj. bukne i vjerovatno od toga potiče naziv. Raste svađe gdje nema puno vode, a ima puno babulja. Najčešće služila za propiru dok se nisu pojavile HEPO kocke. Za vreme matrijarhata, kad nije bilo prskaćih mašina, žene su bukavcem prskale vinegrad. Umoči se u galicu i mlati iznad loze. Latinsko ime mu neznam. [mačić]

Baljezgati Pričati puno i pričati bezveze. Drugim riječima "puno srati". [pantagana]

Bošče Bijele marame koje su nosile stare žene u Dalmaciji. [opaki]

Brenovano Umjetno ukovrdžano (preteča afro-loock-a). [tu negdje]

Briktaš Novčanik. [stevo]

Bokerica Lovačka puška sa dvije cijevi “uspravno”. [opaki]

Brige vragu! Ili, Vragu brige. Ili kad te boli briga za nešto. Na primjer: “Partizan sinoć izdušio od Zvezde”. Odgovor: “Ma, brige vragu, ionako su igrali loše...” [pantagana]

Blavor Naziv za sljepića. Spada u porodicu ‘Zen’ guštera (Anguis fragilis), mada dosta liči na zmiju. Nije uopće otrovan niti opasan, štaviše čak je vrlo koristan kad ga frkneš u bašču, mjesto kamenčinom u glavu. Voli sve što vole gušteri: kuliranje i sunčanje. [stevo]

Blejanje Dangubljenje, zujanje. Glavna životna filozofija kninske omladine. [stevo]

Baciti spiku Popričati sa nekim. [stevo]

Banditi Napustiti, zapustiti, zapostaviti. [đuro gegalo]

Brajo Đever Tako je mlada zvala starijeg đevera, a mlađeg sa braco. Kaže se: “Biće braji gaće al’ se nezna kad će.” [đuro gegalo]

Bakonja Onaj ko se prsi, siledžija. [đuro gegalo]

Baška Odvojeno, posebno. [đuro gegalo]

Babuška Plod sa drveta hrasta; služila kao igračka za djecu. [đuro gegalo]

Bjenica Ovca koja se ojagnjila. [đuro gegalo]

Bodulica Žena sa primorja ili sa otoka koje su obično na pijaci prodavale suve smokve, ulje... [đuro gegalo]

Bruškin Četka za odjelo ili cipele. [đuro gegalo]

Bručke Stidne dlake; pita se mladića ili djevojku: “Esi li brucala?” [đuro gegalo]

Brk Pup koji se ostavlja pri kalemljenju. [đuro gegalo]

Briškula Kartaška igra na talijancke koje imaju četiri briškule: kupe, dinare, špade i baštone. Karte po jačini su: aš (dinarac, kupanac, špadonja i baštonac), trica, kralj, konj, fanta, sedmica, šestica,...,dvica. U dvoje se može igrati sa podjeljene tri ili četiri karte. Al to uglavnom igraju djeca. Prava igra je u parove. Mogu se mutirati svoje karte suigraču facijalnim grimasama tako da neprijatelji ne primjete. Igra se u briškulu koja je na ultimi. Poslije svake ruke svako peška po novu kartu. Karik je aš ili trica i vrijede 11 odnosno 10 punata, kralj vrijedi 4, konj 3 a fanta 2 punta. Pobjednik je ko dobije više punata (obično preko 60). Ako se ima po 60 onda je impata i ponavlja se djeljenje. Jedna partija se igra do četiri dobijena djeljenja. Igra se u kombinaciji sa trešetom. Ko prije dvije partije. [puki]

Bevanda Pravilno napravljena bevanda je dva u tri, što će reći dva

djela vina i jedan dio vode. Postoje i varijacije, za djecu i žene pola pola, a za iskusne konzumenta prst vina, prst vode. S tim sto je prvi prst okomit, a drugi vodoravan. [puki]

Postojala je i varijanta “lagana bevanda”. Po nekoj teoriji značilo bi: prvi prst vodoravan, a drugi okomit. Često ju je konzumirao Bećo iz Očestova u gostioni Selo Veselo. Pošto je od lagane bevande stalno bio balzamovan, došao sam do zaključka da za laganu bevandu vjerovatno ide kišnica u normalnom omjeru, a ne teška voda, jer Očestovo nema vodovod nego samo gusterne. [mačić]

Bura Kninski vjetar koji bi i narkomanu istjerao sve otrove iz kostiju. [nine]

“Čuvaj se kninske bure i Radučke cure!” (ali paše i za sva ostala sela). [milan]

“Bure i budala u Kninu nikad neće nestati!” Stara Kineska poslovice kojom smo tješili turiste i putnike namjernike kad trenutno nema bure. [mačić]

Bul(i)na strana To je strana na zapadnom izlazu iz grada. Put prema Kistanjama i Zadru. Počinje odmah kada se pređe most preko Brzice. Interesantna uzrečica “Džaba ti je ‘sovati sudca uz Bulnu stranu.” Nastala u vrijeme kada Knin nije imao svoga sudiju, pa je on dolazio iz Zadra. [bobo]

Bulna ili Bulina strana je dobila ime od doba kad su Turci sa svojim

Turkinjama (Bulama) tuda putovali. Baba mi je pričala da su kod Bulnog mosta razapeli šator (čador) i odmarali se jer se ta neka bula bila umorila od puta. E, od tada se taj most i strana povr’ njega zovu Bulin (Bulni). [nives]

Bukovica Predio poznat iz pjesme “Bukovico moj debeli ladu...” (makar hladovine nema ni za lijek), škrotoj zemlji, bukarama vina i najboljoj janjetini na svijetu (uz Bračku). Ljudi radišni i dovitljivi, u Kninu prodorni k’o Ličani u Hrvatskoj. Glede slavne “crvene” povjesti, Savka Dabčević Kučar im se obratila 1971 god. s riječima: “Vi ste drugovi, OVCE, SVINJE, KRAVE I OSTALU STOKU, DALI ZA REVOLUCIJU.” [milano]

Blok 3. decembar Možda bi mogla da se opiše kao svojevrsan geto. Dvadesetak zgrada građenih u soc-realističkom stilu. Tu je odraslo par generacija koje su imale zanimljive predstavnike u životu grada. Žika i kompanija, Niper, pok. Tiho Džeger...ne mogu se sjetiti sviju. Da bio je tu i Škulj itd. Sala izviđača. Šta se tu sve dešavalo. Klinci su tu učili kako se puši, pije, itd., a ne o plemenitosti izviđača, čast izuzetcima. [manda]

Bato Lovac Poznati i cijenjeni kninski gostioničar. [milan]

Butižnica U gradskom žargonu poznatija kao Brzica. Jedna od Kninskih rijeka. Butižnica izvire na teritoriji mjesne zajedniče Lička Kaldurma, a uljeva se u Krku niže Bulnog Mosta ili Bulinog, Bulna...,

ne znam pravilan izgovor ako uopće postoji? U vezi Brzice može da se pomene i nadaleko poznat vir Tri Jablana. [manda]

Vir kod tri jablana zvao se i Memin vir, jer je Memo jednom prilikom tamo razbio glavu skačući u vodu. [dolence]

Ispod Meminog vira bio je i Niperov vir, iz istog razloga. Skokovi na Brzici, tu je bilo pravilo da nema pravila. Trip je bio što više se ubiti i ostati živ. Uopšte, izaći iz vode čitav. U takvim je skokovima prednjačio Davor Biserko. Onako mršav “ki komarac”, što reče “poznati” kninski pisac Petar B. Popović, kad se zaleluja sa vrbe pored vira kod Tri jablana i ljusne u vodu... No, ni ostali nisu ništa bili luđi u svojoj kreativnosti, ugrožavajući vlastito zdravlje, bubrege i život. Posebno skačući sa željezničkog mosta... Popularnih skokova je bilo masu, ja sam se sada sjetio samo dva: “Nije lako Srbin biti” i “Bolan sam ti majko”... [pantagana]

Beara Vladimir Jedan od Dinarinih trenera. [milan]

Vladimir Beara je za Jugoslaviju isto što i Lav Jašin za ostatak svijeta tj. najbolji golman svih vremena. [nine]

Nakon dolaska slavnog golmana da trenira “Dinaru”, bilo je i previše kandidata koji su se htjeli nametnuti za prvi tim. Čuveno je bilo Vladino rješavanje “tehnološkog” viška; “Momak moj, dobar si, drag si mi, odličan si igrač, ali mi nemoj više dolaziti na treninge”. Pričaju kad

je bio u Londonu da je u hotelu pozvao konobara “Ej ti !”, a ovaj mu, naravno donio osam čajeva. [miloš]

Vladimir Beara je bio pedesetih godina golman Hajduka, Crvene Zvezde i reprezentacije Jugoslavije. Prelasci igrača iz Hajduka u Crvenu Zvezdu i obratno uvijek su bili problematični pa tako i prelazak V.Beare u Crvenu Zvezdu, za čiji je transfer Crvena Zvezda prodala klupski autobus, što je onda bio ogroman novac i absolutni novum u tadašnjem Ju-fudbalu, gdje je zvanično vladao amaterski pamflet (zdrav duh u zdravom tijelu, a novac tu i tamo). Sa reprezentacijom Jugoslavije je bio učesnik svjetskog prvenstva 1954 u Švajcarskoj i osvajač srebrne medalje na Olimpijadi u Helsinkiju 1952. Saigrač u Crvenoj Zvezdi mu je bio jedan Rajko Mitić, eto takva sportska veličina je bila trener Dinare. [duka]

Bjanš Stari gimnazijski profesor srpsko-hrvatskog jezika. Obožavao predavati o Dekameronu što je bilo i “vidljivo” u toku sata. Jedna anegdota o njemu: istrčava Bjanš u baštu i viče “Njo, njo, ko je to na mojoj trešnji?” odgovor s trešnje “Miroslav Krleža”. [milan]

Burnač Žike Blajhani tvorac neartikuliranih krikova koji su parali kninske ulice bez vidnog razloga. Najčuveniji krik je bio : vuaaaaaaa - ljubavni zov bakalara. [milano]

Bobis Poslastičarna pored Doma JNA gdje su se često kupovali kikiriki, čips, čokoladice i ostale slatke stvarčice za kino-predstave. [duka]

Kafić i slastičarna zajedno, zagrijavanje za kino. Zaštitni znak: Vinka, (mrzovoljni) Marko i dobri kolači. [milano]

Bume njesam Korišteno u okolini Knina sa značenjem “Boga mi nisam!” (Bume njesam bila na pijaci). [bolta]

Bosansko Grahovo Malo mjestašce udaljeno od Knina svega 36 km računajući i krivine Derala, ali prirodnim barijerama i mentalitetom ljudi potpuno odvojeno od Knina. Imali su par pilana, ciglanu na kojoj se škart od proizvodnje gurao buldožerom, hotel Sarajevo, Gimnaziju i Školu učenika u privredi. Ovu zadnju su završavali oni kojima ni Idžo nije mogao srediti da završe u Kninu. Ljudi koji su živjeli tamo su bili nevjerovatno teškog menatliteta, kod kojih se svaka diskusija svodila na to ko je jači. Pionirske pokušaje osvajanja Bosanskog Grahova je imala, naravno GP Dinara, tamo negdje početkom šezdesetih godina. Iz Knina je dolazila inteligencija (poslovođa, VKV, KV i PKV), manuelci su uzimani u lokalnu. Radilo se oni par objekata što su ih zvali zgradama i krčili su se šumski putevi. Pošto je to bilo doba građevinarstva bez mehanizacije, glavni posao su iznosila leđa domaćih. Između domaćih i radnika GP Dinare je bilo raznih trvenja, gdje su uglavnom Kninjani ispaštali. I ne samo to, nisu se smjeli nikome ni požaliti. Međutim i radnicima GP Dinare je pukao film kad je izvjesni Grahovljanin Jovo na svakom ručku umjesto da kaže prijatno počeo

prđiti. Ovi su se požalili direktoru i on zovne Jovu da se objasne pa mu veli: Ja sam Jovo čuo da ti ljudima prđiš u tanjir. To nije moguće. Znači ja lažem. Ne kažem to znači nije istina. Ni to ne kažem, nego samo kažem da nije moguće. A šta to nije moguće? Pa nije moguće direktore da ja prnem u Grahovu, a da ti to čuješ u Kninu. Tako jako stvarno ne mogu prnuti. [zapisničar]

Balkanci Da ih ne nabrajam jer ću sigurno nekoga preskočiti. Ljudi koji su živjeli oko Balkana, a obično su tu titulu zadržavali i ako su se u međuvremenu preselili bilo gdje u gradu. Cijeli dan su se bar dvojica mogla vidjeti da sjede na zidiću ispred Balkana i međusobno komentariše prolaznike. Ljeti se do ranih jutarnjih sati sjedilo u bašti. Nadam se da će neko od njih ovo pročitati i biti isprovociran pa će napisati štogod. Ja ću samo jednu istinitu priču: D. se navečer toliko napio da su ga morali voditi kući. Kad su ga sutra ujutru pitali kako se otrijeznio, rekao je da je najgore bilo što mu je proteza upala u WC šolju kad je povraćao. Pošto je proteza sada bila u ustima, nespretno se opravdao da je nije on vadio nego mama. [mićo]

Badžo alias Savo Bjelanović, čuveni pedagog srednjoškolskog centra. Mnogi đaci su pred njim, kad ih kritikuje, bili nervozni i često cupkali, pa im je Badžo volio reći: “Nemoj mi tu cupkati. Ja ne držim folklornu sekciju.” [dolence]

Kada je jednom prilikom naišao na amatere Željezničarskog

tamburaškog društva, Ćimbura Gorkija (visok oko 1.60 cm) sa tamburom bisernicom i Petojević Dražena-Spase (2.05 cm) sa velikim basom, prokometarisao je: "Je li Dražene, jeli vi to djelite instrumente po veličini!" [nebojša]

Bolovanje Sinonim za plaćeno odsustvo koje se uzimalo u cilju obavljanja poljoprivrednih, građevinskih i ostalih privatnih poslova. Jedan čovjek iz Očestova je, za onoga kome želi svako dobro, uvijek govorio: "Bože, ti njemu daj zdravlja i duuuugoooo bolovanje." [đolence]

Bajta Naziv za utočište ili mjesto, gdje se obično obitavalo danju, a to je mogla biti kuća ili kafić ili neko drugo mjesto. Djeca koja su igrala western-igri su pravili i po šumarcima logore, koji su također bili označavani kao bajte. [đuka]

Beli- Bukarica Ivan Čovjek koga je društvo iz razreda, (monteri sklopnih elekt. postrojenja) Sandro Grubić, Ljubo Radić, Slaven Grgić, napalilo da ako zašilji klip na njegovom APN-4 moći postići brzinu od preko 100 km/h. Mnogo više vremena potrošili su dok su mu objasnili da je to bila zajebancija. [bolta]

Beli je imao još jedan nadimak i to "Zvjer". Samo zato što ga je Božena Mrđen, profesorica književnosti, jednom prekorila zbog neposlušnosti. Našto je on blenuo u nju razgolaćenih očiju, a ona će njemu: "Šta zvjeriš?" Beli je poslije toga za nas u 1-19 razrednika Laze

Macure ostao "Zvjer". [žmiko]
Brijanje U narodu poznato i kao brijoka, brijačina. Proces sistematskog uništavanja moždanih ćelija visokofrekventnim konzumiranjem alkoholnih derivata. Brijati se može od ranih jutarnjih sati pa sve do ranih jutanih sati. Najčešća sredstva: vino, pivo, loza, pelinkovac... Nikako ne mješati sa pojmom brijanje u meteorološkom smislu - "Al' brije bura brale..." Niti sa brijanjem u higijeničarskom smislu "Drugarice učiteljice, Mišo ima crno ispod nokata, a nije se ni obrija." Zato jer je cjelu noć brija... u izvornom smislu i značenju. [puki]

Član Društva Jutarnjih Brijača se postaje nakon trodnevnog i tronoćnog neprekidnog brijanja koje se sastoji od raznoraznih načina fizičkog uništavanja sive kore mozga - osnivač Gagi. [brane]

Bisnijev vinograd Ovaj vinograd je bio životni izazov za sve nas, jer je pok. Bisni poslije izgradnje prvih par zgrada, pomislio da će tako ostati, i gdje smo imali ogroman asortiman voća. Bisni je kao u transu noćima sačekivao nas par sa manje straha, i kada bi nekog uhvatio, obično bi uzimao neke artikle, kao majicu i gaće, a nekad i zvao roditelje. Bisni je bio sinonim za strah i imaginarni protivnik privatnog vlasništva, koje se nije uklapalo u koncept novog socijalističkog naselja ŽTP-a i TVIK-a. [nebojša]

Babulj Izraz za kamen, najčešće veličine šake. Kod nas se koristilo kao pretnja: "Razbiću ti glavu babuljom ki zmiji!" [tu negdje]

Barake Naselje kod TVIK-a prema Biscima. Barake, zato što su bile napravljene od drveta. Po toj logici na Američkom kontinentu, većina kuća bi se zvale barake. [vule-polača]

Blago Riječ koju sam naučio od babe, koristi se za domaće životinje, a još riječ koja se može upotrebiti za to je i stoka. [boško]

Bari Kninjanima dobro poznata prodavnica preko puta Socijalnog tj. preko puta nebodera (ako se mogu uopšte zvati neboderi zbog visine od samo 11 spratova). [boško]

Badža/Budža Rupa na krovu starinskih kuća, služila kao dimnjak. [tu negdje]

Bretele Su naziv za naramenice koje su pridržavale komad odjeće na kojima su se nalazile. Tako smo imali majicu na bretele, suknju na bretele itd... [bolta]

Biljac Tradicionalno, vuneno zimsko ćebe sa zanimljivim etno šarama i psihodeličnim bojama, obično crvenom i plavom. Ovo teško ćebe je jedno od najpopularnijih narodnih rukotvorina; svojevrstan indikator umjetničkog i etničkog identiteta našeg kraja. Biljac je bio vrlo korisna stvar kad udare snijeg i bura sa Dinare. Vuna je bila vrlo gruba, pa je ponekad u dodiru sa kožom izazivala kratkotrajni svrab. Sa ovim stvarno nema zime, da smo znali, mogli smo ovaj cjenjeni artikal ladno izvoziti Eskimima, Inuitima i širom Skandinavije. [stevo]

Batrganje Koprcanje, nekontrolisani ili nekoordinirani rad tijela u datom trenutku. "Ritual" u samoobrani, kad se ritaš nogama pri pokušaju da se oslobodiš napadača. Pa kad nemirno spavaš i imaš nagle pokrete nogu i laktova... kad se "bacaš" uz dobar pank recimo i rušiš sve oko sebe... Sve to, na neki svoj način, rezultuje izrazima: "Šta se batrgaš!?" ili "Vidi ga šta se batrga..." ili "Ne batrgaj se!" itd... [pantagana]

Skokovi u vodu slobodnim stilom su još jedna varijanta batrganja. Stil ustanovljen i njegovan na obalama Brzice, Šarenih jezera i Krčića. Godinama se stil usavršavao, tako da je na sastanku sa Međunarodnim Olimpijskim Komitetom dogovoreno da čim Knin dobije organizaciju Ljetnjih Olimpijskih Igara, batrganje će biti uvršteno među olimpijske sportove. [johny]

Bogu iza nogu Daleko, veoma udaljeno. [stevo]

Bumberke Sestre Josipa i Antonija. Simpatična varijanta kninskih "grupa" riba. Stalno su visile uz "face", usput muzičare. Na kraju su i upale u bend "Tri drugara". Jedna je pjevala, a druga je svirala klavijature. Jedna od sestara, čini mi se Antonija, autorka je legendarnog kninskog hita "Dim" koji su prvo svirali MPB, a kasnije i Jelas, koji je opet ušao u legendu sa onim svojim uzvikom "Giziiii!!!" [pantagana]

Boban Prvi kninski DJ i žešća gradska faca sa nesvakidašnjim urbanim stilom odjevanja. Radio kod Baće. Pošto se nije odvajao od čaše

pune viskija, zna je popiti cijelu platu za vikend. Puštao je dobru muziku, a ganci nove ploče su redovno dolazile iz Trsta. Najbolje večeri kod Baće, što se tiče žurke i plesanja, su bile negdje varljivog ljeta 90-te (Pump up the jam i ostale rane acid house/pop/rap stvari). Vjerovatno najzanimljiviji plesni tandem su bili Grba i Šljuze i njihovo nezaboravno đuskanje uz Ramba Amadeusa (Inspektor Nagib, Harid Invalid Hari, LM Hit, Zastavnik Džemo). Slaven Stevelić je redovno kvario gore spomenutu tačku repertoara, odnekud upadnu on i Senka, naduvani ko krave, pa se počnu žvaliti na podijumu. Nakon 'Šljuze & Grba show' je nastupio period stagnacije, pa sve do dolaska Unproforaca (Holandana) koji su donijeli zapadno evropski đir plesanja, praćen Bobanovim 'trade mark' ravnodušnim pogledom. [stevo]

Brmbeč Šta bi se reklo nekih zamišljenih šarenih bombona ili čokolada. Kad sam bila klinka uporno sam pitala strica svaki put kad bi se pojavio od nekud: "Šta si mi donio?" - a kad on nije imao ništa rekao bi mi uvjerljivo - Brmbeča. [nives]

Bandzoga Prekid u igri sa balotama. Kad nije sigurno čija je balota najbliža bulinu, jedan od igrača kaze "Bandzoga", poslije čega se pristupa mjerenju. [đuro gegalo]

Balati Igrati, plesati. [đuro gegalo]

Bagulina Štap savijen pri rukohvatu. [đuro gegalo]

Bardak Poveća drvena posuda: "On je mogao da popije bardak vina." [đuro gegalo]

Benevreći Uske suknene pantalone. [đuro gegalo]

Brondza Zvono koje se stavlja na stoku. [đuro gegalo]

Brokva Ekser, čavao. [đuro gegalo]

Bota Okrugli komad pure, al se nekad dobro jelo. [đuro gegalo]

Bumbažina Vrsta industrijskog platna, obično za ženske bluze. [đuro gegalo]

Bekina Koža, znalo se je reći: "Odnio mu đavo bekinu!" [đuro gegalo]

B2 Jedan od malih, ali ipak, sveprisutnih gradskih grafita. Sinonim za nerazdvojno prijateljstvo dva ridikula mlađe generacije Nevena Biserka - Benka i Nevena Bitunjca. [pantagana]

Banjica Kain, lavor. Služio za ražentavanje i potapanje robe ili za pranje nogu. Nerjetko je poslije obilate teže nužde na WC-u, banjica znala (i morala) zamjeniti i vodikotliče. Na primjer, sjediš u sobi i čuješ roditeljski glas iz kuhinje, negdje pred spavanje: "Napunide mi banjicu mlakom vodom da potopim noge!" [pantagana]

Bena Budala, smlata, naivac. Osoba često nesvjesna svojih poteza u životu koji u glavnom završe naopako. Glede toga, kao prilog legendarni izraz: "Beno jedna!". [pantagana]

C

Cimpre Čuveni kninski kamenoklesar. Čuven i po tome što je služio i kao izgovor da se skrene sa teme. Kad neko guši nekom pričom, pametan se ubaci sa: “Ja mislim da Cimpre ipak najviše zarađuje.” [puki]

Cile Radić Predrag, tip koji nije propuštao sportske događaje u gradu (pravio i statistike na utakmicama). Bio poznat i po tome što je imao listu najboljih prijatelja svake večeri i da je pokušao samoubistvo kada Dešić i Soća nisu obraćali pažnju na njega za vrijeme njihovog teniskog meča. Srećom uže je bilo preslabo. [nine]

Cirkus Montažni, pokretni, stambeno poslovni objekat postavljen iza onoga što su zvali autobusna (autobuska stanica), a uz željeznički reflektor. Bilo ih je raznih cirkusa od prostog tipa (ciganski izgladnjeli konj sa kolima i dva stolna nogometa) do onih sa

slonovima i trapezima. Svi su bili cirkus. Standardna varijanta cirkusa je tzv. Simin cirkus, a koji je ustvari bio njegove žene. Sastojao se od: dvije kamp kućice, jednog šatora, jednog ispravnog i jednog kamiona u dijelovima, jedna lada, do 5 flipera, do 5 stolnih nogometa, mašina za ulov cigareta, boks aparat, palete za hodanje po blatu i džuboks. Obično je bio postavljen od 9-tog mjeseca pa do proljeća. Osoblje su bili Simo, žena i Božo. Ne znam zašto je vrijedilo uvriježeno mišljenje da tamo idu propaliteti, kad smo išli svi. Posebno pamtim istančani sluh gazdarice koja je tačno znala koji fliper udaraju i na svaki takav zvuk odgovarala urlikom: “Živce u guzicu!” Nevjerovatna stvar je da je cirkus djelovao muzički odgojno na mlade kninjane. Tamo negdje 1974, Simo je ubacio u džuboks pjesmu “Ana” od Srebrenih Krila, koju su svi ko ludi navijali, a čim bi nastala

paузica onda je navijao Simo. Bilo je i onih koji koji su na prvom sastanku sa djevojkom pozivali je da idu čuti Anu kod Sime. [zapisničar]

Cuko je naziv od milja za psa, suprotno od “džukela”. [bolta]

Caklo ili Caka Izraz za staklo, uglavnom se pod tim podrazumjevalo prozorsko staklo. Tipičan izraz koji su stariji ljudi koristili u smislu: “Puka mi caka (ili caklo) na sobi.” [đuka]

Cukar Šećer [vule-polača]

Citare To je naš naziv za usnu harmoniku. [bolta]

Crna udovica Živinka iz familije pauka. Smrtno otrovna ako te nedaj Bože ujede. Ljeti kad upekne zvjezdan čučala je ispod kamenja, po žitnim poljima, a bogami i po vinogradima i vrebala žrtvu. Doktori su je zvali “Latrodektus tredecimgutatos”, što mu dođe - pauk sa trinaest tačaka. A mi smo je zvali crna udovica zato što je crna i zato što poslije seksa pojede frajera. [mačić]

Cvariti se Preznojavati se, kuvati se od vrućine. [pantagana]

Cavete Ženske lagane cipele; sandale. [đuro gegalo]

Colov Onaj koji hramlje; ćopav, hrom. [đuro gegalo]

Crvena Zvezda Fudbalski klub za koji je navijala ogromna većina

kninjana. U ostatku je više bilo hajdukovaca nego partizanovaca. Kninske Delije posadile su u centar grada stativu sa Marakane, koju su ubrali poslije utakmice Zvezda-Bajern. [puki]

Crvena zastava na kojoj je bijelim slovima pisalo “Knin” prošla je pola Evrope. Viđena je u Milanu, Istanbulu, Kelnu, Bariju... [đolence]

Crni i Njuhi (pok.Njuška) Nerazdvojni par sa motorom. Mada često u sukobu sa organima unutrašnjih poslova zbog ljepljivih prstića, istima su poslali razglednicu sljedećeg tipa: “Draga milicijo, pišemo vam sa mora, kako i vama zelimo. Ovdje je ljepo ali dosadno. Brzo ćemo se vratiti.” [milano]

Cvijo pok. Slavko Cvijanović, “Čudo od djeteta” (što se snage tiče) od malena, kavgađija, tučaroš. Proslavio se još u osmom osnovne nakon što je nokautirao Maltinog ćaću ispred “Narodnih heroja”. Taman kad se htio smiriti i otišao u inostranstvo da zaradi nešto para, ubijen pred Šarićevom gostionom. [miloš]

Cvijeliti Rasplakivati nekoga, izazivati da zaplače. Npr.” ‘ajde kvragu, ne cvijeli djetete.” [miloš]

Cardza Haljinica koju su nekad nosili curice, a bogami i dječaci do 4-5 godine starosti. Šila se obično od bjelog debljeg platna i nosila do ispod koljena. [đuro gegalo]

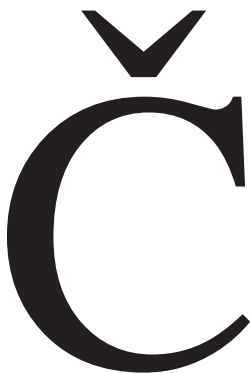
Civare Tragači, drvena nosila sa četiri drške. Služila sa prenos kamena, đubra ili drugog težeg tereta. [đuro gegalo]

Crvena zemlja Kraj iznad Kninskog Polja i Vrpolja zbog kojeg su vojnici, a i rezervisti, proklinjali Knin. [đolence]

Cicvara Jelo pravljeno od kukuruznog brašna, posebno pravljeno na Božić. [đolence]

Ciglana ili Ciglana Strmica, neko vrijeme i ciglana “Stevo Opačić”. Izgrađena 1922. godine po austrijskim nacrtima. Do izgradnje ciglane je došlo na pomalo čudan način. Fra Lujo Marun je izvodio okolo Strmice svoja iskopavanja i pronašao ugalj. Zatim je predlagao bogatim kninskim porodicama da ulože u eksploataciju. To je učinio Mihovil Tomić, kninski trgovac sa širim obrazovanjem i pogledima na svijet. U toku eksploatacije uglja pojavljivale su se ogromne količine gline što je Tomiću dalo ideju da izgradi ciglanu. Stavio je hipoteku na svu svoju imovinu i imovinu svoje rodbine i podigao kredit za izgradnju ciglane. O kolikoj vrijednosti se radilo može poslužiti primjer da je jedan mali djelić te imovine zgrada koja je poznatija kao Dom JNA. Na početku je izgledalo da je to pun poslovni pogodak: iznikao je gigant za to doba, a i za mnogo godina poslije. Još dobrih 15-tak godina iza Drugog svjetskog rata na ciglani se izučavao električarski i mehaničarski zanat jer takvog nečega u Kninu nije bilo. Ciglana je

imala i hidrocentralu i lokomobilu (parni stroj koji je preko remena pokretao druge strojeve). Negdje pred II svjetski rat u tadašnjoj svjetskoj ekonomskoj krizi Tomić je bankrotirao, pa je ciglana dopala u ruke izvjesnog Bohena iz Velike Kikinde. Strmičani su tada sakupili sve svoje novce i pozajmili Tomiću da se izvuče iz krize, što mu je i uspjelo. Taman je počeo otpalaciivati dugove, kad je došao rat u kojem su ciglanu zapalili partizani. Ciglana je obnovljena 1947. godine, upravljanje su preuzeli zaslužni drugovi iz Bukovice čije kreativne ideje su rezultirale tonama škarta koji je završavao u Butižnici. Negdje 50-tih, Mihovil Tomić je “poklonio” ciglanu i još par “sitnica” općini Knin. Razvoj tehnologije je nalazišta gline u Strmici učinio minornim (do tada se glina kopala ručno) što drugovima nije dalo ideju da polako zatvaraju ciglanu, nego naprotiv započela je izgradnja nove, ogromnih kapaciteta koju nije mogla namiriti sva glina Dalmacije. Započeta izgradnja srećom nikad nije dovršena, a i stara ciglana je polako propadala uglavnom zbog neracionalne organizacije rada. 1989-1990 izvršena je kompletna rekonstrukcija ciglane... [zapisničar]

Čolović Slobodan-Čoka Prvi, dugo vremena jedini, a sigurno najbolji kninski košarkaški sudija. Igrao je u KK Knin pleja od osnivanja pa se nakon dvije godine “zaljubio” u suđenje. Niko i nikada mu nije osporio ni znanje, ni talenat za suđenje, ali je brate imao neki čudan fanatizam. Sudio je bukvalno po pravilima, nikada ništa nije izmišljao. Ali je problem bio što su neka pravila napisana iz nekih drugih razloga. Rijetko se sude na bilo kojoj utakmici, ali je Čoka i to svirao, a onda kuku majko. Znam da smo dosta puta poslije utakmica čitali pravila, i našli ono šta je svirao, al’ šta vrijedi kad je već ispalo sranje. A on bi uvijek govorio: “Ja kad sudim rođenog ćaću ne poznajem.” Posebno dramatične utakmice su bile protiv DOŠK-a ako je igrao Petar Petranović (stariji, viši i jači brat slavnoga Veljka, koji je opet imao

svoju devizu: Ja kad sam u formi, brata se ne bojim). Nakon par minuta od početka utakmice, Peri bi udarila krv u glavu i onda bi počeo juriti Čoku po terenu. Drnišani bi vikali: nemoj Pere, mi smo vikali: nemoj Čoka... Bježao je Čoka i od publike po manjim mjestima i vodom i biciklom i trčeći. Nisam siguran da nije i leteći. Nakon prvi par godina solo suđenja dobio je kolegu u Kninu, to je bio Slobodan Sinobad, koga obično zovemo Musa, ako je udaljen par kilometra. Skladno svojoj pojavi, Musa je i sudio. Po njegovom mišljenju faul je samo ako nekoga iznesu na nosilima. Bili su idealan sudački par: Čoka svira, a Musa mu viče: “Ajde jebi nedlju, pusti ljude nek’ igraju.” [zapisničar]

Čeko Jovo Šahista, kockar, boem. Bio radnički prvak Hrvatske u šahu. Nastupao za ekipu Zadra na

mnogobrojn timer prvenstvima. Glavni rival za primat najboljeg šahiste u Kninu mu bio Aco Bjelanović. Odličan cugeraš (brzopotezni šahista), ali i cugeraš. [miloš]

Čupkovića most Najveći željeznički vijadukt u okolini. Kao što mu ime kaže, nalazi se u zaseoku Čupkovići, u Oton Benderu. Jedne godine je duvala tako jaka bura, da je nekoliko posljednjih vagona teretnog voza, koji je prelazio, palo sa mosta. Ako se ne varam, tom prilikom je četvoro ljudi poginulo. [đolence]

Jedan smiješan detalj za željezničku stanicu nakon toga mosta kada se dolazi iz pravca Like. Željeznička stanica ima naziv Plavno (a od Plavna ni korova, treba pola dana da se dođe pješke do Plavna), zaseok Bender kod same stanice pripada Otonu, a i on je daleko od same matice sela Oton, a i sama željeznička stanica Oton je slijedeća stanica nakon Plavna tako da ne može biti Oton dva puta (voz ide: Pribudić, Plavno, Oton, Pađene, Stara straža, Knin..) poenta je da je stanici u stvari najbliži Radljevac koji eto jadan zbog Plavna nije dobio ni stanicu. [mićo šiljić]

Četrnaesti kolosjek Mjesto gdje su đaci često odlazili, sa ciljem da zarade pare istovarujući vagone. [đolence]

Č i Ć Skoro bez greške primjenjivana u Kninskom kraju, pa nije bilo potrebe za onom glupom zagrebačkom teorijom o

tvrdom “č” i mekom “ć”. Međutim, u preko 99 % slučajeva ta slova su bila pogrešna u riječima “čevap”, “palačinka” i “sendvič”. Mislim da je Knin bio jedini grad u SFRJ u kome se govorilo “čevap”, umjesto “ćevap”. [đolence]

Čevalduša je debela i dugačka igla za šivanje i obično je služila za završetak pletenja suknenih čarapa kada se sam kraj nekako morao ušiti. [bolta]

Čelik Poznati kninski narkoman (tabletoman) inače poznat i po imenu Vojvoda od Galenike. Mnogi nisu razumjeli njegov način života. Često je nosio modrice. Poznat po tome kad ga je vojna murija uhvatila (mobilizacija) a on se vadio na svoje već navedene poroke! Citiram: “Znaš li ti jadniče da trava lječi 33 bolesti!! Nisam ti ja za vojsku, to ti je isto kao da mene uzmeš da igram za Juventus protiv Intera cijelo drugo poluvreme! Nisam ja za to, ja sam dobar dok ima (pokazuje u venu), poslije neodgovaram za posljedice!” Što bi rekla Biblija: “I bi tako!”, ali nažalost ne sa Čelikom! [patrick]

Čagalj Ovaj pojam se upotrebljava u Bukovici za živinku sličnu psu vučijaku ili vuku. Mislim da je to pseća varijanta džudžana ili tvora. Nit’ sam ga kad vidio, niti ga je ko ubio, bar ja neznam, al’ ga čuo jesam. Za slušati - strašno! Jezivo! Naročito u zimskim noćima čuli su čagljevi kako se “smiju i plaču”. Zvukovi, nešto kao smjeh djece i plač bebe, pa to miksano sa

bevandom, a onda kao da se slomi grana na drvetu... Stariji su govorili da čagljevi dave sve odreda doli krava i kunja... [mačić]

Čigra Brzi, hitar ko čigra. [opaki]

Čaroice Nešto kao maškare, dodole ili kolećani. Nagarave lica, stave na sebe krpe i dronjke, idu kroz selo i prose. Zato za neke ljude koji su neprikladno obučeni i nedotjerani, kaže se: "Ajte k' vragu, vidite li da ste ko prave čaroice". [đuro gegalo]

Čantrun Lubenice, bostan. [đuro gegalo]

Čimovice Stjenice, buve. [đuro gegalo]

Čivioda Špenadla. [đuro gegalo]

Čado i Pedo Najjača sportska braća u Kninu. Prvi plejmejker u KK Kninu, nevjerovatno brz i požrtvovan, drugi pivot u RK Željezničar, medvjed i živac. Obojica žešći zajebanti, poznati i po tome što su ganjali sudije stolicom usred utakmice u novoj dvorani. [puki]

Čule Gitarista, svirao u Dugi, a ponekad i u Premijeru. [milan]

Čaka Prazna konzerva. Sedamdesetih godina često služila za paljenje karabita. Male čake od kreme za cipele, uz komad tanke špage, služile su za pravljenje telefona između balkona zgrade (na principu bolje te vidim nego što te čujem). [mićo]

Čepale Može igrati dvojce ili više. Skočiti, očepiti, može se i blefirati, u kom slučaju onaj koji je odskočio na prazno ('nako) gubi. [sanja]

Čule Legendarni napadač "Dinare" 60-tih, poznat po brzini. Kažu da je bio toliko brz da je pucao korner, utrčao i glavom dao go'. Sin Nedjeljko ga dosta uspješno nasljedio. [miloš]

Čedo Drača Noćna mora kninskih momaka koji su jurcali na motorima. Jednom prilikom zaustavio je Škulja i upitao ga: "De ti je kapa?" sa benkovačkim naglaskom, misleći na kacigu. [bolta]

Četvrti Ce Razred kninske gimnazije. Generacija maturanata iz '78. Šaroliko društvo, često "buntovnici bez razloga". Vjerovatno najsportskiji razred u historiji Gimnazije. Milan Ševo, tadašnji golman "Dinare" je i dan-danas jedan od najboljih golmana u Jugoslaviji, prvotimac beogradskog "Rada". Profesor matematike Skočić ga je molio da barem čita "Sportske Novosti", da ne bi spavao na satu. Miloš Milivojević je bio višestruki prvak Jugoslavije i osvajač medalje sa svjetskog prvenstva u kuglanju. Željko Rapo bio povremeni reprezentativac Hrvatske u kuglanju i vrlo istaknuti igrač u njemačkoj prvoj kuglačkoj Bundesligi. Braća Veljko i Željko Malešević su tada bili "Dinarine" nade, a poslije toga dugo godina prvotimci drniškoga DOŠKa. Milan "Gojo" Janjić i Mik

Bogunović su važili za najbrže Kninjane. Gojo je bio jedan od najvećih kninskih talenata ne samo u atletici, ali se rijetko mogao naći neko ljeniji. Goran Starčević je bio zapaženi atletičar, nogometaš i folkloras. U razredu smo imali i Iliju Đurana, zvanog "Kibic". Nesumnjivo najbolji pokeraš u generaciji. Mladen "Šilton" Vujić je s druge strane, bio najgori pokeraš, izgubivši sve na pokeru već u ponedjeljak što bi prodao na pijaci subotom. Vera Sinobađ je bila ispred svoje generacije u mnogočemu, a pogotovo shvatanjima i načinom života. Imali smo i predstavnika kninskih kapitalista Željka Šarića, profesorske kćeri Tamaru Uroš i Svjetlanu Kutlaču. Razredne ljepotice su bile Draginja Maravić, Jasna Ćaćić i Zvezdana Marić. Ivica Grizelj je bio naš Charlie Chaplin. Često puta ga je i nadmašivao duhovitošću i gegovima. Razredni Einstein je bio Zoran Ivković "Trucko". Razrednica Senka Pajić se svojom nekonvencionalnošću potpuno uklapala u društvo. [miloš]

Čika Veljko Najomiljeniji (bar meni) kninski brico, čija je radnja bila u željezničkoj stanici, kad se uđe onim hodnikom (pored trafika) sa lijeve strane pa prva vrata lijevo. Čika Veljko je arhetip brice po svom izgledu, omanji, debeljuškast, očelav sa pedantnim brkovima i bjelim klompama, a o čakuli da ne pričam. Kako su tu bile čekaonice za dokone putnike, a i zbog činjenice da je veliki broj kninjana kod njega siša, čika Veljko

je uvijek bio upoznat sa gradskim i prigradskim dešavanjima. Tako da je najčešće više pričao nego šišao. Naravno najomiljenija tema je bio sport a pogotovo fudbal, što lokalni što "globalni". Sve je znao o Zvezdi i Hajduku, a mislim da je čitavu Dinaru imao u malom prstu. Mi mlađi, onako nestrpljivi, više smo volili da nas šiša teta Milka, pošto je ona znala "modernije" frizure, ali smo krajičkom uva uvijek imali uvid u čika Veljkovu trenutnu priču. [puki]

Veljko je bio jedan od najčešće viđenih balotaša na Šimića vrelu, ali i kod Partizanovog igrališta, Doma željezničara, tj. gdje god su se igrale balote. Ako i nije bio najatraktivniji igrač on bi to svakako nadoknađio svojim simpatičnim bazama i svojim veseljačkim karakterom. I danas igra, ali ovog puta boće, u drugoj ligi grupa Vojvodina u boćarskom klubu "Braco" iz Novog Sada sa jednakim entuzijazmom bez obzira na svojih 70 i kusur godina. [mladenčoko]

Čveger Čvrga. [stevo]

Čolović Ilija Strah i trepet za đake "Narodnih heroja", inače profesor hemije. Pored zastrašujućih časova, poznat je i po tome šta je zabranjivao đacima da mu se javljaju kad ga sretnu na ulici. Mama mi je pričala (i njoj je predavao) kako je na jednom času iznerviran od strane učenika koji je odgovarao u vatno jadnika za vrat i počeo ga tresti. [bojan]

Čoko Srđan pok. Jedan od najznačajnijih kninskih rock muzičara i tekstopisaca. Bio je vođa grupe Džep, Mindušara, te na kraju reoformljenog Džepa u novom sastavu. Sjećam se koncerta Džepa u Staračkom domu gdje me je vodila moja rođaka Zoja (Srđanova rođena sestra) mislim `88. Morala me je voditi kući nakon dvadeset minuta svirke jer nisam više mogao izdržati dim u sali. Inače su pržili dobar garažni rock. Najveća strast su mu bili njegovi Šarplaninci: Grom, Nera i Bek. A volio je dirati po gradu na svojoj vespi. Ipak do kraja mu je najveća preokupacija ostala muzika i njegov bend Džep za koji je uvijek imao velike planove. A kraj je bila pogibija 2. Maja 1995. kod Okučana. Na Srđanovoj sahrani, četiri člana Mindušara su otpjevala njegovu pjesmu `Molitva`. Mislim da je za veliki broj prisutnih Kninjana to bio momenat koji će im zauvijek ostati duboko urezan u pamćenju. [mladenčoko]

Ć

Ća Uzrečica o čijem su značenju ljudi često raspravljali kad nisu imali pametnijeg posla. To bi trebalo da je priloška oznaka mjesta koja označava mjesto koje nije ovdje. Kao u “Amo ća!”, što bi u protivnom moglo značiti ajmo odavde. [puki]

Ćakula Extremno dug i prazan ritual razmjene govornih informacija, rabljen od dokonih ljudi, a posebno žena. [puki]

Strana riječ, za razgovor ugodni o tuđim ženama i novčanicima. [milano]

Ćimo Ćimo mlađi i stariji, Mici i Vojo; gradski likovi međusobno uvijek u svađi. Mici je pobjegao iz bolnice u Šibeniku, a Vojo je nosio jeans đilet na kom je na leđima kemiskom bilo napisano “AC/DC” i “Zdravko Čolić”. Voju je jednom

prilikom u Vinkovcima, na putu za neku Zvezdinu utakmicu, uhvatila murija i pitala ga odakle je. “Iz Medića!”, lakonski je odgovorio. A kad su ga upitali gdje je to, počeo se rugati “Voja, voja ne zna odakle su Gagi i Đuro!” [puki]

Ćimo mlađi iliti Mici je znao reagovati na provokacije sugrađana koji su smatrali da je malo udaren. Tako ga je jedan provokator, sjedeći na zidiću i držeći naranču upitao: “Koja je ovo boja?” a Mici mu je odgovorio: “Nije to boja, to je naranča!” [mačić]

Ćobo alias Zdravko Dobrijević, nadimak je naslijedio od starijeg brata Slobodana. Uz Škrbu je važio za jednog od najboljih igrača malog fudbala u Kninu. [đolence]

Ćaća ti lozu griza’ Izraz koji je često korišćen u kritikama kao

vrlo prefinjen način da se nekom saopšti da je magarac, odnosno da je iz magareće porodice. U slučaju oštrijih kritika nastavljalo se sa "... a mater jasenovinu gulila.", čime se pokušavalo biti detaljniji. Sa naučne tačke gledišta, u slučaju onoga ko se kritikuje, važi posebna teorija o nastanku, odnosno ne važi ni ono što piše u Svetom Pismu, a ni Darwinova teorija o evoluciji. [dolence]

Ćuskija Veliki željezni klin koji se upotrebljava za razbijanje stijena, kompresor za bušenje rupa na mišićni pogon. Za one koji su bili manje oštroumni (čitaj glupi), kažu: "Tup ki ćuskija!". [vule polača]

Ćazo alijas Mirko Bjedov iz Oćestova, dugogodišnji konobar u željezničkoj restauraciji. Dok je bio mlad, popio je sve što je mislio i već dugo se kan'o alkohola. Mnogo poznatija je bila njegova mama Janja, koja je Delijama iz Oćestova, koji su se skupili kod Čaze da idu na utakmicu u Beograd, rekla: "Jadnji tiste vi! Kućete u Beograd? Ta ima i u Splitu utakmica!" [mačić]

Ćeto Taman, skoro, možda. [tu negdje]

Ćukter Poslastica koje se pravi od slatkog vina (komine) i šećera. Formira se u obliku tabli i podsjeća na čokoladu. To je jedna od rijetkih poslastica koja se nekad pravila u našem kraju. Kad se neko razboli govorilo se: "Dajte mu bolan

ćuktera nama će ozdraviti." [đuro gegalo]

Ćimbire Kninski roker, gitarista, jedno vrijeme držao muzičku agenciju pa su kultivisali gradsku raju dobrim rock koncertima. Toj ekipi možemo zahvaliti koncerte Partibrejkersa, Električnog Orgazma, Le Cinema, Đavola itd. Ćimbire je takođe tako napuštao stimulativima Psihomodo Popovce na njihovom prvom koncertu u Kninu da nisu mogli stajati na nogama. Kasnije sam u Ritmu pročitao da su ih pitali da li su se bojali svirati u Kninu s obzirom da je već smrdilo na frku. Oni su se rekli da se jesu bojali... da neće stići popiti sve ono vino (?) što su im ljudi iznjeli. [puki]

Ćiverica Prednji dio lica u čovjeka, njuška. [manda]

Ćiverica Glava, tikva. "Ako te dovatim po ćiverici", značilo je "Ako te udarim po glavi!" [vule polača]

Ćićiti Dobro poznata Kninska poza (stanje mirovanja i osmatranja sa jednog mjesta). Dobro se ćićilo na zidiću. [bobo]

Ćipe Čovjek bez koga antologija grada Knina to uopšte nije. Jednom prilikom murija je došla kod njega kući i zatekla samo babu. Na pitanje dali njen unuk ima droge odgovorila je: "Ma kakve crne droge? Moj Nenad nema za cigare pa stalno puši neku travu!" Drugom zгодom, putuje Ćipe

vozom sa krnjeg prema Zadru i normalno nema kartu. Nailazi kondukter i kaže: “Kartu?”, kaze Ćipe: “Pet!”, “Šta pet?” opet će kondukter, “A šta kartu?” odvraća Ćipe. [bolta]

Pričalo se da mu je neko pretio da će ga reći ćaći što je prodao dva kila trave, a Ćipe mu odgovorio da je ćaća lani proda' dva voza sjena pa nikom ništa. [mačić]

Ćikara Metalna ili keramička posuda, uglavnom manjih dimenzija. “Jutros sam popio punu ćikaricu bijele kave.” [đolence]

Ćumez Neuredna, oronula prostorija, zgrada. [vule polača]

Ćuliti Isto što i ćićiti. Blejati. Gubiti vreme bezveze, ništa ne raditi. “Krasti Bogu dane”, drugim riječima. Zidić, Partizanovo igralište, Riva, Tvrđava, Bobis, Mak, stepenice kod Gimnazije, Gradele... neke su od najvažnijih gradskih lokacija gdje se u glavnom ćulilo. [pantagana]

Ćićo Obično se tako zvao mlađi stric. To je ime od milja za imenicu stric. [đuro gegalo]

Ćika Opušak, pikavac. [đuro gegalo]

Ćako Tako je snaja zvala svekra. [đuro gegalo]

D

Dešić 1 Jedan od većih gradskih trgova, **2** "Kod Dešića" je bila poznata kninska kafana karakteristična po tome sto je u njoj bio bilijar stol koji je uvijek bio pun čepova od koka-kole i piva, a najmanje žetona. [boro]

Sin Nike, stara ugostiteljska familija. Čuveno otkriće kad je istrčao iz WC-a svoje kafane sa nekoliko godina starim novinama i uzviknuo: "Ljudi, umro je car Makarijos!" [milano]

Domizana Dumizana, dumijana. [puki]

Dado Došen Kninski rok pjevač (Todor Todor), inače moj dobar komšija. [puki]

Dule Ležajić Kninski punk pionir, čuven po tome što je na

gitarijadama za Dan mladosti tražio da ga pljuju, što publici nije trebalo dva puta reći. [puki]

Dule Ležajić i Goran Simić (rođen Kenjalo iz Bosanskog Drenovca) brat Pere Bosanca veterinara, stoje kod Elektromaterijala kad dolaze iz Zagrebačke TV i pitaju njih dvojicu šta misle o nacionalizmu, oni se pogledaju i kažu: Mi se slažemo! [miško]

Njegova pojava u crnom kožnom odijelu, sa zatamnjanim cvikama i dubokim hitlerovskim čizmama i mačetom zadjenutom za pojas, u tri sata ujutru na motoru, dirajući gradskim ulicama, izgledala je kao iz neke gotsko-vampirske priče. Rastura je klasični klavir i kužio se dosta u alkemiju, a stan mu je bio namješten u veoma cjenjenom minimalističkom diru. [stevo]

Drale alias Draško Vidaković, poznati kninski fudbaler čije su noge vrijedile po milion dolara svaka (Real Madrid). Kasnije su devalvirale i prodavale se za par piva na penzionerskim mečevima. [mišo]

Duga Picerija, sa nastupima poznatog estradnog umjetnika Čule, izložbama slika i nekoliko modnih revija. [milan]

Dragec Zvonko Jakovljević. Prvi i najpoznatiji kninski privatni zubar. Veseljak, kockar i ridikul uvijek nasmijan unatoč problemima. Nije bilo kredita kog nije mogao dobiti. [milano]

Pored mnogih, za njega je vezana i ova priča: došao tip bez socijalnog u željezničku ambulantu da izvadi zub kod Mire (blago onima koji je nisu upoznali, barem kao zubarku) i pita pošto vađenje zuba. Mira kaže sa inekcijom toliko, bez toliko, ali ako si već odlučio platiti bolje ti je da odeš preko kod Drageca. Nakon po ure evo čovjeka ponovo i kaže Miri: vadi bez inekcije. Ma jesi li siguran. Ma vadi slobodno. Tip nije rekao ni a. Odmah Mira zove Drageca i kaže mu koje čudo se desilo. Nije čudo, kaže Dragec, inekciju je primio kod mene, i kada ga je nestalo mislio sam da je od straha utekao. Priča se da je Dragec poslije tražio čovjeka po gradu... da ga časti. [zapisničar]

Dom JNA Najljepša gradska bašta, u kojoj su se nekoć srijedom i subotom održavali plesovi, svirale mnoge grupe, a među njima i "Bijelo Dugme" (još 1974). Djeca su ulazila

uz lozinku: "Vojak, molim te pusti me!" Ko nije bio uspješan morao je preko zida ispred gimnazije koji je bio prilično visok. [milano]

Dala bi jedna maja (mater) da ima Vrlo često rabljena uzrečica kad te neko pita nešto (posuditi lovu), a tebi se nešto baš neda izići ususret. [milano]

Dranjati Grubo trljati ili češati. [dolence]

Drob Stomak, crijeva, utroba... [vule-polača]

Dvolitar Popularni bocun za točenje vina. Dnevna doza za prosječnog domaćina i radnog čojeka. [vule-polača]

Duzina Stara mjera koja je označavala količinu od 12 komada. Najčešće se upotrebljavala kada je riječ o jajima. [boško]

Dule Čolak Trener KK Knina. Ima jedna mala zgoda kad je one godine bio veliki potres u Kninu (ne znam baš koje godine), tada je Dule bio kod matere u njenoj kući kod Atlagića mosta i kad je zadržmalo, on je ostavio ženu, djecu i staru majku u kući i sa tećom od sarme na glavi uletio u Krku niže kuće. Pri tom je, priča dalje kaže, razbio glavom štok od vrata. I tako je u vodi do koljena čekao ostale ukućane! Ili kad je KK Knin došao u krizu igračkog kadra i rezultata, na sjednici u tomboli, Mirko Dobrijević -centar je demonstrativno želio promjene i predlagao, a onda

se javio Dule i predložio svoje kandidate: Evo ja, Čivko i Peško! Pa onda je jedne godine kad smo išli na gostovanje u Zaton kod Šibenika povezoao u svom golfu Čađu, Duju i još jednog “uguzivača”, pa smo na raskrsnici kod Šibenika mi sa Čivkom i Peškom pošli ka Zatonu, a oni na betoniranje septičke jame na Dulinoj vikendici u Žaboriću; to im je bilo kao zagrijavanje pred utakmicu, ne sjećam se da su više išli sa Dulom! Evo još jedna sa treninga u Veljka Vlahovića, bila je zima i bura, a mi pred zatvorenom dvoranom u trenerkama, kad Dule predlaže da sve torbe bacimo kod njega u golfa i krenemo trčeći ka Partizanovom igralištu pa ako dođemo prije njega da otrčimo do jezerca kao da se zagrijemo! [miško]

Dinara

1 Planina iznad Knina, najveći vrh Troglav **2** (jedini) Kninski hotel D kategorije, čiji su gosti, sudeći po knjizi žalbi koju sam jednom prilikom slučajno pregledao, imali grdnih problema sa žoharima i štakorima. Prije II Svjetskog rata hotel se zvao Grand ili Laćin hotel i kažu da je bio fin. **3** Gradski fudbalski iliti nogometni klub, član hrvatske lige, jug. Dresovi crno-bijeli. Neki klinici bivši dinaraši zaigrali su poslije i u Zvezdi i Partizanu. [puki]

Svako malo misto je imalo svoj ponos i diku, a u Kninu je to bila “Dinara”, nastala još davne 1913 god. (samo dvije godine iza Splitskog “Hajduka”) što ju je činilo jednim od najstarijih klubova u Jugoslaviji, tradicionalna boja crno-bijela.

Dinarine utakmice su godinama bile socijalni događaj i najveća zabava našeg malog mista. Pratilo ih je i po 3000 ljudi, koliko danas nema ni “Zvezda”, a derbi utakmice su bile sa “DOŠK”-om iz Drniša, “Zadrom”, “Šibenikom”, a kasnije i “Bukovicom”. Tuče su bile rjetkost, a prijetnje sucima s tribina ostajale su neostvarene. Kroz klub su prošle generacije odličnih i “nešto lošijih” igrača, trenera, navijača i članova uprave kluba. Od entuzijasta do onih željnih lične promocije. Pominjanje imena je nezahvalno jer je u klubu igralo pola grada i uvijek će neko biti zaboravljen i izostavljen, no ipak pomenimo neke: Sveto Škobalj, Ilija Petković, Radomir Vukčević- Vučko, J. Urukalo, Nikša Đujić- Ture, Đoko i Čevo Bjegović, Slaven Klepo, Miro Stanić, Luka Dukić, Niko Matković, Čika, Polak, Galić, Jugi Pokrajac, Dalibor Škorić... treneri Sveto Ilić, Vladimir Beara, Žeka Sanković... navijači kao pokojni Žunić “jaketa, jaketa”. [milano]

Po nekim informacijama NK Dinara je osnovana prije Hajduka. Međutim, Hajduk je prvi registrovan kao klub (prednost velikih gradova). Pretpostavljam da se iz istih razloga u Kninu se nije mogao ni registrovati HK Dinara (HK = hrkljuš klub). [dolence]

Dinara je i vrh planine Dinare, poslije Troglava drugi po visini sa 1830 metara nadmorske visine. [đuka]

O planini Dinari postoje dva gledišta u geografskom smislu. Postoji određena zbrka oko toga

da li je Troglav sastavni dio Dinare ili zasebna planina. I dok smo mi u Kninu uvijek smatrali Troglav njenim najvišim vrhom, samim tim i njenim stavnim djelom, Bosanci (Grahovljani, Livnjaci, Glamočani...) ali i neki geografi iz Hrvatske smatraju da se planina Dinara proteže od Derala do sela Uništa te je po njima Troglav zasebna planina. [mladen čoko]

Dinara GP Kninski građevinski poslodavac (gigant), čiji su se radnici mogli u vrijeme pauze, a i u radno vrijeme naći po okolnim birtijama i kafanama oko Dešića. Neimari te firme uglavnom su bavili poslovima kod kuće (branje grožđa, pečenje rakije, itd) nego u firmi. Na ulazu firme stajali su grafiti još iz začeca samoupravljanja. [đuka]

Derala Splet nevjerovatnih krivina, uzbrdica i nizbrdica (zavisno u kojem pravcu idete) na putu prema, odnosno, iz Bosanskog Grahova. [bolta]

Dubre alias Damir Dubravica, najstariji sin Martina Dubrvice, vlasnika fotografske radnje "Foto Martin". Poznat je po tome što je obožavao heavy metal i iz dna duše mrzio pankere, anarhiste, narkomane i pedere. Osim toga, poznat je i po tome što je smišljao i pričao viceve koji su ličili na sve osim na viceve. [dolence]

Dinamit Sredstvo koje je vrlo često korišćeno za pravljenje zvučnih efekata pri proslavama Božića, nove godine, svadba, velikih

sportskih uspjeha i sličnih događaja. Osim navedenog, dinamit je povremeno korišćen i kao sredstvo za ribolov. Na taj način najčešće su lovljeni klenovi, koji žive u mirnijim vodama. Pastrmke je najviše bilo u brzim vodama, pa ih je tako bilo teže loviti. Procedura: Zamota se dinamit u najlon kesu zajedno sa malo težim kamenom, zapali se fitilj, kesa se zaveže i to se ubaci u vodu, u blizini većeg jata riba. Ukoliko jato nije dovoljno veliko, prethodno se bacanjem kamenja riba "premjesti" na zgodno mjesto. Jedan čovjek osmatra, da bi upozorio saučesnike na dolazak lovočuvara. Ostali uđu u vodu, 20-50 metara nizvodno od mjesta gdje je bačen dinamit i skupljaju ošamućenu ribu, koja tom prilikom ispliva na površinu. Jedna takva akcija traje do deset minuta i donosila je prinos 20-30 kg ribe. Vješto napravljen koktel je pravio relativno malu buku. Ako je izabran trenutak prolaska voza kroz kanjon ili ako je raspoloživ traktor koji daje malo veću "turažu", zvuk eksplozije je bio skoro neprimjetan. [dolence]

Dokon Koji ne radi ništa. [opaki]

Deit Gazirani sok od naranče. Piće naše mladosti. Mislim da ga je proizvodila Radenska. Legendarno flaširano punjenje od jednog litra u zelenim bocama. Napraviš sendvič sa francuskim kruvom i murtadelom i zaliješ Deitom, i onda si miran. Poslje Deita se super podrigivalo. [igor]

Đ

Đir Daj mi đir, npr. na bicikli ili slično. Može se za nekoga reći da ima svoj đir, odnosno ima svoj film. [manda]

Đujić Ilija Stariji gimnazijski profesor matematike. Za ispravljanje ocjene urgiralo se preko žene Anke. [milan]

Njegova čuvena uzrečica: "Ajđ' jeli neka, šta je to?" Ili traženje učenika po kafićima i zaboravljanje dnevnika u piljari. [kninjanin]

Đuro Stojaković alias Đuro Seljaković. Čuveni nastavnik hemije u osnovnoj školi "Narodni heroji". Najpoznatiji je po tome što je volio ispričati vic, a zatim objasniti zbog čega bi trebalo da taj vic bude smješšan. Vicevi mu i nisu bili nešto posebno, pa nije ni čudno što ih je morao objašnjavati. [đolence]

Đuka Moj komšija koji je postao sinonim za američki san o bogaćenju siromašnog sina. Krenuo je od kafića u Šibeniku, prije rata, i sreća je što su ljudi uglavnom mislili da je Đujić, do prvog butika kod Trefa. Da bi napravio neki "Holding" prodavnica i kafića, pri tome ostao normalan, nije zaboravio svoje prijatelje. I danas po Slaviji, prodaje slične stvari po trafikama, uglavnom uspješno. Vezano za njega osto je jedan dobar vic. Kada je poštar, kojem smo obično krali APN-ca dok je podmazivao klipove u Bifeu (JŽ-9), pitao nas: "Ima li neki Pavelić na JŽ-8?", a mi smo rekli: "Ne, ima Đujić!", na šta je on odgovorio: "Jebiga, znam da je neki ratni zločinac." [nebojša]

Đes Mi smo zvali nekakvu provaliju kad se krene iz Biseraka prema Medićima na kojoj smo svi

mi kao klinici pokazivali koliko možemo biti blesavi. U ono vrijeme ta nam se provalija činila toliko velika da smo svaki put prilazili sa nekim strahopoštovanjem kao da je to sedmo svjetsko čudo, nikad nisam saznao odakle joj takvo ime. Odatle se na aute pucalo iz zračnih pušaka i prački, provociralo mirne prolaznike, podmetali požari i slične stvari. E, stvarno smo bili kninjani! [bolta]

Đoko Štruca Kad se vidi Đoko u bijelom šorcu, bijeloj majici, bijelim cipelama i crnim čarapama znalo se da počinje ljeto. Šarmer kakav se mogao vidjeti samo na filmu ili pročitati u nekom od ljubavnih romana. Izuzetno dobar orator kojem ljepši pol nije mogao da odoli. Jednom je ugledao curu u autobusu, uskočio je u bus kupio kartu do Šibenika, međutim na pola puta izašao je sa njom i vratio je za Knin. Knin je za njega bio pravi grad, željezničko raskršće, raskršće puteva, tako da je uvijek bio na usluzi zalutalim putnicama. Jednom dok je tako zalutaloj putnici pokazivao čari tvrđave, u sred posla počeo se smijati. Ona ga upita što se smije, on joj kaže da tako završava. Ustvari smijao se i namigivao ekipi koja je iz prikrajka škicala. Ranih 80-tih oženio se i otišao za Šibenik. Često je dolazio u Knin i jednom kad su ga pitali šta radi u Šibeniku i jel' mu težak posao, na šta im je on odgovorio kako će posao biti težak kad radi u tvornici lakih metala. Često je u bašti Doma JNA, na koncertima Dinaraca uzimao mikrofona u ruke i otpjevao nekoliko pjesama,

ali uvijek je pjevao neizostavno čuvenu Gloriju. Ponašanje na bini, držanje mikrofona, bilo je tako da bi mu i sam Elvis Presli pozavidio. [BN]

Đirada Relacija za šetnju od hotela do općine, ali samo s te strane ceste. Veoma poznato '70tih i '80 tih godina. Đir, šetnja ali i ima još značenja, krug, vožnja... Omiljene stanice na điradi bile su: zidić, gelender (gradele), Bobis, i malo mračniji zidić kod parka i suda (za parove). [milan]

Đuro Opačić Legendarni konobar iz Baćine kuglane. Kad bi neko dobro odigrao, povikao bi: "Bravo majstore, k'o što sam i sam!" Ako bi neko puno gubio (igralo se za dobre novce), govorio bi: "Piši kući da ne kolju prasence". [miloš]

Đukin drob Kad netko uradi nešto ali totalno pogrešno naši ljudi su govorili da je to "uredio kao Đuka drob". Odakle potječe sam naziv nije mi poznato. [bolta]

Đidi Govedina alias profesor Mažibrada. Predavao je mašinstvo u srednjoj školi, a bio je karakterističan po tome što je cigarete uvijek držao u čarapi. [dolence]

Đidi Govedina je prof. Branko Mažibrada, a cigare je obično nosio u čarapi samo ljeti kad drugih džepova nije imao. Problem je nastajao kad je on trebao zapaliti, a cigare su u čarapi, onda mu na

pamet padne da istog trenutka svi moramo nešto zapisati, a on bi neprimjetno izvadio cigare i stavio ih na sto kao da tu stoje od jučer. Imao je i brata blizanca koji je bio urolog u Kninskoj bolnici pa kad ljudi dođu na pregled ne znaju šta će ovaj uraditi, ili izvaditi stetoskop i početi pregled ili izvaditi Nišku Drinu iz čarape. [bolta]

Đidi je ljeti nosio košulju i pantalone i imao je dosta džepova na raspolaganju. Pretpostavljam da je želio da izbjegne svaku mogućnost da zgužva cigare, a želja je bila toliko jaka da mu nije predstavljalo problem to što su cigare mogle biti mirisne i mokre od znoja. [đolence]

Đundinera Malo finiji kar (konjska kola), u novije doba sa gumenim kolima. [tu negdje]

Đize Džabe. Na primjer, vodi te mama u Robnu kuću. I ti se zaustaviš kod kase, odma sa ljeve strane, gdje su stajali autići, zapikiraš iza stakla super model. A mater nešto niže gleda čarape. I ti je cimneš za suknju: "Mama, mama, kupi mi autić!". A mama, onako, odsutna kaže: "Bi da je đize!" [pantagana]

Dž

Džemo Poznata prije ratna slastičarna: "... 'oćeš čiko da ti umoči." [milan]

Poznati kninski poslastičar za koga se pričalo da sa kornetom od sladoleda čačka uši. [boro]

Jedan od rijetkih Šiptara koji nije navijao za Partizan, nego za Hajduk. U stvari, navijao je on za Partizan, ali je prelazak Dževada Prekazija u Hajduk uticao na tu promjenu najdražeg kluba. [dolence]

Džibra Tako smo zvali sve rakije koje su se više mogle koristiti za pranje prozora, a manje za piće. Kako su samo teške bile zore nakon konzumiranja džibre, velika većina nas to vrlo dobro zna. [bolta]

Džep Jedan od dobrih gradskih pop-rok bendova. Mislim da je glava benda bio pok. Čoko, on je smislio bend i počeo da radi muziku da bi

smuvao Bilju Crnogorac, koja se nešto nije mnogo trzala na te fore. [puki]

Džona Lokalni berekin koji je volio popiti za vikend da bi subotom ili ned'ljom ujutro na kavi u Maku priča kako je sinoć popio 34 pelinkovca. Inače moj odličan prijatelj. [puki]

Džaja Prezime mu je Borović, ali mu se ne sjećam imena. Nadimak je dobio po tome što je ušao u prostorije FK Crvena Zvezda, došao do Džajićeve sekretarice i rekao joj: "Kaži Džaji da ga traži Borović iz Knina." [dolence]

Džudžan Do dana današnjeg nisam saznao koja je to životinja. Mislim da je tvor, ali nisam 100 % siguran. Šta je, da je - kokošima je bilo svedjedno, jer su pod njegovim zubima ispuštale svoju plemenitu dušu. [dolence]

E

Evalati Hvala ti ko bratu. [puki]

Eugen Maglica oliti Čuéo
Sin Jerin, Dinaraš, vatrogasac i zajebant. Posljednih godina iz nepoznatih razloga nije volio da ga se zove po imenu -Eugen, sa udaljenosti veće od 20cm. [milano]

Eda li ga Često pitanje koje znači "Ima li ga" ili "Da li je tu". [đolence]

E Skraćeni oblik od "jeste".
Pitanje: "Treba li to ovako?",
odgovor: "E!"

E (pa ime, ili nadimak)
Najčešći pozdrav. [milan]

Elektrodistribucija Kninsko preduzeće za distribuciju električne energije. Ispred su se nalazili lijepi zimzeleni grmovi, što je davalo privlačnu sliku južnom gradskom ulazu. [stevo]

Elektromaterijal Prodavnica preko puta gradela, smještena u zgradi koju je izgradila-naravno GP Dinara. Zgrada je izgrađena na vrijeme i po propisima, prošla sve prijeme i komisije, ali su tek stanari ustanovili da u dimnjacima nisu ostavljeni otvori za priključiti šporet. Iako je osnovna namjena prodavnice bila ono što joj i ime kaže, tu se moglo naći štošta drugo. U cijelom gradu je naprosto vladala fama da se tamo može naći sve. I čim se nekome požališ da si pretražio cijeli grad tražeći nešto, odgovor je uvijek isti: jesi gledao u Elektromaterijalu. Dok je poslovođa radnje bio Nidžo Ugrčić, montirao je zvučnike na fasadu i za svakog velikog odmora navijao "We'll rock you", iako su glavni asortiman ploča činili narodnjaci. [zapisničar]

Erotski Kad je nešto erotski znači da je kvalitetno, prva liga, žešće, itd. [stevo]

F

Franjice Staklene kuglice negdje zvane i klikeri. Klikeri su kod nas bili velike franjice. Najčešće i najmanje vrijedne bile su troperke pa onda četvoroperke i sve tako do desetoperki. Bile su i vodenjače (bez pera), maglenke i porculanke. Igralo se na dvije jamice. Relevantni termini: kastaš, ko prvi zove njegova franjica može ostati sakrivena “prirodnim preprekama” odnosno mora da skloni iste ako neprijatelj prvi pozove: zvanje i čekanje, kad igrač koji je bliži jamici ili u jamici zove neprijatelja da ga proba eliminisati. Igralo se “za prave” kad se za svaku izgubljenu partiju mora dati franjica sa kojom se igra i “za šale” kad se isto ne upražnjava. [puki]

“Kastaš-kašsve-kašdestaneš-kaškaduvaljaš! ... Frndam!“ :-)) I nek neko prevede ako zna. Ja sam zaboravio :-)) [đuro]

Filatelisti tj. kninski doktori. Ljudi koji su sve nas zadužili (više dobrim, no lošim), a mi njih zauzvrat darivali koječime, a najviše pršutima. Mada su se međusobno razlikovali, mnogi od njih su imali isti hobi - filateliju. Ipak, ovi nadasve humani ljudi i odlični poznavaoči anatomije su imali veliki problem da objasne svojoj djeci kako je prase domaća životinja sa samo četiri noge. [milano]

Fibra Povišena temperatura, tj. kad neko ima povišenu temperaturu kaže se da ima fibru. [bolta]

Fenix Fliperana u kojoj su učenici trošili džeparac, koji su im roditelji dali za kiflu, na flipere umjesto na kifile. [boro]

Freza Izraz koji se vrlo često koristio za motokultivatore. [dolence]

Friško Riječ koja označava svježinu i naročito kod trgovaca dobru robu, tako da imamo frišku ribu, friška jaja, friško meso i tako dalje... [bolta]

Filter 160 Na skoro svakom stolu u kafićima, uz kavu, kapučino ili makijato i čašu vode, nalazile su se barem dvije kutije Filtera 160 - omiljene cigarete kninskih srednjoškolaca koju je proizvodila TDZ. Stoša je bila žestok konkurent Yorku i sarajevskom Malboru jer je imala prijatan aromatičan miris, fin plavičast dim i zavidno nizak nivo nikotina, a nije bila čađava ko York, niti je bila preskupa cigareta ko Malboro. Uz sve to je imala jednostavno ali atraktivno pakovanje zlatno, maslinasto zelene boje. Jednom rječju, Stoša je bila: zakon! [stevo]

Fortica Kninska Tvrđava za koju su se tokom zadnjeg milenijuma borili Mlečani, Turci, Austrijanci, Francuzi, Italijani, Hrvati i Srbi. Na Tvrđavi je bila pozornica na kojoj su se održavali rok koncerti, gitarijade za 25. Maj, Dan Mladosti, na kojima su učestvovala kninske grupe i neke poznate grupe, obično splitski Đavoli. Možda zato što je Truba, saksofonista, bio iz Knina. Također su svirali i Bajaga i Instruktori, Riblja Čorba, a na terasi gdje je bio restoran Ibrica Jusić. Bile su tu i neke galerije, muzeji i klubovi, ništa posebno često posjećivano. Greota. [puki]

Ferata (parna lokomotiva) Kninska klapa koja se sastojala od: Ivice Marića, Đorđa Sinobada-Hadža, Bore

Marića, Hrvoja Marića-Hije, Milojka Bogunovića-Colje, Ante Barišića-Mufe. Na vrhu "karijere" su bili 1985. kada su izdali kasetu (za nepoznatog izdavača) koja je sadržavala hitove Arsena Dedića: "Kad se odmote stara tunja", "Zaludu me svitovala mati", "Dota", "Ti si mi lanterna", "Kite" i još neke. [boro]

Filip iliti Radovan Runjajić 1 Skupljao fore i fazone sa Bendera i "prospipao ih" po Kninu. Najpoznatija fora mu je bila: "Ispala ti maternica, pa si nervozan." Kad se neka djevojka skocka i iziđe u grad, najdraže mu je bilo da joj vikne: "Al' si se razbacala, ka' đubar po vinogradu!" [đolence]

Jednog dana Filip se vozao na motoru Javi, zaustavi ga pandur kod Dešića i pita vozačku i saobraćajnu. Filip kao fol otvara prozor na motoru i daje vozačku. Pandur pogleda, dade Filipu šamar i reče, "Zatvori prozor i vozi dalje." [daniijela]

Frtalj Predstavlja mjernu jedinicu i naši stari su je veoma rado koristili. Označava istu veličinu kao i kvarat tj. jednu četvrtinu. [bolta]

Fritule Drugi izraz za uštipke. Kolači koji su bili kao kruč samo ne pečeni nego prženi na ulju. Obično su se spremale na dan Maškara, kada se daju djeci. [boško]

Franck Kafka "Preobražaj" Utripovana lektira u srednjoj školi. Tip se budi da ide na posao i skuži da je pretvoren u bubu. [stevo]

G

Golubić Selo nadomak Knina, poznato po kapulici kao Detroit po automobilima. Kapulica, odnosno polje, zalivalo se vodom iz obližnjih voša (kanala) iz Golubičkog jezera. Svako je ima svoj red za navodnjavanje, po danima i satima. Ako se izostane iz reda, može se desiti da se topi (navodnjava) tek za 7 dana, pa se sve može osušiti. Noću kada se vraćalo iz diska u Golubiću moglo se čuti: ostavi vodu, sreću ti vrlog odnjo, ili pak; orjentir drvo, desno tri, dalje 50, neprijateljska baba u otkopavanju kanala, rafalnom pali... Disko u Golubiću bio je vrlo posjećen, što od lokalnih mještana, što od mještana susjednih sela, a bogami i od vojnika iz obližnje kasarne iz Došnice. Disko se zvao Sunce, ne znam zašto kada je uvijek bilo tamno. Muzika se puštala sa dva njemačka deka, Nommende. Ista sala bila je

korišćena i za probe KUD-a “Stevo Opačić”, vrlo poznato po osvajanju nagrada u bivšoj SR Hrvatskoj, Srbiji pa i šire. Lokalne djevojke bile su raj za oči za vojnike koji su dolazili u disko. Ponekad se znalo osvanuti i na obližnjem Golubičkom jezeru, koje je bilo poznato kupalište. Tu se isto nalazila i hidrocentrala koja je uvijek radila, a nikad nismo imali struje. U samom centru Golubić Village bilo je i omladinsko naselje. Neke od zadnjih brigada bile su iz Kaknja, Titovog Velesa, Beograda... U samom naselju nastupale su i poznate grupe: Magazin iz Splita, Itd bend iz Zagreba, Osmi putnik, Parni Valjak, Stijene... Jedno veće čuo sam Ljiljanu Nikolovsku kako kaže “As ti gospe, opet kiseli kupus za večeru”. Poslije koncerta odlazilo se u već pomenuti disko ili u obližnju borovu šumu radi druženja (pita gusjenica: kuda ste

to pošli, više druga, kad se volu nek se uzmu :) Nema potvrđenih informacija da se drveće zasađeno u dalmatinskom kršu ikada primilo. Za rad na dalmatinskom kršu dobijali su dvoje gaća, dvije majice i patike žute sa dvije bijele crte, a između je pisalo ORA. Neka od Golubićkih prezimena: Reljan, Kablar, Opačić, Borović, Damjanović, Marić, Jerković... [opaki]

Omladinsko naselje Golubić bilo je stjecište raznorodnih omladinskih radnih brigada (ORB) iz nekadašnje Jugoslavije, koji su na radnim akcijama pošumljavali goleti oko Knina i kopali vodovodne kanale. U kantini pomenutog naselja bili su ispisani grafiti, koji su svjedočili o utiscima mladih brigadira o Golubiću: "Golubiću rodilo ti grožđe, jebo mater ko ti opet dođe" ili "Golubiću rodilo ti žito, jebo mater ko za tebe rinto". Međutim na radne akcije išlo se zbog nečeg drugog, a manje zbog rada, pa tako i u Golubić. U omladinskom naselju je bilo ponekad muzike uživo, Magazin je tu nastupao osamdeset i neke i mnoge druge grupe. [đuka]

Pored po već čuvenoj kapulici, selo se često pominjalo i u izreci: "Šta je, čemu panika, nije Švabo u Golubiću!" (Kasnije je "Švabo" od tud negdje i došao), a čuvena plaža je imala i internacionalno ime: Golu-beach. [milano]

Gula alias Nebojša Sinobad. Po signalima majke prirode najradije bi prespavao cijeli život (u uvijek je kasnio na prvi sat... popodneve

smjene). Po vokaciji likovni umjetnik, koji stvara isključivo uz 120 dB, po mogućnosti The Doors. Po ostvarivanju prihoda, jebi ga, konobar. Nakon ljetnih angažmana po hotelima Jadrana, vratio se u rodni grad da tu nastavi karijere konobara i umjetnika. Radio je u Osmici kod Vase u tandemu sa Popom i kod Voje u Maku u tandemu sa Bursom. Bez nekog posebnog interesovanja je primao narudžbe, a znalo se desiti ili da gosti ili on zaborave da je išta naručeno. On bi uvijek laganim korakom prolazio između mušterija i stalno zapitivano: "Jeste li vi naručili?". Jedino nije mogao faliti da na vreme promjeni ploču/kasetu. Osim toga uvijek je nekome davao ili mu je neko vraćao onu knjižurinu o Salvadoru Daliju. Omiljeni radni period mu je bio gluvo popodne kad nema nikoga, a on se naštelio na barsku stolicu i zamišljeno meditira. Jednom me odveo u neku staru kućerinu na Sinobadima da me nešto pita iz struke, a kad sam došao tamo shvatio sam da radi neki umjetnički studio u kojem bi spojio sve u jedno i odjednom: slikanje, spavanje, muziku i biznis. Da baš nije skroz imao konjske živce pogledati pod pojmom 'Subota ujutro ispred maka'. [zapisničar]

Gra Pasulj, jedno od češće spremanih jela, dobro začinjenog dimljenim mesom i kostima od pršuta. [đolence]

Gale alias Jovica Petojević, Vrbnik, čovjek koji je našao sebe u osnovnoj školi "Narodni heroji".

Toliko mu se sviđalo tamo da se trudio da nikako ne završi tu školu. Ne znam ni da li je završio. Uvijek me je asociirao na onaj film “Mangupi polažu maturu”. [đolence]

Glaša alias Milan Dimić, jedan je od onih za koje je Mićo pisao da su Balkanci. Dosta je krupan i ima veliku glavu, pa su ga zvali Glaša ili Mečka. Nakon pojave Pere Degeneka nadimak Glaša je morao biti podjeljen, pa su Peru zvali Pero Glaša. [đolence]

Gagi Čovjek koji je jednom prilikom uzjahao konja i tako ušao u diskoteku Baćo. Unutra je slučajno gurnuo jednog gosta koji mu je preko ramena odbrusio: “Ne guraj se, konju jedan!” [đolence]

Osnovao Društvo Jutarnjih Brijajača, čovjek koji je učera konja kod Baće, vozao najstariji motor u Kninu (BMW iz 1939. sa žigom Nacističke Njemačke na bloku motora) počinjao stotine poslova i nijedan nije do kraja završio. Udavio pasa zubima pošto ga je isti ugrizao. [brane]

Gusterna Naziv za jednu vrstu bunara, koji se koristio za vodoopskrbu seoskih domaćinstava u pojedinim selima kninske opštine koja nisu bila priključena na vodovodnu mrežu. Voda u gusterni je obično dolazila sa “neba” (preko oluka) i zvala se kišnica. U nedostatku kišnice tj. u sušnim periodima pomagalo je Vatrogasno Društvo - Knin

dopremajući vodu u cisternama za odgovarajuću cijenu. Izgradnja jedne gusterne može da ponekad bude veoma naporan, a ponekad i “Sizifov posao”, jer su gusterne rađene u selima poznatim po svom kršovitom i kamenitom krajoliku. U takvim slučajevima je korišten TNT, pa čuskije, krampovi te udarnički znoj, pjesma itd. [duka]

Gemišt Piće koje se od bevande razlikovalo po tome što je u bevandu išlo vino i voda, a u gemišt vino i mineralna voda tipa Radenska ili Knjaz Miloš. Posebno se konzumiralo u sparna ljetna vremena. [nine]

Guvno Naravno svi su sad pomislili da govorim o govnu na Bukovačkom ali ne. Riječ je naime o mjestu za vršenje žita. Oдавno prevaziđena metoda vršenja sa konjima ili traktorima. [boško]

Gurtina Izraz koji se koristio kod automehaničara za zajebanciju. [boško]

Glukoza Lukoza. Šećerom i ko zna čime natrpani bomboni žicani od vojaka koji su bili stacionirani u vojnoj pekari. [stevo]

Gimnazija Napravljena prije rata, locirana odma iza Maka. Poslje potresa 1986. napravljena nova zgrada srednje škole u Kninskom Polju. Iza stare gimnazije naveče se svašta dešavalo, pošto je bio mrak. [puki]

Gradele 1 Roštilj **2** Vidi pod zidić. [puki]

Gradski park Nalazio se u centru grada, u ograđenom djelu parka su se okupljali kninski narkosi... kasnije su i oni izumrli. [boro]

Grand Pero Grand, gazda kafića, dao mu je ime vjerovatno po kvadraturi koja nije bila veća od šest kvadrata i gdje su tri čovjeka bila gužva ili po starom nazivu hotela koji je bio preko puta. [puki]

Gizi Kninsko mitsko stvorenje koje čuva pjane i lude. Njemu u čast je kninski punk-rock bend spjevao pjesmu koja se zove "Gizi". [boro]

Gega Duljaj Poznati kninski pekar koji je besprekorno snabdjevao svoje redovne noćne mušterije (kninske mulce koji su radili svašta na rivi) burekom ili kruvom i basom. [boro]

Grafiti

"Uživaj opštu nemoć!": najbolji kninski grafit (ne znam autora) [rašo]

"God, save this town.", ispod Maka. [puki]

"No future", ispisano na zidu, pokraj početka stepenica koje vode ka gimnaziji. [dolence]

Što se tiče kninskih grafita, meni se najviše svidio: "Ne plači, to mogu i ja!" [morlak]

Grintati Čangrizati. Ovisi, ali najčešće zanovijetati. Npr. Kako

ti je žena? Ma pusti, ne pitaj. Eno sedam dana mi grinta što sam ono veće malčice popio (dovukao se četveronoške). [zapisničar]

Gare Manevrista kninske željeznice, najveći kninski žicar svih vremena. Poznat između ostalog da je ofarbo magarca ko zebru i doveo na sat biologije. [slaven]

Gloginja

1 Dosta rijetko kninsko prezime, ali dosta zastupljeno u kninskoj miliciji **2** Grmoliko drveće sa koštunjavim narandžastim plodovima koji su najčešće koristili za pljucu (komad lake cijevi, najčešće otrgnut sa antene na JŽ9). Godinama, sa generacije na generaciju se prenosio ovaj sport i čim bi gloginje dozrele odma se moglo viditi klince sa pljucom i velikom kesom gloginja kako jure jedni druge i malo gađaju gloginjama, a malo pljuju jedni druge. E pošto bi brzo dosadilo gađanje između sebe onda bi na red došli odrasli. Zauzme se busija, odabere meta, ispali rafal i tutanj... Pogođeni ne bi odma znali šta ih je strefilo, a kad bi shvatili ne bi im preostalo ništa drugo nego da viču: A šta mulac jedan. Znam te ja čiji si. Reću te ja ćaci i materi. **3** Trpna imenica u najčešćem komentaru radnika GP Dinare na direktorove odluke: Lako je tuđim kurcem gloginje mlatiti. [zapisničar]

Glava Za taj najeksponiraniji dio ljudskog tijela Kninjani su imali poprilično izraza, kao: tikva,

tendra, tintara, glavurda, glaša, čiverica, čubra... [miloš]

Gambelica Žicar i spadalo, poznat po svojim pričama bez porijekla koje su na kraju svi prokužili, tako da više nigdje nije mogao dobiti pozajmicu. Volio je pričati kako je harao po zemlji predstavljajući se za Žarka Broza, Titova sina. Inače gostoljubiv, pa nas je sve pozivao na otvoreno veče kraj Brzice, uz pečeno pile, kukuruz sa žara i voće. Jelovnik bi se sastojao od svega što bi te večeri bilo dostupno iz okolnih bašta i kokošinjaca. [milano]

Čovjek koji je, za neke sitne pare, skočio sa Atlagića mosta u Krku, na glavu. Pošto je tamo plitko, nije teško zaključiti da se je zario u dno. Kad je izronio, na glavi mu je primijećena veća količina trave. Izišavši iz vode, rekao je: "Nije mi ništa. Ajmo kući." i krenuo u suprotnom pravcu, prema južnoj kasarni. [đolence]

Ovu priču sam čula iz prve ruke od Magija - koji je radio kao strojovođa. Dakle Gambelica, u vječnoj besparici, se obrati starom poznaniku Magiju da sa njime u lokomotivi skokne do Zagreba. Bila je zima. Na jednoj beznačajnoj stanici pred Zagrebom siđe Gambelica da se napije vode. U to se upali zeleno na semaforu i Magi šta će, mora krenuti, pomisli da je Gambelica sigurno negdje ostao i da ga ne može čekati. Da, ali jadni Gambelica je bio upravo na potezu da mu kucne da otvori vrata. Nažalost u tom potezu je i ostao.

Promičući voz je sa Gambelicom priljepljenim uz lokomotivu pobudio pažnju željezničara na omanjim stanicama ali i policije koja je u Zagrebu čekala da skine "kriminalca". Jedva su ga ukočenog odljepili od lokomotive. U to izade i Magi iz kabine i brecne se "Šta tu radiš?". Gambelica je uspio samo promucati: Ma, ma..marš! [nives]

Gariti Kretati se veoma brzo. [đolence]

Gamošice Kod mlađe omladine najpopularnije cipele za lijepo vrijeme. [đolence]

Gambe alias Milorad Gambiroža. Bio je poznati nastavnik engleskog jezika u "Narodnim herojima", naravno strah i trepet svim učenicima, znali su ga i oni iz druge škole. Imao je mali milion svojih fora, sjećam se one: "op'n a dor, zap'n a dor"... Imao je svoje redovne pacijente, koji su trebali da znaju 250 riječi do kraja godine, ili da se redovno pojavljuju na časovima. [boyana]

Guze Čuvena igra koja je palila i žarila mlađe obožavatelje fudbala. Pravila: Igra se na jednom голу, jedan brani i može da se kreće samo u označenom prostoru oko gola, a drugim igračima je cilj postići gol, ali samo jednom da se lopta takne. Ako promašiš cijeli gol ili golman presječe loptu prilikom dodavanja među igračima ideš onda ti na gol. Ko primi 10 golova njega "guze". Obično ta osoba stane kraj nekog zida, naguzi se

i svako od igrača ima šansu da ga napuca sa loptom u guzicu sa otprilike 5 m. To je bila jedna od mojih omiljenjih igara. [boško]

Gradina Svako mjesto imalo je svoju gradinu. To vam je ono malo brdo iznad mjesta, i uvijek kažu eno ih u gradini sijeku drva. [opaki]

Gujana Glista, bilo ih je masu poslije kiše. [opaki]

Grota Šteta. [stevo]

H

Hanja Za bolovanje ... vidi pod Rastović. [milan]

Kada smo se brat i ja krajem 61. preselili iz porodilišta stare bolnice, preko puta u Tiitinu 10, teta Hanja je već stanovala tamo. Kao dobra komšinica dolazila je kod mame Zore na kavu, a usput bi pregledala djecu... kako dišu, imaju li vatru, jeli upaljeno grlo... Onda bi propisala djeci amidopirin, a za tatu neki antibiotik. Kad bi odlazila obavezno bi rekla: "Jao gospođa Zoro, šta vi imate zlatnu djecu!" Djeca su rasla i kada su se počela kačiti na luster i hodati po plafonu, mama Zora je rekla: "Idem zvati Hanju da vam da injekciju!" Takva idila je trajala desetak godina. Onda je došao potres, sa potresom i krediti, a svaki kredit treba da se potroši. A da se potroši treba otići na bolovanje. A za otići na bolovanje treba otići kod

dr.Hanje. Kuća u naselju Plava koverta je rasla i teta Hanja je odselila iz Tiitine 10. U godinama nakon potresa kninska privreda doživljava bum i doktorica Hanja piše stihove za veliki hit: "U srcu mi led, a na guzici žar, od injekcije što dala si mi poslednji dan... o Hanja, o Hanjaa-daj mi bolovanja..." Aranžman su uradili tvikovci i željezničari, a izvođači su bili svi koji su imali ikakve veze sa državnom firmom. Čuo sam da je kasnije neki purger Kalember napravio plagijat: "O Ana, tugo mojih dana!", koji je također postao veliki hit. [mačić]

Hića Skraćeni oblik riječi hitno [dolence]

IMT 533/539 deluxe sa prikolicom

Pripada porodici traktora univerzalne primjene u poljoprivredi, veoma razvijene grane gospodarstva u Kninskom kraju. Koristi znatan broj priključaka: dvobrazdni plug, bočnu kosilicu, drljaču, špartačicu, itd. Nezamjenjiv u srednjim i teškim poljoprivrednim poslovima: oranju, kosidbi, drljanju, topljenju voćnjaka i kuruza, itd. IMT 533 ima fantastična vučna svojstva pri radi na strmim, teškim i raskvašenim terenima, a zna da bude brz kad se opiči nizbrdo u leru, pa se uleti u neki đubrenik. Troši naftu, mala potrošnja, a ima dobru hidrauliku. Diže se sporo, al sigurno. Malo mu je mjenjač bio zajeban. Osim u poljoprivredi, IMT se koristio za razonodu: išlo se sa njim na balote, u zadrugu na pivo, na kupanje, a ženske su padale na

IMT 539 de luxe verziju jer je ima mekanije siceve i dobre amortizere. [stevo]

Iso Poznat po tome što je uvijek jeo kiseli kupus u kinu... [milan]

Bio vječiti zajebant, čovjek uvijek spreman za šalu i gluposti, pet godina je “služio” školama i vrtićima kao Did Mraz. Kao mlađi otvorio je jednu od prvih diskoteka na otvorenom, na Laktu (bradšće iza Sovanaca i Medića)... Hrana mu je bila (i jeste) najveće zadovoljstvo. [boyana]

Ispade briktas! Poklik kojim su gradski mulci subotom sačekivali individualne poljoprivredne proizvođače na putu do pijace. Suština je bila skrenuti pažnju namjerniku da se okrene i kraj nogu ugleda novčanik. Ako bi isti pokušao da ga podigne (makar

nije bio njegov), novčanik bi počeo da “bježi”, tj. neko bi ga španjom povlačio i činio nedostupnim, uz oduševljene krike prisutnih “slučajnih” posmatrača. Nevolje su nastajale kad bi naišao neko ko je već “prošao školu” i pokvario fazon stajući nogom na briktas, što je vodilo u ruralno-urbani sukob prisutnih. [milano]

I ili Ij, a prevedeno- jedi! Na primjer: “I’ rano i’...” Ovaj izraz može imati dva značenja. Izraz “I” često su koristili kao uzvik čuđenja. Na primjer: “I’ koliki ti je mali (porasta)!” [pantagana]

Ilija Đujić - Idžo Nadimak mu je dao pok. Rađo (Rađenović Sveto), profesor engleskog. Prije matematike je predavao Odbranu i zaštitu, koja se tada zvala predvojnička. Čuvena rečenica iz tog perioda mu je bila: “Je li, slušaj ovamo, puška ima cijev koja je obaveznao šuplja.” [zapisničar]

Poznat je i detalj kad je htio izbaciti dvojicu iz zadnje klupe rekavši: “Zadnja klupa - van!”, a oni ustali i iznijeli klupu iz učionice. [đolence]

Ive kulturni Čovjek koji je prvi u Kninu i bližoj okolini instalirao pepeljaru na biciklu. Poznat je i po tome što je, kad ga je učiteljica u školi poslala da pomokri spužvu, to stvarno i uradio - popiški se u nju! [bolta]

J

Joža Čuveni kinooperater DOM-a JNA. Sam Bog zna koliko je psovki tokom svoje karijere morao da istrpi (Joža ne sijeci, pali svjetlo, gasi svjetlo, vrati Joža, izoštri i slično). Uz svaku od ovih instrukcija, ili skoro svaku išla je i poneka psovka. [dule]

Kad su mu kćer Majdu u školi pitali šta joj je tata, ona je rekla - kinprojektor. [milano]

Jere Riječ koja u stvari zamjenjuje riječ "zašto" i čuo sam je samo kod ljudi kojima porijeklo vodi sa Polače: "Jere si to napravio?", znači "Zašto si to napravio?" [bolta]

Koristilo se mjesto pitanja: zašto? "Baba, odo ja u grad!", "A jere, srećo i navako babina, vaje manitaš i skitaš?" [stevo]

Jovan Rašković Poznati psihijatar i veliki čovjek rodom iz Knina. [puki]

Kad god bi neko provalio glupost, zaprijetilo bi mu se s odlaskom kod Jove. [milano]

Jug Grizelj Poznati novinar i veliki čovjek rodom iz Knina. Jedan od osnivača nedjeljnika Vreme. Brat mu je Slaven, držao je kafić i video klub, odma pored gradske knjižnice. [puki]

Jovan Radulović Pisac "Golubnjače", "Braće po materi", "Dalje od oltara", itd. On je inače rođen na Polači, jedna od njegovih, po meni, značajnih vrlina je ta što je i nakon mnogo godina provedenih u Beogradu i Srbiji uspio da sačuva i u svakodnevnim razgovorima koristi jezik podneblja u kom je rođen. On i dan danas priča ijekavicom i ima potpuno isti

akcenat kao da nikad nije otišao iz Knina. [borko]

Jug Ramljak, South :) Poznati kninski bubnjar, bubnjao u Džepu. Mislim da je Srećko Kmetić ipak bio bolji :) [puki]

Jarići Mladi, srednji (ova prva dva su blizanci) i stariji. Srednji je na pitanje koliko je sati odgovarao: "Ide vrijeme..., ide!", a mladi je znao da u sred ljeta nosi roze vunene rukavice, stariji je bio O.K. [boro]

Jovica Nonković Pjevač narodnih pjesama. Jedan od rijetkih Kninjana sa snimljenom gramofonskom pločom. Ispjevana oda našem gradu s pjesmom "Rodni Kninu grade mili". [miloš]

Trebalo bi znati da je "Rodni Kninu grade mili" pjesma Milana Mirkovića-Miće, a ne Jovice Nonkovića. Jovičina se zvala jednostavno "Pjesma Kninu". [vule-polača]

Japaner Sredstvo za voženje tereta po gradilištu (betona, kamena i slično). Može povesti teret kao nekoliko karivola. Poslužuju ga jedan ili dva vozača. Funkcioniše na principu poluge i vage, da bi se lakše vozilo. Dva prijatelja nakon dužeg vremena sretoše se kod Dešića i uz pivece započeše razgovor o djeci: "Šta je sa tvojim malim?" upita prvi. "Eno ga na željeznici radi kao kočničar, a počeo ići i u školu za dizelku. A šta je sa tvojim?" odgovara drugi.

"Moj se zaposlio u GP Dinara kao vozač" progovara prvi. "Odlično, a šta vozi?" "Japaner." "Super, bitno da neradi fizički." [bobo]

Jasna Kafić otvoren odmah pored zdravljaka No.1, karakterističan po tome što su 90 % gostiju činili željezničari i kondukteri sa autobuske stanice. [đolence]

Jere-mesar Čuveni mesar u mesnici kod Dešića. Poznato je bilo da je davao najbolje meso svojim poznanicima. [vule-polača]

Jalovač "Veterinar" koji vjerovatno nije imo ni četiri osnovne, išao po selima da škopi prasad. Poznat je bio Frane Čačić na motoru. [vule-polača]

Japija Građevinski materijal od drveta, drvenarija. [vule-polača]

Jelas alias Predrag Jelovina. Nezamjenjivi frik gradskog rokenrola. Jedan od najkarizmatičnijih vokala i bubnjara. Bio i ostao pankerčina. Svirao u bezbroj lokalnih bendova: SIMP, Tri drugara, Transformator... Kasnije pjevao u MPB i Šifri Blagoje. Ostaće zapamćen i po antologijskom urliku "Gizi!" Naravno, neprevažiden i kao lovac. Imao je i legendarne pse. Čovjek koji defitivno zaslužuje knjigu. Sada je u Čikagu, opet svira i sredio je zube. [pantagana]

Jaguar Lokalni pjesnik (pod imenom Stevo Manojlović) poznat

po stihovima: “Stoji žica i na žici tica. Ode tica, osta sama žica.”. Bilo je tu i proznih djela tipa “Sjedim ja tako u kući kad čujem nešto šuška. Ja pogledam pod sto. Ništa. Ja u sobu. Ništa. Ja u kupatilo. Ništa. Ja otvori ormar kad ono šušlavac izlazi iz mode.” Varijanta za zavijanje je vrlo slična samo je zadnja rečenica “Ja otvori prozor kad ono zavija okuka iza kuće”. [puki]

Jadrantrans Knin Poznat i kao jadni-trans, lokalna organizacija udruženog rada (OUR) zadužena za autobusno-cestovni prevoz stanovništva opštine Knin, a ponekad bogami i šire. Vozači tog OUR-a su bili uglavnom uniformisani u plave kućepaziteljske mantile i njima se sa velikim respektom govorilo “Majstore”. Komfor i udobnost autobusa je bila “tu i tamo”, doduše bila su tu dva reprezentativna TAM-ova autobusa, s kojima se išlo čak na đačke ekskurzije izlete i slično. [đuka]

Jandrino jato Sigurno najpoznatiji izvođači izvorne narodne muzike iz naših krajeva. Poznati su mnogobrojni hitovi među kojima treba izdvojiti : “Vuk magare na plot nagonio.”, “Momci Zelengrada sela.”. A šta reći za one srceparajuće stihove: “Mala moja pokojnoga Vase, dođi nama zaklali smo prase, bit’ će žmara, bit’ će crnog vina, ljubit’ će te delija iz Knina.” Da čovjek skroz otkači, zar ne? [nine]

Jošo Durbaba Iz Drugog svjetskog rata izišao kao general i narodni heroj, što je iskoristio tako što se infiltrirao gdje god je mogao. Bio je predsjednik odbora za izgradnju nove bolnice u Kninu. Bolnica je pretrpila znatna oštećenja prilikom zemljotresa u novembru 1986. godine. Siguran sam da je volio pjevati “Ovo nam je naša borba dala”. [đolence]

Bio je Presjednik SUBNOR-a Dalmacije i osoba koja se često pozivala na raznorazne svečanosti, da prepričava partizanske dogodovštine. Pisac ovih redaka je bio svjedok jednog takvog “posjela” u Omladinskom naselju u Golubiću ´83, gdje je J. Durbaba okupljenim oko logorske vatre pričao o borbenim susretima sa M. Đujićem po Dinarskom kršu. Pri tom je ponosno isticao kako je naglas dovikivao: “Đujiću, jeba ti ja mater četničku, uvati’ ćemo te mi jat’ kažem!”. Tako su valjda tada pričali narodni heroji. [đuka]

Jošo Durbaba prvoborac i narodni heroj, antipod Momčilu Đujiću u drugom svjetskom ratu, kasnije visoki partijski funkcioner u Kninu. Dosta doprinjeo poslijeratnom razvoju kninske opštine. Na spomen tabli u kninskoj bolnici stajalo je i njegovo ime dok neko nije skinuo slovo J pa je ostalo ošo Durbaba. Kod poslijeratnih generacija ostali su upamćeni marševi na koje je vodio uglavnom mlade Kninjane preko Dinare pa sve do Neretve i Sutjeske (sad neki vole da kažu kako su morali ići). Pošto je volio malu djecu

tražio je da ga zovu čiča Jošo, a ne druže, dok bi se (to znam pouzdano) veoma ljutio kada bi ga neko pitao za suprugu pa bi rekli kako je gospođa Anđelka, a on odgovarao: “Nije ona gospođa nego drugarica!” ili “Ona je u ratu bila partizanska majka!”, iako je tada imala jedva dvadesetak godina. Inače u ratu mu je poginula majka, ranjen jednogodišnji sin Ilija, a on sam je svoje rane prestao brojati vjerovatno već negdje 1943. [mladen čoko]

Janko Savić Profesor fizike u srednjoj školi, koga su bolji đaci, bez većih problema, ubjeđivali da je tačno i ono što nije tačno. [dolence]

Nekada nastavnik Tehničkog u osnovnoj školi, koji je kasnije prešao u gimnaziju da predaje fiziku. Inače je puno bolji čovjek nego profesor, a sjećam se kada je nakon pet sedmica uzaludnih pokušaja da izvede Aco (vidi pod Čimbire) da odgovara, rekao: “Aco danas moraš odgovarati, ako odma ne izađeš dobićeš jedinicu, stvarno”. Aco: “Ma profesore nisam mogao učiti.” Janko: “Aco danas moraš, ajde sad izađi, dobićeš minus!” Aco: “Profesore, ne mogu danas. Može li tačkica?” Janko: “Znaš šta Aco, evo ti zvjezdica, ali ako idući put ne budeš...”. [mićo]

Drug J. Savić je bio rukovodilac partijske organizacije Saveza Komunistu u srednjoškolskom centru “Bratstvo i Jedinstvo”. Njegov zadatak je bio ubijediti

učenike da prijem u dotičnu organizaciju nije pitanje vjerovanja u nekakvu dogmu već sticanje određenog društvenog statusa (Kojeg ?). Uglavnom njegova izlaganja nisu bila toliko uvjerljiva, kako se i očekivalo. Tako je '89. u jednom slavnim mašinskom razredu od tridesetak učenika svega njih troje odlučilo da postanu “komunisti”. [duka]

Jelić Vojin Rođen 1921. u Kninu. Osnovnu školu završio u rodnom Kninu, zatim školovanje nastavio u Šibeniku, Pragu, Beogradu i Zagrebu gdje je i završio Poljoprivredno - šumarski fakultet. Radio kao novinar, nastavnik, a duže vrijeme je bio i sekretar Srpskog kulturnog društva “Prosvjeta” u Zagrebu. Vojin je bio i ostao pisac zavičaja što je potvrdio u svojim djelima: “Đukin đerdan”, “Ljudi kamenjara”, “Anđeli lijepo pjevaju”, “Gorki bajami”, “Nebo nema obala”,... Kritikovao je zbog svog načina pisanja, ali on je ostao vjeran i svom stilu i svome zavičaju. Izdržao je teret vremena i ostao priznat pisac. Svoje zadnje književno djelo “Pogledaj svoje ruke”, izdato 1997, smatra svojom životnom oporukom. [đuro gegalo]

K

Klja Čuo sam često od moje babe kako joj je pomidore i kupus ubio klja. Ili kada pitam na Maloj pijaci zašto su pomidore tako skupe kažu da ih je ubio klja. Nikada tačno nisam skužio šta je to, ali znam da dođe noću i ujutro osvane. Dali je to mraz ili nešto slično, neznam? [bobo]

Klja je vrsta biljne bolesti. Nastaje kada je vrijeme nestabilno, mijenja se brzo kiša i sunce, pa onda povrće strada zato što mokre listove obasja sunce. Biljka postane neotpor na peronosporu (ako je na kapuli ili lozi odnese đavo sve prim. mog savjetnika). [đuro]

Krešo Jedini kninski dimnjačar. Ljudi su obično kad ga sretnu govorili: “Evo Kreše..., evo sreće” jer se kaže da dimnjačari donose sreću. I ja sam kao klinac zamišljao razne želje kad bih ugledao Krešu na ulici. [boro]

Karabit Bijela materija koju su željezničari koristili za lampe (70-ih godina). Krala se na teretnoj stanici i koristila tako što bi se na nju pljunulo. Zatim stavilo u čaku sa probušenim čepom, zakopalo čaku u zemlju ili se na istu stalo nogom i čaku zagrijavalo dok pritisak ne bi izbacio poklopac uz jaku eksploziju. Užitek za mirnodopske dječje uši i užas za brižne mame čija bi reakcija bila munjevita. [mićo]

Krnji Kolosjek Radio emisija na gradskom radiju koji je inače imao svakodnevni program od 2-5. Uvijek iste šeme: od 2-2.30 Pop rok muzika, 2.30-2.35 Lokalne vjesti, 2.35-3.00 Narodnjaci, 3.00-3.30 Dnevnik Radio Zagreba, 3.30-4.00 Reklame i muzika 4.00-4.15 Lokalni Dnevnik, 4.15 Specijalizovane emisije, npr ponedjeljkom sport, četvrtkom kultura. Neš ti kulture. Elem, Krnji

Kolosjek je bila kao kninska Trta Mrta, emisija muzičko satiričnog karaktera. Ostala u sjećanju po špici u kojoj se čuje "spiker" sa željezničke stanice "Mole se putnici da se sklone sa krnjoga kolosjeka, jerbo stiže ubrzani zadarski,... jope ću ja, mole se putnici da se sklone sa krnjega kolosjeka jerbo će ih ćuniti vagon". [puki]

Krnji kolosjek nastao je kao plod pokušaja njegovih autora da nekako ubije ljetnju čamotinju u Kninu, a razvio se bio u nešto što je prevazišlo i najhrabrija očekivanja njegovih tvoraca - postao je kult emisija kninske mlađarije. Još dugo poslije tog ljeta (ako se dobro sjećam bilo je to 1984.), po Kninu su se presnimavale kasete sa odlomcima iz Krnjeg Kolosjeka. Urađeno je ukupno samo osam emisija u Julu i Avgustu.. Možda najvažnija zasluga Krnjeg jeste proboj u tonskom i sadržajnom izrazu kakav je do tada bio nezamisliv na Radio Kninu, a i u Dalmaciji (mislim da je Trta Mrta došla kasnije). Kažu da je čak i Komitet raspravljao o ideološkim zastranjivanjima na Radio Kninu kad su čuli za gostovanje Steve Manojlovića uživo. Inače, Stevo je tada izgovorio jednu od svojih najboljih haiku pjesama: Jedan čovjek leti, leti..., a na pistu stiže peti. Naši mlađi sugrađani, koji na svoju sreću ili prije nesreću pamte samo vrijeme tzv. demokratije, vjerovatno ne mogu ni da zamisle tadašnje mračno stanje duha u zvaničnom Kninu oličenje čega je upravo bio program Radio Knina kao jedino sredstvo informisanja

pod direktnom kontrolom gradske vlasti. Prvu emisiju obilježila je i prva cenzura - duhoviti prikaz tada aktuelnih zbivanja u TVIK-u iz pera Vladana Vukovića nije emitovan nakon tročasovnog preganjanja sa tadašnjim "glodurom" g-dinom Dankom Perićem. Nakon toga prestali smo da pišemo priloge i emisija je išla samo uživo. Danko se tresao od straha ali nije imao kud - za sve vreme emitovanja hodao je u šoku po studiju naizmjenično padajući u euforični smijeh ili najdublje očajanje. Ipak, ne treba mu zamjeriti. Mi smo se samo dobro za...bavali, a on je ipak jeo kruva od tog radija. Vrijedi zabilježiti da je tada prvi put Uher magnetofon iznešen na ulice Knina da bi se snimale ankete (dotad je korišten isključivo za snimanje svečanih akademija ili sjednica komiteta). Ekipa: Željko Vučenović Vuk, muzički urednik, sjajno odradio posao; Aco Bjedov Ćimbre, redakcijski inspirator (inače izgovorio čuvenu špicu); Želimir Knežević Mačić, pisac lakih komada i autor poznatog serijala o Miljici (dragaaa muja Miljice...) Jovo Bjedov, tonski majstor, strašno zaslužan za prepoznatljivi zvuk emisije, prepun mrzovoljne čiraške energije; Milorad Zrač Beko, nikome, a vjerujem ni njemu samom nije bila jasna njegova uloga, ali bio je tamo; Radomir Knežević Radnički, autor i voditelj emisije, stalno kritikovan i napadan, pogotovu od Vuka i Mačića i još neki momci i cure. U najveće domete Krnjeg Kolosjeka treba svakako ubrojati direktan

prenos gostovanja izvjesne mečke Božane pred željeznicom stanicom ali i prve radio intervju sa nekim od kninskih “underground” stvaralaca. Kao kuriozitet spomenimo i izjavu tadašnjeg javnog tužioca g. Jovice Kneževića datu u mikrofon Krnjeg Kolosjeka - da u Kninu nema narkomanije. Čipina baba nije intervjuisana po tom pitanju. Za kraj - udarni džingl emisije: “Da li smo zaista na krnjem kolosjeku?” [radnički]

Kape Kapone (Kapula)

Prvi kninjanin oboljo od AIDS-a. Zahvaljujući njemu Televizija Zagreb je još osamdeset i neke došla u grad i snimala dokumentarac koji je za ono vrijeme bio prilično savremen, pošto je sadržavao i mišljenja gradske omladine. Čuo sam da je Kape tražio od gradskih otaca da mu daju neku ruinu na tvrđavi da tamo živi do kraja ali mu ovi nisu dali. Neprovjerene informacije. [puki]

Totalno provjereno. Kape se jedno vreme (dok je tražio smještaj na Tvrđavi), stalno u 07:00 penjao na drvo u parku ispred zgrade opštine, kad je u opštini počinjalo radno vrijeme, a silazio sa drveta u 15:00, kad završi radno vrijeme. Ne znam da li je iko iz opštine porazgovarao s njim, ali znam da smo skupljali pare za sok i sendvič, kupovali i davali Kapi, a on je doručkovao na drvetu. Kako je skončao, zaista se ne sjećam... Znam samo da je onda i danas isto kad vidiš ili čuješ da neko ima AIDS, isti su sex i droga-dok je u Kapino vreme TOSKA-

10 bila čudo tehnike, a danas je internet p.....n dim. [mačić]

Keseriti se Kao u “Šta se keseriš”, smijati se bez vidljivog razloga. [manda]

Varijacija na temu - keslačiti se. [puki]

Knin

1 Dalmatinsko malo misto, uzrok naše velike nostalgije, poznato kao “vrata Dalmacije” po Napoleonu i Musoliniju, **2** Staro latinsko ime Tenen (Teninium) pod kojim su ga slavile i brukale razne malonogometne družine našeg grada, **3** Grad čije stanovnike možete sresti i svim metropolama i zabitima kugle zemaljske. [milano]

Evo šta je, ukratko, grad po imenu Knin. Došao čovjek iz unutrašnjosti da posjeti sina koji je u Kninu bio na odsluženju vojnog roka. Sa željezničke stanice izađe on pravo na glavnu ulicu i upita prvog prolaznika: “Izvinite, kako da dođem do kasarne Slavko Rodić?” Njegova sreća je da je naišao na “pravog”. Evo ovako: Kreneš prema sjeveru ulicom Maršala Tita i ideš tako do Trga Slobode, kad dođeš do Trga nemoj slučajno skrenuti lijevo jer ćeš otići na more nego ti produži pravo dok ne dođeš do Gašparevića mosta. Kad pređeš taj most nemoj za živu glavu skrenuti desno jer ćeš zalutati u veliku industrijsku zonu ili još gore u željeznički remontni zavod nego ti samo nastavi pravo pa ćeš

naći na grupu građevina sa lijeve strane i to bi trebala biti kasarna ali ipak prije nego što dođeš na kapiju provjeri da budeš siguran jer ni ja ne znam da li su Sinobadi, to je naše nemirno naselje, imali problema sa vojskom prošlu noć, jer ako jesu onda vojske tamo više nema. [bolta]

Kninjanka 1 Fabrika tekstilne konfekcije koja je uglavnom zapošljavala bivše domaćice i snabdjevala robnu kuću Knin sa odjevnim predmetima, s namjerom da ih patriotski orjentisani Kninjani sa pomenom imena Knin nose, mada to nije bio slučaj. Međutim, skoro svi đaci osnovci su nosili one plave đačke kecelje iz Kninjanke. Konkurenciju su doduše pravili haljetci iz Zagrebačkog "Ponos"-a, onda je tu padala odluka od kog kupiti, od Kninjanke ili Ponosa, to je kao ono Levis ili Wrangler. **2** Imenica ženskog roda koja označava šarmantno i zgodno žensko biće rodom iz Knina. [đuka]

Kolitati, kolita, skolita

Kolitati znači isto što i valjati. Kao npr. kad se guma od bagera uzme i gurne, pusti ili baci sa vrva nizbrdice kod milicijske stanice pa će završi, završi, a to je obično neko auto ili neki nevini prolaznik ili onaj kamion za prijevoz namještaja nekadašnje tvornice "Krka" koji stoji parkiran ko zna već koliko godina. Odnosno stajao je, a možda je i danas tamo. Eto da završim misao, kad se to desi kaže se da se ta guma skolitala, ili ako sretnoš klinca sa većom gumom i

pitaš ga gdje će, on će reći: Idem da skolitam ovu gumu, zašto pitaš? [manda]

Kninski ugostitelji Da ih baš ne bismo sve poimence spominjali jer Knin nije oskudjevaao sa gostionama. Najšarenija skupina likova na svijetu, koja zajedno nema osam razreda ugostiteljske škole... Bilo je tu uspješnih i manje uspješnih, a na kraju su neki postajali sami sebi najbolje mušterije. Ujedno, prvi i najunosniji oblik privatne inicijative. [milano]

Kaplja ti pala! Tako se najprije smiruju razigrane ovce i prasad koja se guraju za vreme objeda. [sanja]

KLiK Kninski likovni krug, osnovala ga je grupa Kninskih slikara i ljubitelja umjetnosti 1987. godine. KLiK je organizator tradicionalnog Kninskog likovnog salona; jedan od organizatora ljetne kolonije je umjetničko bratstvo manastira Krka; organizator većine izložba u gradu. Sjedište je bilo galerija KLiK preko puta hotela. Članovi KLiK-a bili su Milan Zoričić, Mirko Kukolj-Don, Zdravko Mirčeta-Zdrave, Neven Zoričić, Luka Dukić, Jovo Dukić, Boris Markoš-Mingo, Boro Đurica-Bobo, Damir Mijakovać-Tačka, Aljoša Petojević-Trola, Dražen Dopor, Miro Gazzari, Nataša Knežević, Jovo Maglov, Dušan Popović-Dudan, fra Ante Šilović, Jovo Vagić, Sretko Vuković, Vitas Zoran, Nebojša Sinobad-Gula, Stevo Biserko-Stiv, Slobodan

Amanović-Bob, Drago Medić,
Boško Žunić, Rade Matijaš. [bobo]

Krupa Grad, tuča. Atmosferska
pojava od čijeg samog pominjanja
imena nam je bilo hladno oko
srca. Radnici GP Dinare kad bi se
poklali između sebe su znali vikati:
"Bijeli ti konji vinogradom igrali".
[zapisničar]

Najveći neprijatelj vinograda i
dobrog vina. [dolence]

Krčma kod Đure seljaka

Kninska rock grupa iz vremena
druge polovice osamdesetih.
Poznata po isključivo svojim
pjesmama. Bila primjećena na
hrvatskoj rock sceni. Izašao im je
intervju u Poletu. Članovi: Goran
Knežević-Gogi lider grupe, Aco
Bjedov-Ćimbre, Kmetić-Truba,
Nikita. (Molim one koji znaju više
detalja da se jave) [bobo]

Rock sastav koji je, potaknut
YU-novim valom, svirao od 1981-
1983. Prvi je to kninski band koji
je izvodio samo vlastite pjesme,
odsvirao nekoliko koncerata u
rodnom gradu te nastupio na
Dalmatinskim omladinskim rock
susretima u Splitu (skraćeno
DORS) 1982. i 1983. godine.
Značajniji medijski događaji vezani
uz Krčmare su: intervju na Radio
Splitu 1982., puštanje demo-kasete
na Polet-placu u Studentskom
centru u Zagrebu te dobra recenzija
iste u omladinskim novinama Polet
1983. (Zanimljivo je da je band
dobio bolju kritiku od sarajevskog
Plavog orkestra koji je tada također
počinjao!), organizacija gitarijade

u galeriji na Tvrdavi 1983. Krčmari
su bili: Nikita Opačić-bubnjevi, Aco
Bjedov-bas, Igor Kmetić-saksofon
i Goran Knežević-gitara i glas. Za
svog trogodišnjeg rada sastav je
stekao "lokalnu slavu" u Kninu
i Splitu, a daljnji njegov razvoj
prekinuo je odlazak svih članova u
JNA krajem ljeta 1983., odnosno,
nakon povratka iz vojske 1984.,
odlazak Kmetića na studije u Split,
a Kneževića u Zagreb. Moglo bi se
reći: pravi ljudi u pravo vrijeme, ali
na krivome mjestu! [goran]

Kanjo Čovjek koji je jednostavno
ispario iz Knina. Njegovo djelo je
porudžbina u Tirolu: "Huhi-fruhi
ha ledom i ha limunom!" (Tuti-
fruti sa ledom i sa limunom).
Konobarica je rekla Kanji da
nemaju tuti-fruti sa ledom i sa
limunom i on je onda tražio: "Daj
mi onda huhi-fruhi beh leda i beh
limuna". [bolta]

Kanjo je zatekao na Tvrdavi
dvoje mladih suprotnog spola u
horizontalnom položaju. Da nebi
sam gledao pornić uživo, strčao
u Knin do zidića vičući: "Jebuhe!
Jebuhe! Jebuhe!", "Gdje Kanjo?",
"Na Tvrhavi, ajmo gledahi!"
[mačić]

Kantina Željezničkog

Depoa Pored Gege, prehrambeni
snabdjevač za kninske noćobdije,
uglavnom sendvičima. Mortadela
ili parizerka je uglavnom bila u
opticaju sa pola kile kruva i nekim
jeftinim sokom. Posebnost je bila
da je ta kantina radila 24 sata, pa
se u svaka doba tu moglo nešto
gricnuti. [đuka]

Kondor Poznata diskoteka (restoteka) u Kistanjama koja je vikendom bila puna i u njoj se događalo svašta, jer je bila velika gužva, pa niko nije mogao znati ko radi ono što radi. [dolence]

Kom-ši i Kom-šo Dvojica fantoma (ne znam im imena) koji su stanovali u zgradi pored apoteke i koji su mislili da je predsjednik SFRJ - Komandant Mark. [dolence]

Kapac Izraz koji označava voljnost, spremnost, raspoloženje... kod muškarca (Njesom kapac = Nisam raspoložen) [dolence]

Kao dobar primjer za pojmove kuntena i kapac je kad cura kaže momku: "Ja sam kuntena, ako si ti kapac." [morlak]

Kuntena Izraz koji označava voljnost, spremnost, raspoloženje... kod žena ('E li mala kuntena = Da li djevojka ima dobru volju) [dolence]

Kibe Skraćeni oblik imperativa "kibaj" (infinitiv: "kibati"). Predstavlja malo blaži oblik imperativa "Marš napolje", "Marš odatle" ili "Bježi od mene". [dolence]

Aj kiba, aj štrafta, aj crta... varijacije na temu. [puki]

Keko alias Srećko Starčević, došao je jednom prilikom pijan u Tenis. Prišao je Miri, konobarici,

koja je sjedila u društvu trojice krupnijih tipova i rekao joj: "Miro, srećo, što si sama?" [dolence]

Kave Rupe u zemlji u okolini Kosova, napunjene vodom iz kojih se nekad vadila zemlja za potrebe Knin-gipsa a kasnije korištene kao bazeni za kupanje. Naziv je izveden iz talijanskog jezika mada i u engleskom jeziku ima isto značenje (cave). [bolta]

Kantunalić je kod nas bio naziv za noćni ormarić. "Vrzi taj rokelj na kantunalić!", što u prevodu znači: "Stavi taj konac na noćni ormarić." [bolta]

Kišobranac Čest termin koji je označavao Cigu koji je popravljao kišobrane. Prolazio je između zgrada i kuća i glasno vikao: "Popravljamo kisobrane, oštrimo noževe na licu mestaaaa!" [dolence]

Kancelarija Skoro svi učenici OŠ "Veljko Vlahović" iz osamdesetih sjećaju se tog pojma. Kancelarija je bila jedna podrumaska prostorija, jedne polu(ne)izrađene kuće u blizini pomenute škole. U kancelariji su imali pristup samo "oni" iz viših razreda, ostalim balavcima je pristup bio eksplicitno zabranjen. Tu se pušilo, pilo i još mnogo toga radilo. Kad bi neko od kancelarijaša došao na ulaz školu i rekao dežurnom učeniku: "... reci Minku da ga čekam u kancelariji!", onda je ovaj za vrijeme velikog odmora morao

da traži dotičnog i da mu prenese poruku inače je mogao da računa sa kaznenim konsekvencama ozloglašanih kancelarijaša. Nije bilo preporučljivo stajati na put učenicima iz kancelarije, stvarno ne. Neke od faca bile se Pero Kljova, Šef, Minko... [đuka]

Kanavača Kuhinjska krpa.
[bolta]

Krto (sa dugim “o”) Korpa elipsastog oblika u kojoj se donosilo grožđe i smokve iz polja.
[tu negdje]

Kave Ajmo igrati kave?
Nemilosrdna, izrazito muška igra koja se često igrala u osnovnoj školi kad bi se pobjeglo sa satova ili blejalo kod zgrada. Dva tima učestvuju (obično 4,5 tipova), jedan tim se naguzi, a drugi skače na leđa članova suparničkog tima gdje su svi u sagnuto-čućećem položaju osim ‘potporaša’. Obično bi se natrtili uz neki zid, gdje bi jedan obično jači član tima stajao uz zid radi potpore i napravio malo udubljenje sa dlanovima ukrštanjem prstiju obe ruke, e onda tu bi sjela glava prvog, pa drugi bi zabio glavu među noge prvog sagnutog, pa treći među noge drugoga, itd. Zvuči komplikovano, dapače, vrlo je jednostavno. Tim koji skače ima strategiju, a to je da se razbije lanac i prelomi tim koji se naguzio. Tada se izmjenjuju. Najveći efekat je ako ima neko ogroman, oko 100 kila, pa samo treba da ta strvina skoči gdje se spajaju vrat i dupe nekog nesrećnika (vrlo bolno

mjesto). Tako da poslije igre ne gine par opravdanja od Dr. Miloš i zaslužen odmor od intelektualne prenapregnutosti osnovnih škola.
[stevo]

Kozjak Lokalna planina koja se nalazi par kilometara jugoistočno od grada. Dijeli, odnosno zaštićuje Kosovsku dolinu od najezde Polaćana. Kozjak sa južne strane bočno prkosi Promini, a sa sjeverne strane drsko strši Dinari u lice. Najveći vrh se zove Bat i visok je 1207 m. nadmorske visine. Sa Bata se ‘ladno vide Polaća, Kijevo i Knin. Bat sam osvojio par puta kao klinac sa burazerom, starim i pok. djedom. Iskustvo koje se nikad ne zaboravlja. Kozjak obiluje raznovrsnom florom i faunom i kao žilet ostrim kamenjem koje isijava nečim neopisivim, što gasi žeđ ljudske duše. Po strmim padinama se muvaju divlje svinje, vrebaju krvoločni vukovi, a razne vrste ptica ubijaju tišinu bespuća sa svojim melodijama. Škrti zeleni šumarci makije, gariga i ostale mediteranske geografske manifestacije skrivaju mnoštvo dubokih špilja i planinskih izvora znanim samo našim precima i Bogu na nebesima. Ti isti izvori su na proljeće napunjeni kristalno čistom, gorkom kišnicom koja je nekada bila dragocjen izvor napajanja. Po liticama i čukama se mogu naći endemske, ljekovite trave i biljke. Pod Kozjakom sa Riđansko-Markovačke strane, među gustim hrastovim i bukovim šumama, nalaze se vremešne kamene kolibe Jovanovića, Trifunovića, Dokića, Grubnića i

ostalih 'plemena'. Pored koliba se nalaze guvna na kom su se nalazili plastovi sijena i gdje se išlo na prelo kad padne mrak. Zavijanje vukova se stalno čulo u daljini.

Ova plemena su se s vremenom najprije spustila na krševito brdo zvano Šarovac, pa nakon drugog sv. rata u plodno polje kod izvora Kosovčice. Gore bi često išli po drva, pa na piknik. Poslije posla smo obavezno igrali fudbal u ogradici kod koliba, cijela šira familija (mater, baba, did, tetka, ujak), itekako nakresani vinom. [stevo]

Kruva i jezika Kad si gladan i pitaš mater šta ima jesti, a ona jedna nema ništa da ti da, pa ti kaže: "Uzmi kruva i jezika". U nekim boljim varijantama, taj bi izraz bio "Uzmi kruva i masti" ili, pak, alternativa za prvi izraz, "Gladi se po drobu!" [pantagana]

Kosovčica Teče duž plodnog Kosova Polja, a izvor (Vrelo) se nalazi podno Riđanski' brda (Strana). Sa Vrela se cijeli kraj snabdijevao sa ladnom, osvježavajućom vodom. U voši, od Vrela pa do restorana 'Kosovčica' je nekad bilo masu ribe, samo sve je to povata Živko Brkin na ruke. Za njega se govorilo da razumije jezik riba, a standardno se vraća kući sa 20-ak pastrva. U Riđanskom polju, Kosovčica ima tipična obilježja planinskog potoka: malo, plitko korito i relativno brz tok. Kod Biskupije se širi u moćnu rijeku sa dubokim koritom koje su dosjetljivi Mlečani proširili u XVIII vijeku da se ne izliva u polje i ne uništava

usjeve. Na tom mjestu Kosovčica se starinski zvala Principova voša. Ulijeva se u Krku blizu grada, kod željezničkog mosta na pruži Knin - Split. [stevo]

Komesar Još jedna legenda, koja je žarila i palila kninskim ulicama i kafanama 70-tih. Nosio je šinjel, a omiljene komande su mu bile: "Avijooniiii!!! U zaklooon!!! Bacaj boombe!!!". Suljo ga je u Balkanu pit'o: "Sećo, imaš dvad'nara?" Komesar je vikno, pokazujući rukom u nebo: "Naa front!!!". Suljo ga pogleda ispod oka onako, kako samo on zna i reče: "Njes'ti zdrrrav!" [mačić]

Krigla Repata čaša iliti "čaša repatica". Staklena verzija bukare, bilo ih je različitih oblika i veličina, a svima je zajedničko da imaju rep kroz koji se turi prst ili dlan radi stabilnijeg ispijanja vina, špricera, gemišta i svih vrsta bevandi. Izrađena je od debelog stakla pa smo je nosili upolje kad se kupi sjeno ili podabira vinegrad jer se teško razbije. Jednom smo iz "čase repatice" u mojoj kunobi pili Ličku šljivu pa mi je Pišta sa "Tetejcem" izbušio dvije bačve. Srećom su već bile prazne. A ja sam razmišljao: "Iz čega li je pijo i šta li je pijo Staljin kad je "Tetejcem" izbušio dva milijona Rusa?" [mačić]

Ki komarac! Izraz za nekoga ko je previše mršav ili štrkljast. Kao na primjer Davor Biserko. Njega su u Radio Kninu zbog mršavosti zvali baš tako, "Ki komarac!" [pantagana]

Komad Fino zaobljeno žensko biće u rječniku lokalnih momaka. Ako ženska primamljivo izgleda kaže se: "Vidi komada!" ili pak: "Ima li komada u gradu večeras?" Ovo zadnje već odava pretjeranu zainteresiranost za naše prenašminkane ljepotice. [stevo]

Kalati Umoriti se. Veli baba: "Ajme ranko `esi kala" [opaki]

Katriga Stolica. [opaki]

Kolje Ko'ci uglavnom korišteni u vinogradu. [opaki]

Kvasina Ocat, sirće. [opaki]

Kontrivati Raditi suprotno. [opaki]

Kacivola Kutlača, zahvatača. [opaki]

Kupina Kod nas se taj izraz više koristio za draču, među, nego za voće. [opaki]

Krepati Crknuti, umrijeti, uginuti. [stevo]

KK Knin Nepopravljivi entuzijasta Dule Čolak bio je jedini trener koji, kako sam čuo, nikad nije trenirao košarku već rukomet. No ne treba čovjeku zamjeriti, već naprotiv. Kad je klub napokon dobio čestitu dvoranu pred kraj rata, pokazalo se koliko je tu bilo potencijala. Prvi put kad sam dolazio da gledam utakmicu u novoj dvorani atmosfera je bila ko tih dana na Gripama (pošto

je Jugoplastika igrala u Kupi šampiona). Za paklenu atmosferu, bubnjeve i zastave bili su zadužene kninske Delije (najverniji Zvezdini navijači). Imena igrača kojih se sjećam: Čado, Nona, Mirko, Duja, Soća, Rus, Kablar, Stojaković itd. [puki]

Prvi poznatiji igrači od kojih su neki još igrali protiv Dražena Petrovića, a neki u prvoj ligi - B. Mrđen, A.Šeša, S.Berić, Bili Vučenović, Velja, Oblak, ... [milano]

KK Knin je osnovan 1975. Iako su se mnogi hvalili da su ga osnovali baš oni, siguran sam da je to bio ing. Milan Milak, brat mnogo poznatijeg Marka. Prvi treninzi su se održavali na košarkaškom igralištu iza tribina Dinarinog igrališta. Prvi uslovno rečeno trener je bio Rnjak Milorad, koji se baš i nije najbolje razumio u košarku, ali jeste u štošta drugo. Prvi dresovi su bili ženske pletene majice crvene boje sa bijelom prugom preko prsiju (zvali smo ih bugarski). To su jedini koji su se mogli kupiti tada u Robnoj kući. Odaziv potencijalnih igrača je bio strašan, na treninge je dolazio po 30-40 mladića. Mislim da je prva utakmica bila protiv DOŠK- a, a rezultat ne vredi spominjati. Kasnije, u mnogo boljim danima Knin nikada nije tukao DOŠK-a. Zimski treninzi su se održavali u Partizanu, a utakmice su se igrale u Drnišu (pazi sad) kao domaćem terenu. Sve utakmice u prvoj sezoni su izgubljene sa ne manje od 30 razlike. To nije ni čudo jer su

u ligi Šibenskog saveza igrali takvi giganti kao Raslina, Razine, Krka iz Skradina... Druga sezona je počela slično, mada nešto bolje jer je Knin dobio dvoranu u OŠ "Veljko Vlahović". Jest da je dvorana bila čudnih dimenzija, ali se moglo vremenski više trenirati. Porazi su tada bili do 10-tak razlike, a onda je Rnjak učinio genijalan potez: pozvao je Ljubu Travicu, slavnog jugoslavenskog odbojkaša, da kad ne igra u "Mladosti" skokne do Knina. Na prvoj utakmici na kojoj je igrao Ljubo smlačena je Raslina sa 60 razlike. Sjećam se te utakmice k'o danas, igrači iz tog malog ribarskog sela su radije čekali da istekne 30 sekundi nego da šutiraju jer je Ljubo udarao grozne banane i kupio sve lopte, a onda u kontri zakucavao iza leđa. 1977. godine za trenera je postavljen Dule Čolak, i tu funkciju je obavljao do rata. On nije trenirao košarku u Kninu, ali jeste u gradovima u kojima je studirao. Odmah je uveo ozbiljniji pristup treninzima i utakmicama, pa je na tabeli počinjalo bivati više pobjeda nego poraza. Sa Dulom su u KK došli Peško (tehniko) i Čivko (financijski) pa je klub postao ozbiljan. KK je patio od iste bolesti kao i svi klubovi iz malih mjesta - igrači su odlazili na studije. Zato su mnogo bolji rezultati postizani u juniorskoj konkurenciji. 1979. godine KK je u juniorskoj konkurenciji bio drugi u Hrvatskoj i šesti u Jugoslaviji. Pobijedili su tada i Šibenik i Zadar i Jugoplastika. Neću nabrojati svih 12 da nekoga ne uvredim, ali je prva petorka bila strašna:

Pole, Mrđa, Oblak, Bili i Sandi. Kasnije je KK ušao u Republičku ligu u seniorskoj konkurenciji, što ja smatram strašno dobrim rezultatom. [zapisničar]

Prije KK kakvog svi uglavnom znaju nastao je početkom 60-ih KK Knin kao sekcija pri SD Partizan. Trener je bio, a ko drugi nego Tode Čeko. Ionako je vodio sve sekcije. Ipak za učenje osnovnih elemenata igre dolazili su treneri iz Zadra i Splita. Treniralo se na igralištu Partizana koje je za tu priliku bilo nasuto šljakom. Igralištem je odjekivao glas trenera: iz polučučnja na vrhove prstiju, izbačaj zglobovom, ne bacati kamenje, ne bacati čantrune... Čak su se igrale i utakmice. Postojala je samo jedna lopta. Nakon jednog gostovanja igrači su ustanovili da su zaboravili loptu u vozu. Tada je Tode mudro presudio: kad niste znali čuvati loptu, nećete više ni igrati. [zapisničar]

Ženska kninska košarka osnovana je 1977. godine. Prvi trener bio je Milorad Rnjak, zatim Čolak, pa Lošić i na kraju mladi profesor zemljopisa (zaboravila sam kako se zvao). Igrale smo sa Zadrom, Šibenikom i Benkovcem. Benkovac smo pobijedile, ostale smo izgubile. Igrale su: Sanja Mažibrada, Nera Perića, Željka Milak, Zvezdana Kalat, Nada Jovanović, Marija Čurko, Mirjana Sinobađ, Biljana i Branka Vukojević, Snježana Bukarica .... Sanja Mažibrada je kasnije prešla u šibensku "Reviju", a onda u "Zvezdu". [biljana]

Kmetić Srećko Najbolji gradski bubnjar, član najboljeg kninskog sastava “Mashine Gun”. Burazer mu svirao saksofon u Đavolima. [puki]

Kula Dječija građevina, obično izrađena od kartona ukradenih iza Robne Kuće. Kuća i kućište za generacije klinaca, posebno onih odraslih oko Borića i Stare bolnice. [mićo]

Niste vi jedini znali praviti kule. Koje smo mi kule pravili kod TVIK-ovih zgrada. Eeee. I nismo krali karton,... mislim, samo karton, već i podosta dasaka. Sad kad vidim kakve kuće prave ovdje po Americi, kapiram da bi svaki od naših klinaca ovdje mogao biti građevinski inženjer. [puki]

Kompresija Tehnički pojam koji je svake godine utvrđivao barem po jedan zbunjeni učenik alatničarskog smijera na praksi u TVIK-u, kada bi mu majstor dao praznu čaku da pita kompresije kod drugog majstora. [mićo]

Klinjo Nine Arula, rukometaš, gimnazijalac, pravnik, prznica i ridikul. U mladosti buntovnik bez razloga, a kasnije je razloga bilo više no bunta. Kad je bio u formi bio je u svađi sa pola grada, ne znajući zašto. [milano]

Koštele Koštunjavo voće koje je raslo u parku. Plod je cijelo ljetno bio zelen i služio za puće teškog kalibra koje su se pravile tako da se probuši grana bazge i napravi

klip malo manjeg promjera, koštela nabije na jednu stranu i onda se sa klipom opali - gospođa čiju guzu pogodi češala se do Robne kuće. Desetak dana nakon početka škole plod je dozrijevaao i dobijao najprije žučkastu, a zatim tamnokafenu boju. Najbolje košte su bile ona kod stepenica kojima se išlo sa teretne stanice, kao i ona blizu stepenica prema starim Željnim svlačionicama. [mićo]

Koštjelina, koštjela ili koščela, egzotično drvo svojstveno samo egzotičnim krajevima kao što je Kninska krajina, a naročito Bukovica. U ostatku svijeta more se naći samo u botaničkim baštama, a čuo sam da ima jedno u drvoredu u Nišu i nekoliko na Dedinju. Plodovi su tvrde bobice koje su nam, dok su zelene, služile kao municija za pucaljke iliti puš(i)karice od zovike, a u Septembru kad sazriju i postanu kafene mogle su se jesti. Koštjeline su pravile odličnu ladovinu i zato bile idealne za “prevaliti se ulad” ili za “svezati magare ulad”. Ako ih je raslo više na jednom mjestu to smo zvali gaj, a u gaju smo vazdan tukli balote i bevandu. [mačić]

Karivola Vozilo sa jednim kotačem za prevoz rasutog tereta pogonjena ljudskom snagom. Koristio se i naziv tačke (vrlo dugo “A”) [bolta]

Korolija Nebojša-Krle Najveći partizanovac na svijetu pa i šire, koga je cijela srednja Dalmacija po tome znala. Kad bi ga neko sreo u gradu i rekao “Zdravo”,

on bi odgovorio “Partizan” i ispričao na brzinu kako je protekao posljednji Partizanov napad protiv Zvezde i ko su bili strelci. Ono što on zna o Partizanu ne znaju ni Nenad Bjeković ni Moka Vukotić: koji je igrač pobjegao iz karantina, ko je pušio prije utakmice, šta je Prekazi imao za ručak 14. aprila ‘79. i još mnogo toga. Mi smo ga obično zvali i Lav, ali nemam pojma zašto. Jednom prilikom kaže njemu Dado Došen: “Lave, ajde se popni na ono drvo, skoči odozgo na onu vrpku kamenja i vikni GRRROOBBAARRR! Kaže njemu Krle: “Th, pa da se razbijem.” [bolta]

Kuš Skraćeni oblik od “Kuda ćeš” Kuš, kukuj t’ se - U slobodnom prevodu bi glasilo “Pa, da li si ti svjestan kuda si se zaputio”. [dolence]

Karin Mjesto gdje su kninjani najčešće išli na more. Čak su kninski izviđači išli nekoliko puta. [dolence]

Kod stanice Čuvena krčma pored željezničke stanice u Pađenima. U toj kafani, od sokova, služila se samo Coca Cola. Ako je neko tražio neki drugi sok dobijao je odgovor: “Pij Coca Colu, svaku ti vrag sreću odn’jo.”. Ako bi neko imao zamjerku na kvalitet pečenja, dobijao bi odgovor: “Jedi to, il’ ću ti sve stući o glavu.” Vlasnik je bio Sajić, a njegov sin je poznat po tome što je prvi, i jedini, u Kninu nosio čarape koje su bile šarene na poseban način: lijeva je bila jedna boje, a desna druge boje. [dolence]

Kruv Najčešće korišćeno jelo, toliko popularno da je bilo i onih koju su u Pizzeriji naručivali pizzu i kad je dobiju, vikali “Šime, daj kruva!” [dolence]

Kanađanke Najpopularnije zimske duboke cipele svih vremena, odnosno čizme na vezanje. [dolence]

Krneti Uroš Profesor matematike koji je poznat po tome što je u prvi plan uvijek forsirao ljude iz Bukovice. Za iste greške ljudi iz Bukovice su uvijek dobijali bolje ocjene nego ostali. Njegova najčešće korišćena rečenica, pri umirivanju nemirnih đaka, bila je: “Reka’ sam ti, sjedi na stoljicu, uzmi logaritamske tabljiće i otvori 125. stranjicu.” [dolence]

Komoća Sprava, obično ručne izrade, koja se stavljala magaretu oko vrata kada vuče kola i imala je ulogu današnje transmisije. Čovjeka koji ih je izrađivao zvali smo komoćar. [bolta]

Kamenovanje Proces (jedan vid saobraćajnih teškoća) kroz koji su često prolazili vozovi koji su prevozili navijače Hajduka na važnije utakmice. U kninskom kraju kamenovanje je, skoro isključivo, bilo vezano za navijače Hajduka. S druge strane, mislim da su vozovi najviše bili kamenovani u Škabrnjama i to isključivo beogradski vozovi, ne vezano za to da li prevoze navijače Zvezde ili Partizana. [dolence]

Za vještinu kamenovanja Očestovljani su znali i ranije, ali su sedamdesetih godina, da ne bi išli “Na Pađene navoz”, u kanjonu Krke razvili poseban pravac kamenovanja - kamenovanje sa tunela. Tražili su da se otvori stanica Očestovo, a pošto je željeznica ostala gluva takmičili su se ko će svaliti sa tunela veći babulj na voz. Kad ni to nije upalilo slali su specijalce da sjednu na voz u Radučiću, ili u Gradu, i potegnu kočnicu između petog i šestog tunela. Konačno im je željeznica izašla u susret i otvorila samo stajalište Očestovo. Ne dugo poslije toga proradio je “Pađenski autobus”, (linija preko Očestova), rijetko ‘ko je iša “u Brinu navoz”, a stajalište je imalo svrhu samo za ribare, avanturiste i nas što smo živili u Gradu, a do kasnih popodnevni sati podabirali vinegrad u selu. Noćni vozovi nisu stajali, međutim zbog povratnika iz diska Ivoševci i Đevrske, a kasnije restoteke Kundor jopet su potezali kočnice. Vagon na stajalištu koji je glumio stanicu odlično je poslužio za ribare i one što kopaju kuruze, kad pada kiša da ne bježe u tunel, dok nije doša Nebojša peći kuruze. [mačić]

Kareta Vrsta prikolice koju je najčešće vuklo magare, rjeđe mazga. [zapisničar]

Kopun Pjevac (muška kokoš, prim. aut.) vrlo nezgodne naravi i stalno raspoložen za borbu. Kad se neko počne buniti govorilo se: “Šta se kopuniš?” ili “Jesi li se smirio, kopune?” [bolta]

Kalati Manje ozloglašeno, ali ništa nevinije pleme od Sinobada. Mnogi su se dali zakleti da Sjeverna kasarna nije slučajno napravljena tamo gdje jeste, odnosno da je samo vojska mogla sprečiti eventualni sukob Sinobada i Kalata. Kalati su inače živjeli u nekoj vrsti samoizolacinizma, sa posebnim samo njima znanim pravilima. Npr. u pokeru su postojali punti kao što je ful boja ili poker boja. Na Kalatovu glavicu se nije išlo bez prijekne potrebe ili posebnog poziva. Vlasnici novootvorenih kafića oko Sjeverne kasarne su se morali suočiti sa bolnom činjenicom da im račun neće ponekad biti plaćen, a ako su imali fliper istom vijek trajanja niko nije mogao procijeniti. S obzirom da su se graničili sa sjeverne strane sa Marićima, Grgićima i Velićima, navijački inati nakon pobjeda/poraza Hajduka i Zvezde ispoljavali su se aktiviranjem eksplozivnih naprava raznih vrsta, a bogami bilo je i dinamita. [zapisničar]

Kasarne Za Knin su neki govorili da je imao više vojnika nego stanovnika. Svu tu vojsku je trebalo negdje smjestiti i za to su služile dvije kasarne: Sjeverni logor koji se zvao Slavko Rodić i Južni logor Boško Žunić (mislim da se je ovako zvao). Posebno svečarski je bilo kada su se održavale zakletve, tada se je broj stanovnika udvostručavao jer je vojnicima stizala rodbina iz cjele Juge. [nine]

Jednom na prijavnicu Sjeverne kasarne došla cura i pitala za

vojnika kojem je stigla u posjetu, oni joj rekli da je otišao na teren na Crvenu zemlju. Onda je ona pitala: "Ima li neko drugi?" [mačić]

Kobasičari Je bila omiljena igra u Bloku III Decembra, dok je još bilo "asfalta do koljena" u započetom naselju. Igra se je sastojala od toga da je nekoliko igrača sa označene distance gađalo poveću hrpu naslaganih cigli i onaj koji je stajao kraj mete-kobasičar morao je prethodno da poslaže nazad sve cigle, a zatim da se da u potragu za najsporijim koji nije uspio da se vrati sa svojim kamenom (plojom) preko označene linije. Vjerovatno da su se neki iz tih vremena regrutirali kasnije kao uspješni balotaši. [nebojša]

Kovilje To je jedna čudna biljka koju bih opisao kao tanko kokošije pero i ima zašiljen vrh u obliku strelice. Kao djeca mi smo je koristili u igri gdje smo je jedni drugima zabijali u kosu. [nine]

Kvarat kruva-Bota pure Bila je jedna od kninskih rock-grupa ali me memorija polako izdaje za koga je to bilo vezano pa ćete vi valjda da se prisjetite o čemu se radi. [bolta]

Kaštradina Jelo iz Dalmacije spremljeno od kiselog kupusa i sušenog jagnječeg ili jarećeg mesa. Za one koji to nisu probali ovo može zvučati malo i neobično, ali je klopa prva liga (naročito sada kad se do toga jako teško može doći). [bolta]

Kosovo Svima poznato selo i veliko plodno polje južno od Knina. Uz Pađene, jedino od sela u kojima nije bilo spomenika palim borcima. Razlog: Četnici su izgubili rat, a svi Kosovljani bili četnici. [vule-polača]

Konj Uzbrdica na južnom ulazu u Knin iz pravca Drniša. Zimi, ako bi cesta poledila, Vrbničani bi spremili svoje konje i zapregom izvlačili nasukane tristaće, fiće i stojadine. Čaća bi svaki put rekao kad bismo stigli na vrh: "E, sad smo na konju!" [dado]

Kuriti ili Kuvinjati Rječ koja se upotrebljava da bi nekome naglasio kako mu nešto stoji (obično roba). "To ti dobro kuvinja (ili kuri)." [boško]

Kain Posuda poznata još pod imenom lavor. Služilo je obično za umivanje na selima gdje nije bilo vodovoda u kući. Poneki su čak aluminijumske kaine koristili za antene koje su podsjećale na satelitske antene, a u stvarnosti jedva su vatale lokalne TV kanale. [boško]

Kosjer Alatka koja je korišćena za sječenje granja (drva). Oblik je podsjećao na veliki nož sa kukom na kraju koja je imala ulogu da dokučiš granu sa njom. [boško]

Kvarta/Kvarat Jedinica za mjeru, posebno se koristila kao mjera za žito (1kvarta=4varićaka) [boško]

Kreša To su obično grane sa lišćem koje su se sušile i davale zimi domaćim životinjama da jedu. Najčešće drvo koje se koristilo za krešu je mladi jasen (jasenik) i mlada grabovina. [boško]

Kočeta Dio kreveta, poprečna daska iznad glave, uzglavlje. [tu negdje]

Karamacan Je poseban oblik karivole, a služio je za prevoz velikog kamenja, nije imao stranice pa se za nešto drugo nije mogao ni koristiti. [bolta]

Kišnica Nakupljene kišne kapi i starinski način snabdijevanja vodom kad nije bilo modernih vodovodnih sistema. Kišnica se nekad kupila sa prirodnih izvora ili po udubljenjima u stijenama. Moderan način prikupljanja kišnice koristi razne vrste cisterni i bačvi, a spada u alternativni vid vodoinstalacije. Kišnicu su naše babe koristile za pranje i čišćenje veša i robe jer ne sadrži kamenac i radi toga olakšava proces pranja. Ima gorak ukus i visok postotak kiselosti tako da se svrstava u meke vode. [stevo]

Kračun Sprava za zatvaranje vrata na štalama i sličnim objektima, a u nekim manje imućnim vremenima i na kućama. Kračun je u stvari metalna poluga koja funkcionise kao puščani zatvarač, na kračun se još mogao staviti i katanac i onda nema ulaza. [duka]

Kapric Inat, kaže se kad netko nešto radi iz kaprica onda čini to iz inata. [duka]

Kibiceri Kod balotanja, obavezni su balote i balotači, a i kibiceri. U svakom komšiluku gdje su se igrale balote dolazili su ljudi koji su redovano promatrali balotanje, a i da popiju koju čašicu besplatnog vina. Oni gotovo nikad ne bi igrali balote već su tu bili kao posmatrač i komentatori. Balotačima koji su plaćali vino kada izgube partiju nije bilo baš pravo da im neko pije vino ko ne igra ali su opet znali da su kibiceri nužno zlo jer šta ti vrijedi da izbjiješ bulin u odlučujućem momentu ako to komšilik ne vidi. [nine]

K**ca gra! Lokalna definicija za “malo sutra” ili trijumf pakosti kad očeš nekog sjebati, npr. ispušiš kod ribe i ortak te dočeka sa izrazom: Ispušio, a? E, k**ca gra! uz savinutu desnicu u laktu, ili na primjer, biti ciničan prema nečijim namjerama npr. Očeš k**ca gra ti smuvati tu ribu... [pantagana]

Kovačević Mirko Profesor fizike u gimnaziji. Jedna zgoda, (ovom sam i lično prisustvovao) kad je pitao Maru iz okoline Benkovca, šta je to transformator? Mara mu odgovori: “Ja bume ne bi znala reći Kovač!” Na to će Mirko: ”Evo Maro, dođi noćas u moj šator da ti metnem transformator!” [miško]

Omiljena dijagnoza za đake mu je bila: “Misliš da si frajer, ali njesi laf!” Zvučala je perfektно na

Erveničkom “dijalektu”. A kada je Gogi Gladoviću sinu prof. Veselina, uz prethodnu konstataciju dodao i: “Ti si zame nuljti frajer!”, Goran je odgovorio: ”Ja sam za Vas super frajer!” i izašao vani. Naučili smo i to da “Kad priključiš zvučnjak na pajačalo nama čuješ.” [mačić]

Kakadu Diskoteka u

Konjevratima u kojoj je nekoliko generacija kninjana subotom redovno palila i žarila do zore. Pričalo se da je vlasnik diskoteke bio V. Pravdić iz “Dugmeta”, što je moglo biti tačno jer ono što su oni imali nije se baš lako moglo naći na drugim mjestima, počevši od osvjetljenja u podu pa do raznih drugih efekata kao dim, baloni itd. Danas mi taj isti Pravdić naplaćuje telefon jer ovdje u Americi drži telefonsku kompaniju. [bolta]

Kablar Jovo Nekadašnji predsjednik općine Knin sa glavnim štabom u selu Golubić. Prilikom proslave dana oslobođenja Knina raport mu je trebao predati Ogi (valjda zbog toga što mu je stari bio vozač u Komitetu) u sali Doma JNA i sve je bilo upriličeno za taj događaj. Ogi je stupio na scenu u uniformi i rekao sve što je trebao, jasno i precizno. Na to će Jovo: “Dobro mali, sad moreš ići!” [bolta]

Korito Tu su se sipale spirine za prasad, a zvali su i Korita planinu prije Dinare. [opaki]

Kuverta, velenca. Nešto između biljca i savremene deke. [opaki]

L

Lovre Monti Čovjek koji je prije prvog svjetskog rata posjedovao pola Knina. Ispred ŠUP-a preko puta Tvika bio je park sa njegovim spomenikom. [puki]

Prvi gradonačelnik Knina, porijeklom Talijan. Testamentarno je ostavio zemlju i objekat (Školu učenika u privredi) kao legat za siromšnu djecu i njihovo pravo na školovanje. Lovru smo zaboravili, a ni gradske vlasti taman i ružom na grobu da ga se sjetite. Jedan od pravih rizničara svih baština grada i okoline je bio čuveni prof. Mišo Uroš, koji nam je ovu priču ispričao na jednom od svojih sati izborne nastave "Istorija Knina" [nebojša]

Lija Vukadin Po strogoći čuvena profesorica matematike i direktor kninske gimnazije. Godina je počinjala sa "Drrrrrrraga djeco..." a završavala - sa popravnim. [milano]

Lene, Lenko Vocal and guitar of Mashine Gun. Kasnije se proda u komercijalu. [puki]

Loredanova vrata Veoma nezgodno mjesto pri usponu na kninsku tvrđavu na kojem su svoje vozačke (ne)sposobnosti dokazali mnogobrojni motorizovani kninjani. Mjesto je bilo još nezgodnije pri silasku sa tvrđave. [bolta]

Lena alias Irena Šolaja, najpoznatija konobarica kod Pere Granda, poznata po tome sto je gostima znala pokazivati određene obnažene dijelove tijela. [djolence]

Lug Zelena pluća kninska, mada je šume bilo u lugu bilo koliko i u Gajnjači kod željezničkog depoa. Lug, tako su taj prostor barem u Kninskom Polju nazivali, prostirao se od Vrela pa do željezničkih mostova na tkz. Ličkoj pruzi u

dužini od 5 do 6 kilometara, a čitav prostor luga je bio po širini omeđen “ličkom” i “bosanskom” prugom. Nekad je, prije drugog svjetskog rata, veći dio prostora pripadao bogatoj porodici Sinobad ali je to poslije oslobodilačka vlast nacionalizovala mada je nešto ostavljeno Crkvi, koja je tu i tamo imala po koju parcelu. Lug se sastojao od Brzice i malih potoka male Butižnice (izvor kod Vrela) i male Čikole, koja se odvajala od korita male Butižnice i mnoštva malih voša (kanala) za navodnjavanje te brojnih zelenih livada između njih, ponegdje se mogla naći i po koja njiva. Ljeti je lug nudio rashlađenje uz mnoge virove na Brzici od Kolundžija pa do Raškovića. Od flore i faune bilo je tu fazana, jarebica i po koji zec, ponekad i zalutale srne, mada rijetko, u vodi žabe, pastmrke i rječni rakovi, zmije bjelouške, gušteri itd. Zatim zeleni svijet upotpunjen sa vrbama, jablanima i niskim grmljem te sitnim biljkama, koje su završavale u herbarijima učenika za satove biologije i zelenim livadama, gdje se igrao fudbal, što vlasnicima livada nikad nije bilo po volji pa se tako događalo da su poneke utakmice prekidane pod naletom srditog “gazde” sa matrakom u ruci ali su mulci uvijek bili brzi. A ti mulci znali su još usput da posjete i mnogobrojene voćnjake i bašte u lugu opet na ljutnju njihovih vlasnika. [djuka]

Laća Zvonko Direktor srednjoškolskog centra “Bratstvo i jedinstvo” Knin. Koliko znam

njegovi su prije rata posjedovali dosta nekretnina u Kninu uključujući i hotel. Zahvaljujući uveliko i njemu, Knin je dobio jedan od najmodernijih srednjoškolskih centara u Dalmaciji. [puki]

Lazo Ličina Kninski inspektor, isljedik za maloljetničku delikvenciju. Imao je pouzdane metode za izvlačenje istine. Njegovo ispitivanje bi bi počinjalo ovako: “Imaš li ti bjelu majcu?” (mislio je na T-shirt) Nakon potvrdnog odgovora bi nastavio: “A je’l tako da imaš i plave farmerke?” pa onda: “A jel tako da imaš patike?” i na kraju: “A jesi li u zadnjih deset dana barem tri puta prešao Gasparevića most (mala raskrsnica). Nakon potvrde i za ovo slijedio je zaključak: “Eto vidiš da mi sve znamo. Zato je najbolje da nam sve polako ispričaš, o svemu što si krao otkad si se rodio.” [zapisničar]

Strah i trepet mladih delikvenata, lično ne poznam nikoga ko bar jednom nije dospio u Lazine ruke. Mahanje sa pumpom, traženje bicikle od iste bile su neizostavni ritual ispitivanja. Jednom prilikom kada je zapljenio autokasetofon, sastavio je zapisnik: “Zapljenuje se auto radio kasetofon marke: tune, tone , offe, one. Ja lično za tu marku nisam čuo, međutim opasnom Lazi nije ništa moglo promaći. [BN]

Luka Tanjga Jedan od prvoboraca u Drugom svjetskom ratu, koji je bio toliko zaluden

kunizmom i NOR-om da je rođenoj ćerki dao ime Sutjeska. Često je mudrovao na Radio Kninu. U svom ponašanju bio je sličan Joši Durbabi. [đolence]

Lazarica Hram posvećen Sv. Caru Lazaru u dalmatinskom Kosovu. Mjesto vidovdanskog okupljanja kninjana i onih iz susjednih opština koji su, zbog nacionalne pripadnosti, “gravitirali” Kninu, vrlo je impresivan bio miris pečene janjetine koji se taj dan obavezno širio kosovskom dolinom. [dado]

Lele Nebojša Amanović čuveni autoprevoznik sa Vrbnika za koga su vezane veoma zanimljive priče. Prije nego što je kupio njegov Mercedes kamion, vozio je traktor ali najinteresantnije je kad je išao sa traktorom niz stepenice kod stare gimnazije. Takođe interesantan događaj vezan za ovog čovjeka bio je na Nenadićevoj pumpi. Kad mu je Nenadić rekao da nema goriva za njega, on se je svojim kamionom zaletio u rikverc i srušio Nenadiću jednu pumpu za gorivo. Od tad su on i Nenadić postali najbolji prijatelji. [boško]

Levandria Cvijeće koje se moglo naći u svakoj avliji. Plašili su nas kao djecu da je otrovno i da je negdje jednom konj obrstio istu i da je uginuo odmah poslije toga. [opaki]

Landarati Vrsta gibanja koje fizika jos nije definisala, a upražnjavale su ga ličnosti zvane

landare. Landaralo se svakuda pa su tako postojale “obične” i “belosvjetske” landare. Uglavnom, to je ‘odanje bez ikakvog smisla, cilja, potrebe, jednostavno da se ubije vrijeme. Tako smo govorili: “Odo’ u grad landarati!” Ili kad te neko upita: “Dje je tajitaj?” znali smo reći: “Ma pusti landaru! Ne zna ni on dje je, a kamoli ću ja znati!” [mačić]

Lj

Ljuša Ljudmila Đujić, jedna od najblesavijih, naravno u pozitivnom smislu, riba u gradu. Ljušo, ti si mi jedina pala napamet za slovo “lj”, pa ne zamjeri :) [puki]

Ljosnuti Izraz za pasti. Na primjer: ljosno sam sa bicikle, ljosno sam na godinu, ajme šta sam se sinoć razbio, pa sam negdje usput ljosno... [pantagana]

M

Mak Jedan od glavnih gradskih kafića za izići naveče na kavu i pivo. Posebno posjećen subotom ujutro. [puki]

Mashine Gun Najbolji kninski bend. Snimili jedan album za zagrebačku kuću “Slušaj najglasnije”. Jedan od bendova sa kompilacije “Bombardiranje New Yorka”. Na kompilaciji sudjelovali sada neki od najboljih hrvatskih bendova kao Majke, Masershmit i Skol. Grupu činili Lene Ardelica vokal i guitar, Baja Bosanac na basu i Srećko Kmetić na bubnjevima. Jednom prilikom su gostovali na Radio Kninu i na pitaje novinarke ko šta svira u bendu Srećko je rekao: “Ja bubnjeve, on gitaru a on bas”. Slikovito pretstavljeno! Svirali po Beogradu i Zagrebu. [puki]

Mufa Lokalni berekin koji se palio na Ramonse i Psihomo do Pop pa je shodno tome nosio i bubi

frizuru. Njegove mularije ne mogu se nabrojati tek tako, za to trebaju mnogi hroničari. Recimo samo da su imena njegovih “bendova” bili The Pas Maters ili Droljodrom što je i grafitirao u Baćinom portunu. [puki]

Motociklizam Pope (Suzuki), Ćoso (Kawasaki), Zele, Branko Radošević (prvi kninski zaljubljenik, Norton Honda cbx 1000). [milan]

Masarikova Po meni najlijepša ulica u gradu. [boro]

Mario Živković Stari, po povratku sa privremenog rada iz Njemačke otkrio nam je kako su djeca tamo jako pametna jer već onako mala znaju njemački što njemu nije pošlo za rukom. [milano]

Muki oliti Mute Živković Poznat po pelinkovcu i mnogo čemu, ali najviše kao pokretna

non-stop trgovina raznorazne robe (ne)sumnjivog porijekla. Specijalitet, waterproof satovi koji se ne smiju stavljati u vodu. [milano]

Poznat po izreci: “Žena je najljepša biljka”, bio je jedan od većih švercera u Kninu, zajedno sa Gizelom. [boro]

Mišo Uroš Profesor istorije i latinskog iz vremena dok se u gimnaziji trenirala strogoća. Moralo se znati poimence sve članove Proviteljstvujućeg Sovjeta, o godinama i deklaracijama da ne govorimo. Poznata prijetnja: “Nemoj da pojedeš sik-sapun!”. Lovac koji je po vlastitom priznanju teško razlikovao psa od lisice. [milano]

Muči kuku! Izraz čuđenja, zaprepaštenja, s prilično dramatičnim prizvukom. Tako se reaguje kad ti neko nešto priča. Ako se od tebe traži da se čudiš, čudi se što više. Samo pazi da ti neko ne kaže “začudi se u g...cu.” I to je protiv uroka, a pošto je već ovdje, ne mora pod “z”. [sanja]

Mišo Miloš Momak koji je “ljut kao leptir” i “bijesan kao ovca”. Njegov proizvod je vjerovatno i “Šta ti meni dva zeca, tri zeca? Nema zeca!” i “Čija baba rodila metar drva?” [sanja]

Malterovci Naziv kninske bande iz sedamdesetih godina. Locirana je bila na području gdje se danas nalazi zgrada S-13 (bivše

barake). Tačnije u području između Rio Bara i Kozare (Sinobada mlinova). Naziv je dobila po vodi Malti kojemu nikada nisam znao pravo ime. Poznati su što su bili najnemilosrdniji, znali su po koji put klince zavezati za stablo. Kondicione pripreme su im bile na livadici, kod bunkera, a ličile su na “indijanske borbene vještine”. Glavno oružje su im bili luk i strijele, kamenje i maltretiranje. Ime se zadržalo i do današnjeg dana. Djeca su se znala žaliti se kako su ih napali Malterovci. Ime je postalo sinonim za svaku zlu bandu. Rugalo se “Malterovci, Malterovci!” Da napomenem još nekoliko imena bandi iz toga vremena: Zelembači, Donjaši, Gornjaši. [bobo]

Momčilo Đujić Pop i četnički vojvoda, po kom su kninjane raspoznavali, naročito u Hrvatskoj. Kninjani se i dalje ne mogu složiti je li im nanio više štete ili koristi. [milano]

Momir Škarić Legendarni gradonačelnik Knina. U vrijeme njegovog mandata bio je potres 1986. Njegova poznata izjava tada TV Zagrebu u vezi potresa: “Konstatovali smo da je epicentar neđe prama Dinari i ja sam poslao ekipu da ispita uzroke potresa.” [vule]

Mile Cigić Karijeru počeo kao čuvar državne plantaže bresaka koja se nalazila tamo gdje je danas Breskvik. Kao i drugi čuvari dužio je pušku, ali za razliku od

ostalih čuvara pušku je i koristio. Tako je jednom prilikom opalio i pogodio čovjeka u petu, te je isti ostao bez iste. Ovo je na Milu djelovalo tako što u patrone nije više stavljao baline nego so. Bilo je stradalih i od ovog izuma.

Kasnije je Mile prebačen za ribolovnog čuvara Krke. Pošto se tu susreo sa Topoljanima koji opet imaju svoja pravila igre, svaki pokušaj prijavljivanja se završavao kupanjem u Krki. Ovo je istog opametilo da prekršioce slika fotoaparatom iz sigurne udaljenosti. [zapisničar]

Mitola i Slavko Kao dvojac bez kormilara. Poznate su više-manje sve njihove avanture po Jugoslaviji i zemljama južne Evrope. Ovdje ćemo navesti samo jednu koja je u njihovom karakterističnom stilu. Sam Bog zna kako im je to palo na pamet ali odluče njih dvojica da se upuste u turističke vode i organiziraju izlet na Kornate u samom jeku turističke sezone u Julu mjesecu. Odvedu oni tako Švabe, Talijane, Francuze i ostale turiste na naše predivne srednjedalmatinske otoke i u podne im serviraju pršut, sir iz mješine i najslanije slane srdele na svijetu. Nakon sat vremena kad su se turistički stomaci dobro uzbudili tražeći vodu koje na žalost prisutnih nije bilo, kao spasilac se pojavljuje Mitola sa ogromnim količinama Pepsi cole, Coca Cole orošenih ledom po bagatelnoj cijeni od 8 DM po limenci. Svi prisutni na čamcu su burno pozdravili ovaj humani i nama sklon gest. [bolta]

Mrga Alias Branko Matijaš, jedan je od mnogobrojnih propalih fudbalskih talenata, kome je slava prerano udarila u glavu. Zajedno sa starijim Vujicom, bio je autor mnogobrojnih nerazumljivih izraza kao što su aks, gljige,... [đolence]

Mile Puzdre Čuveni kninski radnik u trafikama. Karijeru započeo u trafici kod vojne pekare, a kasnije prebačen u trafikku kod Dešića. Dok je radio kod vojne pekare mi smo kao klinci tu preprodavali Bleka Stenu, Komandanta Marka, Teksa Vilera i ostalu štampu koja je klincima bila dostupna. Cijena je bila sitnica, a moglo se trampiti i za petarde iz Trsta. Dugo vremena je ostao u poslu, valjda jer nije imao konkurencije. [bolta]

Čuveni kninski prodavac novina. Kasnije dobio trafikku kod "Agroprerade". Kod njega su se kupovale cigare na komad i prelistavao "Čik", "Playboy" itd. Spasavao moju generaciju za cigare i pornografiju. [branislav]

Mješaja Drvena motka kojom se mješala pura, a služila je i kao batina za neposlušne žene. [vule-polača]

Mirko Knežević Najpoznatiji (poslije starog Ćurka) kninski taxista šezdestih i sedamdesetih. Jednom su on i moj did Nine otišli u neka sela predstavljajući se kao geometri. Počeše mjeriti ljudima posred kuće. Na pitanje šta mjere, oni rekoše trasiraju prugu. Ljudi se počeli vatati za glave: "Nemojte

ljudi, sreća vam pjevala, ako treba platiti, ja ću platiti samo zaobiđite kuću.” I tako neki platiše... [vule-polača]

Matursko veče Dan ili večer koje se dogodi svakome jednom u životu pa tako i svim kninskim srednjoškolcima-maturantima u zadnjoj školskoj godini. A ta maturska godina se sastojala od jedne “oproštajne” ekskurzije, koja je u boljim danima bila organizovana putovanjima u inostranstvo kao npr. u Poljsku ili Mađarsku (Budimpešta). Zatim vrbovanja maturanata da daju dobrovoljno krv, od strane za tu svrhu specijalno obučenog medicinskog osoblja kninske bolnice i preporuke “cara” kninskih krvodavaoca profesora Tome Davidovića. Poslije date krvi (pojedinci) i nezaboravnog ekskurzijskog puta trebalo je zagrijati stolicu i maturirati. Nekima se trud i danonoćno učenje isplatilo, a nekima je, kao npr. mnogim maturantima iz strojarskog smjera, trebala ispomoć diplomiranih inženjera iz TVIK-a (zahvaljuci očevima, majkama, stričevima, onima i ovima zaposlenim u najvećem kninskom kolektivu), koja se tada debelo plaćala u deviznoj valuti, što je tada sasvim bilo normalno, čast izuzecima. I na kraju se ta godina obično završavala svečanom proslavom mada se to organiziralo prije maturskih ispita. Tko se ne sjeća te večeri, gdje se su se pripreme vršile par sedmica prije svečanosti. Onom, kome su kninski butici bili oskudni, zaputio bi se u

Šibenik, Zadar ili Split il` još dalje, neki su koristili i veze napolju za nabavku svilene haljine i bijele košulje, kravata i ostalih odjevnih predmeta za tu priliku. Šta se sve nije radilo da se izgleda što ljepše te večeri, pogotovo pripadnice ljepšeg pola. A to veče su “uniformisani” kninski maturanti slavili u Domu JNA ili Staračkom domu uz muziku uživo i uvodni govor direktora škole i valcer, čiji su se plesni koraci mogli naučiti na plesnim kursevima organiziranim u Partizanovoj sali. Uz ples, veselje i izdašno pijanstvo to veče je odisalo baš tom tugaljivom atmosferom rastanaka iako su se mnogi drugog dana ponovo vidjeli ali u trezvenijem stanju. [đuka]

Mušmule Plodovi koji su rasli na drvetu, vrlo specifičnog ukusa, podsjećaju na male oskruše kafene boje. Ljudi ove plodove svrstavaju u divlje voće. [boško]

Munitva Je naziv za sitniš, sitne pare, pa se govorilo: “Nemoj mi vraćati samo krupne pare, daj mi malo munitve!” [bolta]

Mima Kninska seks bomba i definitivno ženska sa najljepšim licem u gradu. Mima je bila spoj svega što žena treba da bude: esteske fizičke ljepote, baršunaste senzualnosti, nabijenog seksipila i urbane eruditnosti, a imala je promukli, feminizirani glas od kojeg su se trnci spuštali niz leđa. Kad je pravila direve kroz grad, redovno je zaustavljala gradski saobraćaj tako da su se drugovi organi bavili drugim važnijim

i zabrinjavajućim poslovima: rastućim kninskim kriminalom (krađa lubenica kod donje pijace i obijanje trafika) i napornim šestomjesečnim administrativnim kursevima (kako pravilno napisati prijavu). Mima je ostavljala tipove u hipnotičkom transu zahvaljujući sinhronizovanim pokretima svoje fino oblikovane zadnje osovine. Radila je ko konobarica u Ragazzi i u Viktoriji kod Zelenovića. Ima dvije sestre, a nešto je teklo genetski u porodici (Nonković) tako da su sve tri bile zanosne i vraški poželjne. Ali, Mima je u očima mnogih (i u mojima) bila nekrunisana misica, a druge dvije sestre i ostale djevojke su se morale zadovoljiti sa mjestom prvih i drugih pratilja. [stevo]

Macola Specifična vrsta čvegera. Nastaje zapinjanjem srednjeg prsta dlana koji se stavi lagano iznad nečije tintare. Poželjno je što više zapeti prst da bude duža i putanja do “dodirne površine”. Onda se prst otpusti i zvekne ko prava macola. Najčešće su žrtve klinci iz kvarta, kojima se umilno zapovjedi “Dođi po macolu!”. Ako odma ne dođu i popiju jednu dobrovoljno, onda primaju nekoliko odjednom posto budu uhvaćeni. Najblaža posljedica macole je češkanje po glavi po macolisanom mjestu, a bilo je i ozbiljnijih posljedica. [puki]

M-48 Puška, iz koje su učenici srednjoškolci (sa zadovoljstvom) pucali na praktičnom djelu nastave iz predmeta “Općenarodna odbrana i društvena

samozaštita”. Strelješte se nalazilo između Strmice i Golubića, dokle su se učenici transportovali autobusima Jadrantransa. Jedan od režisera tih igrica je bio Mirko Popović, općenarodno-odbranbeni profa iz srednjoškolskog centra. Svaki učenik je ispalio iz te tandžare po 5 do 7 metaka. Trik je bio kako nasloniti puščani kundak na rame i zadržati ga pri tome, u suprotnom pri opaljivanju postojala je mogućnost da kundak razvali ključnu kost. Puška je bila neka modificirana verzija partizanske puške iz 2. svjetskog rata tj. karabin proizveden 1948 sa magazinom od 5 metaka i dometom do 5000 metara. [duka]

Makse Berić Sin Veljka brice. Godina 1993, radnik tada na Nenadića pumpi kao pumpadžija. Kada kod njega dođe Baja Mali Knindža žurnim korakom i bahato pita: “Mali imal’ benze?” Makse mu odgovara: “Nema care” (bez da pogleda u tipa) i nastavi da puši cigaru. Baja: “Meni reko’ šef da ima.” Makse: “Ja sam sad šef! Nema benze!” Baja: “Znaš ti ko sam ja?” Makse: “Ne znam care!” Baja: “Ja sam ti Baja-Mali Knindža, poznati pjevač!” Makse, bacajući cigaru zaprepašteno: “Pa šta nekažeš care!” i poče ga grliti. Baja (stidljivo): “Pa nisam se ja htio faliti... mislim, ako ti mene prepoznaš...” (naginjući se prema Maxi na uvo), “Ima li sad benze?” Makse: “Nema care!” Makse je bio poznat u školi Narodnih Heroja kao sakupljač novca za Crveni Krst, a onda ih nemilice troši kod Sime cirkusanta

na fliperima, a noću ćaći Veljku, brici krađe novce da bi vratio dugovanje! [miško]

Miloš dr. Dušanka Bila je šefica školskog dispanzera u kninskom Domu zdravlja. Njoj se išlo na “sistematski pregled”, a bogami i po opravdanje (samo što ovo drugo nikad nije palilo). Mnogi od nas pamte njezin ozbiljan pogled, a posebno to da je pričala kroz nos. [sanja i]

MKI (Makik Kemikal Industri) U vreme dok se sa Prominjcima nije razgovaralo preko nišana, a zbog mira u državi, pričalo se samo o grožđu i vinu, Mačić saznaje čudotvornu formulu kako se od 100 kila grožđa dobije 500 litara vina. Za svoj opit Mačić primjenjuje i formulu Ajnštajnovе teorije relativnosti $E=mc^2$, gdje je po Mačiću E vino, m je masa grožđa, c je cukar, a nakvadrat je voda. Dobio je čudotvoran napitak kojeg su prijatelji nazvali eMKaI. Ovo vino je zaista i po boji i po okusu izgledalo bolje od pravog ili domaćeg, Mačić ga je prodavao Vinkovčanima koji su gradili zgrade ispod Rio-bara i koji su se strašno “razumjeli” u vina. Čak štoviše, i njemu se učinilo odlično pa je htio prodavati svoje pravo vino, a sebi ostaviti MKI. Skraćenica eMKaI je kasnije postala sinonim za sve vrste derivata od kojih boli glava i gdje se sumnja u vjerodostojnost fermentacije i destilacije. Jedne godine Mačić je dovezao kamion šljiva iz Srba i rakija se pekla 10 dana. To je tek bio festival

jer je stalno bilo puno gostiju, a nastupale su i zvijezde večeri, obično Boban Grčić Kruško ili Davor Biserko Komarac. Bilo je bolje izaći kod kotla u Mačića nego u piceriju i kod Baće. Kad je Mačić ispekao svu rakiju, ponovo se normalno izašlo u grad i doživilo razočaranje. Mačić je predložio da se vrate kod njega, naliju u kota vode i nastave dalje “pečić”. [nine]

Majčina dušica Ljekovito bilje, raste po vrletima dalmatinskim. [opaki]

Miti se Maziti se, ko mačka uz nogu. [opaki]

Midnajt Lik iz Bloka. Koščat, žilav, crn. Ima brata Livera. Koliko znam, dobio je nadimak zato što je bio ružan kao ponoć. Ono što je Tiho Džeger bio za Stonse, Midnajt je bio za AC/DC. Imao je sve njihove ploče. [pantagana]

Mrtvok....na Ljenčina, mrcina, totalni neradnik. Kod nas ih je bilo masu! Recimo, ležiš zavaljen u fotelju, gledaš fudbal, žena ili riba ili mater, šta god, nešto skakuće oko tebe i podjebava: “Šta si lega tu ko mrtvok....na, bolje ajde nešto radi!” [pantagana]

Mađarska kocka Rubikova elegantna igračka za vijuge, izazvala masovnu histeriju osamdesetih godina. Bilo dosta zeznuto složiti sve boje, pošto je kocka dizajnirana uz pomoć više matematike. [stevo]

Mokropoljski susreti Trka magaradi je bila jedna od sportskih disciplina na nadaleko čuvenim Mokropoljskim susretima. Pored trke magaradi tu su bili i skakanje na mješinu, balotanje, turnir u kartama. Naravno pobjednicima su slijedile nagrade, rjeđe novčane, a češće gajbe pića ili pečeno janje, jare a ponekad i prase. Ovo skakanje na mješinu je meni nekako bilo najzanimljivije i najsmješnije. Disciplina se sastoji u tome da se iz zaleta skoči na naduvanu mješinu, odbaci se od iste što dalje uz što je moguće više vratolomije. Pobjednik je onaj koji po ocjeni žirija (naravno uz odobravanje sve prisutne publike) izvede najdalji i najvratolomniji skok. A kakvih je sve vratolomija bilo to se ne da opisati, to treba vidjeti. Tu je naravno bio i bogat kulturno-umjetnički program (nastupali bi KUD-ovi, ojačke grupe, razno-razni imitatori, stihoklepci, pjevači itd.), sve u zavisnosti od toga koliko bi se organizatori potrudili. Mokropoljski susreti su bili dobro posjećeni od strane Kninjana, Benkovčana i svih ostalih koji su volili dobru zajebanciju, piće i pečenje. [berekin]

Manastir Krka U kanjonu Krke, nedaleko od Kistanja duhovno okupljalište i jedan je od najvrednijih spomenika Srba na kninskim i uopšte sjevernodalmatinskim prostorima. Osnovala ga kneginja Jelena, sestra cara Dušana 1350. U manastiru je bogoslovska škola najstarija u Srpskoj Pravoslavnoj Crkvi. [puki]

Mingo Mladi kninski slikar i vajar. Omiljeni motiv - razigrani konji. Kad sam malo naučio nauku skonta sam da je bio odličan slikar. [puki]

Marunuša Poznato ljubavno izletišta mladih Kninjana podno tvrdog kamenja Tvrdave. Ime vjerovatno potiče od prisustva divljih kestena (maruna). [dule]

Streljana streljačkog kluba, nizvodno od Atlagića mosta, jedno od omiljenih mjesta gdje se odlazilo sa saputnicom, naravno jer je tamo bila streljana :) [milan]

Macura Lazar Lazo Gimnazijski profesor engleskog jezika, koji je stvarno dobro govorio engleski. Jedan od rijetkih (možda i jedini), koji je u Kninu mogao da razumije stare western filmove bez da čita titl u podnožiju ekrana. Uz to, govorio je i talijanski. On je još 1990. preveo knjigu "Silovanje Srbije" od jednog engleskog pisca (ne sjećam mu se imena više) na srpski, kad niko nije imao snage u bivšoj Jugoslaviji da tu knjigu prevede, jer je sadržaj bio kao isuviše "nacionalistički". Ali on je imao tri čiste da uradi to. Na njegovim satovima bilo je svega i svačega. Glavna fora mu je bila kada neko od muškog djela želi napolje obično u WC, onda on u prolazu prebaci "Are you going to shake hand to your best friend?" Pisao je pjesme, koje je po njegovoj tvrdnji slao nikome drugom do Bori Dorđeviću na recenziju, mada ja ništa od toga nisam lično pročitao. Bio je redovan posjetilac

utakmica N.K. Dinare, stanovao je u blizini Dinarinog igrališta. Ja sam bio u razredu sa Daliborom Škorićem, koji je kod Laze na satovima onda morao da odsluša Lazin komentar o njegovoj igri. Bio je, koliko sam čuo, jedan od najžešćih igrača balota, živac kad mu ne ide.[duka]

Interesantan je i detalj kad smo trebali imati zadaću iz engleskog. Tibor Nacevski i Drale Vidaković su dan prije zadaće zovnuli Lazu da igra nogomet s njima. Nisam siguran ko je uletio dobar klizeći, Tibor ili Drale ali je Lazo sutradan došao sa rukom zavijenom u gips, svi smo očekivali da zadaće neće biti, međutim on je počeo da piše lijevom rukom po tabli, na razočarenje svih prisutnih učenika. Također je volio da priča kako jednom rukom kuha djeci ručak, a u drugoj drži knjigu i diktira sinu prevod. [borko]

Momo Maglov Legendarni konobar ugostiteljskog preduzeća (Putnik, Tvrdjava, Balkan). “Momo imaš li šta za glavu?” pita redovna mušterija, opštinska faca. Naravno, odgovori Momo i donosi na tanjuriću na salveti pištoljski metak! Veoma čest ritual kod zatvaranja Balkana (bašte) štrećanje svjetlima a zatim “Ajmo ljudi, imate li vi svoju kuću i svoju avliju.” [milan]

Jedini konobar koji je imao u svojoj memoriji sve moguće varijante za rješenje spornih situacija sa klijentelom različitih životnih dobi, profesija, umnih

i fizičkih konstrukcija, različitih kapaciteta za destilate teške i lagane, pića i napitke... Ne vjerujem da ga je iko uspio isprovocirati, inspiracije u Kninu mu nije falilo. Mi smo često išli u kafanu kad je Momo u smjeni da čujemo neku pametnu i da učimo kako treba biti ladan k'o špricer s obzirom na okolinu.

Restoran i bašta Tvrdava, starije kameno doba, a gluvo doba noći, Momo već davno svirao fajront. Svi se razišli, a jedna ekipa dobro zamračila u bašti i traže još pića. Momo neda, a oni sve stolove i stolice pobacaju preko zida. Momi za takve situacije nije trebala milicija. ‘Ladno im je ponudio flašu Badelovog, a oni su se polomili i izgrebali u granju ispod zidina Tvrdjave dok sve nisu vratili nazad. Kunjak je džabe. Sutradan je Momo u trgovini kupio Badelov i namirio restoranu štetu. Drugom prilikom, isto mjesto, isti konobar, samo su ovaj put zamračili drugovi iz opštine, komiteta i poslovnih odbora SOUR-a i OUR-a. Možda je bilo oko 4 ujutro kad je drug iz opštine tražio od Mome da mu donese šolju mljeka. Momo ode i donosi na tanjiriću komad sira.”Šta je to?” pita drug. “Mljeko u krutom stanju!”, “Koga ti zajebavaš?” Momo je samo rekao: “Kraavaa spavaa!” Možda je to bilo presudno? Elem, konačno Momo sa visine silazi na vrući asfalt Grada, u grotlo Dešića raskrsnice. Vječita vjetrometina i sukob civilizacija: Polačana i Cetinjana, Plavanjaca, Bukovčanaca, Strmičana, Raškovićana... Zvezdaša, Tvikovaca, Balkanaca,

Partizanovaca, Milicije, opštinaru, partizana, četnika, fašističkih sluga, komunista, željezničara, privatnih ugostitelja tipa Savica-Pešo i državnih ugostitelja tipa "Balkan". A u Balkanu Momo ka riba u vodi.

U karijeri više puta, naročito kad je 25-ti pazarni dan ili pijaca subotom, otišao bi preko puta kod Savice Dešića i za vanjskim stolom ljudima što tuku janjetinu i vino naplatio račun. Naravno, vrati se u Balkan, a kad dođe konobar iz "Dešića" i čuje: "Ovo je plaćeno!" samo vikne: "Sta? Opet bio Momo, jebo mater svoju!" Ante Jelovina pošto je mucao naručuje: "Kau!Kau!Kau!" a Momo mu donese tri kave. Volio je, kad neko sjedi u Balkanu zavaljen u stolicu a prebaci nogu preko noge, reći: "Ljepo sjedi, nisi u opštini!" Momo je zaista imao bisera, teško je sve to prepričati, a za kraj samo još ovo. Ljeto 1986. dolazim naveče "Mediteranom" iz Zagreba u Knin i trčim u Balkan da gledam finale Svjetskog prvenstva u fudbalu. Ja tamo kad ono cjeli Balkan gori. Završava se dnevnik, daju sport... završio fudbalski šampionat Jugoslavije, lažirano zadnje kolo, na svakoj utakmici postignuto 10-15 golova. 200 ljudi u Balkanu se svađa ko je prvak, Zvezda ili Partizan? Momo skače na stolicu, gasi televizor i obraća se: "Ako samo nekoga čujem, nema finala!" Nastade tajac. Čulo se samo nekoliko zunzara, tad je Momo upalio televizor. Prođe par trenutaka kad jedan stari viknu nešto za Zvezdu. Momo skoči sa stolice, zatreća se prema njemu,

baca se na koljena i klizeći vadi iz košulje i pokazuje starom CRVENI KARTON. [mačić]

Mijo podvornik Legendarni podvornik Osnovne škole "Narodnih heroja" rodom iz Biskupije. Duša od čovjeka i najbolji podvornik u školi, upamćen je i po tome što je (pošto je volio malo popiti) jednog kišnog dana držao kišobran i zalijevao nasade u upravo zametnutom parkiću ispred osnovne škole. Ja sam svjedok toga događaja, jer sam taj dan bio na malom odmoru vani i smočile su mi se one obavezne crne papuče i plava kecelja. [mićo]

Mć5 Mali simpatični zadimljeni kafić, držao ga Vujica. [milan]

Miha Zagreb ili Zagorac

Radio kao saradnik svih kninskih prodavača novina, dovozeći im jutarnju štampu na kolicima. Jedini zagrepčanin koji je presjedajući na željezničkoj stanici u Kninu shvatio koliko je to očaravajuća sredina i odlučio tu ostati. Za svog kolegu Nenada je rekao: "Kaj, pusti ga u kuću, pol stvari bu ti falilo." [milano]

Mladen Gambiroža Iso

Dugo godina radio kao pomoćnik strojovođe, ali mu to nije smetalo da se predstavlja kao filmski snimatelj, režiser, pjesnik... Nevjerojatni dar za improvizaciju, sjajnog humora i neodoljive želje za jelom. Na njegovo predstavljanje da je pjesnik, Danko Perić je lakonski zaključio: "Da,

izdao je dvije zbirke pjesama i tri kremenadle". Govorio da je potomak plemićke talijanske porodice Gamberazzi. [miloš]

Miki Marjanovic Zanat direktora izučio u TVIK-u, a primjenio u Progresu, FK Partizan Beograd i vladi Srbije. Krupan igrač, odličan pjevač, opasan kao kum... [milano]

Mirko Sinobad Kninski predstavnik u visokoj politici. U svom dugogodišnjem političkom radu proveo u komunističkom sazivu Sabora Republike Hrvatske skoro 20 godina. Upamćen po tome što ga niko nije upamtio po diskusiji. [milano]

Milan Starčević Staki Čuveni profesor, poznat po tome da se maksimalno trudio da objasni stvari čak i onima kojima se to nije moglo objasniti. [đolence]

Staki Japanac, na zadnji dan škole 1987. slikan u atletskoj majci sa nunčakama sa cijelim mojim razredom, dobio čake na poklon i poster cara Japana, Hirohita. [miško]

Mujo alias Murat Džemail, najpoznatiji cigo u Kninu. [đolence]

Mirko Popović alias Tutmes, profesor koji je najviše predavao istoriju, a događalo mu se da predaje i mnoge druge predmete. Nadimak dobio po čuvenom egipatskom faraonu. [đolence]

Mirko Lošić alias Džo Ajkula, iz Očestova. Ljudi iz sela su pričali da je bio tabadžija i da je povremno volio ući u neku seosku diskoteku i sve istjerati napolje. Neposredno pred rat je otvorio konobu u Očestovu i odlučio da joj da ime Džo. Pošto je tada ćirilica postajala sve popularnija, on i njegovi prijatelji su, naravno, firmu ispisali ćirilicom. Međutim, nisu znali kako se ćirilicom pise "Dž", pa su to napisali kombinacijom slova "Д" i "Ж", što je izazvalo buru smjeha i protumačeno kao skraćenica za Društvo Žednih Očestovljana. [đolence]

Maribor Grad u Sloveniji, poznat po tome što su mnogi kninski, uglavnom lošiji đaci, išli tamo da završe zanat. [đolence]

Masu (masa) Izraz koji označava mnoštvo, gomilu, veliku količinu nečega. Na primjer, na pitanje "Koliko toga ima?" odgovaralo se sa "Masu!" [đolence]

Memo alias Tihomir Vještica, najmlađi je brat Pere Granda. Nadimak je dobio u osnovnoj školi, zbog natprosječne kilaže. [đolence]

Matasi Zaselak karakterističan po tome što je skoro svako domaćinstvo bilo u svađi sa svim ostalim domaćinstvima. Na fudbalskim turnirima je često kružila šala tipa: "Da li učestvuje Sloga iz Matasa?". [đolence]

Mijur To nam je nekad bio najbolji fudbal koji smo mogli

šutati i to samo u vrijeme kad su se klala prasad. U moje, vrijeme prije nekih 25 godina, najpoznatiji koljač bio je pok. Spase Biserko, čovjek dobar ko' lebac ali smo ga se kao klinci toliko plašili da smo mu pored kuće prolazili samo kad on nije bio na vidiku, otac dobro poznatih: Konstantina (Koje), Mile (Krpe) i Steve (Stiva). Kad bi stari Spase završio sa poslom oko klanja uzeo bi pumpu za biciklu naduvao svinjski mjehur i dreknuo na nas: "Na, igrajte, dok vas ja ne stignem!" [bolta]

Manjistra Pašta, špageti.[vule-polača]

Monako Kafić u blizini novog srednjoškolskog centra "Bratstvo i Jedinstvo", preko puta stare škole. Vlasnik kafića je bio osobenjak pod imenom Branislav Rajić, koji je uveo neke "nove" jedinstvene stvari u kninsko ugostiteljstvo. Prvo u Kafiću nije bilo aparata za kavu/kapućino već se to radilo na jednom manjem rešou. Tako da je svaki namjerni ili nenamjerni gost imao priliku da "uživo" gleda kako mu se peče kafa. Muzika u kafiću je bila po narudžbi prisutnih u kafiću, uglavnom su to bili srednjoškolci, koji su se palili na čvršću muziku (speed metal npr.). Mnogi su čak i donosili vlastite kasete, koje je B.Rajić uvijek puštao. Uzaludni su bili pokušaji B.Rajića da spase kafić od finansijskog kolapsa (zgodnije konobarice, kasno prikazivanje porno filmova za vojnike iz kasarne "Slavko Rodić" itd.), koji se poslje dogodio. Kafić je preuzeo neki ozbiljniji gospodin koji je kupio

kafe-aparat i ukinuo muzičke želje i Monako je postao jedan od mnogih uobičajenih kafića u Kninu. [đuka]

Meterize su bile poviše moje kuće u Bisercima ali ne bih znao kako da ih tačno okarakterišem, valjda lug, mlada šuma ili nešto slično, a možda i griješim. [bolta]

Manitati Jedan od bukovačkih izraza za ludirati ili manijačiti se. Takođe iz te riječi izašla je riječ manitaš koja označava osobu koja manita. [boško]

Mašice Alatka koja se koristila pri radovima sa vatrom tj. da se prodžara vatra. [boško]

Murva Drvo takođe poznato pod imenom dud. Plodovi ovog drveta su se zvali murve takođe. Plodovi su bili ukusni i mogli su se jesti. Imaju crne i bjele (žute) murve. [boško]

Mastelo Velika drvena posuda za drop (nekad se narod u tome i kupao). [tu negdje]

Modra Galica Modra galica je narodno ime za fungicid bakarni sulfat (romboidni plavi kristal) pomješan sa vodom i gašenim krečom. Definitivno je najefikasnije i najsmrdljivije sredstvo u prskanju i zaštiti vinograda. Da nije bilo modre galice, peronospora vinove loze (Plasmopara viticola) bi uništila vinograde širom kninskog kraja, e onda nebi bilo ni upola vinčine da se razbijemo. To bi bila tragedija neviđenih razmjera.

Otkriće, ljeta 1882. francuski kemičar i botaničar Pierre M. A. Millardet je otkrio (u pijanom stanju) da je modra galica u kombinaciji sa gašenim krečom i vodom efikasna u suzbijanju peronospori. Kemijska formula za osnovnu komponentu bakarni (II) sulfat: CuSO_4 Bakarni sulfat otopljen u vodi postaje bakarni (II) sulfat pentahidrat ($\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$), doda se gašen kreč (kalcijum hidroksid $\text{Ca}(\text{OH})_2$) i gotovo! Na vernakularnom engleskom jeziku galica se zove: 'Bordeaux mixture'. [stevo]

Mračaj selo podno Derala, ime dobilo po tome što se nalazilo u dubokom klancu u kojeg sunce nije dopiralo. [nine]

Milijević Nikola Predavao povijest u srednjoj školi generacijama Kninjana. Bio je jako bučan i skroz ćelav, plastičnog lica, komične persone i totalno ekscentričnog ponašanja. Zasmijavao je generacije učenika iz godine u godinu istim klasičnim forama. Najpoznatija mu je bila: "Mala, jedna li si ti!" "Evo ti dvojka sa infuzijom, transfuzijom i kisikom!" U svakom razredu je imao svoje "omiljene" učenice koje je redovno sanjao! Da li je to bilo mračno predskazanje negativne ocjene ili skrivene freudovske sublimacije? Đavo ga zna! Često je gađao nemarne učenike kemijskom olovkom iz bilo kog dijela učionice. Jednom mu je u sred predavanja otpala peta sa cipele pa se sagnuo i nonšalantno je ubacio u džep sakoa, nadajući se da niko od

učenika nije ništa primjetio. Kad bi izveo svoje "omiljene" učenike (obično ženske koje su redovno bježale sa sata) da odgovaraju, oni bi mu se opravdavali da da nisu mogli stići na njegov sat jer im je kasnio voz iz Smrdelja ili Plavna, a zanimljivo je napomenuti da su ti učenici živili kod male pijace. Mislim da se ova fora provalila na njegovom satu. Upitao je Miću (gen. 72) kad je Hitler napao Poljsku, ova reče: "Ujutru!" [stevo]

On je stvarno originalan. Svakome je davao nadimke i stalno je nešto provaljivao, pa mnogi imaju cijelu kolekciju njegovih "aforizama" na zadnjoj strani teke. Tako je rekao: "(u ovom ludom vremenu) Najbolje bi bilo otići negdje u šumu i podivljati." Poznajem jednog što je bio "doktor", zato što je stalno donosio opravdanja, a kad je profesor čuo za svog bivšeg učenika da se upisao na fakultet, rekao je: "Ako taj ako završi, evo ovuda me... (sijeci)" Može i još dodajte ono da "teroristi ne mogu doći u Golubić zato što je tamo ljuta kapula, pa djeluje kao suzavac", "Eee, Dragana, jesi podabrala vinograd?" "Nisam, profesore, kakva preša." [sanja]

Mile Dujaković Predavao marksizam i socijalističko samoupravljanje, a na satu je redovno valja provale slične prof. Milijeviću "... ćaća ti je tuko topovima sa Tvrdave kad si se rodio u Kninskoj bolnici, a nije ni slutio da mu se budala rodila." Na njegovom satu smo imali prilike da naučimo šta znaci dijalektički

materijalizam i kako se dotični tok misli održao pod uticajem demagogije. Mile je imao običaj da šalje učenike da mu kupe cigare ili 'Havolin' ulje za njegov krš od ideološkog auta (crvena Lada) koje je gadno kašljucalo kad bi se u njega stavio kapitalistički proizvod zapada. Zato smo mu par puta solidarno gurali auto da upali. Prof. Dujaković nije više među živima, ali njegovo energično predavanje još utiče na naša razmišljanja i altruističke postupke u ljudskoj zajednici. [stevo]

Maja Bjegović Najsimpatičniji ženski vokal u istoriji kninskog rokenrola. Ona me nekako, podsjeća na Natalie Merchant, pjevačicu bivse grupe 10 000 Maniacs. Pjevala u grupi SIMP (Crni vitez na bijelom konju ulovio je ljubav mooojuuu!) [pantagana]

N

Nika Kafić pored nove srednje škole u Kninskom Polju. Imao dva dobra flipera. Jednog sam posebno preferirao “Charlie’s Angels”. Tu se skupljala sva ekipa prije, poslje škole, za vrijeme velikog odmora i proizvoljnih odmora. [puki]

Nidžo Rikverc Stanovnik Bloka 3. Decembar, poznat i pod imenom Nidžo Duvan. Pričalo se da je on davno nekih 70-tih, stavio tetki, starijoj ženi plastični pištolj na glavu i oteo joj pare (ona je bila puna para) i obišao cjeli svijet, vratio se u Knin da kulira. Rikverc smo ga mi iz bloka nazvali, jer kad hoda zabaci glavu i leđa unazad i ide dva na sat. Tako stalno. Inače ima dugu crnu kosu, farmerice zvoncare, neku kožnu jaketu, neobrijan. Pogled vaje kao ono što se kaže - ravno mu do mora. Inače najjači kuler u gradu, daleko. [manda]

No. 1 Nekada bio jedan od glavnih kafića u gradu, poznatiji kao “Zdravljak”, dok nisu počeli da niču ostali. Specijalitet su bili gusti sa šlagom i puding. Tek kad se pojavio zdravljak “Mak”, neki su počeli kapirati da je zdravljak samo jedna vrsta kafića u kojem se ne služi alkohol, osim piva. [đolence]

Nina Dukić Popularna profesorica matematike, radila u srednjoškolskom centru gdje je nas, većinu teške papke za logiku, uspješno prosvjetljivala sa tajnama kalkulusa. Nina je bila jedinstven primjer modernog prosvjetnog radnika: zgodna do bola u kancelarijskom fazonu, uvijek pedantno dotjerana, puna materinskog duha (ali i jaka ličnost), strpljiva i posebnog smisla za humor. Svojevremeno je nesvjesno uvela efikasne vizuelno-didaktičke metode tako da je malen broj učenika bježa sa njenog

sata. Sve to zahvaljujuci kraćim suknjama i kompletima živih, smirujućih boja koje su isticale njezinu prijatno krivudavu tjelesnu hiperbolu koja je znatno uticala na analitičko razmišljanje kod muškog razrednog auditorijuma. Radi nje su se integrali i vektori relativno brzo savladali, a primjenjena matematika se odjednom počela visoko kotirati na listi najdražih predmeta. [stevo]

Nožice Makaze, škare. [opaki]

Nude Pogledaj, vidi, a i izraz čuđenja (ma stvarno). [milan]

Poslje ga (izraz nude) usvojili englezi puritanci u označavanju golotinje. [puki]

Nova bolnica Prva građevina u Kninu koja je dobila lift. [boro]

Narodni heroji Osnovna škola koja je iznjedrila mnoštvo pametne djece i u kojoj su za krv zarađivali mnogi sjajni nastavnici. Igralište je bilo poprište nebrojenih kulturnih i sportskih manifestacija i ko je imao sreće da pozna neke iz žute i crvene zgrade, gledao je dešavanja iz balkonske lože. Neke umjetnike su gađali kamenjem sa krova zgrade i tako izrazavali svoje negodovanje. Ko je sjedio na tribinama, imao je i privilegiju da gađa kamenčićima komšije i prijatelje. Pa kad ima kamenja. [sanja]

Niper Preziva se Olujić, ali mu ne znam ime. Imao je mnogo

bisera. Jednom prilikom je bio u piceriji u Bloku 3. decembar i dobio šamar od vlasnika. To ga je toliko razljutilo, da je otišao kući, uzeo sjekiru i vratio se u lokal, gdje je porazbijao i ošteti dobar dio inventara. Drugom prilikom je pravio probleme u piceriji, kod gimnazije. Tom prilikom mu je vlasnik, Šarić, zaljepio šamar, na šta je Niper ljutito izišao napolje, popeo se na automobil vlasnika i skakao. [dolence]

Naprutati Katastrofalnim šišanjem kose unakaziti lični opis. U Kninu je specijalista za to bila Siša. Posebno kad je nervozna. Na primjer, kad bi se neko pojavio sa novom frizurom, prznice bi ga dočekale uz izraz: “Ajme, ko te to tako napruta...?” [pantagana]

Novinari Kninski ljudi “od pera i riječi” kojima grad nikad nije oskudjevaao. Pa ni danas, naprotiv sve ih je više. A opet, sve je to manje više odraz talenta ili stare škole Radio Knina. Danas u Beogradu, novinarski posao radi bar desetak Kninjana. I to u prilično jakim medijima. I na prilično jakim pozicijama. Snalažljivi i kvalitetni kadrovi, u svakom slučaju. Od starih “glodura” Danka Perića (Tanjug) i Rade Matijaša (Novosti), preko Radovana Buce Borovića (Radio Slobodna Evropa), Petra B. Popovića (Radio B 92 i YU Radio), Davora Lukača (Fonet), Milana Četnika (Politika), Srđana Radulovića (Blic), Sime Budimira (RTS) do još nekih novih klinaca koje često srećem po press

konferencijama. Naravno, tu su i Ante Gugo (Slobodna Dalmacija) i izuzetno kvalitetan slobodni novinar Ivica Šimić koji je radio (ili još radi, ne znam) na Radio Kninu, za Jutarnji list i Republiku iz Zagreba. Svakako, u toj branši najvaznije kninsko “pero” je Jug Grizelj, po kome je beogradski nedjeljnik “Vreme” ustanovio i svoju godišnju nagradu. Sjetih se i legende Ratka Medića, sportskog dopisnika “Slobodne” iz Knina. Ako sam nekog zaboravio, jebi ga... Nije namjerno. Opet, često znam sresti i masu ljudi koji rade u medijima, a nisu novinari. Na primjer Aco Bjedov Ćimbire je montažer na BK televiziji, Dule Pašić Pale radi kao snimatelj na Studiju B. Legendarni Jovo Bjedov je radio kao tonac na Radio Prištini, dok nije zapalio za Ameriku. Plus jos neki mlađi likovi koje znam po faci iz viđenja... Uh jebote, prava medijska sila! [pantagana]

Nj

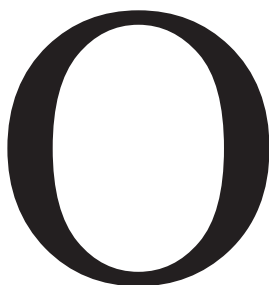
Njosa Jovanka Bursać Stara
gimnazijska profesorka geografije.
[milan]

Poznata po izrazu: “Makni to perje
sa očiju!” [mišo]

Njanci Ni zere, nimalo. Npr.
“njanci kave nisi popila”. [sanja]

Njole Želimir Prijić Ponajbolji
kninski rukometaš svih vremena.
Igrao u našem Želji, u Splitu u
drugoj ligi i u talijanskoj prvoj ligi.
Zapamćen po “hodajućem u zraku”
skok-šutu i topovskom udarcu.
[miloš]

Ožegović Gostiona pored Baće koja je imala standardne goste i u kojoj se žešće igralo na karte, bez klinčadije, samo odrasli. Svaki redovan gost i igrač imao je svoju kartu, tako je npr. moj komšija Pane Mijakovac bio duja baštoni. [puki]

Osmica Vaso Bluz vlasnik. Tamo su se okupljale face kao što su Pinjo, Past, Sava, Laf ....., slušale su se ploče na Tosca 20 gramofonu, a nakon zatvaranja su se redovno gledali pornići. [milan]

O, vraže, na tamo ti kresivo! Uzvik koji treba da nas sačuva od nevolja i ako se već neko uvalio, ne moramo i mi. Može i protiv uroka ili prema situaciji. [sanja]

Oklen se oženio? Bitno je mjesto, porijeklo mlade. Ime i zanimanje is not so important.

Moguć odgovor: “Oženio se iz Like.” [sanja]

Ožegović Dr Đoko Narodni ljekar koji je kućne posjete završavao svirajući na harmonici. [milano]

Opi, Opačić Bogdan

Profesor Matematike u srednjoj školi i selektor matematičkih selekcija srednjoškolskog centra “Bratstvo i Jedinstvo” koja su išla na dalmatinska, republička i savezna takmičenja u matematici. Ulaznica za njegove satove je bila obavezna plava zbirka logaritamskih tablica koju su učenici tokom cjelog sata imali na stolu pred sobom, onaj tko nije imao letio je napolje mada se u tu zbirku tokom nastave nije mnogo zavirivalo. Nema tog auto-mehaničara u Kninu koji mu nije popravljao auto i većeg broja učenika sa njegovih satova koji mu

nije brao “dobrovoljno“ trešnje (taj sam!). [đuka]

Priča sa Opačićem, kad je jedne godine podjelio kolčine (kečeve) svima, a oni su mu odnijeli Ladu 1600 iza Gimnazije i išarali je sprejevima pa je on zvao pandure. [miško]

Rodonačelnik i osnivač potpuno novog pravca u pedagogiji: intezivna saradnja razrednika i roditelja da bi djeca bila što bolja. Saradnja se sastojala u tome da bi razrednik banuo u kuću učenikovih roditelja nenajavljen, a pri tome vrijeme uopće nije bitno, od 0-24. Kao ni dolazak, tako se ni odlazak razrednika nije mogao predvidjeti: od 0-24. Teme razgovora su takođe bile nepredvidive: sve samo ne škola. S čime ponuditi gosta nije bio problem: svaka tekućina koja sadrži od 0.0001 do 101 % alkohola. Jedino je malo čudno u ovoj metodi bilo što je najčešće navraćao kod onih kojih je najbolje vino, rakija i pršut bez obzira kako im djeca učila. Jednom prilikom, u Kistanjama kod učitelja Mile Bezbradice banuo je oko 10 uveče. I onda ide ono standardno: oooo, ko nam je to došao, pa kako ste, pa mi se baš pitali šta je sa Vama, što Vas nema. Sjedio je Bogde negdje do tri ujutro, domaćini podbočili glave da ne zaspu, kadli Bogde upita: A imate li vi bicikl? Imamo, a što pitate? Ja bi išao kući. Ma nemojte profesore molim Vas. Lijepo Vi prilignite pa ćete ujutro radničkim vozom. Pa profesore do Knina je 27 km. Ma šta je to za mene. Natezanje je dugo trajalo i

Bogde je dobio bicikl. Vozio se sto metara i pogodio tačno tamo gdje svi mislite da jeste- u jarak. Nama je sutradan direktor objasnio da je razrednik otišao na seminar i da ga neće biti 7 dana, da se strpimo, da sami učimo. Nije ga bilo 15 dana, onda je došao sa onim sunčanim naočarima što se može gledati direktno u sunce. [zapisničar]

ORB “Krsto Ljubičić”

Sredinom 70-tih i početkom 80-tih je bilo cool biti član najbolje radne brigade u Jugoslaviji. Komandant je bio Mičo Rašković, pobornik željezne discipline. Čuvena je njegova “Ajmo, postrojte se i idemo se spontano družiti sa Novosađanima”. Najistaknutiji članovi Zdene Vukadin, Tode Mirković, Musa Sinobad... [miloš]

Ooooooooo... Bio je interesantan način dozivanja ljudi s brda na brdo po selima oko Knina (poznato i u drugim dijelovima Balkana). Udahneš fino zrak i drekneš “Oooooooooooooo...” to je bio kao neki znak upozorenja - evo ja ću zvati nekoga pa napnite uši svi vi koji me čujete- nakon toga slijedi ime npr. ako se netko zove Desanka onda to ide ovako “Ooooooooooooooooooooo, Desooooo...” Ova odgovora sa “Ojeeeee...” što znači da je poruka primljena i onda slijedi komunikacija. Vjerujem da i mnogi drugi na tu temu imaju smiješnih priča, a ja šaljem jednu. Jednom neka Marija zvala muža Marka. Dešavalo se to u Radljevcu. A taj Marko okopavao njivu tačno na njenom početku

pokraj rijeke Radljevac. Ona je bila kod kuće negdje na brdu. I ona će njemu "Ooooooooooooo Markoooooooooooo". On njoj "Ojeeee". Ona njemu nešto poruči sa "Oooooo...itd.", ali pošto je bio blizu vode, kreketale žabe pa nije razumio poruku, pa on njoj "Ne čujem od žaaaabaaaa", ona njemu ponovo poruku a on opet "Ne čujem od žabaaaaaaa"....i tako jedno deset puta dok nije shvatio. Poenta je da su mnogi sve to čuli, posebno seoska dječurlija po okolnim brdima što je čuvala stoku (janjce, ovce, krave, magarad) i sve to popamtila. Od tada kad god je jadna Marija zvala Marka sa okolnih brda je odjekivalo iz raznoraznih pravaca "Ne čujem od žabaaaaaa!" [mićo šiljić]

Odi nja! Negdje 84-85 god. kninjanima su imali priliku da pročitaju u Slobodnoj Dalmaciji veliki naslov preko dvije stranice: "Zašto kninjanima viču - Odi nja?" Poznati novinar ovoga lista Miljenko Smoje koji je uređivao rubriku: "Skitam i pitam", pa tako obilazeći gradiće po Dalmaciji i doskitaio je jedan dan i u Knin. Posto je njegov list dosta bio popularan u našem gradu i to je bio jedan razlog više da dođe u jednodnevni posjet. On je dao jedan opis Knina samo kako on to vidi i osjeća kao novinar ili kao slučajni prolaznik u kratkim razgovorima sa ljudima koji su bili igrali balote, kartali ili prodavali nešto na pijaci i prepoznavši neke svoje sugrađane koji su prodavali maslinovo ulje i suve smokve redovno svake subote na kninskoj pijaci. Proveo je nešto

vremena sjedeći ispred staroga hotela Dinara koji je tada u to vrijeme postojao i završavajući svoj novinarski podsjetnik on je čuo od ljudi u prolazu koji su dovikivali jedan drugome "Odi nja" što ni njemu nije jasno bilo značenje. Uglavnom on nije mnogo to komentarisao, a dao mu je veliko značenje istaknuvši ga u naslovu sa ogromnim slovima: "Zašto kninjanima viču - odi nja?" I sam sam u to vrijeme živio u Kninu i bio svjedok tih dovikivanja ali ni danas neznam kako je nastalo "odi nja". Kao što znademo i mi sami to je pozivka za goveda ili magare što se upotrebljavalo kod nas na širem području. [reny]

Čuo sam za tu foru. Moj otac je to koristio dok su igrali balote ili trešet i briškule da naglasi kad dobija. Ponekad sam to također znao čuti kad neko valja balotu pa kao da je priziva da cika uz bulu. Toliko koliko ja znam o tom "kninskom fenomenu". [pegi]

Sjećam se toga članka u S.Dalmaciji koji je napisao pokojni Smoje. Odi nja najvjerojatnije nema posebno značenje nego je to vjerojatno bila uzrečica u modi u trenutku kad je dotični bio u Kninu. Takva uzvikivanja su bila uvijek u modi nakon neke zgrade, a uzvikivala su se grleno posebno na marendama u poduzećima, na kuglani, balotoma... Koliko se ja sjećam članka, Smoje je zabilježio ravnopravnost oba tada službena pisma na osmrtnicama i radnjama, a glavnu inspiraciju je našao u Istri i Putniku. Ne

znam da li je nekako moguće taj članak pronaći i postaviti ga na Rječniku što bi mnogo značilo, da ostane ubilježeno kako nas je vidio genije novinarstva i putešestvija. [zapisničar]

Ogreda Mjesto koje je ograđeno kamenim ručno zidanim zidovima. Obično služilo po selima za čuvanje ovaca ili za sječu drva u planinama. [boško]

Očestovo Čuveno partizansko selo, poznato po tome što se nalazilo pored Pađena, čuvenog četničkog sela, pa su odnosi između tih sela bili jako loši. Izvori loših odnosa uglavnom su bili Očestovljani. Brakovi između ljudi iz ta dva sela su bili dosta rijetki, jer su nerado bili odobravani, najviše od strane Očestovljana. Očestovljanima je posebno smetalo to što je u Pađenima (čisto četničkom selu) bilo više ljudi sa boračkom penzijom, nego u Očestovu (skoro čisto partizanskom). Kad su uvodili telefone u sela, komunisti Očestova su bili protiv bilo kakve ideje da budu na istoj centrali sa Pađencima. Zbog toga su Pađenci odustali od takve ideje i nabavili sebi centralu (kao četničko selo imali su puno rođaka u Engleskoj, Australiji i Americi, pa su lako prikupili potrebna sredstva) i dobili telefone. To je razgnijevilo komuniste iz Očestova, pa su se obratili Saveznom sekretarijatu za narodnu odbranu (SSNO), objašnjavajući da “okolna četnička sela imaju telefone, a Očestovo, kao tradicionalno revolucionarno i

partizansko selo - nema”. SSNO im je tada poslao telefonsku centralu, ali uzalud: Centrala je bila toliko zastarjela da pošta nije odobrila priključenje. Tako je Očestovo ostalo bez telefona. [dolence]

Očestovo istorijsko selo, koje je do te jeseni imalo željezničku stanicu, tačnije rečeno vagon, koji je izgorio, i o kojem sam šutio, pošto sam i željezničarske porodice, do današnjih dana. [nebojša]

1976. godine je Očestovo je dobilo asfalt kao prvo selo u Knjinskoj krajini, a i čitavoj Bukovici. Jesu li za to zaslužni partizani, nije mi poznato? Do tada je jedini asfalt bio od Sjeverne kasarne do Šibenika i u Kistanjama. E, tada su u Očestovo dolazili klapci na biciklama iz Pađena, Otona, Žagrovića, Radučića, Mukrog Polja... i drugih “bližih” sela da se vozažu po asfaltu. Vredilo je preći i više od 10 km na bicikli po kamenjaru, doći u Očestovo i vozati se cjeli dan.

Sve nas iz Očestova jako rano je vatala reuma jer je Krka bila puna ribe, usred ljeta imala je plus dvanest stepeni, a u Kanjonu kad uprži zvjezdan bilo je preko pedeset. Zato me sad bole krsta, ima bi još puno toga o Očestovu, al nemerem. [mačić]

Orašnica Riječica sa izvorom u Vrpolju, pritoka Krke sa ušćem kod željezničkog mosta na pruzi u pravcu Šibenika. Malo tko je lovio ribu u njoj (riječnih rakova je bilo) ali je zato svašta plivalo u njoj, od smeća raznoraznih kesa do

automobilskih guma i čega sve ne. Nažalost dobar primjer za ekološku nesvjest i nebrigu Kninjana prema ljudskoj okolini. [đuka]

Rijeka koja ima dva izvora. Prvi je Crno vrelo na kojem je napravljena vodozahvatna građevina, preko koje se vodom snabdjeva sjeverno-istočni dio grada, ili bolje rečeno Krvavice, Medići, Preparadija, Topolje, itd. Drugi izvire ispod Crvenog Kuka, ljeti je presušivao pa valjda zato nije ni imao posebno ime. Orašnica je bila koliko-toliko čista (barem u gornjem toku) sve do izgradnje bolnice, a onda je svemu dosao kraj. Ribe je bilo, uglavnom manjih komada, a rakove je poharala neka bolest. Već spomenuta naselja (da ne kažem sela) i još Kotaraši, Jelići, Koluvijski, Medakovići, su gravitirali u ljetnim mjestima ka čuvenom kupalištu Bataklije (sa dvije plaže Gornji i Donji Vir). [zapisničar]

Oblak alijas dr. Oblaković Željko, liječnik, za najbliže prijatelje Žika, Žile. Legenda kninske košarke. Ako nije najbolji kninski kosarkaš ono je sigurno najviše pružio za KK. Kad sam Šibenčane i Zadrane podbadao za poraze, oni su samo klimali glavama i govorili da bi se nekakao i izvukli da nije bilo šestice (Oblakov broj). Pored košarke imao je on još dvije ljubavi: žene i gemište. Kombinacija ovo troje nije nikako išla, pa je to možda i razlog što Oblak nije zaigrao i u jačim klubovima. Njegov najveći kvalitet je bio i to što je uvijek bio svjestan svoje forme i nije mu bio problem

da jednostavno javi da neće igrati utakmicu jer će samo zajebati stvar. Nije bio prznica, ali mu je karakter bio neugodan. Ne malo puta na utakmicama ako mu u izrađenoj akciji nije bila dodana lopta na vreme, okrenuo bi se prema publici, lagano šetkao, a onda dreknuo: jel ovo utakmica ili zajebancija. Znam da je “visio” na koševima, ali tako izrađen šut je nemoguće nabiti samo treningom. Imao je i poseban stil da protivnicima vadi mast. Kad bi osjetio da ga je krenuo šut (a to nije bilo tako rijetko), nakon svakog ubačaja bi protrčavao pored protivničke klupe i dovikivao: A majke ti kad su kupili ovoga, Bože mili jeli ovo Praja, očete još, jeste li vidjeli majstora, mjenjaj nešto vidiš da ga ovaj ne može čuvati. Često se ovo završavalo sa tehničkom greškom protivničkoj klupi. Na jednoj utakmici (nisam bio prisutan) bilo je ovako: Oblak je izvodio drugo slobodno bacanje. Iz laganog polučućnja, na vrhove prstiju, centri se laktaju za poziciju, lopta u poziciji za izbačaj i umjesto da je baci Oblak je prdnuo, spustio loptu na zemlju, lupio par puta i spremio se za novo bacanje. Na upitni pogled sudije odgovorio je: prirodna potreba. [zapisničar]

Oskruša Mislim da je oskruša vočka ali usto i vrlo čudna. Kada se ubere sa grane i proba da se jede vrlo je gorka pa su je zato neki stavljali u mekinje da istruni i tada je bila u jestivom stanju i ne lošeg okusa. [nine]

Oka Originalno drvena, a kasnije metalna posuda koja je služila kao standard za mjerenje brašna u mlinovima. Četri oke su činile varićak koji je bio i ostao drveni. [vule-polača]

Otpad Svi se dobro sjećamo čuvenog kninskog otpada na kom su djeca izluđivala da nađu neku vojnu jaketu ili tako nešto. Sve u svemu moglo se tu dosta stvari naći, a ja znam da sam kao klinac tražio vijke iz TVIK-a za praćku. [boško]

Ofrlje Otprilike. Na primjer: Kako si valja juče na balotama? Ofrlje... A izraz može poslužiti i za zamjenu za termin “onako”. Na primjer: Kako ti se čini zadnji album Ramonsa? A ono, ofrlje! [pantagana]

Obadivati Obraćati pažnju na nekog ili nešto. [nine]

P

Pejton Malo gradsko naselje koje su činile montažne kućice, niklo nakon potresa 1971 ili 1972. Dobilo je naziv po popularnoj seriji “Gradić Peyton”, koja se u to vrijeme prikazivala. [boro]

Dio grada ili možda predgrađe (jer mi smo govorili “idemo u grad”) Knina sagrađeno posle potresa 1970 godine. Taj prostor je u širem smislu obuhvatao i privatne kuće na potezu od novoizgrađenih objekata do milicije i Pazara (Muncirije 1), a s druge strane bio je omeđen Sjevernom kasarnom Slavko Rodić i barom prema Čokinoj glavici (mi smo joj tepali Barica). Riječ muncirije ili municirije dolazi logično od riječi municija, a po “predanju” od talijanskog skladišta koje se tu nalazilo tokom Drugog svjetskog rata. Muncirije su bile interesantno mjesto koje je nudilo niz interesantnih, naročito sportskih

sadržaja. Imali smo igralište tik uz put na kome su se odvijali istorijski mečevi Muncirije-Čoke (Čoke, Drpe, Rape, Velići, Kašići...), Muncirije-Kninsko polje (Grgići, Marići...) i Muncirije-Sinobadi. Viđeniji igrači naše ekipe bili su Dašta, Faca Lazić, S.Bilčar, nekoliko Ćurka (Mile, Pero, Damir itd), Z. Vujnović, braća Milan i Neno Vukasović, braća Saša i Vladan Vuković itd. Naš sportski duh oštrili smo na dva kompleta pješadijskih vojnih vježbi. Jedne su bile uz pomenuto fudbalsko igralište, a druge do same barice. Ove druge bile su novije i skrivenije i tu smo provodili masu našeg vremena verući se po “Tarzanu” i drugim preprekama. Jedan od ključnih sadržaja bile su pomenute Barice. Tu smo upražnjavali ribolov na drlje i linjake (nažalost odveć su bazdile da bi se jele), lov na žabe, zmije i kornjače, pustolovne

avanture sa nazovi čamcima i splavovima i hokej na ledu. Naime, u zimskim mjesecima Barice bi se zaleđivale, a mi smo jedva čekali isprobavajući krckavi led (i ne jednom upadali) i spremajući palice od suvih grana i pakove od konzervi (čakica). I u ovoj disciplini nadmetali smo se sa komšijama, a još češće među sobom. Najveći problem pri igranju predstavljali su odlazak paka u šaš jer je po njega morao otići neko laganiji (tu je led bio tanji) i igranje u ranim i kasnim zimskim mjesecima kad led nije bio dovoljno debeo. Ljeti su Barice bile obrasle bujnom trskom ispresjecanom plovnim kanalima širine nekoliko metara i isto tolike dubine. Sa topola bi proljećem krenule guste mace (posle su ih posjekli govoreći da izazivaju rak; to ne znam, ali očima su zaista smetale), dok su sa Barica dopirali čudesni zvuci ptica, žaba i zrikavaca i težak miris ustajale vode koji nam interesantno nije puno smetao. Uz poslednji red kuća do Barice pružao se zemljani put koji je bio ostatak tzv. Šipadove pruge, a tuda smo se šunjali berući vinike i krećući u krađe voća. Glavno mjesto večernjih okupljanja mladeži na Muncirijama bila je trafostanica pored puta i same kasarne. Tu smo od rezervnih drvenih bandera pravili džinovske višekorisničke klackalice, igrali pikuće i pale, a sa rjetkim djevojčicama trenirali prve poljubce (uglavnom preko "penova" ili fota u prevodu) Ostali likovi (porodice u kućama na Muncirijama 2): Vagić, Bukorović, Degenek, Stupar, Čimbur... [vladan]

Plavno Selo poznato po rečenici "Iša kunj preko musta i slumijo nugu." ili "Iša kunj preko musta i da vragu nugu." Kažu da su jednom Plavanjci napravili koš i igrali dobrih pola sata a da niko nije da koša. Onda je jedan pametniji uzeo i izmjerio da je koš uži od lopte. [puki]

Plavno je najveće mjesto - selo u Kninskoj krajini pa i šire, površina oko 64 km², nadmorska mu je visina cca 400 - 420 mnv. Imao je po zadnjem popisu oko 1700 žitelja, a samo malo ranije i preko 2000. stanovnika. Plavno je bilo, doduše ne svojom voljom, etnički čisto, dakle srpsko Plavno. Iz Plavna su Mlečani vodili vodu u Šupljaju kod Ivoševaca. U Plavnu je učiteljovao i mojim precima davao osnove pismenosti najveći prosvjetitelj 18. vijeka Dositej Obradović. Najumniji Srbin 18. vijeka (Dositej Obradović) je bio u mom Plavnu 1769. i 1770. godine gdje je završio pisanje "Izice", odnosno "Druge Bukvice". Isto tako Dositej je boravio, radio i učio naše pretke u Kosovu polju, Kninskom polju i Golubiću. O njemu drugom prilikom mnogo više. Za sada da završim: Plavno je "perivoj na svijetu", tako piše Muhamed Usein Kopčić. Plavno je selo dobrih ljudi, blage klime, jake bure, dobrog vina i rakije, kiselog kupusa i krompira... [milorad k.]

Uz stanovnike Plavno bilo bi zgodno staviti i jedan vrlo bitan događaj, kada su gurali mješalicu za beton ne bi li upalila. [nine]

Inače znate li da su Plavanjci farbali antene da gledaju TV program u boji. [kninjanin]

Poznata je ona o Plavancima koji su natezali gredu. [mićo]

Do samog Plavna se dolazi dosta teško. Željeznička stanica je od sela daleko 5 km. Cesta je posebna priča. Projektant nije poznat, asfaltiralo se noću. Kad je pozvana Republička komisija da primi cestu, udarila je na početku ceste znak zabranjen saobraćaj za sva vozila. Živa je istina da je jedna baba iz Plavna išla u apoteku da kupi tablete protiv povraćanja i tražila od apotekarke: "Daj mi srećo tablete za plavanjski autobus." [zapisničar]

Plavanjci su sadili igle ne bi li im nikle ćuskije. [zapisničar]

Iša kunj preko musta i slomio nugu, itd. Ove rečenice, sasvim sigurno nemaju veze s Plavnom, koliko znam, potiču iz Bukovice. [đuro]

Pričalo se da su Plavanjci napravili mlin na vrhu brda, pa se tek onda sjetili da nema vode koja bi ga pokretala. Čuo sam i da je neki čovjek prolazio kroz Plavno, sreo neke mještane i pozdravio ih sa "Zdravo ljudi!", a oni mu odgovorili: "Njesmo mi ljudi, nego Plavanjci." Dijalekt u stilu "Iša kunj preko musta i slumijo nugu" je često korišćen u Plavnu, Otonu, Padenima, a moguće i u Mokrom Polju. [dolence]

Polačani Rolling Stones tj. subotom se kao kamenčine skotrljaju u grad. [kninjanin]

Na Polači se dogodilo da se čovjek (slučajno milicioner ?) naslonio na mješalicu, digao nogu i tresao je da izvadi kamenčić iz cipele, a ovaj pored njega ga je lupio lopatom po ruci misleći da ga drma struja i slomio mu ruku. [mićo]

A gdje su snimani "Virdžina", "Braća po materi", "Vučari Polače gornje". A da ne pričam o antologijskom susretu polačana i Jula Brinera pri snimanju filma "Vinetu", kao da ne znate da smo imali i jednog polačana sa tim imenom. Jeste da su ga ljudi više zvali Vinko, ali mu je ipak ćaća da ime Vinetu. Valjda je zapio sa Brinerom. Pozdrav istome. Mislim Vinetuu. Našom. [puki]

Snimajući jedan od filmova, scenograf (furešt, naravno) se obraća lokalnom stanovništvu koje treba da statira u jednoj sceni: "Sutra dođite na snimanje u četničkim uniformama! " Na to će jedan od statista: "Oćete li nam ih vi dati, il ćemo donjet svoje od kuće?" [milano]

Proto Preteća Sulje, s kojim su kninske mame prijetile svojoj djeci: "Sine, ako ne budeš učio, bićeš k'o Proto". [milano]

Pujzdra Nesuđena pomada za održavanje kožnih jakni. Istinita legenda kaže da je 80-ih godina 20-og stoljeća žena uvaženog visokog oficira JNA kupila kožnu

jaknu u Robnoj kući (one što su se držale zaključane u staklenim ormarima i koštale preko 1200 maraka). Prilikom hvale i pokazivačine jakne, “Neko” (neka se pohvali ako ovo pročita) joj je rekao da je za održavanje njene jakne najbolja “pujzdra” koje ima kupiti samo kod Ilije Birčanina subotom. Ne treba imati puno mašte da se zamisli sprdačina koja je te subote kod Birčanina nastala kad je gospođa u njeznoj svjetlo-kafenoj jakni tražila od Ilije pujzdru. [mićo]

Pikuće i pale Dječija igra, najpopularnija 70-ih godina. Za igru je potrebna pala (drveni štap dužine oko 70 cm, odsječen od metle, zasječen na jednom vrhu), pikuća (drveni štap dužine 10 cm, zašiljen sa obe strane, odsječen od metle), rupa u zemlji malo šira od drške od metle, dubine 3 cm i dužine 15 cm, kao i po dva-tri igrača u svakoj ekipi. Igrač stavi pikuću okomito na rupu, naguzi se iznad nje, stavi palu u rupu ispod pikuće i vikne “PRIIIIMAAA”. Protivnički igrači mogu reći da “NE PRIMA”. Kad kažu “PRIMA” onda se kroz noge unazad izbaci pikuća što dalje tako da je protivnički igrači ne uhvate. Protivnički igrači mogu uhvatiti pikuću (oni idu na rupu) ili mogu šutati pikuću dok se miče. Kada pikuća stane, sa toga mjesta može se gađati pala (koja se mora prije toga postaviti okomito na rupu) ili ako je blizu skočiti sa istog mjesta preko zamišljene linije okomito na rupu. Ukoliko se uspije pogoditi, preskočiti ili šutnuti pikuću preko linije rupe, ekipe

zamjenjuju mjesta. Ukoliko se promaši pala, onda dolazi pucačina - najintersantniji dio igre. Pikuća se stavi na kraj rupe, udari se okruglim krajem pale da se zavrti u zraku i onda se spiči što dalje, a zatim se sa mjesta do kojeg je došla dalje tuče još jednom i onda još jednom. Na kraju protivnička ekipa ponudi broj za koliko je dužina pala pikuća udaljena od rupe. Ako se pikućari ne slože, moraju mjeriti udaljenost. Jednom prilikom je Sako Vujatović napucao od crvene zgrade (poviše osnovne škole) sve do ulice Maršala Tita (tada još nije bilo napravljeno igralište i parkić), i nije prihvatio ono što mu je Veta Maričić ponudio, i onda namjerio duplo više od ponuđenog. [mićo]

Pljika Dobri duh tvorničkih zgrada. Uvijek je bio u ekipi sa aktuelnom generacijom klinaca i tako dobrih desetak godina. Odličan basketas, fudbaler i kartaš za briškulu i trešet. Samo živac kad gubi. [puki]

Pače Najjači kartaš kvarta oko tvorničkih zgrada. Zna svaku kartu koja je izišla. [puki]

Paško Pajić Legendarni profesor umjetnosti, u zamaklim godinama, inače iz Šibenika. Ne znam kako ostali razredi ali moj je čitav kod njega imao istu ocjenu, 5. Ubila nas umjetnost. Pričao nam je kako su se muvale ribe u njegovo vrijeme, pjevajući pod prozorom nježne serenade. Poznat i po tome što je inicirao sređivanje fortice i dao priloga u pisanju knjige “Knin i TVIK” koju je TVIK izdao povodom

nekoj jubileja. Nije pisao o TVIKU. [puki]

Petković Ilija Najpoznatiji kninski fudbaler koji je igrao u OFK Beograd. [milan]

Pizzeria Već pomenuta uz "Tref" kao kafe institucija. Otvorena nedugo iza "Trefa" u kući Jere mesara, svo vrijeme u rukama familije Šarić, ako tu računamo i Simu Amanovića - Buzdovana, zeta, koji ju je i otvorio. Sve rečeno za "Tref" odnosi se i na "Pizzeriu" izuzev što je ovdje bilo sitnijih čarki što se za "Tref" ne bi moglo reći. Česti uzročnik bio je pok. Cvijko kome je to na kraju došlo glave, u Živkovoju gostioni. Velika investicija i obnova lokala desila se kao posljedica bombaškog napada Nikše Tonkovića, vrlo nervoznog komšije, kome je jedno veće zasmetala buka. [milano]

Partizanovo igralište

Centralno gradsko basket igralište na kom su se igrale i prvenstvene utakmice KK Knina. Basketaši su obično dolazili ušmekani jer je uvijek bilo nekih gradskih curica koje bi naveče malo tuda prošetale. Pored je bila i sala za rekreativce i srednjoškolce a sa suprotne strane sala za večernje rekreativce manjeg dometa-tombola. [puki]

Pleniti S guštom sjesti, izvaliti se, a čeka posao: nezasluženo se odmarati. [sanja]

Puška Dušan Vujinović, predavao predvojničku i historiju

u gimnaziji. Nadimak dobio zbog sljedećeg objašnjenja: "Puška se sastoji od kundaka, obarača i cijevi, koja je obavezno šuplja." Prodavajući učenicima list SSNO "Front" rekao: "Ko 'oće da se pretplati na Front neka digne ruku". Pošto niko nije digao ruku, dodao;"Preformulisat ću pitanje, ko neće Front neka digne ruku". Svi su htjeli Front. [milano]

Još da dodam za Pušku Vujinovića. Kad nam se predstavio na prvom satu predvojničke, rekao je: "Nemojte da se čudite što ja ponekad upotrebljavam ekavski. Pošto sam bio dugo oficir, naučio sam mnoge ekavske izraze kao što su: levo, desno, pravo." [vule-polača]

Pešo Jelić Ugostitelj i kockar, poznat po uzgoju teladi koja su jako ličila na doge. [milano]

Neprolazni lik, dugogodišnji ugostitelj i vlasnik kafea "Bristol". Pasionirani i jedan od najpoznatijih uzgajivača doga, ako se ne varam istog imena. Inače "Bristol" je bio odlično mjesto sa dobrom baštom, izmješanom klijentelom, čiji su kostur bili ljudi oko Balkana i ŽTP-ovci, u zimskim danima bilo odlično mjesto za praćenje utakmica, igranje "čapaneze", jedini mučni trenutki su bili kad je nakon nekih 12-tak godina Pešo morao da ubija svoje ljubimce. Inače na spratu ugostiteljskog objekta je bio porodični stan, koji je na prozorima koji gledaju na raskršće imao naslikane doge, što

je za neke strance bilo prilično zbunjujuće. Koliko znam Pešo živi u Stepojevcima kraj Beograda, i ponovo uzgaja svoje ljubimce. [nebojša]

Putnik Svrtište namjernika, slučajnih prolaznika, lokalnih pijanaca ali nekoć davno i dobre spize, dok su radili Šime i Likić. [milano]

Svoje zvjezdane trenutke restoran Putnik doživljava za vreme prohibicije u Kninu. Svi privatni zdravljaci su zatvoreni (ne baš i muja kunoba), a radili su samo državni Slavija, Putnik i Balkan. E, tada je Putnik imao masu gostiju, pilo se samo iz velike šolje za čaj i male šolje za kavu, a naručivalo se ovako: “Čaj sa limunom! Čaj sa običnom! Čaj sa kiselom! Crni čaj! Bjeli čaj! Crna kava! Bjela kava! i Daj mi kavu zapraave!!!” [mačić]

Pimplati Raditi nešto dugo i bez efekta. Najčešće kad se igra na male: šta pimplaš, dodaj. [zapisničar]

Potres Prirodna nepogoda koja je najčešća u području mladog nabranog gorja (jelte, kako nas je još Pajo Breka učio). Inače u našem kraju se baš ne može nazvati nepogodom, zato što je zahvaljujući tome što se srušila fasada na Žutoj zgradi pored škole i rastresle seoske suvo-zidine, mnogi Kninjanin napravio kuću u Breskviku ili vikendicu u Žaboriću. Inače prvi kojega se ja sjećam je bio 69te ili 70te kada smo mi klinici uživali i dvije noći spavali na livadama u

šatorima napravljenim od lancuna. Zadnji važniji je bio 87, kada je predsjednik općine izjavio na TV dnevniku da je epicentar bio na Orlovici i da će ekipe ujutro tamo otići da ispituju uzroke potresa. [mićo]

Zadnji kninski potres dogodio se potkraj oktobra 1987, bio je jačine 4,5 po Richterovoj i 8 po Merkalijevoj skali. Poslije toga je u Kninu proglašeno vanredno stanje, opštinske vlasti su građanima uplašenim od posljedica više sile organizirale noćenje u drvenjarama omladinskog naselja u Golubiću, što su i poneki i koristili. Posljedica za školstvo je bila, da je nastava u srednjoj školi bila skraćena na 30 minuta po satu i to je trajalo sve do izgradnje novog srednjoškolskog centra. [đuka]

Izjava Momira Škarića za televiziju Zagreb “Potres je došao sprama Vrlike”. Intervijuišući mještane Polače reporter dođe do jedne bake i upita je: “Bako kako je sve to bilo?” našto će ona: “Kako? Napako!” [bobo]

Palamuditi Oduzimati nekome dragocjeno vreme. Kao: “Šta palamudiš, šta ne kažeš odma”. [zapisničar]

Preša Pojam za žurbu ili hektično stanje. Obično se upotrebljavalo u smislu “Ma pusti me u preši sam” ili “Ne valja ništa sve je napravljeno na prešu.” tj. na brzinu. [đuka]

Vragu preša! [puki]

Preparandija Zgrada u kojoj je smiještena “Mladost” stari pogon štamparije. Na pitanje starijima šta je bila ta zgrada oni odgovaraju Preparandija. To je bila škola ali tačno neznam za šta. [bobo]

Preparandija je bila trgovačka škola a tako su se zvale i sve druge trgovačke škole. [bolta]

Pinjo Čuven po niskom stasu, ogromnoj bradurini i što je bio Gulin brat. Pamti se njegov nesvakidašnji pokušaj da glavom iz zaleta sruši šank u Tenisu! [bolta]

Popović Nine Svako malo misto ima svog gradonačelnika, a Knin je imao Ninu. [milano]

Pagareštale Igra na kopnu, u zraku i u vodi (što hladnija to bolja, Brzica ki bog). Treba najmanje troje za ovu igru. Prva osoba se određuje žrebom, onda treba skočiti i u zraku prije nego pa'ne u vodu jasno i glasno vikati pagareštale... (ime, onaj koji treba skočiti za njim po istom principu). Ukoliko dodirne vodu, a nije izgovorio sve, skače ponovo, a ako jeste skače onaj kojega je prozvao. [zapisničar]

Pero Student Jedan od prvih momaka sa kninske ulice koji je sedamdesetih godina odležao zbog neslaganja sa zakonom. Čutljiv i mračan kakav je bio, potpuno se uklapao u taj “image”. [milano]

Jedan od Kninskih legendi, o kome se dosta pričalo često i

nepotvrđeno. Tri najpoznatije priče su: 1. Jedini koji je ikada uspio pobjeći sa Golog otoka (broje se i politički i obični) 2. U donjoj poslugi ukrao štrucu mortadele. Bježao je pred poslovođom i milicijom preko Dinarinog igrališta, a istovremeno jeo salamu. Kad je došao do Krke, zagrizao je salamu i preplivao preko. Sve ovo u sred zime. 3. Da bi zabavio društvo, kalauzom otvorio donje Borovo oko jedan sat poslije ponoći. Akcija je uključivala i podizanje teške metalne roletne. Ujutro kad je Bato došao da otvori radnju, nije baš bio siguran da li ju je i zatvorio pošto ništa nije falilo. [zapisničar]

Strašni Pero koji je zbog raznih nestašluka u mladosti osuđen na popravni dom, a kasnije na Goli otok i još neke zatvore širom Evrope. Ništa čudno da on iz svih tih zatvora nije uspio da pobjegne. Prvi njegov bijeg desio se iz popravnog doma u Splitu. Pošto je osuđen na popravni dom, čaća se obavezao da će ga lično dovesti u Split. Napokon dođe taj dan, čaća kupi sebi povratnu kartu za putnički, a Peri samo u jednom pravcu. Klackajući se tako u putničkom napokon stigoše u Split, grad u kojem je Pero trebao da ostane par godina. Oprostiše se i čaća na stanicu u putnički i kući, međutim Pero je pobjegao odmah, otišao na stanicu sjeo u brzi i u Perkoviću prestigao putnički. Kad je čaća stigao kući odmah sa vrata kaže ženi: “Ajde fala Bogu da ga se rješismo!”, žena će: “Ahaa, a ovo moj čaća sjedi u fotelji.” Poslje mnogo godina osuđen je

na 5 godina Golog otoka, odatle također bježi, prvi put neuspješno. Međutim iste godine pred samu zimu sa jednim prijateljem pokušao je ponovo i ovaj put uspješno. Valovi i nevrijeme su bili tako jaki da patrolni čamci nisu mogli da isplave za bjeguncima. Plivali su satima, u međuvremenu su se razdvojili jer svako je vodio svoju muku i borbu protiv podivljalog mora i snage koja je bila na ivici. Pero je uspio, onako umoran sjedio je na obali podno Velebita i nakon nekog vremena čuo dozivanje iz vode: "Perooooooooo! Peroooo davim seee!" Pero je samo ušao u vodu i izvadio prijatelja, onako umoran ovaj nije ni znao da se cijelo vrijeme davio u vodi koja mu je bila do pasa. Onako mokri, bez hrane i odjeće, danju su se sakrivali pod stijenama Velebita dok su neumorni helikopteri kružili i tražili ih, a noćima su išli pješke prema Kninu. Kad su napokon došli u Knin, nabavili su robu, hranu i uputili se za Split. Opet pješke, tamo su dobili pasoše, normalno lažne i pravac Pariz. Tamo su živili na visokoj nozi, bilo je dana kada su u džakovima nosili pare, međutim to ga je opet dovelo u zatvor. Ponovo bježanje, Njemačka, Holandija, pa opet Francuska gdje je napokon uhvaćen i poslat za Jugu. I jednog dana taj Strašni Pero pojavio se u Kninu, iz prikrajka smo ga gledali kao u neko čudo, bio je još strašniji nego sam ga ja lično zamišljao: Namrgođen, ćutljiv, opasan! Međutim nakon nekog vremena kad smo se dobro sprijateljili,

shvatio sam da je to jedan prijatan, veseo i pričljiv tip. Prijatelj na koga se možeš osloniti u svaka doba, čovjek svjetskih manira, neobičnog smisla za humor, čovjek koji je cijeli život bježao i na kraju našao sebe u Kninu u gradu odakle je i krenuo. [BN]

Petko Vlade Spadalo, ridikul, inventar na zidiću i oko njega. Kad je otišao u vojsku javio majci da mu pošalje 200 maraka, jer da navodno zbog velikog priliva regruta u kasarni nema dovoljno mjesta, tako da se mora smjestiti u obližnji hotel. [miloš]

Plavi Jadran Gostiona preko puta Stanice Milicije. Dobro je pamtim po tome što sam tu dočekao smrt druga Tita, a Rade Reljić (vlasnik) mi je iz istog razloga isključio fliper. To je tek bila tragedija. [bolta]

Pošada Manji kuhinjski nož. [borko]

Pero Golub Onako raščupan, bezub, nerazumljiv i neuračunljiv sve nas je plašio dok smo bili klinci. Kad smo porasli, shvatili smo koliko je bezopasan i tragikomičan bio. [milano]

To je čovjek kojeg ja pamtim kao klinac iz više razloga. Ja sam stanovao u jednoj kući ispod "Spasa", a on je živio nedaleko od mene bliže Kninske klaonice. On je bio poprilično "dovaćen" i ako sam ja čuo od mnogih ljudi da je bio jako pametan, ali je odjedanput

“propuvao”. Mi kao djeca smo se ga bojali jer je pravio uvijek neke pizdarije. Najnormalnije mu je bilo da se kupa gol u Brzici, a jedne prilike se popeo na veliki potporni zid kod željezničkog mosta na pruzi za Zadar i, naravno gol, skakao po njemu dok su ga ljudi iz voza izbezumljeno gledali, a naročito ženski dio “publike”. Poslije toga je završio negdje u popravnom domu, a pojavio se ponovo prije rata i tad ga je Gula (Aldi) vozao po Kninu u njegovom kabrioletu kao Tita. [pero]

Pijat Tanjir, ono iz čega se jela supa, cicvara i pasulj. [đolence]

Pinjur Viljuška, koristila se kao pribor za jelo koje je bilo glupo jesti kašikom [đolence]

Pura Vrsta jela od kukuruznog brašna, posebno dobro išla sa kuvanim kiselim kupusom. [đolence]

Plješevica Planina u neposrednom komšiluku Dinare ali manja od pomenute. Iz pravca Plješevice je duvala (tutnjala) legendarna kninska bura koju ni deset Plješevica nije mnogo zaustaviti. [đuka]

Pero Glaša alias Pero Degenek, bio je jedan od najboljih igrača bilijara u Kninu. Veliki dio slobodnog vremena je provodio u Plavom Jadranu. Počeo trenirati košarku, ali je vrlo brzo odustao i igrao fudbal po seoskim turnirima. [đolence]

Pavle Breka Profesor srpsko-hrvatskog i jedno vrijeme pedagog u kninskoj gimnaziji. Voze se Pajo i Vinko Grgić (profesor fizičkog) u Pajinom Fići u sred zime. Pajo je zaustavio fiću i izašao da kupi nešto u obližnjoj trgovini, za to vrijeme Vinko je ostao u autu i pošto je čovjeku bilo hladno uključio je grijanje. Vraća se Pajo i kad je osjetio da je u autu osjetno toplije uzviknu: ”Iskači Finko, gori moj fićo!” [bolta]

Da stvar bude interesantnije on je tog fiću vozio godinama, a uopšte nije znao za grijanje. Poslije toga se dugo hvalio kako njegov fićo ima grijanje. Inače, Pajo je jedan od onih profesora kojima su se đaci fizički svetili zbog izbacivanja iz škole. [đolence]

On je u stvari bio profesor geografije. Ljudi koji su ga dva puta istukli (slučajno znam jednog od njih) se sigurno i danas kaju zbog toga. Inače sa njegovih predavanja mi je ostalo u sjećanju da je svaki grad koji se spomene, važni privredni, kulturni, administrativni i prometni centar od kojega putevi vode prema istoku, zapadu, sjeveru i jugu. Također brojke su uvijek bile utvrđivane dugogodišnjim iskustvom i odokativnim metodama, tako da sam zapamtio da između Jugoslavije i Mađarske ima neeeešto preko jedanaest graničnih prelaza. [mićo]

Page alias Nine Perić, stanovao je u posljednjoj kući prema ušću Radljeva u Krku. Bio je zaposlen u Mladosti, ali je non-stop bio

na bolovanju, pa je u njegovom društvu često bio upotrebljavan izraz: “Bože ti njemu daj zdravlja i dugo bolovanje.” [dolence]

Psiha Je naziv za jedan komad namještaja koji je stajao u sobi, visine 30-40 cm, širine 20-30 cm i dužine 1,00-1,25 metara iza koga je obično bilo veliko ogledalo. [bolta]

Prnuti u varičak Naši ljudi su često izgovarali ovu izreku kad je nešto propalo, kad je neko nešto pogrešno uradio ili kad je neko nagrabusio. To izgleda ovako: ”E, vala je prno u varičak!”. [bolta]

Plava koverta Naselje podignuto poviše Breskvika, a u kojem su kuće imali kninski doktori: dr.Babić, dr.Mažibrada, dr.Hanja Grizelj (kasnije je kuću prodala prevozniku Macuri), dr. Vaso Ležajić, dr. Dragičević, dr. Torbica. “Legenda” kaže da je dr. Babić, da bi naljutio svoje kolege, doveo asfalt od TVIK-a samo do svoje garaže. Njemu u inat dr. Mažibrada napravio je bazen. U inat svima njima dr. Vaso Ležajić napravio je Dušana, Fedora i Aleksandra. Dalje nema!!! [bolta]

Posljednja šansa Kafana na tromedi koju je držala moja bivša cura, i na putu ka njoj, noć prije odlaska u JNA kod “Šimića vrela”, jedva ostali živi u tristaću Boris Bogunović, Mićo Ergić, Nebojša Kresović, i pok. Novaković Boris zv. “Grale”, koji je bio znamenje “Balkana” i koji će živjeti u sjećanju njegovih prijatelja. Iako sam tada

sam polomio prste, i otišao u JNA spakovan zavojima Dr. Torbice, uvijek mislim da to nije bila posljednja šansa. [nebojša]

Pršut Jedan od najpoznatijih specijaliteta u čitavoj Dalmaciji, zvanično poznat kao dalmatinski pršut. Često korišćen i kao sredstvo za podmićivanje ili zahvaljivanje. [dolence]

Prga Ako me pamet ne vara, je omanji rastov panjić, koji je obično bio odgovor u briškuli kad te pita tvoj saigrač: “Imaš li šta?” odgovor je bio: “Suv sam ka prga!” [nebojša]

Poljud Predivni splitski gradski stadion i mjesto na kojem su “greškom” jednom igrači Crvene Zvezde pobjedili domaći Hajduk, a mi bili kamenovani i udarani držačima za zastave u predgrađu. Uzrok je bio tom prilikom Valerijan koji je istrčao na sred Poljuda, i pokazao da ima i drugih navijača. [nebojša]

Parapet Zid, zidić obično u kružnom obliku. [vule-polača]

Paleckovati Izraz za traženje grožđa poslije “udarne” berbe grožđa, koja je u Kninu (npr. Kninskom polju) obično padala potkraj septembra. Paleckovati se obično išlo dvije sedmice poslije toga i tu su se tražili ono preostali mali grozdovi, koje su berači tokom berbe namjerno ili slučajno ostavili i oni su bili ujedno i najslađi. [đuka]

Puce Dugme, ne znam po čemu je dugme pravilnije. A bio je i jedan stari narodni izraz u vezi puceta. Reklo bi se za mladu, viđenu curu: “Moj bože lijepe cure, bože joj daj zdravlje, gojna ki puce.” [vule-polača]

Prkno Jebem ti prkno! Pomalo zaboravljena riječ ali je ja i dalje koristim. [boško]

Piljarnica ili piljara Izraz za trgovinu mješovite robe primjerice one trgovine kakve su PZ Orlić Markovac ili Dinarka posjedovali. [duka]

U nekim djelovima našeg kraja takve radnje su zvali i zadruge. Tu se je obično okupljala stalna ekipa ljudi koji su tu navraćali na pivo, to je ujedno bilo i mjesto na kojem su se razmjenjivali tračevi ili ugovarali poslovi. [nine]

Pastiturna mast Mast za koju svi znaju u Kninu. A najčuvenije pitanje koje se može postaviti je: “Imaš li pastiturne masti kući?” [boško]

Palamuda Trava (korov) koji se mogao naći po vinogradima. Najčuvenija izreka u vezi ove trave je: “Pala-muda do koljena!”. Na vama je da razjasnite značenje ove izreke. [boško]

Praske su jedna vrsta nedovoljno kultivisane breskve, koja je rasla u vinogradima. Rađala je predivne slatke plodove, obično svake druge godine, kada bi podbacilo grožđe.

Obilato je rađalo tako da krhke grane obično ne bi izdržavale teret, što je stvaralo neku vrstu praska u toplim noćima, kada je jesen počinjala da krađe ljeto. [nebojša]

Panceta Neki to zovu slanina, mada je panceta masno meso sa šarama krkog mesa, dok ja smatram slaninu čisto masno meso bez iti malo krkog. Panceta se dobija sušenjem na dimu. [boško]

Puntina Je oblik malog eksera sa strašno velikom okruglom glavom. Obično je služilo za kačenje umrlica na banderama. U Kninu su poneke bandere bile pune puntina tako da za naredne umrlice nisi morao da se sikiraš. [boško]

Petice Urezane na zidovima iza Kninske Gimnazije, koja je tada prolazila svoje renesansne dane i izjedrila nekoliko sjajnih generacija u kojima se često moglo čuti od nekih legendarnih profesora: “Bog zna za pet, profesor za četiri, učenik za tri”. Pa su tadašnje petice, nekih tadašnjih genijalaca imale mnogo veću težinu, nego svo tragično uvedeno novokomponirano školstvo, kojim su vlasti zauvijek uklonile gimnaziju obračunavajući se sa ostacima-reliktima predratnog građanskog društva. [nebojša]

Pule Mladunče magareta. [radovan]

Parip Što bi drugim rječima značilo konj. A najčuvenija izreka u vezi paripa je : “Prdiš kao parip!”. [boško]

Peka Stvar koja je korišćena za pečenje kruva. Drugi naziv je i sač. To je metalna stvar oblika polu jajeta pod koji se stavi kruv. Peka se prekrije žarom i tako se peče kruv. [radovan]

Pićerin Mala čašica za rakiju. [tu negdje]

Pritorak je poseban dio dvorišta koji je služio isključivo za stoku, a u njemu se nalazila štala, kokošinjac, svinjac i drugi objekti slične namjene. [bolta]

Pile Grgić Za moga kuma Pilu vezano je niz dogodovština, a ja ću vam napisati neke. Jedne subote je otišao u grad, svratio u mesnicu, uzeo meso i onako spakovano stavio privremeno na krov svoga Vartburga dok otključa vrata. Gdje ga je ostavio tu ga je i našao kad je došao kući, fino ga je uzeo i ušao u kuću kao da se ništa neobično nije dogodilo. Drugom prilikom, dok je sjedao u Vartburgu, zaboravio je uvući nogu unutra i zalupio je vrata takvom snagom da je slomio nogu. Kad ga Slaven zovne: "Tata!", kum Pile ispali iz jedne sekunde: "Ko je? Šta je? Šta oćeš?" Imao je 2 ili 3 vinograda i non-stop je radio u njima, a nikad u životu ga nisam vidio da popije vino ili rakiju. Ovom prilikom želim mu dobro zdravlje i dug, dug život! [bolta]

Priuba Riječ koja ima nekoliko značenja koja se teško mogu precizirati ali evo na primjer: odprilike, odoka, ofrlje i sl. "Reci mi, priuba, koliko si ove godine stavio šećera u vino?" [bolta]

Pope Darko Popović

Legendarni Kninski motorista i komšija koji je živio kraj benzinske kod Tvikovih zgrada. Darko je bio rođen da nosi Levis farmerke i kratke zimske jakne. Bio je jedan od najžešćih i popularnijih faca koje su ikada hodale gradom. (Doduše, rijetko kad je hodao sa svojim crvenim Suzukijem). Pope je bio atletski građen poput boksera lako-teške kategorije, kretao se kao panter, graciozno i spretno. Lice mu je bilo preplanulo od sunca, sa kratkom vojnom frizurom i opasnim pogledom, podsjećao je dosta na George Michaela. Darko je zračio sa stilom i originalnošću. Kad je hodao sa svojom neprežaljenom ljubavi Aleksandrom Rađen - Ajom, izgledali su kao par iz snova. Jedno vrijeme je šljakao kao konobar u Osmici. Pope je, nažalost, nastradao (1993) pod tragičnim okolnostima u saobraćajnoj nesreći pri povratku kući. Ljubav prema motorima ga je prerano poslala u grob u 26-oj godini života. [stevo]

Portun Kratka i uska uličica, više kao neki prolaz, najčešće okružen kućama ili dvorištima s obe strane. [bojan]

Prdekana Omiljen naziv za zatvor u stanici milicije. [stevo]

Poduvati Popušiti (džoint) cigaretu marihuane. [stevo]

Papan Budala, naivna i glupa osoba. [stevo]
Iz arsenalu skorupane, krampane, papane. [puki]

Pastrmka Mekousna, koja je jedan od rariteta na čitavom Balkanu, prebivala u Krci na području Topolja. Poznata kao veliki borac, sa malo čudnim oblikom ustiju, i riba koja može da živi samo u 100 % zdravoj životnoj sredini, a koju smo na kraju izlovili. [nebojša]

Takođe poznata pod imenom pastrva. Razlikujemo kalifornijsku i domaću.

Kalifornijska - Skraćeno ime za Kalifornijsku pastrmku. Njena nova klasifikacija nalaže da pripada lososima, a novi latinski naziv je *Oncorhynchus Mykiss*. Kaliforniska je donijeta iz Amerike u Evropu, a u Knin je doplivala iz Austrije, preko Dežele. Ova riba grabljivica nastanjuje jezera, srednje tokove i brze planinske rijeke a veoma je cjenjena za sportski ribolov. Krka, Zrmanja, Ra'ljevac i Kosovčica su puni pastrmke. Najpopularniji mamci su 'suve' i 'mokre' mušice i razne varalice, ali to u Kninu niko ne koristi, osim penzionera. Pravi Kninjani love pastrmku na ruke. Skine se majica, zagazi se u vodu, odnosno u vir ili plicak i riba se lagano opipava pod panjem, kamenom ili u mulju sve dok nije čvrsto uklještena u rukama. Ako nije pastrmka, onda je sigurno riječni rak koji kad uvati ne pušta! Pastrmka se često lovila sa mrežom, odnosno improviziranom vrećom krompira. Ima više vrsta pastrmki. U vodama sliva Jadranskog mora žive mekousne pastrmke. Takođe veoma prisutna u našim rijekama je poznata

potočna pastrmka (domaća) koja je jako ukusna.

Domaća- Kninski naziv za potočnu pastrmku. Na latinskom se zove *Salmo trutta m. fario*. Domaća obitava u brzim, planinskim rijekama Kninskog kraja. Ima jak i izražen karakter pa ne voli druge vrste riba u svojoj blizini. Veoma je mudra, izdržljiva i hitra. Ne podnosi mutnu i toplu vodu. Hrani se mušicama, insektima, vodenim algama i akva nimfama :-).

Profesionalno se lovi na isti način kao i kalifornijska, a Kninjani je vataju na ruke. Najbolje se lovi uveče, ujutru, kad je nebo oblačno i poslije kiše. Voli skrovita mjesta kao vodene prepreke, stijene, prazne gajbe piva i druge potopljene i nemarno bačene predmete. Mrijesti se od novembra do kraja januara. [stevo]

Prakljača Prva verzija perestrojke iliti veš mašine, intenzivno korištena u Kninskoj krajini dok nije zdrmao potres 70-te, svi dobili kredite pa pored fića i tristaća pokupovali "Gorenje" i "Obodin" mašine za veš. Najkvalitetnije prakljače izrađivane su od drveta marke klen iliti klenić (kao i balote), a bilo ih je i od grabića, jasenica, bukvića ili rastića. Sa njima su naše ljepše polovine, matere i babe prakljale biljce, deke, lancune ili veš na obalama rijeka i jezera, oko bunara i gusterni. Prakljača je imala dosta programa prilikom pranja i rezentavanja, a imala je čak i centrifugu pa je služila i za rešavanje problema prilikom nesuglasica bračnih drugova.

Danas su pretvorene u crvotočinu, a mi ih se rado sjetimo kad nam žena ili djetė digne živac pa kaŹemo: "Da mi je sad prakljača da te isprakljam!" [mačić]

Pobrkani lončići i Drvena

Marija Nisam baš siguran da li se ovo prvo koristilo kod igre "Telefona" te se na kraju vikalo pobrkani lončići. Za ovo drugo, pa ovako, jedan je bio okrenut leđima svima drugima, i vikao Drvena Marija (brŹe, sporije, proizvoljno) i kada bi se okrenuo, ako bi vidio da se neko kreće diskvalifikovao bi ga, u protivnom mjenja ga onaj koji stigne prvi do njega. [opaki]

Pornić Porno filmčina.

Najgledaniji edukativno-rekreacijski program za vrijeme ranog puberteta, naravno osim Smogovaca, Povratka Otpisanih i Dinastije. [stevo]

Pilati Grintati sa kreštavim glasom. [stevo]

Pojjo U prevodu znači "pojeo", ali ova riječ se upotrebljavala u specifičnim situacijama. Na primjer, oni koji su često posjećivali doktora, govorili su: "Pojjo mi doktor.... lanjski pršut!", a ako se neko "nazviŹdio ko e'spres lonac" pa je mora' povraćati, neće reći da je to od pića, nego da je "Pojjo kašetu brokava". Zajebeš li nesto kaŹeš: "Pojjo sam govno." [mačić]

Poprevoznik Termin korišten za ljude koje su Źene redovno

iskorištavale u vidu besplatnih putnih troškova, posebno vezan za jednog dečka sa plavom Ladom. [stevo]

Preslica Drveni predmet korišten da bi se na njega stavila osušena vuna. [opaki]

Puca Obavezno oruŹje iz djetinjstva. Uz pračku, nezaobilazni arsenal svakog berekina. Najbolje oruŹje bile su špice od trešanja i koštelića. Puce su u školi služile za ometanje satova, podjebavanje nastavnika ili maltretiranje curica. Pogodci pucom nisu toliko bolni koliko nezgodni, pa se poslje moraš češati. Zajebano je kad te pogode iza uva, u potiljak ili u oko... OruŹje su uglavnom bile cjevčice raznih vrsta ili oklopi od flomastera. [pantagana]

Pračka Ofa(defa)nzivno sredstvo, kojim smo tamanili gušterice, zelembaće, zmiје, čašice po banderama, a ponekad se omakne i komšijsko staklo. Jedne rašlje, malo gume sa otpada, malo kože, malo Źice. Naravno kao municija se koristio neprikosnoven dalmatinski kamen. [opaki]

Prolupati Puknuti, svrciti, doŹivjeti nervni slom ili iskusiti ozbiljne psihičke smetnje koje se obično izlječe sa vremenom. [stevo]

R

Riva, bend, nasip. Uređeni dio obale Krke u donjem djelu grada, sa stazom za šetanje, stepenicama pa čak i betonskim klupama. Tu se zalivalo vinom, duvalo i barilo. Sličnu namjenu imale su i kućice za rezervne igrače na Dinarinom igralištu. [puki]

Rastović dr Siniša Nađi ga ako ti treba bolovanje, nema firke. Poznat i po tome što je jednom prilikom pri povratku iz Šibenika tamo zaboravio svoju ženu Paulu i njenu mamu, i sjetio ih se tek kad je došao u Knin. [milan]

Upravo porođivši ženu na selu brižno je upita: “Rano, jel’ ti ovo najmlađe?” Ili kuca na vrata Dr Kneževića: “Darko jel’ ti tata tu?” “Nije.” “E baš fino, treba mi!” “odgovori i uđe. [milano]

Mlada žena dovela mater na pregled i ulazi u ambulantu, a

Siniša ko’ iz topa: “Skinu se tamo do pasa iza paravana!” Na to će žena: “Doktore nijesam ja bolesna-mater je!” Siniša: “Dobro stara, otvori usta i kaži aaaa!” [miško]

Ridikul Osobina onoga koji čini zajebanciju i sprdačinu jer nema druga posla. Svojstveno našem gradu. [milano]

Rajko Marjanović Čovjek na čijoj se svadbi, čitavog dana, slušala samo jedna pjesma: Shine on You Crazy Diamond. [đolence]

Radio klub (radio amaterstvo) Klub se dugi niz godina nalazio sa zadnje strane gimnazije. Ime mu je bilo YU2CDW, a spelovalo se kao Cetinje, Dubrovnik i Whisky. (Ovo posljednje bilo je verovatno najistinitije). Prilaz je bio težak i popločan srčom od razbijenih flaša ostalih od prethodne i ko zna koje večeri, na čuvenim terevenkama i

svirkama iza gimnazije (naravno, postojao je i stalan rizik da natrčite na neke uspaljene golubčice kojima se valjalo izvinjavati). Prostorija je bila zadimljena i prljava, sa zabirikadiranim vratima što su vodila u gimnaziju, sa krevetom (u razne svrhe), a ispred na livadi je bila velika antena koja ponekad nije uspevala da odoli buri. Na stolu su bili (osim radio stanice) pepeljare pune pikavaca, SQL karte iz cijele Juge i svijeta, eventualno ostaci obroka onog koji je posljednji prespavao (Gare ili neka zalutala snaša koja nije jedna imala gdje). Legenda kluba bio je Čaki (jedan od prvih istinskih hipika u gradu). S ushićenjem smo posmatrali kako lako ostvaruje vandimenzionalne kontakte Morzeovom azbukom ili govorom (i danas ga vidim kako kuca CQ,CQ... vabeći nekog dalekog sagovornika ili kako poput amera izgovara "majk tebi"). Druga istinska legenda radioamaterizma u Kninu bio je Nike, koji je valjda prvi imao radio-stanicu kući i ako se dobro sjećam bio je YU2RLH. Ostali likovi: Saša Vuković (jedan od rjetkih sa drugom operatorskom klasom), podoficir Stevo i... [vladan]

Radio-klub je poslje Čakijevih godina prešao da radi preko puta SUP-a Knin, i gdje je Nikša obučio Miću, mene, braću Juriće, Roberta Pejakovića, Sašu Vukovića. Pošto je Blok III Decembra bio klica razvoja, konačno se preselio u jedan od tkz. atomskih skloništa u TVIK-ovoj zgradi, do konačnog preseljnja u Dom na Sinobađima.

Uz stalne probleme sa komšijama, koji su se žalili na smetnje, to je bila oaza, u kojoj je bilo, od briškule, pa do odlaska na obližnje planine, gdje smo Mičo, Čaki i ja, često puta imali dobru zabavu. Najznačajniji je bio odlazak na Uništa (BiH), gdje sam ja dobio zaduženje da vodim magarca koji je bio osiguran od mještana na velike pare, a nama bio neophodan za prenos opreme, i kojeg sam ja vodio ili bolje rečeno od mene, nekih sat vremena zostatka. [nebojša]

Rode moj/Rodo moja "Rode moj" bi značilo "rodijače moj", ali opet kao u slučaju bolan kako se obratiti ženskoj osobi - "rodo moja". [vule-polača]

Rupa 1985 se u blizini OŠ"Veljko Vlahović", naspram Bloka 3. Decembar ispred jedne privatne kuće otvorila apokaliptična rupa popriličnih dimenzija. Objašnjenje geologa je bilo da su se tri strujanja podzemnih voda "sudarili" i izazvali eroziju tj. propadanje zemlje u dubinu, ustvari bukvalno gutanje zemljane mase u utrobu. Knin je inače ležao na podzemnim vodama, koje su bile odgovorne za prirodno zračenje, što je izazivalo maligna oboljenja tj. rak. Knin je tada na republičkoj ljestvici na žalost bio među prvima po postotku oboljelih od prirodnog zračenja. Širenje rupe se poslije par dana stabiliziralo na sreću vlasnika kuće koji je s vrata praktično mogao da skoču u tu jamu dubine 13 metara do površine vode i širine skoro 7 metara,

mjerenja su još dala rezultate da je dubina vode na tome mjestu iznosila oko 8 metara. Danima je trebalo, za tu priliku angažovanim privatnim kamiondžijama, GP Dinari i ispomoći iz drugih gradova da bezbrojnim kubicama zemlje zatrpaju tu rupu. [duka]

Kuća koja se spominje u ovoj priči pripadala je Iliji (Dlaci) Biserku i njegovoj ženi koja je bila i frizerka ali se ne mogu sjetiti imena. Pošto je Knin bio (i ostao) potresno područje, na svako pokretanje tla oni su mislili da se opet otvara Rupa pa su iz kuće iskakali kako je ko znao i umio, bilo na prozor, bilo na vrata. Valjda svi poznajete njihovog sina Benka??? [bolta]

Ražentavati Inspirati, npr. ulaziš u kuću, tražiš nešto, recimo, jesti. Zoveš mater, a ona ti se javlja iz kupatila vičući: "Ne mogu sade, ražentavam robu!" [pantagana]

Ružan ka ponoć Neko ko je ružniji čak i od Kvazimoda. [stevo]

Režimska karta Malena zelena knjižica. Služila za povlaštenu vožnju na svim prugama Jugoslavenske željeznice. U Knjinju i okolini familijarno su je dobijali svi kojima je i daleki rođak imao bilo kakve veze sa željeznicom. A sa njom si svake godine imao nekoliko besplatnih vožnji i desetak sa 90% popusta. Subotom ili pazarnim danom kad u Knjinju sretnoš babu sa Pribudića ili Otrića i upitaš: "Oklen ti?", odma bi ti rekla: "Srećo moja, došla režimskom!" A još kad doda:

"Njesam ništa platila!", mene srce zaboli. Ušta potroši besplatnu vožnju? Ove besplatne su važile za prvi razred svih poslovnih i ekspres vozova, Marjana, Mediterana, Olimpikaa, Kornata, Saava, Simplonaa, Auroraa.... i to mjesec dana od početnog datuma u jednom pravcu. E, tu sam ih našao. Moja omiljena putovanja su bila strogo najluksuznijim vozovima uz obavezni vagon-restoran, a najčešće korištena ruta, koja je pisala na besplatnoj režimskoj: Sutomore- Zadar, preko Beograda, Zagreba i Knina. Kondukteri su se krstili, gundali, ali ništa nisu mogli jer propis je takav. A toj vještini putovanja sa režimskom naučio me je čaća još 1974., kad smo išli na turneju od Knina do Beograda, preko Zagreba, Ljubljane, Postojne, Pazina, Rijeke, čitrom od Dubrovnika do Čapljine, pa Sarajeva i Vinkovaca i to sve u jednom pravcu. Jes da smo išli malo i brodom, ali režimska je režimska. Dok sam "studirao" u Beogradu, ostala je anegdota, kad dođe neko u studentsku sobu i pita: "De je Mačić?", "Otiša na ručak!", "Jel' u menzu?", "Ma nije neg' u 'Sava' ekspres!!!" A rekli su mi i da napišem scenario za film o Mačiću koji je volio vozove, sve to zahvaljujući režimskoj. [mačić]

Radio Knin Čuvena radio stanica za koju se nadaleko čulo. Ekipa - Sava Janković, Snježana Pokrajac, Danko Perić, Jovo Bjedov, Petar Popović, Manda, Milak. [milan]

Robna kuća Što su veliki shopping centri u svijetu, to je u Kninu bila robna kuća. Mjesto gdje si se mogao družiti i popiti piće, šmekati prodavačice a bogami, jedno vrijeme (dok je Dušan Simić bio direktor) se švasta moglo i kupiti. [milano]

Rea Još jedan kninski kafić, u neposrednoj blizini nove Bolnice poznat po svojoj romantičnoj atmosferi, bašti ispred kafića sa dva debela orasa, koji su danju stvarali "kraljevsku" 'ladovinu, uglavnom su tu dolazili zaljubljeni parovi a bilo je ponekad romantične muzike uživo, onako za parove. Vlasnik je bio Đorđe Georgijevski. [đuka]

Radovan Babić Profesor hemije, poznat po tome što je čak kritikovao govoreći im "Crni sine" i "Mračni sine", odnosno "Crna 'ćeri" i "Mračna 'ćeri". [đolence]

Ra(d)ljevaca Rijeka sa ušćem u Brzicu kod Kolundžija. Često je u ljeto presušivala, istina djelomično tako da se nisu odmah hvatale alge i ostali smrad u rječnom koritu. [đuka]

Raljevaca je netačan izraz. To je samo način kako ljudi izgovaraju riječ- Radljevaca. Također to ime determinira dva pojma. Postoji kako ste vi naveli rijeka Radljevaca ali i selo Radljevaca. Rijeka Radljevaca izvire u selu Plavnu, i njen tok ide prema selu Radljevcu - malom selu pored Plavna. Kada ste opisivali babu kako traži "tablete za plavanjski

autobus"... e pa ta baba mora proći kroz selo Radljevaca da dođe u Plavno. Pominjanje smrada i presušivanja možda i je djelomično tačno ali vjerovatno važi za njen donji tok tokom ekstremno sušnih godina koji je netko iz Kolundžija zabilježio i "mudro" stavio na papir. Rijeka Radljevaca koju ja pamtim je jedna prekrasna tipično planinska rječica, koja je nekad u svom plavanjskom i radljevačkom koritu imala puno slapova, brzaca, prezida, bukova (u kojem smo se mi kao djeca kupali), bila puna pastmki, mrenova, rakova (a bogami bilo je i zmija), puno mlinova koji su nažalost već osamdesetih uglavnom prestali sa radom, a njenu vodu su seljaci Radljevca koristili za natopljanje škrte dalmatinske zemlje sistemom kanala i voša (naravno da su su se uvijek svađali oko reda). Ta rječica ipak je činila veliku razliku uspoređujući ta sela sa recimo Otonom, Pađenama ili tipičnim bukovačkim selima, oni su imali - VODU. Ljudi tih sela (Radljevaca, Plavno) rijetko su imali tzv 'gustijerne' poznate recimo u drugim selima, razlog je bio taj što je kraj bio bogat raznim vrelima iz kojeg su oni desetljećima vučijama dopremali vodu kući, možda primitivno, ali ipak daleko bolje nego gledanje u nebo moleći Boga za kišu. Plavanci su se rugali Radljevčanima kako su oni "rep od Plavna" (jer su malo selo), a oni su im odgovarali "a vi što ono ispod repa". [mićo šiljić]

Rađo Sveto Rađenović, čuven po strogoći i ogromnom drobu,

profesor Engleskog u gimnaziji do kasnih sedamdesetih. Kad je prvi put došo u naš razred, naravno pijan ki zemlja, počeo je po običaju da proziva učenike da ih upozna. Kad je prozvao Željka Bibića (jedan od mojih najboljih prijatelja, volio bi da znam de je), upita ga: “Jesi li ti Biiibić ili Bibić?”. Čuo sam da je Rađo zbog takvih stvari kasnije (pošto je pjevao četničke pjesme na nekoj svadbi) hitno prebačen u knjižnicu u kojoj je završio svoju karijeru. [vule-polača]

Redžo Čuveni kninski vulkanizer kod Milicijske stanice. Takođe on je imao svoju kafanu odma pored vulkanizerske radnje gdje su obično djeca iz OŠ “Veljka Vlahovića” dolazila da bi igrala bilijar. Ali ponekad Redžina žena nebi dala djeci žetone jer su djeca obično kupovala po jedan žeton i igrala 2 sata. [boško]

Rolka Popularna majica dugih rukava sa okovratnikom koja je najžešće stajala u kombinaciji sa Levis 501, i ubikvotnom plavom Levis jaknom. Inače, napomenuti modni fazon je prevladavao u gradu sredinom i pred kraj osamdesetih. Rolke su se prodavale u Varteksu i robnoj kući, a često su bile i drpisane. Poneki je nisu skidali sa sebe po mjesec dana jer je bila crna. Možete zamisliti smrad koji se širio oko dotičnih osoba. [stevo]

Rendez-vous kod

raskrsnice Ovaj misteriozni tip je prvi i jedini gradski

egzibicionista, a spike i mitovi o njemu su jedno vrijeme bili vrlo aktuelni i prelazili su u urbanu legendu. Poneke cure se odlično sjećaju događaja sa njim kad god bi se vraćale kući iz donjeg grada poslije 11 sati. Iza trafika kod rakersnice se muvao čudak u otkopčanom crnom Gestapo mantilu i sa šeširom na glavi. Ispod mantila nije nosio ama baš ništa! Skino bi mantil sa sebe i bestidno pokazivao svu svoju taštinu. Katkad bi go golcat koraćao prema curama koje bi počele histerično vrištati ili bi crkle od smija. Čim bi se digla graja i nastala gužva, tip je nestajao u mraku i uteka bi negdje prema željezničkoj stanici, a bijele polutke bi se ocrtavale pod mjesecinom. Neke od cura su trčale za njim čak i do četrnaestog kolosjeka. Vrijedi napomenuti da je grmlje kod pruge i iza trafika bilo puno kopriva i drače, što znači da je ovaj perverzljak bio mazohistički nastrojen. Interesantan slučaj za dr. Popovića, koji isto voli ispoljavati bizarne fantazije pred svojim pacijentima, obično u ulozi psa kako laje. [stevo]

Rooko alias Miloš Vukojević iz Pipića, selo Oćestovo, zadnja pošta Pađane. Zvezda koja ne tamni. Svojevremeno kod interniste Opačića dobio dijagnozu da “smanji piće i dođe na kontrolu za tri mjeseca”. Kad je doša na kontrolu, na pitanje: “Jesi li smanjio piće?” rekao doktoru: “Ima sam pe’stolitara vina, sad nemam nikapi!” Drugom prilikom krenuo da se ubije i od kuće do kuće nazdravljao i pozdravio se sa

komšijama. Teško ranjen, pukim slučajem ostao živ, na konstataciju komšije: "E moj Miloše, okani se pića, vidiš šta si napravio!" ladno odgovorio: "E moj Luka, da je to radi pića davno bi se ja ubijo!" Ima još zasluga ali otom potom. [mačić]

Radučić Selo 17 km jugozapadno od Knina. Stari dio sela nalazi se uz cestu koja vodi u Mokro Polje, a u donjem dijelu, između ceste Knin-Zadar i Krke, su "kolibari" - relativno noviji zaseoci. Uz cestu za Mokro Polje je i crkva Sv. Đurđa, osvećena 1537. godine. Radučić je oduvijek bio dosta prometno mjesto, s obzirom da kroz selo prolazi stara "Napoleonova" cesta (građena početkom 19. vijeka) tako da je između dva svjetska rata u selu bilo čak tri gostione, a početkom šezdesetih prošla je i željeznička pruga. Glavna sastajališta do pred rat bili su Devičeva gostiona u centru sela, u kojoj se prije rata pekla dobra janjetina, a ispod niza velikih orasa balotalo do kasno u noć - tu su se sastajali uglavnom stariji, i nadvožnjak preko pruge na granici Radučića i Ivoševaca, a gdje su se godinama skupljali "mlađi". U centru sela postoji i stara škola, otvorena 1904, koja više ne radi i dvije zgrade koje su gradili Talijani (u njima je za vreme Drugog svjetskog rata bila karabinjerska stanica), i koje su sada ruševine, a u kojima su svih ovih godina bile zadruga i pošta. Radučić je ime dobio po jednom od tri stara bunara u "polju" (druga dva su Bubin i Zabnovac), a s kojeg su, prema predanju, vodu pili još Janković Stojan i Smiljanić Ilija. [šimpraga]

S

Spomenik

1 Mjesto do kojega se dolazilo sa tvrđave, sa sjeverne (Mletačke) strane, kroz prozorčić sa debelim željeznim rešetkama, **2** Najpoznatiji kninski spomenik i arheolosko nalazište, **3** Ljubavno gnijezdo, gdje su, za razliku od Marunuše, navečer dolazili ili stvarno zaljubljeni (put do gore je strm i težak, 'ko može toliko čekati) ili oni koji se moraju dobro, dobro sakriti, **4** poznato sakupljalište šišarki za potpiru vatre zimi. [mićo]

Suljo Nasljednik Prote, s manje stila. [milano]

Iliti Stevan Dujaković, legenda Kninske krajine, koji je na svaku zajebanciju imao odgovor. Pamtim jednu pred rat. Pita ga čovjek: "Stevane jesi li čuo da će početi građanski rat?" A on na to odgovara: "K'o ga jebe. Ja sam sa sela!" [pero]

Dešavalo se da Suljo krene od kuće sa Vrbnika u Grad kad je jaka bura, a uz put mu u po' Konja pane naum cigara. Pošto nemere zapaliti, okrene se od bure, zakloni cigaru pod kaput i zapali. Onda nastavi ići i umjesto u Grad dođe natrag na Vrbnik. [mačić]

Stevović Najpoznatiji kninski fotograf presretnik koji je ljudima uvaljivao i slike na kojima ih nema. [nine]

Njegova najpoznatija prijetnja je glasila: "Ako ne kupiš ovu sliku, prodaću je nekom drugom!" [dolence]

Subota ujutro Ko i ned'lja, doba kad se dolazilo na Mak na kavu. Sređivali se utisci od sinoć i planiralo za večer. Posebno hedonistička atmosfera bila je kad su topliji dani pa se naravno sjedi vanka. [puki]

To je ustvari bila vrsta ceremonijala, koji je dosta nas upražnjavalo i koji je bio nešto kao kad žene idu u spizu. Osnovna poenta je bila viditi i biti viđen. Svi smo to u glavnom odrađivali maltene na isti način, razlike su bile u nijansama. A kako je bilo može poslužiti primjer mene i moga kuma Nike: dakle, nekih 5-6 godina, 52 subote u godini, bez prethodnog dogovora smo dolazili između 10:30- 11:00 ujutro, drito od kuće u Mak. On je donosio Slobodnu, ja Sportske. Svake druge subote obojica smo donosili Start. Najmrže pitanje nam je bilo: Izvini, mogu li samo prelistati? Pušili smo i istu marku cigareta: od 1-5. u mjesecu sarajevski Marlboro, a od 5.- 25. zagrebački 160, od 25 do prvog Filter Žicam. Najbolje subote za doživljaj su bile u maju, junu i septembru, iako ni ove ljetne nisu bile za baciti. Još ako je Gula bio konobar, divota. I narudžba nam je svake subote bila ista: Nike- espresso i DVA deca kisele, ja- kapučino i višnju/borovnicu. Kada bi naručili, zavalili bi se u stolice i čitali štampu, a usput preko ivice novina gledali ko dolazi- odlazi. Onda bi u međuvremenu komentarisali Gulinu brzinu sa jako glasnim upadicama: A koliko im treba da ispeku ovu kavu?, Kako to da je nestalo struje, a svira muzika?, Jel im se to opet aparat pokvario?, Šta, došla stuja- nestalo vode? i tako redom. Kad bi Gula napokon donio ono šta treba, komentar je uvijek bio: “Kakvo je vrijeme u Brazilu?”. Negdje oko 12- pola jedan bi došlo vrijeme da se baci

đir, a onda kući na ručak. Gula je gore navedene komentare nezaintersovano primao samo naizgled. Jedne subote je primjetio Niku kod gradela kako sa nekim priča, što mu je dalo ideju da uvijek stalu narudžbu odma pripremi. Kada je to i učinio, stavio je kavu i DVA deca kisele ispod šanka i glasno se cijelom auditorijumu obratio: “Vidićete sada kada ga zajebem”. Samo te subote i nikada više Nike nije otišao drito u Mak, već je samo ušao unutra, pogledom potražio nekoga i otišao van. Prisutni su se počeli valjati od smija, a Gula je mrzovoljno prolio espresso i kiselu. Nakon samo dva minuta Nike se vratio i odma s vrata naručio: “Gula, espresso i DVA deca kisele”. [zapisničar]

Should I stay or should I go

Pjesma na koju su se odvaljivali lokalni klninci kad bi se DJ (Miško Rimac) kod Baće napokon smilovao da je pusti na kraju večeri. Češće se čula u staračkom pošto je DJ Mario Radić imao više sluha za ekipu. [puki]

Slobodna Dalmacija

Novine čuvene po izreci “Ima guzice ko dvalista Slobodne” aludirajući na stari format Slobodne Dalmacije. Novine koje su obrađivale između ostalog i dalmatinske teme. Četvrtkom je jedna strana bila posvećena Kninu i Drnišu. Novinar iz Knina bio je Srđan Radulović Mućak. Srijedom je izlazio podlistak Feral Tribune, poznat po Bilježnici Robija Ka iz trećeg A. [puki]

Dopisnik Slobodne Dalmacije iz Knina, dok se nisu pojavili mladi talenti, i dok nije došla demokratija a Knin postao centar svijeta, bio je učitelj Andrija Matković. Tada smo članke o Kninu mogli naći samo u Slobodnoj mikroskopom. Kako sam često išao kupiti Slobodnu, prvo mi je bilo pogledati ima li šta o Kninu, došao bi kući i pokazao: "Evo piše o Kninu!" A mama i tata bi rekli: "Dajde naočare da vidim." Elem, jednog petka ljeta '84. izlazi iz pera Andrije Matkovića članak o izvjesnom Raškoviću, koji živi na Staroj Straži kod autobusne stanice i bavi se ubijanjem muva. Dalje piše kako ima teku u koju precizno bilježi koliko muva ubije dnevno, po datumima vodi evidenciju i do sada... (nekoliko hiljada, a bilo je napisano tačno u muvu). Sve je to potkrepljeno malom fotografijom, a bila je i važna vijest da mu je muholovku kupio na poklon brat u Robnoj kući u Kninu. Pošto u Kninu nisu svi čitali Slobodnu, mi sa Krnjeg Kolosjeka smo shvatili da sa tako značajnom informacijom treba upoznati široke narodne mase. Radnički je u studiju čitao članak, kad u tehniku uleti Danko Perić vičući: "Vi ste ludi! To je čaća Miće Raškovića!" Mićo je imao kancelariju iznad Radio Knina, bio je sekretar Komiteta, a imali smo sreću što je Krnji emitiran popodne u neradno vreme. [mačić]

Stijena zaljubljenih To je stijena koja se nalazila pored Atlagića mosta (uz Krku). Naziv je dobila po tome što se neki mladi zaljubljeni par bacio s nje, jer im njihovi roditelji nisu dali da se

uzmu. Pored stijene se nalazila gradska streljana gdje su se također okupljali kninski narkosi. [boro]

Senka Pajić Šarmanтна profesorica književnosti sa slijedećim rasporedom: Ponedjeljak- odmor od vikenda, Utorak - rad, čitanje pjesama, Srijeda- sportski dan, razno, Četvrtak - izostanak, Petak - sportska prognoza i priprema za vikend. Objašnjavajući jednom učeniku da treba biti uporniji, reče: "Kako je samo tvoj brat bio uporan, po sto puta sam mu rekla da se vlastito ime piše velikim slovom, a on uporno piše malim." [milano]

SIMP Kninska pop-rock grupa okupljena oko Slavena Stevelića (gitara). U prvobitnoj postavi su bili pored njega još Ivica (bas), Maja (vokal) i Jelas (bubnjevi). Kasnije je bilo raznoraznih personalnih promjena pa je pjevanje preuzeo S. Stevelić. SIMP je bila skraćenica sastavljenja od početnih slova imena prvobitnih članova grupe, a bilo je i onih koji su pri pomenu grupe mislili da se radi o SIMP-u Vranje. Bili su kao kninski "Creedence Clearwater Revival". [duka]

Sandro Konoba u malom sokaku u blizini stanice milicije sa ambijentom primorske konobe i okićenim zidovima sa rekvizitima i antikvitetima sjeverne Dalmacije i kninskog kraja. Imali su dobre porcije slanih srdela, poslije čega je svatko bio žedan, prilično žedan pa se poslije pilo, mnogo pilo. [duka]

Poznato je kako je jednom prilikom tata Željko rekao, misleći da su mu neki gosti otišli, a da nisu platili: Trči Sandro, nisu stigli ni do Male samoposluge. [mićo]

Stevo Mrđen Božji predstavnik u čiju se riječ nije sumnjalo. [milano]

Jedan je od onih ljudi zbog kojih je nastala narodna izreka: “Evo popa, muke dopa’! “. Poznat je jedan njegov dijalog sa Stevom Manojlovićem. “Oče, vjerujete li vi u Boga”, upita ga pjesnik. “Kako ne bih vjerovao, Stevo? Pa, ja sam Božiji čovjek!”, odgovara pop, a pjesnik će: “Onda Ga se čuvajte, oče!”. [đolence]

Stefan Stevo Grubač Novinar Tempa, RTV Revije, NIN-a i urednik Trećeg Programa RTS-a. Tvorac teorije da u košarci postoji korner, što na sreću, nije bitno uticalo na razvoj košarke u gradu. [milano]

Sreće mo’ i navake! Vrlo čest izraz, posebno upućen djeci. [miloš]

Stripovi Lunov Magnus i Zlatna serija, glavni konkurenti Alan Fordu po čitanosti u Kninu. Tko se još ne sjeća likova Dr. Okultisa, Zagora te Neja, Komandanta Marka, Žalosne Sove, Kita Tellera i njihovih zgodnih pratilja i ostalih suradnika. Stari primjerci iz sedamdesetih bili su veoma cjenjeni i bili su pravi rariteti sa čak 90 stranica. [đuka]

Evo šta se još čitalo od stripova u Kninu. Stripoteka, uglavnom svi najpopularniji, a bogami i najbolji

svjetski stripovi. Malo su bili lopovski nastrojani, pa su najbolje stripove objavljivali u nastavcima. Politikin Zabavnik, imao je glavni strip u sredini, razni autori nekad i bez ukusa. Na po jednu stranu se orijentisao sa Diznijevim stripovima, ali je svakako najbolji potez bio u objavljivanju Hogara Strašnog. Strip Art, sarajevsko izdanje u kojem su bili dosta dobri stripovi, naročito Džeremaja. Biser strip, neki pandan Stripoteci, najbolja izdanja su bila sa Taličnim Tomom. Prije samog Alana Forda, Vjesnik je u istom izdanju objavljivao Diabolik, El Desperado i Ratne priče. Bilo je tu još raznih izdanja, posebno su vrijedni strip albumi: Princ Valijant, Gaston (Gaša), Korto Malteze. Ovdje gore je napisano uglavnom sve iako treba dodati razne stripove koji su se pojavljivali: Torpedo, Asteriks, Rip Kirbi, Fantom, Mandrak, Nataša, Modesti Blejz, Klark i Kjubrik. Iako su stripovi u Zlatnoj seriji i Lunov mangnus stripu potpuno bezvrijedni, potkralo im se i par zaista fantastičnih: Priče sa divljeg zapada i nenadmašni Ken Parker (jedini strip junak koji je i poginuo). [zapisničar]

Slaven Stevelić O njemu i njegovim prevarama ljudi po Kninu se može pričati danima i danima. Pogotovo što nikad nije imao normalnu vutru, već uvijek neku kupusaru koje je, normalno, imao u enormnim količinama, i onda je normalno prodavao naivnim klincima. Druga jača prevara je bila tamo negdje 1992. kad je obišao sve privatnike po gradu i pokupio brdo

para od ljudi za neki dobrotvorni koncert koji se normalno nikad nije održao, ali smo mi ostali otišli zajedno s njim na more i provodili se jedno dvadeset dana na račun Fige, Dešića, Lele, Đujića i ostale kompanije. Kad smo se vratili s mora, Slaven je morao ići svakom ponaosob da objasni da su mu pare uzete zbog ovog “glupog stanja i barikada” i zamisli, svi su mu povjerovali! [skorup]

Stijene Splitska rok grupa, koja je vrlo često gostovala u selima oko Knina. Najpoznatija pjesma im je bila “Balkanska korida”. [dolence]

Sreća ti pjevala Sinonim za “Svako dobro ti želim.” [dolence]

Sako alias Sava Kutlača. Volio je fudbal i zajedno sa Džajom, uživao se u ulogu Mrginog menadžera. Išli su i u Tuzlu, da pokušaju Mrgu prodati u Slobodu. Tada je na čelu Slobode bio jedan od naših poznatih stručnjaka. Ne mogu se sjetiti njegovog imena, ali znam da mu je Sako rekao: “Ne znaš ti, čovječe, gdje leže talenti. Mračaj je pravi izvor talenata.” [dolence]

Sjeronja Muška osoba koja ima sijedu kosu, još se koristio i naziv “sjeran”. Npr.: “De si bio sinoćke, sjerane?” [bolta]

Evo još jedne varijante istog pojma. Pojam sjeronja vezan sa ovčijom vunom. Za ovce se govorilo da su “sjerave”, ili da ovčija vuna “miriše” na sjeru, dok nije oprana. Kad očeš da se revanširaš komšiji, al’ ne da mu crkne krava, nego da mu

presuši lokva iz koje napaja stoku, bacala se sjera u lokvu. Opere se vuna i ona voda prolije u lokvu, a tada nepropusni sloj ilovače postane propusan. Po kojem je to zakonu ne znam, ali znam da danas imamo prilike po čitavom svijetu (komšija ostaje komšija) oprobati ovaj recept, a naročito u Kenguriji ili Nuvom Zjelandu. Prema tome, kad nekom kažeš da je SJERAN, želiš mu saopštiti da njegova pamet ne prelazi spoznaju dalje od manjeg stada ovaca ili u blažem obliku da je on pripadnik toga stada. [mačić]

Stevo Kesić Mnogima poznatiji kao Stevo Benzinac, najveći kninski mađioničar i iluzionista. Ni najvećim svjetskim iluzionistima nije polazilo za rukom da 25.000 litara visoko-oktanskog benzina pretvore u vodu i to u toku transporta sa samo jednim svraćanjem u selo Golubić. [bolta]

Spaček Citroenov automobil Diana, često spominjan u trenucima kada je trebalo nekome reći da ima velike uši (Imaš uši ka’ spačekov blatobran). [dolence]

Stara Škola Vremešna zgrada (ruina), koja se nalazila preko puta Kalatove glavice i koja je služila kao osnovna škola za područje Kninskog polja do izgradnje OŠ Veljko Vlahović. [đuka]

Stoni tenis Stonim tenisom se u Kninu bavila vrlo mala grupa ljudi. Nije postojao klub, ni adekvatno mjesto za treniranje i igranje uopšte. Osim par povremenih (podrumi, sala izvidjača, Partizan),

jedino pravo i stalno mjesto bio je Dom JNA. Nažalost, ulazak u njega često nije bio omogućen svima (dugo vremena samo za članove Doma), a postojale su tri prostorije sa stolovima, dve uz samu ulicu i treća manje poznata i korištena, tik do ulaza u restoransku salu. Sve prostorije bile su prilično tjesne, a stolovi solidnog kvaliteta. Reketi i loptice bili su domski i zbog toga uglavnom ofucani, pa je svako ko je pretendovao da bude igrač sam donosio reket i loptice. Likovi: N. Vitas, N. Vučković, braća Rapo (mislim da je Željko bio jači), braća Vuković Vladan i Saša, tada pukovnik Špikovski, Mile Biserko (dugo važio za nezvanično najboljeg igrača u gradu, ali je relativno rijetko dolazio), Zagreb... U periodu od `75 do `80. najjači igrač u gradu bio je autor ovih redova (neskromno, ali istinito). U nekoliko odmeravanja snaga s pomenutim Biserkom lako je izlazio kao pobednik, a ostali su prolazili još gore. Koliko malo o stonom tenisu zna, shvatio je tek u odmeravanju snage s jednim vojnikom koji je trenirao u Dubočici (tada Druga liga) i kome ni slučajno nije mogao doći do deset poena. [vladan]

Stelja Dio samara, napunjen slamom [tu negdje]

Simo Dubajić Poznati general NOB-a kome su skinuti činovi i degradiran u pukovnika zbog provociranja Maršala Tita i zbog reči koji je uputio Brozu prilikom poziva na referisanje: Nek' dođe on ako mu trebam! Inače, poznat po

neslanim šalama koje su dopirale čak i do općinskog suda koji mu naravno ništa nije mogao, jer je bio kućni prijatelj poznatog nam Druga! Izdvojiti ću jedan od njegovih bisera! Posedovao je Simo kuću negde kod Zadra pa uoči rata odlučio da proda. Kuća je inače bila pod pločom u izgradnji i prodana je nekom Albancu. Da bi nakon 15- tak dana (pošto je prodao i prepisao kuću) Simo došao sa kamionom pun blokova i počeo da istovara sa kamiona gore na ploču. Albanac (domaćin): "Pa jes' l mi prodo kuću, što oš sad?" Simo: "PA AKO SAM TI PRODO KUĆU NISAM TI PRODO DO NEBA!" Inače, negativna ličnost tokom 1945-46, bio je zadužen od strane Josipa za kompoziciju vagona iz Austrije u kome su bili ostaci kraljeve žandarmerije kao i srpski civili kojima je obećana amnestija! Austrijska vlada je povjerovala u to i isporučila voz nazad, umjesto amnestije završili su u otvoru na Avali! [patrick]

Za Simu se govorilo da je napravio i kuću koja nema čoškovce. Njegovo objašnjenje bilo je da njegova žena ne drži tri čoška kao kod drugih ljudi i u slučaju razvoda njoj ne može pripasti ni jedan čošak. [bolta]

Za Simu Dubajića vrijedi napomenuti da je komandovao moto odredom 4. armije JA sa kojim je izvršio čuveno opkoljavanje i zarobljavanje gotovo čitave njemačke grupe armija E kod Dravograda u Sloveniji maja 1945. [mladen čoko]

Sapet Smotan. Na primjer, igra se nogomet, primiš go kroz noge,

tvoj igrač popizdi i obično te počasti jednim: “O jebem te tako sapeta!” [igor]

Starački (dom) Ustanova koja je bila sve samo ne starački dom, odnosno dom penzionera. Restoran, hotel, disko, kafić, kuglana, mjesto za kartanje (profesionalno) itd. [puki]

Mjesto gdje je najmanje bilo upravo staraca. Rijetki gosti kojima je hotel ispod nivoa, kuglana kao “baza” za odbjegle sa časova i mjesto sitne (i ne uvijek sitne) šahovske kocke. Akteri: Aco Bjelanović, Singapurac, Franušić, Kresović, Peteržilnik... S forom od 2-3 minuta, obilje prljave igre s rušenjem figura i gotovo hipnotičkim uzastopnim ponavljanjem neke riječi, Aca je dokazivao da je “najveći” i da šah nipošto nije nedinamičan i po zdravlje bezopasan sport (jednom je od Franušića popio sat po nosu i to onaj starinski, drveni Gardeov). Za mlađe bilo je to mjesto za gledanje i učenje, a još više za pravu pozorišnu predstavu koju su nam šahisti iz večeri u večje pružali. O praznicima, a u nekim periodima i mimo njih, Starački se pretvarao u pakao koji nije mogao da primi sva zainteresovane (trebalo je znati nekog na vratima), mjesto da vidiš i da budeš viđen... [vladan]

Ispravka! U mom prilogu o Staračkom domu potkrala se ozbiljna greška na šta me ljubazno upozorio Zapisničar koji je prisustvovao sceni. Sat je popio Singapurac, a ne Aco. To istine radi treba ispraviti, ali se slika o fizičkoj

opasnosti igranja šaha time bitno ne menja. Prisustvovao sam lično Franušićevom napadu “teškom figurom” (nisu bili oni lagani plastikaneri tipa Dubrovnik) na Acu. Verovatno će i Dražen neku o ovome, barem jer tako najavio. [vladan]

Skorup Znameniti bend. Često koristili Micija i Voju kao vokale. Nastupali često na svim koncertima ako bi se trevili u publici. Vrsta ili pravac njihove “muzike” zahtjeva dublje analize. Prije kružila priča gradom da su neđe pred rat svirali u primorju i da je tonska proba za vokal izvedena tako da je Benko mlađi izgovarao 1, 2, 1, 2, 3, 4, 4, 4ss, 4 s, 3, 4ssss... Očigledno niko od prisutnih nije ništa skužio, pošto su karijeru nastavili i dalje. U sastavu su bili Benko, Bitunjac, Pitro i još neki, nisam siguran dalje. [manda]

Nije Benko pravio gore navedenu tonsku probu, nego Mufa. [mišo]

S-13 Jedina stambena zgrada koja je imala lift, ujedno i najveća građevina u Kninu. [boro]

Stole Stojan Janković, profesor književnosti kod koga su se narodni epovi učili na pamet. Strah i trepet gimnazije, u školskoj zadaći sa temom “Šta je hrabrost?” neko je napisao OVO - i dobio dvojku, što je bio uspijeh.

Sprljuštiti Moja mama kad ide raditi, tako sprema ručak na brzinu. [sanja]

Sinobadi Jedno od čuvenijih kninskih plemena, posebno ponosnih na svoje plemićko porijeklo u koje s obzirom na njihovo ponašanje niko nije vjerovao. Uvijek su isticali grb plemena koji se nalazi u Veneciji i oklop osnivača loze. Glavna karakteristika im je bila da su svi muški iz plemena odma' po rođenju dobijali nadimke (Hadž, Ledža, Klas, Cale, Zec, Pike, Musa, Coca, Ban, ...) po kojima su ih ljudi uglavnom i znali. Zbog ovoga se moglo doći u nepriliku na dva načina: prvo ako vas neko upita za nekog od njih po imenu, vi nemate pojma ko je i drugo, i oni koji nisu bili Sinobadi a živili su na Sinobada glavici isto su imali nadimke ko i oni pa se znalo desiti da čovjeka oslovite sa "vi Sinobadi", a on to nije. [zapisničar]

Sveto Panker Pravo ime mu je Svetozar Jovanović, ali još su ga zvali i Sandi. Sin bivšeg oficira, bivše JNA. Bio jedan od prvih pankera u gradu i jedan od onih "Buntovnika bez razloga". Bio je poznat po krađi kožnih jakni u "Robnoj Kući" i po cijelom štosu LP ploča i zbog toga je bio na "informativnom" razgovoru kod inspektora SUP-a. Nakon preseljenja u Split dolazi brzo na stranice "Slobodne Dalmacije" jer je obojao "sprejom" kip pjesnika Marulića, nakon čega je Split "popizdija". Sa njim sam proveo dvije "radne akcije" i uvijek ću se rado sjećati njegovih zajebancija. [pero]

Slane srdele Veoma popularne kao meze, najviše su je volili

gostioničari, jer su izazivale veliku žeđ, a time i veću potražnju vina. [dolence]

Neko će reći, vidi budalaaa, opet pišu o slanim srdelama, pa to je srdela koja je slana i šta više mudruju oko toga. Jest, ali pošto se nekad davno pravio recept evo ga da ne padne u zaborav, a nije rečeno da danas neko od nas neće napraviti slani losos ili slanu piranu. Za soljenje su najbolje srdele u maju ili junu kad su najkvalitetnije, da ne kažem najdeblje, najbolja je krupna morska so i drvena kaca, a more i plastična. Srdele se samo operu, a ne čiste, onda se stavlja u kacu red soli, red srdela. Treba ih slagati tako da leđa jedne dodiruju stomak druge, a da glave nisu jedna do druge. Onda se prekriju sa redom soli tako da se ne vide. Drugi red srdela se slaže da budu unakrsno sa prvim i tako dok se ne napuni bure ili dok ima srdela. Pa se ozgo stavi kakva daščica i pritisne babuljom. Ako ste sve svatili, to stoji najmanje 50 dana, a onda se jedu. Čiste se od soli, krljušti, glava i drob se bacaju, na tanjiriću se pospu sa maslinovim uljem i sitno sjeckanim bijelim lukom. Pojede se par komada i popije sić vina. Prijatno i živili! U dobra stara vremena dok su centar svijeta bile gostione po selima, za stolom su tukli briškulu i trešet, a pokraj stola je stajala bačvica sa srdelama. Tada nije bilo vremena da se spremaju, već samo uzmeš jednu, otreseš je od bačvicu, sastaviš glavu i rep, mazneš je, usput zvizneš karika za ultimtu i bukaru žutine. Još jednom prijatno i živili! [mačić]

Selo Veselo Gostionica u Očestovu, vlasnik Ozren Kasum, poznat po karakterističnim uslugama. Događalo se da gosti naruče pečeno pile i dobiju ga bez bataka. Na pitanje gdje su bataci odgovarao je sa: "Jebi ga, poj'o Saša." (Saša je njegov sin). Osim toga, bio je karakterističan po zaokruživanju (uvijek na veću cifru), kao i po zvukovima koje je, prilikom donošenja hrane, ispuštala njegova pozadina. [đolence]

Ozrenko tako ga zovemo, jer ima 2 sa 2, je bio čest gost po gostionama širom Like i Dalmacije, naročito Bukovice. Na jednom takvom gostovanju sa ekipom iz Očestova, pojeli janjaca i popili vina- čudo. Ozrenko izašao vani povraćati iza gostione, a u blizini se zadesila kuja sa štenadima. Štenad naravno došla na večeru. Kad se vratio u gostionu, Ozrenko je rekao: "Sve znam, samo ne znam kad sam jeo pašcad?". [mačić]

Savo Škarić Nastavnik likovnog u osnovnoj školi "Narodni heroji" i istaknuti društveno- politički radnik. Redovno dolazio po bolje đake, izvlačio ih sa nastave, slao ih kućama da obuku pionirsku uniformu, a zatim ih vodio na političke skupove u Domu JNA, gdje su đaci, kao predstavnici pionira, obavezno morali pročitati njegov govor koji se, naravno, uvijek završavao sa: "Za domovinu s Titom - naprijed!" Poznat je i po začuđenoj faci koju je napravio kad je ušao u učionicu gdje su đaci, za vrijeme odmora, uzeli neke čizme,

isprljali ih blatom, a zatim ostavili otiske na zidu i plafonu kao da je neko hodao ne znajući za zakon gravitacije. [đolence]

Sajam Svako selo je imalo svoju seosku slavu i tog dana je bio- sajam. To je uglavnom ljeti i ljudi svih uzrasta dolazili su u goste kod svojih rođaka ili prijatelja iz tog sela, a neki su dolazili samo na sajam. Cigani su imali tezge za prodaju igračaka, a gostioničari iz raznih sela su tog dana otvarali istureno odjeljenje svoje gostionice. Tog dana je bilo praktično nemoguće naći mjesto za parkiranje automobila. Najveći i najposjećeniji sajmovi su Preobraženje (19. avgusta), u Kistanjama i sajam u Očestovu, koji je na Sv. Nedjelju (prva nedjelja poslije 12. jula). [đolence]

Sveta Nedjelja

1 Crkveni praznik, u kalendaru obilježen crvenim **2** Sajam u Očestovu, a tamo neđe uljeto. A tu se sila svijeta skupljala. Igralo se balote, skakalo na mješinu, išlo se viditi svijeta. Bilo je dobrog sira iz mješine, a pečenje si mogao birati. Ljudi su ostavljali i silne pare na oltaru **3** Najviše upotrebljavni sveti dan u psovkama, a i inače zaostajala je za majkom tek malo. [zapisničar]

Sić Za vaditi vodu iz gusterne. Ili kao npr. u "Vide ga, ki da je popio sić droge!" [puki]

Izraz za kantu, pod tim se uglavnom podrazumijevala emajlirana metalna kanta za

vodu. U selima se koristio sić na gusternama za dohvatanje vode. Ponegdje sa koristio i izraz važ. [đuka]

Spirine Hrana koja se bacala tj. otpaci kojima su se ranila prasad. [boško]

Svjetnjak Uvijek na Ivanjdan bi se u svim selima na uzvišenjima palila vatra koja se zvala svjetnjak. Cilj je bilo da svako napravi što veći svjetnjak da bi se vidio odsvaklen. Stvari koje su se najčešće koristile da bi se napravio svjetnjak su granje, benzin, stare gume... [boško]

Skasela Džep na kecelji ili pregači. [bolta]

Savarača Štap koji je bio od pomoći kad se magare tovari. [tu negdje]

Sedmina Tradicionalni ručak koji sprema pokojnikova kuća nakon sahrane. Moga je doći ko je god ćio, pa je dosta raje navraćalo samo da se nažderu i napiju i da čuju zadnje čakule. [stevo]

Svirati k***u Provoditi vrijeme ne radeći ništa. Blejati. Tata kaže sinu: "Sine, učiš li ti ili sviraš k***u?" [stevo]

Spustiti Ostaviti sagovornika bez teksta. Odgovoriti efikasno na verbalan napad. [stevo]

Salaukovina Što su za ostatak svijeta oluje, tajfuni, tornada, cikloni.... to je za nas salaukovina.

Vremenska nepogoda koja dodje iznenada, naročito u ljetnom periodu, praćena jakim vjetrom, pljuskom, grmljavinom, a i krupom. Uništi voće i vinograd, omlati bajame i orase... A u današnje vreme, kad smo se modernizovali, može samo da nam dađe vragu modem pa nemeremo da se kunektujemo. [mačić]

Selma Vujatović Definitivno, jedna od najvećih legendi među nastavnicima iz "A" smjene OŠ "Narodni heroji"! Pamte je mnoge generacije, predavala je biologiju. Mnogima je zagorčavala život, posebno đacima putnicima prema kojima je ispoljavala tihi netrpeljivost. Poznata po pričama o "Svom očki u Sloveniji". Znala je često i zapjevati na slovenačkom. Bila je onaj tipični alpski prototip žene; rumena u obrazima, kreštavog glasa i "Ogromnih" usana... [pantagana]

Sušara Objekat u kome su se sušile dalmatinske poslastice: pršut, panceta, pečenica, drob... [opaki]

Samar Ono sto je Tools za Windows, to je samar za magare. Kad bi se sjedilo na magaretu, dobacivala bi se ona poznata: "Ko ti glavu nosi dok jašeš na magarcu?" [opaki]

Smrčak Neki ih svrstavaju u pečurke, neki ne, no mi smo ih brali u proljeće, pekli u tavi i tamanili. [opaki]

Stožina Nedefinisani matematički oblik sa masu sijena

i u sredini visokim uspravnim drvetom. Odatle dolazi i ime za Stožišta, selo na vrhu Derala. [opaki]

Stojo Za vrijeme najvećeg navijačkog huliganizma na prostorima bivše SFRJ, Davor Stojanović je bio jedini Kninjanin u redovima prve ekipe Grobara. U gradu je u to doba osim njega bilo najviše desetak ljudi koji su bodrili Partizan. Među njima, pekar Duljaj Gega i vojnici iz Kosovo Republika, koji su punili šljemove po gornjoj i donjoj kasarni. Davor ima jako zavidnu kilometražu što se tiče domaćih i inostranih gostovanja. Jedne godine, kad je Dragan Mance poginuo, ušao je u Ginisovu knjigu rekorda odgledavši sve Partizanove utakmice- domaće i u gostima. Ukupno 34 tekme. Proša je cjelu sarajevsku čaršiju, na tribinama prkosio Brki, Sirku i Džinetu (inače dobri ortaci u privatnom životu), vođama Hordi Zla. Šverca se vozom do sunčanog Splita, šibao sa na rivi sa Torcidom i cuga pivčinu u café baru Popaj. Prepješačio je dugačke beogradske bulevare uzduž i poprijeko, trčao na Ultrase i Red Devilse: pok. Vojvodu, Zelju, Žorža, Pecu Pankera (svi su bili njegovi dobri prijatelji, uključujući legendu pok. Tomu iz Sarajeva), itd. Bio je u okolini kad se odigrao famozni 'bliski susret' između Zareta i pok. Parangala. Hasan, Klokana, Kalimero i Italijan, članovi izvršnog odbora BBB, bi mu uvijek pripremili svečani doček na zagrebačkom kolodvoru. Pa onda, Novi Sad, Ljubljana, itd. Imao je prilike da, usred Kantride,

'upozna' Ajkulu, Maxa i Magarca-lučke mangupe iz riječke Armade. Obišao je i neke manje gradove: Bugojno, Mostar, itd. Bio je u Vinkovcima kad je blizu stadiona izbila legendarna ulična tuča u kojoj je učestvovalo 1500 ljudi. Tada je Pampi, vođa Grobara, jednom protivničkom navijaču odsjeka ruku sikirom. Ima je isto tako jako zanimljiva gostovanja po evropskim metropolama, da napomenemo neka: London (QPR), Bukurešt (Dinamo), Sofija (Slavija), Rim (Roma). Takođe, 1987 god. spustio se na jug do Atine, da odgleda finale Kupa kupova Ajax - Lokomotiva (Lajpcig). Čak se šmekao sa Partizanovim šalom po bečkom stadionu Prater 1987 god, gdje se odigralo finale KEŠ-a Bajern-Porto. Stojo je planirao interesantne načine putovanja, sve samo da se odgleda derby Ajax- Feyenoord. Među njegovim najvećim avanturama spada 16-to dnevno stopiranje od Atlagića mosta do Amsterdama. U Knin se vratio nakon 8 mjeseci ludovanja po Holandiji. [stevo]

Š

Šike (pok.) i Krešo

Dimnjačar (pok.) Najveći navijači kninske Dinare iz doba kada se kod Balkana formirala grupa navijača koji su išli na utakmice kao Delije ili Torcida. Navijalo se za Dinaru iz sve snage. [kninjanin]

Bio čuven kao vatreni navijač “Dinare” i kao pisar kada se kugla po lovu ili za klop. Veća briga onih koji su kuglali je bila koliko će Šike popiti i nabiti im ceha, nego ‘oće li pobijediti ili izgubiti. Jednom prilikom je za vrijeme jedne poduže partije popio 42 konjaka. [miloš]

Štura Ono kad klinci u urbanijim djelovima grada sretnu neke druge koji nisu iz tog kraja pa ih tjeraju kao “Ajmo šta je bilo, tutanj, štura, kiba, (isto prilog istog značenja) i kipaj. [manda]

Šarić Glavni Cimprin konkurent što se tiče osobnih primanja. [puki]

Šujo Perić Tiha verzija Cvije. Povučan, šutljiv, stalno trenirao sam sa sobom. Osim par prijatelja, ostali su mu se uglavnom sklanjali s puta. Nikad nije utažena znatiželja mnogobrojnih kninskih mulaca da sazna ko je jači: Cvijo ili Šujo? Jer su oni bili dobri i puni respekta jedan prema drugom. [miloš]

Šupati Izraz za gurati ili pogurati, koristilo se i kao riječ pošupati. Na primjer- “Ajde šta stojite tu (šupci), stalo mi je auto, pošupajte me !!” [duka]

ŠUP Škola učenika u privredi koja se nalazila na Montijevoj glavici. [bobo]

Škovre alias Zoran Škovrlj (Glavonja) najpoznatiji, najduže

zaposleni konobar kod Pere Granda i najveća glava kafića. Jednom prilikom, vraćajući se sa proslave Nove godine, u društvu sa Todom Ožegovićem i Memom stigli su do hotela Dinara. Hotel se tada renovirao i bio je okružen paravanom. Naravno, njih trojica su bili pijani. Tode Ožegović je počeo udarati glavom u paravan. Škovre ga je uhvatio za rame i odmakao rekavši: "Nemoj, Tode! Pusti mene!" i nastavio ono što je Tode započeo. [dolence]

Šporko Naziv koji se koristio kad se radilo o nekoj prljavštini. Npr.: "Nemoj šporkati novije 'lača." [bolta]

Švera Kazaljka na satu (velika i mala). Narodna pjesma koju pjevaju u našim krajevima kaže: "Ja se mali zaljubila u te, kao mala švera u minute." [caca]

Šesan Izraz za nešto lijepo ili divno, dražesno, što se također nije samo odnosilo na stvari već i na osobe. Npr.: "Kako si samo šesan!" (tj. lijep) [đuka]

Šlape Čuvena seoska obuća. Glavni proizvođač je bilo Mokro Polje (Made in Mokro Polje). Obuća na kojoj se sve moglo poderati osim đona koji je napravljen od vanjske gume od FAP-a. [boško]

Škanjel To je dugačka klupa koja se koristi za sjedenje kad je gužva, kao za vrijeme svadbe, slave i sl. [bolta]

Šterika Voštena svijeca. [tu negdje]

Špioda je domaći naziv za zihericu (zihernadlu). [bolta]

Šarena Jezera Kninsko kupalište ispred Biskupije. [milan]

Jedno od najposjećenijih kninskih kupališta koja su locirana na putu prema Biskupiji u idiličnom sjeveroistočnom dijelu Kosovske doline. Ispred jezera, u daljini iza brežuljaka se naziru konture grada i brdo Spas. Iza se nalazi strma, melodramatična litica na kojoj je magistrala za Polaču, odnosno Split. Ovaj kraj se opravdano mogao nazvati Kninska rivijera, iako se more nalazilo 60-ak kilometara prema jugozapadu. Većina kupaća se brčkala u velikom jezeru, a pecaroši bi obično zaposjeli okolna jezerca. Na Šarenima nije bilo pravih skakaonica, ali to nije zaustavljalo lokalne mulce da svojim skokovima (sa ceste) impresioniraju ženski dio publike. Najčešći, u stvari, najbolniji skok je bio "Jesen u mom vrtu" sa dvije varijacije - na drob i leđa. Dubina Šarenih jezera je uvijek bila kontroverzna tema. Navodno, JNA je u osamdesetima izmjerila 16.5 m dubine. Na dnu se nalazi dosta leševa iz drugog svjetskog rata. Kupaći su se vraćali u grad vlastitim prevozom, stopom ili motorima, a neki su išli pješke. Šetnja prema gradu je bila posebna odiseja nakon koje su se dobijali poveliki žuljevi. [stevo]

Špinja Naziv, možda sjevernodalmatinski, koji se

koristio u Kninu i okolici za česmu za vodu npr, u kupatilu ili kuhinji, a i pod tim su se podrazumijevale i one česme u baštama. Princip je jednostavan, kad odvrneš špinju, onda teče voda. [đuka]

Šljaga Šamar. “Mali, dobićeš šljagu, prekini!” [stevo]

Šparati Štediti. Pade mi na pamet kako su mi govorili kad sam polazio na fakultet (i još mi govore) Ne šparaj para na hranu i ne šparaj se od učenja. [bojan]

Špajz Ostava. Tu se ostavljalo, sve ono spremljeno preko ljeta i jeseni za dugu i hladnu zimu. [opaki]

Štir Korov koji se čupao po poljima, vinogradima. [opaki]

Šljiva Modrica na oku. [stevo]

Šikucija Skitnja, lunjanje. Ponekad i proces izbjegavanja dosadnih kućnih poslova. Prije nego se šmugne vanka, lukave matere su nam govorile: “Sine, aj baci smeće i donesi drva iz podruma, pa onda aj’ u šikuciju, ljubi te majka”! Šta znači ženska intuicija! [stevo]

Škovacin Nakon popularne serije “Velo Misto” u kojoj su Š. Guberina i D. Grgurević igrali uloge “Strikana” i “Netijaka” koji su bili čistači. Svi radnici kninskog “Komunalca” su mahom dobili to ime, na koje i nisu bili tako ponosni. [bolta]

Šunjka Lice. [stevo]

Šiljeze Mlado janje. [stevo]

Šliperi Osim ispod šina, mogli su se naći i u vinogradima. Poznata uzrečica: “E da je pečenice ko šlipera, ni onda je ne bi bilo dosta!” [opaki]

Šišarice Šišarke sa borića. [opaki]

Štreber/ka Osobe koje su dosta vremena provodile u kući, sa knjigom u ruci, mjesto blejanja na zidiću ili kod Baće. [opaki]

Šareno Varalo To je pojam sa većim učinkom za djecu nego brmbeč. Njega možeš da tražiš ispod kreveta, jastuka, ormara... [nives]

Škocpolica Na svadbi tako zovu mlađu mladinu sestru, to znači da je ona sledeća po redu za udaju. Biti škocpolica nije garancija da će doći do tog rituala. [caca]

Špadonja 1 autoprevoznik **2** aš špada. [puki]

Šime Gradiška pok. Čuveni kninski kuvar, radio svugdje, a u penziju otišao iz “Putnika”. Pored odličnih recepata, poznata je zgoda kad mu se jedan gost žalio: “Šta je ovo Šime u brudet?” , pokazujući na objekt koji je neodoljivo ličio na žohara. “Lovor, lovor, lovor”, odgovori Šime u svom stilu i da uvjeri gosta, pojede “lovor”. Kad ga je doktor G. Torbica, pod narkozom pitao je li Srbin ili Hrvat, Šime mu je odgovorio: “Ajde u pizdu materinu, eto šta sam.” [milano]

Švabo (Medaković) Poznat po zaraznom, grohotnom smijehu praćenom "laganim" udarcima po leđima i ramenima onoga ko bi rek'o nešto smiješno. Rezervni golman Bani Mediću u RK Željo, jedva ček'o i najmanji znak kavge na utakmici da uleti i da se potuče sa bilo kim. [miloš]

Šime Najpoznatiji konobar grada Knina, radio u Pizzeriji, kasnije se osamostalio. [dolence]

Za ovog najvećeg konobara grada Knina vezana je i ta sitnica da je na otvorenju svoje picerije kod Slavije u nedostatku šunke na pice stavljao pancetu, a vjerovatno je njegov biser da se tu nađe i jaje na oko. [bolta]

Šnjile Poznati kninski gitarista, jedini koji nije svirao narodnjake. [dolence]

Šah Šahovski život grada odvijao se u klubu Željezničar (do biblioteke) i u Staračkom domu. Istina, krajem sedamdesetih postojao je još jedan klub (TVIK-ov) koji je osnovan nakon Čekinog dolaska iz Slovenije, a tu su još bili Peteržilnik, Radići (Singapurac i još jedan debeli)... Klupske prostorije bile su uzorno čiste, nije se smijelo pušiti, niti su se točila alkoholna pića, a čika Mile je bio dobar i pedantan domaćin. Standardno radno vrijeme bilo je od 18 do 22 sata (zimi čak 17 do 21), a to je za istinske ljubitelje i pogotovo kicoše bilo prekratko, te su mnogi stoga bježali u Starački (tamo se moglo i pušiti). Sredinom

sedamdesetih, prostorije kluba su renovirane (mada stariji pamte i prethodni enterijer u kom je dominirao Vladan Berić, ex. profesor muzičkog i Jugoslovenski željeznički reprezentativac). Šahovski život i prilike u njemu u velikoj mjeri određivala je figura Ace Bjelanovića i njegovo rivalstvo sa pomenutim Berićem, a kasnije sa Petržilnikom, Čekom i ne znam s kim već ne, a uglavnom vezano za to ko će igrati prvu tablu tj. ko je najbolji. Klub se uglavnom takmičio u Dalmatinskoj ligi, a za više nije bilo ni dovoljno sloge, a ni igračkog potencijala. Aco, Čeko i Peteržilnik bili su ipak prosječni igrači s titulom majstorskog kandidata. Aco je još uvijek MK, a Čeko majstor FIDE. Obadvojica su do skora bili u Beogradu. Čeko je nastupao za Obilić u Kvalitetnoj ligi Srbije, a Aco za nekoliko klubova u nižim Beogradskim ligama-Banjica...) Likovi: Aco Bjelanović, pok.Kresović, Peteržilnik, Čeko, prof. Berić, prof. Laća, M. Čurko, Krajnović, M. Dobrijević, Singapurac, Radić, Franušić, Kesić, D.Bursać, Dmitrović, Trivun, A. Dujaković, Nenadić, Parać, M. Maglov... Mlade snage predvodili su autor ovih redova Vladan Vuković (od '92 FIDE majstor i prvi Kninjanin sa titulom majstora) i Nikiša Stanković. Pravili smo odlične rezultate na omladinskim tablama u Ligi, a solidno prolazili i na pojedinačnim prvenstvima Dalmacije i Hrvatske. Pošto smo sjedili u istoj klupi, na času smo igrali šah, ali na slijepo, bez table. Pod našim uticajem šah su povremeno upražnjavali i Čoko,

braća Knežević, Madžar, Zrač, Đuka i drugi. Na žalost, kategorni turniri i prvenstva grada godinama u Kninu nisu održavani, pa kategorije nisu pratile našu realnu igračku snagu. Poslije odosmo oba na elektrotehniku... Ja sam se stvarno vratio šahu tek `88 i dalje polu- aktivno igram u Kvalitetnoj ligi Srbije (rejting 2300). [vladan]

Šahovski klub je zadnji put pomladjen sa Vladanom, Nikšom i Šekijem, ali mi malo mlađi brzo smo odlučili da se sve važnije ipak dešava pred Trefom. Inače, po mojem pok. ocu godinama je održavan memorijalni turnir "Nikola Kresović". [nebojša]

T

TVIK Najveća gradska tvornica sa oko 3 000 zaposlenih. Ono što je za Kragujevac bila Zastava to je za Knin bio Tvik. Sa naravno 40-50 posto viška radne snage. Što nikom nije posebno smetalo. [puki]

Kninski privredni gigant iz vremena kad se ekonomska politika vodila u komitetu. Narastao do 3 000 zaposlenih. U njemu su radili:

1. na boljim pozicijama oni što su imali vezu,
2. oni koji nisu imali bolju ideju u životu. [milano]

Trta-Mrta Emisija na Radio Splitu koju su vodili Rade i Žele, popularna po likovima Šandora Romana (“... snjeg pada, pahulje padaju, kako panu nako se ne dižu.”), Dr. Đovani Prtiskovića itd. [puki]

Tačka Senior, veoma poznati stari Kninjanin, inače “kamikaza na

automatiku”. Junior, fotograf sa umjetničkim pretenzijama (ali sa “apeencom”). [milan]

Stariji Kninjani pamte da je poslije njegova boravka u zarobljeništvu u Njemačkoj ostala sumnja da je Tačka otac Frantza Beckenbauera. Inače, nadimak je dobio u vrijeme poslijeratne obnove i oskudice, kad je u nedostatku materijala ‘zamjenjivao’ tačku na jednom transparentu. [milano]

Tref

1 Prvi i najčuveniji kninski kafić otvoren sredinom 70-tih. Od prvog vlasnika Slavka Laće, sve do Rajka Šarića pod čijom je vladavinom prekršten u “Tenis”. Poprište žestokih zajebancija, opijanja, druženja, zaljubljivanja i zavođenja, trulih političkih rasprava i nogometnih analiza. Mjesto najveće koncentracije ridikula, provokacija i neopravdanih izostanaka iz

Gimnazije. Ono što je prije bio "Hotel Grand". Za generaciju koja je s njim odrasla, jedina prava kokurecija je bila obližnja "Pizzeria" i docnije Dragečev "Premier", **2** Nadimak Hrvoja Laće, nezainteresiranog da vodi gornji kafić, **3** Čuveni slinavi i uvijek pospani pas crno-bijele boje i neodredive pasmine, živio k'o kornjača, također Laćin, **4** Jedna od četiri boje u pokeru, remiju i sličnim omiljenim kninskim igrama. [milano]

Tendra Drugi naziv za glavu, korišćeno u smislu "Ako te raspalim po toj tendri". [đuka]

Tromeda Skup koji se je održavao svake godine u Strmici ispred škole, a na kome su se rađale najveće zvijezde narodne muzike kninske estradne scene. Pored svirke održavala su se razna takmičenja u narodnim radinostima. [nine]

Tode Ožegović Čovjek za kojeg postoji samo jedan muzičar, a to je Bruce Springsteen. Maltretirao čitav komšiluk puštanjem veoma glasne muzike pomenutog autora (broj decibela bio je ograničen jačinom uređaja), uz puštanje raznih neartikulisanih zvukova. Kad to nije radio, onda je svima objašnjavao da je Bruce Springsteen budućnost rock 'n' roll-a. [dolence]

Jednom prilikom je Tode, zajedno sa Škovrom došao kod Meme. Već su bili pijani, ali su nastavili i dalje. Todi je bila muka i izišao

je napolje da se ispovraća. Kad se vratio, sjedio je neko vrijeme i kulirao. Kad je pokušao nešto da kaže, primjetio je da mu nedostaje proteza i rekao: "Jebo te, nema mi zuba!" [dolence]

Turati Gurati. Obratiti pažnju da je to nepravilni glagol, jer se "ugurati" ne kaže "uturati", nego "turiti". [dolence]

Top Sound D.D Dioničarsko društvo za bavljenje muzičkim aktivnostima, bez ikakve odgovornosti. Sva nagađanja oko toga ko je dovodio viđenija imena rok muzike u Knin krajem 80-tih prestaju sa objavom ovog priloga. Firma je bila u isključivo privatnom vlasništvu, odnos dionica utvrđen internim usmenim pravilnikom u skladu ko je šta donio u firmu, izgledao je ovako: 70 % Boško Čoko, 30 % zajedno Miško Rimac, Nikita Opačić i Aleksandar Ćimbre Bjedov. Imovina firme se sastojala od onoga što su vlasnici nazivali razglas, kombi i itison za pod. Koncerti su organizovani u dvorani SD Partizan. Binu za razglas i izvođače namještao dolje potpisani lično od madri i skele uzetih na revers u GP Dinara. Za dovođenje izvođača su bili zaduženi Boško i Ćimbre, budući da su imali neka muzička iskustva i poznanstva širom Juge. Mislim da su na prvom koncertu u organizaciji ovog medijskog diva nastupitli Piko, Maks i Barakuda, a zatim Dino Dvornik. Dalje je sve legenda. E, sad ... da bi se koncert zaista održao bilo je potrebno da se složi

mного kockica. Prvo: trebalo je držati Nikitu u pritvoru da ne bi prokockao svoje dijelove opreme, drugo: izbjegavati sukobe sa Miloradom Rnjakom (u to vrijeme direktor Partizana) da ne bi stavio zabranu na korištenje dvorane, treće: neko je trebao dovesti izvođača, četvrto: non-stop podsjećati organizatore na datum, a još više na vrijeme kad su zakazali koncert i tako redom. Finacijski bilans uglavnom mršav, prihod od prodatog piva je bio veći od prihoda prodatih ulaznica. Zato je bilo mnogo važno ne samo dovesti atraktivnog izvođača, nego da isti i svira sve dok prisutni ne isprazne džepove. Već spomenuti koncert Pike, Maksa i Barakude (iliti Le Cinema) je još prošao kako tako, došli su uglavnom istinski ljubitelji roka u skromnom broju. Koncert Dina Dvornika je bio katastrofa: dotičnog se tražilo po Splitu danima, zatim je u dolasku kasnio par sati i kad je koncert napokon počeo, Dino se pod uticajem raznih stimulativnih sredstava nakon dva minuta bacio u ovaj put brojnu publiku i nije se više ustao. Samo je sa razglasa treštao play back, a prisutni se ubrzano razilazili. I kad je izgledalo da je TOP SOUND skončao prije nego li je i počeo sa radom, stvar su izvadili dobri stari Partibrejkersi. Cane i društvo su do vrha napunili Partizan, a zatim zanatski odradili koncert. Da je i sa financijama bilo u redu zaključio sam po tome što sam dobio honorar za namještanje bine koji inače nisam nikad tražio. TOP SOUND je proširio svoje aktivnosti i na

iznajmljivanje razglasa za sajmove, svatove i razne mitinge. U nekim kombinacijama akcionarima nije bilo mrsko uzeti instrumente i premda zakleti rokeri raspaliti narodnjake. [zapisničar]

Teća Šerpa, posuda za kuvanje. Kad neko nabaci novi friz znaju mu reći: "Izgledaš k'o da si se na teću šiša!" [caca]

Teke Riječ sa značenjem "malo" i govorila se malo južnije od Knina, tako da u samom Kninu i nije bila nešto strašno zastupljena, ali je vrijedna pomena. "Daj mi kilo i kvarat kruva i teke sira!" [bolta]

Tura Riječ koju su koristili najčešće autoprevoznici. Tura označava određeni put koji autoprevoznik pređe da ti preveze nešto. [boško]

Trkmar Posebna naprava koja je služila da se kanta izvadi iz bunara u slučaju kad pukne konopac ili lanac i kanta upadne u bunar. [bolta]

Trampiti Zamjeniti stvari. [stevo]

Trafstanjica Petunska zgrada iz koje viri čudestvo žica. [mačić]

Trka magaradi Bilo je i toga, tradicionalno u Kistanjama i Oklaju, ali ne volim da pričam o onome što nisam prob'o. Ako je ko trča???- neka se javi. [mačić]

Tuka

1 Žena od tukca **2** Glup ka tuka **3**

Pjan ki tukac **4** U nekim krajevima takvu životinju zovu ćurka, kažu da ima izvrsno meso i da je glupa kao tuka! [mačić]

Trešet Igra na karte koja se igra zajedno sa briškulom. Za razliku od briškule gdje se može puno pričati, ovo je igra njemih. Suigraču se ništa ne smije reći osim što se može strišavati, kad se obično zadnjom kartom neke briškule traži zog u koji treba odgovoriti u sljedećoj ruci, a može se i lupati ili tući kad se od suigrača traži trica, duja ili aš. U trešetu je najzanimljivija stvar što najvrednija karta nije i najjača, aš nosi cijeli punat, a treći je po jačini, dok trica (najjača), duja, kralj, konj i fanat vrijede po belu. Tri bele-punat. Nagradni fond je jedanaest punata i dvi bele, pošto se na zadnjoj ruci uzima dodatni punat. Igra se do 41 ili 51 punat. [puki]

Timun Volan na bicikli. [manda]

Topolje Zaseok u kom je prase bilo stonoga. Kad pitaš Topoljane šta su jeli, svi odgovaraju pršuta i jaja. [milano]

Selo (iako Topoljani to ne bi priznali) kod Knina na izvoru Krke, čuveno po tome što je rodno mjesto Momčila Đujića, i njegovog sinovca Idže, čuvenog profesora gimnazije. [vule-polača]

Trike trake Veoma praktična ljetna obuća. Neki od nas su imali sreće da je nikad ne obuju. [sanja]

Toma Davidović Profesor elektrotehnike u srednjoškolskom centru "Bratstvo i Jedinstvo",

poznat kao pasionirani davalac krvi, pa je tako on one učenike koji su organizovano preko srednje škole davali krv, nagrađivao lijepim ocjenama. E, tako sam ja dobio kod njega četvorku, koja mi je poboljšala prosjek. On je vozio nekog prastarog Fiću iz šezdesetih godina, nekakav zastavin prototip. Taj Fićo bio je povod za darovite učenike srednje škole, koji su crtali raznorazne crteže, slike njegovog auta. Te slike (15-20 komada) su tada u proljeće '90 bile izložene na drugom spratu novog srednjoškolskog centra, a na Tomino zadovoljstvo. [đuka]

Kad je (inače jedan istinski genijalac) Nenad Čelebićanin izbjegao cijeli dan u školi i tri testa, prišao Tomi na razrednom satu i rekao lakonski da su mu te noći cijelu noć lajali psi pod prozorom i da on nije mogao spavati pa je produžio spavanje i nije došao u školu. Toma je opravdao izostanak svih 6 sati! Toma je inače praktikovao neobične metode: šetnja gradom je bila zabranjena pa kad te vidi na ulici, pita te jedan predmet, kad ti kaže zdravo, onda dva ili tri. Tako se meni desilo da sam išao sa materom u Robnu Kuću pa kad sam vidio Tomu da ide ulicom, na zaprepaštenje moje matere, skočio sam iza kontejnera za smeće i tu se krio dok nije prošao. Materi sam jedva uspio objasniti šta je u pitanju. [miško]

Todor Todor Kninska rok grupa iz druge polovice osamdesetih. Nastala nakon raspada Krčme kod Đure seljaka. Svirali isključivo

svoju muziku. Poznati hit “Starac” zapažen na hrvatskoj rok sceni. Nakon gitarijade u Splitu izišao intervju u Džuboksu. Članovi su bili: Aco Bjedov- Ćimbre lider grupe, Kmetić- Truba, Milivoj Rimac-Miško, Boban, Nidžo Kukolj. (Molim one koji znaju više detalja da se jave) [bobo]

Dado Došen pjevač, koliko se ja sjećam. [puki]

Treći decembar Dan

oslobođenja Knina 1944. u Drugom svjetskom ratu, dan u kojem je zli okupator protjeran iz Knina (vjerovatno uz silnu podršku čuvene kninske bure). Šalu na stranu, ali bitka zu oslobođenje Knina je trajala 45 dana i bila je jedna od strateških bitka NOV-a u 2. svjetskom ratu (mnogobrojni spomenici oko Knina svjedoče o tom). Poslije rata su pitomci vojnih akademija JNA izučavali strategiju te bitke, koja je bila uvrštena u nastavu već pomenutih škola. Tako je ta bitka bila uvrštena u rang jedne Neretve, Sutjeske, Desanta na Drvar, sremskog fronta itd. Trećeg decembra 1989 tj. na 45 godišnjicu oslobođenja grada priređena je najveća medijska prezentacija Knina. TV Zagreb je tada (to je tada bila praksa kod manje- više svih gradova) na drugom programu priredila gotovo cjelodnevni program (7- 8 sati) o Kninu i okolini. Bilo je tu priloga o privredi, sportu, životu ljudi, društvenim problemima grada itd. Program je vodila Snježana Pokrajac sa jednim voditeljem TV- Zagreba iz Studija, koji je za tu

priliku bio uređen u Domu JNA-a. Mnogi su tada pomislili, da je Knin dobio sopstvenu Televiziju. Od svih tih priloga jedan je bio posebno zanimljiv. TV ekipa je bila u nekom zaseoku kod Ervenika ili u njegovoj okolini. Panorama je bila skoro standardna, krš, kamenjar, neasfaltirani put, bez vodovoda i telefona... Reporteri su tu našli neku staricu pa su je pitali što bi oni mogli da poruče nadležnima u općini, da se nešto učini za taj zaseok. Starica je odgovorila “Pa ništa sinko, pozdravite ih, nek’ su mi oni dobro !” [đuka]

Tošak Tode Simić, vozač u kninskoj “Mlinici” (kasnije Agropreradi). Nadimak dobio po poznatom reprezentativcu Walesa, Johnu Toshaku. Njegovo majstorisanje oko auta nije imalo kraja sve dok nije, da više ne bi imao problema sa pragovima u svome Volkswagenu (žabi), nalio punu betonsku ploču. Ima li to igdje drugo osim u Kninu??? [bolta]

Tripice Varivo napravljeno od govedih ili jagnjećih crijeva. Najbolje tripice prodavale su se u “Slaviji” i strašno su dobro išle uz “Debitovu” bevandu. [bolta]

Tandrljati Raditi nešto na brzinu, nešto bez plana ili bez ideje što će iz tog da ispadne. Na primjer: “Evo sad ću, samo da standrljam ovo”. [đuka]

Trokolica (Troka) Evo jedan sjajan recept za izuzetno pikantnu troku. Potrebno je: jedna šira daska pravokutnog oblika (daska

za guzište, u daljem textu DZG), jedna uža daska za timun (DZT), po mogućnosti otkinuta od zida neke šupe, tri balinjere od kojih dvije manje iste, a jedna veća, i naravno jedna žlica... pardon jedan vijak TVIK-a sa maticom (šeraf, šaraf, vida) kojih ima u izobilju u svakoj kninskoj šupi. Opciono može se dodati i daska za ledište (DZL) sličnih dimenzija kao za guzište. Proces: na jedan kraj DZG nabiju se na obe strane dvije balinjere iste veličine. Na suprotnom kraju izbuši se rupa promjera odgovarajućeg vijka. Ista rupa napravi se i na sred DZT. DZT mora biti bar za dvije šake duža od širine DZG, jer kako bi se drukčije timunarilo. Pošto se DZT stavi sa donje strane DZG, kroz njihove dvije srodne rupe provuče se odozdo TVIK-ov vijak i sa gornje strane se zaveda maticom. Po ukusu dodavati podloške sa donje i gornje strane. Na dno timuna se pomoću nekoliko dodatnih daščica i par brokava (desetke minimum) instalira velika balinjera. Opciono se pod pravim kutom u odnosu na DZG može zakucati i DZL, koja će služiti višestruko, da bi se odmorila leđa vozača i da bi gurač lakše gurao troku. Poslje ovog, proces je završen i troka je spremna da umornim komšijama probija glavu za vrijeme odmora i tišine propisanih kućnim redom. Prijatno. [puki]

Trafika Neki bi za to rekli kiosk, ali za mene je to trafika. Mjesto na kom su se prodavale novine, cigare, upaljači, kurtoni, žvake i ostale sitnice. [boško]

Takulin Naziv za novčanik. [bolta]

Tirjake Naziv za tregere koji su držali hlače. [bolta]

Traveža Dio odjeće nošen sa prednje strane koji je štitio od prljanja. Nosio se u grad, u selo, u polje, na pijacu... Ima je bar jedan džep, gdje su žene stavljale novčanik i uglavnom bijelu maramicu. [opaki]

Teljig Jaram za volove. Izrađen od drveta u obliku velikog latiničnog slova U i stavlja se volovima oko vrata kad vuku kola ili oru. Od ovoga je nastala riječ "Teljižar", a upotrebljavala se za simpatizere velikog latiničnog slova U, kad su komunisti raspirivali bratstvo i jedinstvo, pa se teljižari nisu smjeli nazivati adekvatnim imenom. [mačić]

Trklja Tanko drvo za koje smo vezivali pomidore u bašči ili gra penjač ili kako se već zvao. [opaki]

Tuta Noša. [opaki]

Tiho Džeger iliti Tiho Nonković. Jedna od mlađih legendi kninske ulice. Bio živa enciklopedija Stonesa, a i likom je podsjećao na Džegera. Odatle valjda i nadimak. Legenda kaže da je svojevremeno flomasterom širio usta da bi ih povećao kao Džegerova. Bio je vokal grupa "Drznici" i "The Pass Maters". Bio je sjajan frontmen i super je skidao pokrete svog idola. Bio je i sjajan pjesnik. A bio je i poznat po svom koketiranju

sa drogama. Na primjer, znao je kombinovati patinu i razređivač i time se otrovati. Ukratko, bio je sjajan lik. Bio je, na žalost. Jer, više nije sa nama... Slava mu! [pantagana]

Y

Y kao slovo “u”. Zašto je “y” “u”? Pa kopiramo Zagrepčane sa univerzijade. [puki]

Ybio baju Kada neko nekoga dobro izmlati onda se kaže da je “Ubio baju u njemu”. Inače, najsmješnija upotreba te fraze koju sam čuo, potiče od Sime Žunića jr. koji jednom reče da mu expres lonac ubije baju u hrani. [mićo]

Ynj

1 Bukovički izraz za Ujedinjene Nacije **2** Skraćeno od “u njega” [đolence]

Yjaloviti Riječ ima dva značenja. Prvo je da napraviš nekog neplodnim, tj. da mu odsječeš testise (muda) - uštrojiti. Dok riječ “jaloviti” ima značenje otežati radnju. Npr. kad neko kaže: “Dosta satim, nemoj više da jaloviš to!” [boško]

Yzgređati Riječ korišćena za opis radova u bašti, a obično se odnosi na kapulicu. Možeš da čuješ od nekog da kaže: “Idem da uzgredam kapulicu!”. To bi se moglo prevesti takođe, da središ zemlju gdje planiraš da imaš mladu kapulicu. [radovan]

Ytopiti Prodati obično ukradenu robu. [stevo]

Yditi Mesarski obrađivati zaklano prase. Vrlo važan postupak jer se može desiti ovo: Ko ti je udio prase? Ma pusti, Tode. I lani mi je zajeba pršute, i reko sam da ga ove godine neću zvati, al’ žena navalila, te nemoj tako, te kum nam je, te učinio nam je ono... [zapisničar]

Yjoliti Neobično se umiriti. Najčešće se kaže: “... šta si ujolio ko malo dijete kad se usere.” [zapisničar]

Yže Konop na domaći način, od vune, pošto nije bilo konoplje. [vule-polača]

Yši Najčjuveniji paraziti po osnovnim školama. Ova životinja također je dobro znana pod imenom vaška. Roditelji su ih djeci obično istrebljivali sa praškom za zlatice jer svaki drugi prašak nije baš najbolje djelovao. [boško]

Ypad Ulaz. “Kol’ko upad kod Baće večeras”? (Dok je Ičo radio na vratima) [stevo]

Ydaviti Dosađivati nekome, ubiti osobu od dosade. [stevo]

Yparožiti Shvatiti, razumjeti, upamtiti. [nine]

V

Vrag te nusa, a će si bila sinuće? Bume, bili kod Uroša, slušali Dorse i bacali se. [kninjanin]

Vitasi Porodica svima poznata o kojoj ima toliko toga da je ovdje premalo prostora. [milan]

Vanka Drugi pojam za napolje (od rječi van). Koristi se u smislu "bio sam vanka" tj. vani. [duka]

Vrbnik Selo iznad Knina poznato po osebnim stanovnicima i šarolikim nadimcima istih. Vrbničani su važili k'o prilično problematični, a skoro je bila sramota biti dobar učenik i pristojan momak a usto Vrbničanin. Kavgađije, tučaroši, prznice. Vrbnik se djeli(o) na Ranč i Texas. Prvi je bio nizinski, pitomiji dio, a drugi, vlažniji, brdski i divljiji. Tu su bili crkva, škola, zadruga... Vrbnička

prezimeni: Vukadin, Knežević, Dujaković, Vujatović, Amanović. [miloš]

Vladan Berić (pok.) Jedan od poznatijih šahista u Kninu. Bio je prvak Hrvatske. Jednom prilikom je dolazila neka ruska delegacija u Knin i organizovana je tribina u Domu JNA. Vladan se stalno javljao za riječ. Jedan Rus je pitao domaćina ko je taj čovjek, a ovaj mu je odgovorio "Durak", što na ruskom znači budala. Vladan je to čuo, ali je pomislio da je domaćin rekao "prvak", pa je nastavio: "I to cijele Hrvatske." [đolence]

Vladan je bio odličan strateg i pozicioni igrač i jedan od jačih igrača Hrvatske još u onoj staroj Jugoslaviji. Poznati su njegovi mečevi sa legendarnim Rudolfom Horvatom, popularnim Rudijem, poznatim zagrebačkim šahistom, velikim taktičarem i odličnim

brzopoteznim igračem. Vladan je također igrao dugo i u poslijeratnoj Jugoslaviji. Jedno od njegovih zadnjih republičkih prvenstava bilo je 1980. prvenstvo Hrvatske koje se igralo u Istri. Ne znam tačno gdje, jer tih godina Rabač, Umag, Poreč, Rovinj, Pula su bili česti organizatori brojnih šahovskih manifestacija. Tokom turnira, nakon odigranog kola, u večernjim satima Vladan je često svojim gromkim dinarskim glasom znao zapjevati usred hotela (bez posebne najave) "O sole mio" i druge pjesme na oduševljenje brojnih gostiju, posebno Engleza. Izuzetno simpatičan i veoma zanimljiv kao osoba, Berić će mi ipak ostati u uspomeni po slijedećoj duhovitoj priči. U jednom od kola ja se sretah sa njime. Imao sam bijele figure i krenuh dosta oštro u otvaranju. U jednom momentu nakon što sam odigrao potez, digoh se sa stolice i sjedoh u jednu od fotelja hotelskog predvorja. Kad odnekuda naiđe Vladan, sjede kraj mene i reče: "Igram tamo sa jednim i navalio je na me oštro. Samo ga čekam da odigra g4". "Pa šta ćeš onda" upitah ga ja nakon početnog šoka. "Raspaliću d5 - klasičan udar u centar". "Pa uzme ti pješaka" odogovorim ja. "E onda je gotov jer..." nastavi on i tako mi razvališmo diskusiju jedno pet minuta, on potpuno nesvjestan da razgovara u stvari sa protivnikom, te nakon iscrpne analize (koja je inače strogo zabranjena za vrijeme turnira) ja vidjeh da od moga napada nema ništa, vratih se nazad, vrati se i on malo kasnije, ja odigrah potez i ponudih remi i on

prihvati. Nikad nisam otkrio da li je razlog tome bila njegova pomalo prisutna staračka senilnost ili možda što se previše unio u partiju i uhvatio od početka partije čvrsto rukama za glavu ne gledajući me previše, to je ona koncentracija tipa - "nije me briga s kim igram, koncentriram se samo na partiju". [mičo šiljić]

Veljko Vlahović Osnovna škola u blizini stanice milicije, izgrađena sredinom sedamdesetih godina. U školu su polazili učenici iz Kninskog polja, Vrpolja, Golubića, Strmice i sjevernog djela grada (Sinobadi, Blok 3. Decembar, Biserkova Glavica, TVIK-ove zgrade). Poznat je bio rivalitet sa OŠ "Narodni Heroji" u sportskim disciplinama (fudbalu, košarci). Sredinom osamdesetih je bilo osnovano školsko KUD (kulturno umjetničko društvo). U školskom holu su se tom prilikom okupili učenici, nastavnici, gosti i uzvanice. U protokolu je bilo predviđeno da svi se svi izjasne (demokratski ma jelte!) da li su ZA ili PROTIV osnivanja KUD-a. Skoro svi su bili ZA, tj. 99,999 % ali se tu našao neki "drski" učenik, koji je glasovao PROTIV, što je tadašnjeg direktora Vučka nagnalo da poslije završetka svog govora tog "neodgovornog" lično izbaci sa pomenute manifestacije. Poslije su svi bili zadovoljni uz foklorne igre i kola (ošini po prašini). Od nastavnika bili su poznati Mandić, Hans, itd. [duka]

Vinska Mušica U astronomiji poznata kao prirodni satelit

mamurnih glava. Hemičari opet kažu “da nije nje ne bi bilo fermentacije” jer kao pokvareno stvorenje pokvari sve vrste šećera i to pokvari ga u alkohol. Pokvareni Latini su je zvali Drožefila Melangaster. Drožefile su nama Kninjanima i danas česti gosti, rado nam uđu u orbitu glave, oblete par krugova, a onda opet nestanu u svemiru. [mačić]

Vada Nevaljano čeljade (prevarant, čakulona, lažov, pijanica), izraz koji iskazuje nemjerljiv prezir. [tu neđe]

Vinika Uz murve i koštelić, nezaobilazno voće našeg zavičaja. Poznato kao i sirotinjsko voće, kiselkasto bljutavog ukusa. Špice bile dobre za gađanje iz puca. Najedeš se (zelenih) vinika i napiješ se poslje vode i eto ti proljeva. [pantagana]

Voće kojeg još zovu i džanarike. Bilo ih je masu od Raškovića prema Butižnici. [opaki]

Vrška Predmet opleten od rakite, korišten u ribolovu, tako što se stavljao pod brinu, a riba bi se u istu utjerivala klipom ili štapom sa suprotne strane. [opaki]

Vucbal Termin od kojega nastaje današnja riječ fudbal. Daljim istraživanjem korijena ove riječi vjeruje se da je fudbal kao sport, sa malim izmjenama (umjesto kamenja kao stative danas služe metalne šipke i to što se nekad fudbal igrao iz zadovoljstva, a

danas isključivo zbog para) nastao u selima oko Knina. I zbog gore navedenih nepobitnih argumenata smatram da bi trebalo da se pokrene inicijativa da se sjedište FIFA prebaci iz Ženeve u koljevku fudbala tj. u Knin. [johny]

Vrelo Mjesto sa par kafana sa dobrom janjetinom. [milan]

Odličnom janjetinom. [puki]

Kninsko izletišće. Dobra janjetina, balote, briškula i friški zrak zagarantovani. Sve ostalo je nedostajalo (a nije ni trebalo). [milano]

Vaje Uvijek. [manda]

Vrtić Ja sam se tamo s prijateljicama ljuljala, a vi? [sanja]

Višekruna Gojko Profesor mašinstva u srednjoj školi, takvih dimenzija da ni jednom đaku nije padalo da s njim ulazi u konflikte bilo kakve vrste. Pričalo se i da je nokautirao profesora engleskog jezika, Voju Raškovića i profesora mašinstva Mažibradu. [dolence]

Pomenuti je uglavnom recitovao (prepričavao) gradivo na satovima sjedeći na prvi pogled zamišljen kao Aristotel za stolom i gledajući neki punkt u učionici il’ kroz prozor. Pri tom se u 45-minutnoj nastavi ispisalo do 15 (nekad i više) stranica bilježnice A4 formata. Pošto je G. Višekruna bio rezervni oficir bivše JNA svako odsustvo pomenutog (vojne vježbe i slično) je značilo za

svakog učenika mašinskog smjera regeneraciju ligamenata i mišića lijeve ili desne ruke, ovisno o tom s kojom se rukom piše. [duka]

Vojna lica Knina Svi su ostavili svog traga donoseći sa sobom svoju kulturu i običaje, a najviše preko svoje djece, od koji su neki kao Nenad, Lali, Jonjić, Indić, Kmetić, ostali Knjinjani do kraja života, iako su pomjerali u nove sredine zajedno sa novim očevim epoletama. [nebojša]

Jedan od djece vojnih lica bio je i Bosiljčić Dragan, ne sjećam se kad je i gdje je ispario, ali sam ga zapamtio po ovome. Igralo se lopte na livadi kod bunkera između Zadarske i Ličke pruge, popularnom izletištu Kninjana iz gornjeg djela grada sedamdesetih. Familija Bosiljčić je stanovala kod male pijace, u vojnoj zgradi do pruge. Draganov ćaca je bio zagriženi ribolovac i tom prilikom je sa Šarenih jezera donio kući ogromnog šarana. A mama je razmišljala: "Jebeš šarana kad niko u Kninu ne zna za toliki ulov njenog dragog muža". Izašla je na balkon, četvrti sprat pomenute zgrade odakle se na pola kilometra nazirala pomenuta livada, a na livadi je vjerovatno bio i njen Dragan. U nadi da će je čuti čitav Knin, a možda i sin, viknula je: "Draaganeeee! Dođii kućiiiiii, zakoljii šaranaaaaaa!" [mačić]

Vučari Ljudi bi uvatili vuka i išli od sela do sela da prose. To je bilo popraćeno vučarskim pjesmama. Kad domaćin ne bi dao ništa oni bi zapjevali: "Ova kuća od brvana,

starješina od govana". [vule-polača]

Bila je i poznata televizijska serija istog naslova sa Borisom Dvornikom u glavnoj ulozi koja je snimljena pa romanu Jovana Radulovića, serija je naravno snimljena na Polači. Koliko je filmova snimljeno na Polači, ona nam dođe kao naš Hollywood. [nine]

Koliko se sjećam, snimljen je i film "Vučari Gornje i Donje Polače". Glavnu ulogu je igrao Vuk kojeg je kupila filmska ekipa od Bate Lovca. Bato je Vuka nabavio još dok je bio štene, držao ga je u kavezu kraj svoje gostione "Tri lovca". Mi kao srednjoškolci 1976/1977. godine dok smo išli u TVIK na praksu, stalno smo ga posjećivali jer nam je to bio jedini "zoološki vrt". Kad smo gledali film, plakali smo jer su ubili našeg Vuka, napunili ga slamom, nabili na kolac i sa njim vučarili po Polači. Inače, na Polači je ispala frka zbog ovog filma jer je prikazana svađa između mještana Gornje i Donje Polače, mada se oni nikad nisu svađali. [mačić]

Varenika Mlijeko od krave, ovce, koze. [vule-polača]

Vidro Velika posuda za pranje robe. Urađena je od metala velikih dimenzija, najviše se koristila na selima zbog nedostatka mašina za pranje robe. [radovan]

Verige Metalni lanci koji su zakačeni za krov, a njihova uloga je da drže peku. [radovan]

Varićak Drvena posuda, mjera za žito. Drži cca 12kg. [tu neđe]

Vučije Posuda za donositi vodu sa bunara. Obično su drvene i elipsastog oblika. [tu neđe]

Vašin Naramak ili ono što možemo odjednom ponijeti u rukama (naramak drva - vašin drva). [bolta]

Vantrešelj Kad se magare natovari u sredini samara ostane prazan prostor. I tu se sjednu djeca ili prava kućanica nabaca sitni drva za potpalu i taj prostor se zove vantrešelj. Mada se koristi i kao sinonim “dobićeš u vantrešelj” znači da ti neko prijeti da će te nabubati po ledima. [tu neđe]

Veče Kninjana Društveni fenomen održavan osamdesetih godina prve subote u novembru u hotelu “Jugoslavija” ili “Sava centru”. Izmislili su ga naši Krajišnici u Srbiji koji su davno napustili Knin i Krajinu, da ne zaborave odakle su došli, pjesme, kulturu i običaje. Garnitura Kninskih studenata u Beogradu osamdesetih stalno je gostovala na tim večerima. Za prvi tim nastupali su Gavre, Beko, Mačić, Radnički, Zečina, Mazdin, Pekan, Čosićevac, Vitomir Bežjak, Mrklec, Zdeslav..., imali smo i jaku klupu, uglavnom mlađe, a i jaku žensku ekipu. Trudili smo se da zemljacima figurativno objasnimo da “nema raja bez rodnoga kraja” i bez povratka na stare običaje. Naime, na manifestaciju smo

dolazili strogo taksijem i to Belim Mercedesom, a odlazili kad grane iznad Save novembarsko sunce, puzeći ili četveronoške. Za uvod toliko, nadam se da će se mnogi sjetiti ovog fenomena. [mačić]

Vrteno Drveni predmet na koji se namotavala vuna, ali sada u drugom “agregatnom” stanju. Kasnije se vuna koristila za pletenje vunениh ili suknenih čarapa, koje smo zimi vrlo rado nosili. [opaki]

Visibaba i jaglac Poznato bilje, skupljano za sate biologije. Viče sin mami: “Mama stiglo proljeće”. “Kako znaš?”, pita mama. “Eno visi baba u kupatilu”. [opaki]

Važ, važić Prvo je veliki lonac za iskuvavanje veša, a drugo, važić za kavu, šećer. [opaki]

Z

Zidić i pored njega građale, na dnu stepeništa koje je vodilo od Maka odnosno gimnazije do glavne ulice. Tu su stražarili momcovi osmatrajući djevojčice koje se naveče dokono šetkaju. [puki]

Tradicionalno okupljalište gradske ekipe, i to generacijski. To smo mi muvali svoje buduće cure, a i naši očevi također. [boro]

Zagledačina Proces upoznavanja momka/djevojke sa roditeljima. “Sinoć sam iša’ na zagledačinu” značilo je “Sinoć me je djevojka upoznala sa svojim roditeljima (ili bližim rođacima)”. [đolence]

Zapinjetak ili špinjetak Janjeće prednje noge koje su se na specijalan način provlačile kroz kožu trbuha da bi zatvorile mjesto kuda su vadene iznutrice, nakon što se jagnje stavi na ražanj. Inače najslaniji i najukusniji komad pečenja oko koga je obično vladala otimačina. [bolta]

Zadruga Prodavnica mješovite robe, na selima, u kojoj je bilo svega od igle do lokomotive. [vule-polača]

Zahod Drugim rječima WC ili nužnik. Teško se ova riječ mogla čuti u samom Kninu, ali zato u svim okolnim selima su je ljudi dosta koristili. Zahod je obično bio WC napravljen od dasaka (u obliku kućice). Na sredini te kućice (kad uđeš) je bila oveća rupa gde se vršio posao, čučeci, ako se radi o dužoj nuždi ili stojeći (za muškarce). [boško]

Zbadanje Probadanje u rebrima ili prsima, u košarci ili nogometu recimo, zbadanje laktom. Vrača se skoro tip iz kina, naš čovjek, gledao “Anđelin pepeo”, melodramu. Pitam ga kakav je bio film, a on kaže: “Ma, bio je dobar, samo, zbada po emocijama.” [pantagana]

Zepe Crne, lagane ‘kung fu’ papuče sa gumenim donovima

koje su prvenstveno bile kućna i bolnička obuća naših baba. Onda su se počele nositi u osnovnim školama kao obavezna školska obuća i tako su postale stilsko modno ludilo. Proizvodilo ih “Borovo”. [stevo]

Zid smrti Dugački zid koji je vodio od Loredanovih vrata vertikalno pa sve do Tvrđave (Okrugla Kula, Postaja Posgnaligo). Kad je bio koncert Čorbe na tvrđavi, niko od nas nije ima love pa smo odlučili da se uspentramo uz zid do tvrđave i prošvercemo se kroz Srednji grad do pozornice. Ovaj samoubilački poduhvat se desio poslije 10 uveče nakon konsultacije u Zadarskim vagonima. Popeli smo se u koloni jedan po jedan. Cana je išao prvi jer je bio trijezan. Raja koja je išla cestom na koncert (ko i svi normalni ljudi), se čudila šta ove budaletine rade, jer smo vrištali i cerekali se. Na kraju smo uspjeli doći do Postaje i mjesto gdje je zid završavao je bilo jako opasno jer se trebalo zaskočiti ali srećom niko nije pa’. Vješto smo izbjegli čuvere i stigli na pozornicu totalno napumpani adrenalinom i spremni za bacanje. U ovoj blesavoj ekspediciju su učestvovali: Čoka, Cana, Vučko, Domagoj, Mita, Mišo, Đoko i pisac. Ako sam nekoga zaboravio, mea culpa :-) [stevo]

Zasrati Zajebati stvar. Ili, unerediti se. Na primjer: “Ajme, baš sam zasra juče na testu”. Ili, “Zašto te odjebala riba?”, “Ma pusti me, ja sam zasra... Kad smo bili djeca i jeli sladoled ili čokoladu,

matere su nam, onako musavima znale često reći: “Ajme, obriši se oko usta, šta si se tako zasra...” Ili “De si tako zasra majicu?” Naravno, izraz i za unerediti gaće pri proljevu... [pantagana]

Zvečarka

1 Vrsta opasne zmije koje nikad nije bilo u Kninu.

2 Tvrdim i danas da su ovaj naziv u Knin “donjeli” naši školarci iz Slovenije, Maribora ili oni koji su se sretali sa Švabama na moru. Za “ljude” koji njesu u stanju ni kave platiti, a leže na nuvcima govorili smo da imaju zvečarku u džepu. Ne uvlače ruku u džep da ih ne ujede. Kod nas Kninjana zvečarke su bile rjetki stanovnici džepova, vjerovatno jer smo taki ljudi, pa smo znali reći: “Imam još dva dinara, ajmo ji skršiti!!”

3 Popularni naziv za vrstu kunjaka koji je proizvodila fabrika “Zvečevo” iz Slavonske Požege, često konzumiran po kninskim radnim organizacijama i zamjenjivao Badelov kad su provalili da se u bazenu Badelovog u Zagrebu utopio miš. Na flaši od Zvečarke je pisalo, a piše i danas, da je izrađen od destilata vrhunskih vina, vrhunskih sorti grožđa, pa je obojen prirodnom bojom, što je svakako najveća laž poslje one da je Vuk progutao Crvenkapu i Baku! [mačić]

Zubonja alias Nine Bjedov, skraćeno su ga zvali i “Zub”. Veliki problemdžija i tabadžija, poznat po svakakvim nedjelima i glupostima. Jedna od onih koje će mi ostati u sjećanju. Jedne godine,

u Januaru, skočio u Krku, za neku, ne baš veliku lovu. Kad je izišao iz vode bio je u izmaglici, jer je voda sa njegovog tijela isparavala i odmah se pretvarala u maglu. Svi su bili šokirani kad su ga vidjeli takvog. Da ne bi ispao glup što je to napravio, viknuo je “Još jednom, za svoj gušt!”, zadržao se i skočio ponovo. [dolence]

Nine nije skočio tada u Krku, nego u Brzicu. Ne interesira me šta drugi kažu, ali Nine je jednostavno kninska legenda, bez obzira na svoja djela ili nedjela. Ako je poznat po nedjelima i gluposti, zasto ga onda toliko ljudi gotivi? Iza grube vanjštine se krije veoma interesantna i mudra ličnost sa suludim smislom za humor koja je pekla zanat na kninskim ulicama dok smo mi sisali dude, jeli Čokolino i ljuljali se na ljuljačkama po vrtiću. On je jedan od najviše eksponiranih kninskih zvezdaša. Tip ima preko 500 gostovanja po bivšoj Yu i širom Evrope. Kad god smo dolazili, odnosno šetali po Bg-u, svako bi pitao za ‘Nineta’, uključujući vođe Delija, Grobara pa i Džajić lično. Dosta ljudi se sjeća komedije po Splitu kad je cijela Torcida trčala za njim po Splitu, a zna je sam samcat uletiti u voz pun suparničkih navijača i nalemati desetak ljudi. Nikad nije bio zadržan mržnjom, niti ičem pretjerano lošim. Bio je ‘non konformista’. Furao je neku svoju filozofiju i način života i shvaćao je život kao neku vrstu hedonističke igre u kojoj nema pravila. Starija ekipa se sjeća njegovih komično-satiričnih emisija kod stanice milicije koje su

se zvale “Ninina televizija”. Valjao je takve fore da su se desetine ljudi okupljale da ga gledaju. Zub je inače, prirodno jak ko konjina. Imao je udarac ko Majk Tajson i dobro se tabao, pravim uličnim stilom. Zna ga cijeli grad. Bio je i ostaće dio i duh gradske ekipe za vječnost. [stevo]

Zera/Zeru Malo. “Dajde mi zera cukra, vratiću ću ti čim odem u zadrugu.” [vule-polača]

Zeman Može da znači rano jutro, a takođe ako ti neko kaže: “Zeman ti je ići kući”- misli vrijeme ti je ići. [boško]

Zaujesti se Jako bolan osjećaj kad se koža oko unutarnjih bedara, intimnih mjesta inficira, pa se gadno zacrveni. Obično se zaujede kod trljanja pantalona/veša od kožu kad se znoji ljeti, pa se skupi prljavština ili kad se desi da se mirisni unutarnji veš ne mjenja po par dana. A često se znalo zaujesti pri putovanjima npr. kad se išlo na utakmice u Beograd, itd. [stevo]

Zvjeriti se Gledati u nekoga, kao što zvjeri gledaju u nas. [mačić]

Zanuvetno Tajanstveno, složeno. [tu neđe]

Zelje Vrlo često jelo od blitve ili španjaka, roditelji su nas tješili da ako ga jedemo bićemo jaki ka` Popaj iz crtanog filma. [opaki]

Ž

Željko Vukmirica Profesionalni glumac rodom iz Mokrog Polja. Živio i radio u Zagrebu. Igrao monodramu “Povjest jedne gluposti” u kojoj se na obiman i urnebesno smješan način spominju Knin, Kninjani, Bukovica, Mokro Polje itd. Ako bilo ko ima zvučni ili video zapis tog dramskoga djela (a bio je jednom emitovan na TV) mogli bi se segmenti baciti u Real format za upotrebu na internetu. [puki]

“Kunj” i “must” je iz Mokrog polja, to je u javnost prvi izbacio gore navedeni Željko Vukmirica. Do tada su stanovnici tih krajeva mudro skrivali taj dijalekt. [kninjanin]

Monodrama se zove “Povjest moje Gluposti”, što bitno mjenja stvar. Čovjek je odlično zaključio neke stvari, između ostalog: “Kad neko ima kod kuće psa i mačku, oni se mrže koo... pas i mačka.” [mačić]

Žicanje Jedan od omiljenih sportova na điradi u svrhu skupljanja za kino ili za piće u Trefu (‘70 - ‘80 te). [milan]

Željo Rukometni klub sa sjedištem kod Narodnih Heroja. [milan]

Što je u nogometu bila “Dinara” u rukometu je bio “Željo”. Utakmice pratilo i do 1500 ljudi. Imena je i ovdje nezahvalno nabrajati, ali sjetimo se starijih igrača: Vinka i Karla Grgića, Dule Čolaka, Ž. Vejinovića, Velimira Maričića, Njole Prijića, Jovas, B. Marić... Tuče su ovdje bile češće no kod “Dinare” a glavni rivali Metković i Vodice. Kasnije osnovan i dobar ženski tim. [milano]

Žiconja alias Ognjen Martić. Nadimak objašnjava njegovu glavnu preokupaciju. Kuća mu je bila na jedinstvenom mjestu,

prva kuća sa lijeve strane, ispod Spasa, kad se ulazi u Knin, iz pravca Buline strane. Često je bila poplavljivana. [dolence]

Žlica Kašika, koristila se kao pribor za jelo koje nije moglo da se jede viljuškom. [dolence]

Žaba samarnjača Narodni naziv za kornjaču, jer po logici starijih generacija ova životinja je imala "samar", a ne oklop na leđima. Pa bi se za nekog ko oda poguren isto znalo iz sprdnje reći: "Vidi ga ki žaba samarnjača!". [tu neđe]

Žvaliti se Baciti žvaku, znači ljubiti se. Ali, poljubci su strastveni i duboki, i pomalo slinavi. [stevo]

Žalost te ujela Jedna, po meni, od najboljih kletvi. [stevo]

Željeznica Knin je veliko željezničko čvoriste pa je stoga u Kninu puno, puno pruga. Iste prolaze tačno kroz grad, pa ljudi kad oće da na brzinu odu iz jednog u drugi kraj grada idu "preko pruge", "preko stanice" ili "preko željezničke". [puki]

Žapkar Profesor umjetnosti u Kninskoj Gimnaziji. Blago ekscentričan, često viđan kako odlazi u bespuća Brzice i Krke sam. Pretpostavljalo se da ide da zaljeva kanabis posađen na samo njemu poznatim mjestima. Ipak niko nikad nije potvrdio tačnost ove tvrdnje. Sigurno postoje i razne baze sa njegovih satova ali

mi nije bio profesor pa ne znam, raspitaćemo se. [manda]

Priređivao je projekcije slika starih antičkih iskopina i spomenika u zamračenoj učionici uz reggae-muziku, čovjek zaboravi pri tom 'da je na nastavi. [đuka]

Njegov moto je bio: "Ko zna - zna, a ko ne zna - ima 2." [dolence]

Mjesto Bobis, Žapkar stoji u čošku i pije pivo u tom uleće Žale i počne vikati: "Čije je ovo pivo?" A Žapkar onako lakonski odgovori: "Karlovačko Žale, Karlovačko!" [miško]

Žale Kninski lik rođen negdje šezdesetih. Pominjem ga zbog slučaja kad je na glavu stavio staklenu kuglu s ulične svjetiljke i rekao svima u gradu da mu "donjoćićo s Marsa". Slutim da ima još zasluga. [sanja]

Ulazi Žale na sat matematike kod Idže i kaže: "Druže profesore, čeka Vas Mik Džeger ispred zbornice!" Idžo dgovara: "Dobro, dobro, jeli, Burnać, reci tom majmunu da ću sad doći." [bolta]

Jednom prilikom je na motoru ušao u bilijar-caffe Bačo. Nije mu se sviđao prvi šank, pa se na motoru, povremeno turirajući, provozao do drugog šanka, gdje je ugasio motor i sjeo na barsku stolicu. Kod Pere Granda je najviše volio popiti bevandu, a zatim pojesti času. Govorio je da su mu Perine čaše najslađe. [dolence]

Žarko Radoš (milicioner) Što je Wyatt Earp bio za Divlji Zapad to je nas Žarko bio za Knin sa okolicom. Kad je pokušao da svoju strahovladu proširi i na prostore Bosanskog Grahova zajedno sa Milenkom Zelenbabom, spretni Bosanci su ih za noge objesili na balkon njihovog jedinog hotela. Povijest nam dalje govori da su se nakon toga držali najmanje 40 km od Grahova. [bolta]

Žmire Pored “rata”, omiljena igra iz djetinjstva. Skupila bi se ekipa, krenule bi brojalice kao npr.: “Okoš bokoš prne kokoš, pita Baja kolko tebi treba jaja...” Ko ostane zadnji, žmiri uza zid, ili “pik”, a prije toga tog ko žmiri, neko podbode prstom u leđa uz obavezno: “Šarac komarac, Boc!” I ovaj koji žmiri mora pogoditi kojim je prstom proboden. Obično bi bio prevaren i morao bi brojati do 500, na svaku petu cifru. Onda bi se ostali posakrivali. Što dalje i luđe, to bolje. Onda bi žmirač, po završetku brojanja rekao: “Ko se nije skrio, magarac bio, ko iza pika, triput žmiri, ja polaaaziiiiim!” i krenuo u “spasavanje”. Koga bi uhvatio, dotrča bi do pika i rekao: “Spas za ...” A ko bi pretekao žmirača i dotakao pik prvi, viknuo bi: “Spas za me!”. Ako bi se svi skrivači spasili, žmirač bi žmirio opet, a u suprotnom, žmirio bi onaj ko bi zadnji bio otkriven. [pantagana]

Knin Netizens

Kratke biografije Kninjana from all over the world. Ono sto smo započeli i na neki način dali privilegiju samo Pisačima Rječnika, hoćemo da proširimo i na sve one ljude koji bi htjeli ostaviti par riječi o sebi. Možete poslati i sliku koja ne bi trebala biti šira od 300 pixels. Ako niste vjesti sa obradom slike, pošaljite šta imate, a mi ćemo je sriktati :) Ova sekcija znači počinje sa već navedenim Pisačima...

Miloš alias Miloš Milivojević, New Jersey, USA. Generacija 59/60. Rođen sam u Podinarju u komšijinoj kući, jer je mama taj dan bila kod ovaca, pa kad su je uhvatili trudovi nije uspjela stići do naše kuće. Upisan sam par mjeseci kasnije u knjigu rođenih, a prijatelji me i dan-danas zezaju da se zapravo ne zna koliko imam godina i da sam se ustvari sam upisao. Kad mi je bilo 9, preselili smo kod Preparandije. Usavršio se u svim igrama i sportovima koji su se igrali po Kninu i okolici; pikuće i pale, franjice, stolni nogomet, fliperi, šah, košarka, kuglanje i sve što se igralo za lov. Više vremena

proveo po parkovima i raznim šupama igrajući poker (partneri Ilija Đuran, Škrbe, Čoko, Vitas, Šime, Đujić, Shilton & many more) nego u školi. Kako još uvijek mogu zakucati (na pravi koš, da ne bi bilo zabune!) i imam veliku većinu kose na glavi, ne priznajem da su me godine uhvatile.

Zapisničar alias Čoko Dražen, koji se rodio 1961 godine u Kninu, pa neko vreme živio van njega i onda se opet vratio taman da ne ispadne iz štos. Inače je poznatiji kao stariji brat Boška Čoke, čuvenog basiste koji bi sam trebalo da nešto kaže o sebi. Rano djetinjstvo proveo družeći se sa članovima klana Drpe od kojih je vrlo rano naučio šta sve u životu ne treba raditi, a posebno kako je opasno ići u tuđu vočku. Osim toga je naučio i sve osnovne kartaške igre domaće (briškula i trešet) i strane (poker). Kartaška obuka se plaćala sličicama, žetonima od pivskog čepa i razbijenim nosom. Kasnije kada je shvatio da postoje jos neke stvari u životu približio se gradu gdje je oduvijek i pripadao. Tamo je nastavio sa kockom,

ovaj put za novac. Lokacije su najčešće bile krov JZ-9, grmovi oko Bisinog vinograda i naravno Brzica. Najbolje od grada je dobio kroz KK Knin. Poznat kao čuveni zapisničar na utakmicama, još poznatiji kao uporan i inteligentan ali loš košarkaš, jer mu priroda osim visine nije podarila i ostalo potrebno za basket (brzinu, skok i lijevu ruku). Nakon završetka školovanja radio u GP Dinari, što je priča koja će se dugo pisati. Znali su ga i kao kumića Nikiše Stankovića koji ga je držao na krstu iako je godinu dana mlađi od njega. Krstio se u tridesetoj, jer mu baba (ženina mater) nije htjela nekrsta u kući.

Stevo Stevo Dokic, živi i radi u Ujedinjenom Kraljevstvu. U slobodno vrijeme se smuca okolo u backpackin' stilu, ili predava engleski (TEFL) po nedodijama.

Nine Rodom iz Kninskog Polja-Knin, rođen sada već daleke 1970. kada je Kninom drmao potres (valjda zbog mog rođenja). Živim u Vancouveru, Canada (gdje me iz nekog razloga zovu Najn) i bavim se mašinstvom.

Puki alias Alen Puača. '72 godiste, bavi se crtkarijama i živi sa ženom Sandrom daleko na zapadu, Vancouver B.C.

Boro alias Marić Boris. Široj javnosti poznatiji pod šifrom "Boro". Rođen sam u bolnici u 9. mjesecu 1978 težak 3,750 kg i dužine 51 cm. Trenutno živim u Beogradu (nadam

se ne još dugo), malo radim, malo učim, puno se zabavam...

Milano alias Milan Ožegović, Sidney, Kengurija

Manda Goran Mandinić, Pula, CRO

Dule alias Dušan Govoruša. Onima koji me znaju moji biografski podaci su manje više suvišni, a oni koji me ne znaju ionako nisu puno propustili. Vancouver, Canada

Bolence alias Đorđe Dobrijević, rođen je 1967. godine u staroj bolnici. Živio je u jednoj od četiri željezničke zgrade, a kasnije se preselio u zgradu pored suda. Nije bio neki fudbaler, ali je jednom probacio loptu kroz noge Đuri Stojakoviću, zbog čega ga je isti nazvao Štef, po Štefu Deveriću, poznatom fudbaleru Dinama. Taj nadimak ga je pratio do odlaska u Beograd, gdje se i sada nalazi. Električari ga znaju i kao čovjeka koji je nagovorio Tomu Davidovića da čitav razred električara ode u bolnicu dati krv, pa su dobili slobodan dan, a slika im je izišla u Slobodnoj Dalmaciji. Takođe, poznat je i po tome što je, na prvenstvu srednje škole u košarci, nosio majicu na kojoj je sa prednje strane pisalo "Kristal Zaječar", a sa zadnje strane "Ja 13". Jedinstven slučaj odličnog đaka koji je ispunjavao sve uslove za izbacivanje iz škole.

Boyana Zovem se Bojana, prezivam se Gambiroža, rođena

sam 1980. godine u staroj bolnici :) Više informacija o meni ne možete naći na Internetu, već pisanjem na moj e-mail.

Radnički alias Radomir Knežević. Jedan iz generacije ranih šezdesetih. Tek kad je otišao iz Knina shvatio koliko je bio sretan da se rodi u jednom takvom Gradu. U životu bio ribar, uzgajivač vinograda, novinar, vječiti student, ... , trgovac narančama i umjetnim đubrivom, itd. Sada građevinski inženjer sa stalnim boravkom u Kalahariju (Africa). Voli sve što vole mladi. Ne bi želio da se dopisuje sa nikim, jer se već dopisuje sa kim treba.

Mićo Šiljić, čovjek iz Šiljića (zaseok u Radljevcu). Rođen sam u Zagrebu prije 39 godina. Otac i majka su mi rodом iz Kninske krajine, tako da sam svako ljetno (a ponekad i zimsko) školsko raspustvo tamo dalekih šezdesetih i sedamdesetih i početkom osamdesetih godina provodio u meni nikad zaboravljenom kraju. Živim i radim u Londonu, supruga i ja radimo kao informatičari , imamo jednu kćer od 11.5 godina koja je prava Engleskinja po svemu (naročito po engleskom). Nekada u mladosti moja ljubav je bila šah, imam titulu šahovskog majstora FIDE.

Boško alias Boško Bjegović, rođen u Kninu iste godine kad i Tito umire. Prvih petnaest najboljih godina provodim u Kninu. Da bi nakon rata proveo još neku godinu u Srbiji i konačno

evo u Čikagu. Ničim posebno se ne bavim u životu osim studiranja.

Miško Miško Berić, crvena zgrada kod škole Narodnih Heroja; komšija od "zlatka patka" generacija '68 Duja, Maxe , Pegi, Šaponja, Čađo, predsjednik Černi, pokojni Rista, Samir sa crvenim bx-om, svi košarkaši iz KK knina.

Slada Slađana Nešković. Rođena ljeta Gospodnjeg 1971, osnovnu završila u školi Veljko Vlahović, srednju medicinsku u Bihaću i davne '94 otišla u Kanadu-Ottawa. Radila u par većih bolnica, putovala Kanadom i veći uspjeh doživljela '98 godine kad sam nakon trogodišnjeg traženje našla nekoga ko bi išao s mnom do Montreala - 268 km na bicikli. Toronto mi je grad gdje mi je ostala duša. 1999. spakovala stvari i zaputila se preko bare ali ovaj put s druge strane i došla u Australiju - Perth. Radim kao Registrovana medicinska sestra odbranila po treći put svoju diplomu na Curtin University-Perth i specijalizirala se u ortopediji. Srećno i zadovoljno živim s ostalim članovima porodice Nešković.

Mačić Makiki, Maaca, Mujs, Šsić, eMKaIi - i šta ti ja znam kako me sve ne zovu... Bliži predak Isidore i Theodore, suprug Dragane i bliži potomak ćaće iz Oćestova i matere iz Srba. Uspješno pokupijo sve vrline bukovačkih manitaša i ličkih bena, sve miksao i okreno kako treba. Rodijo se šezdesetprve, zajedno sa Radničkim kao "stariji" brat blizanac, na carski rez, vrlo

brzo predao carstvo i otišao u ladne vode Krke, Butižnice, Raljevca i bistre nam Orašnice, vatati ribu – naruke. Nakon idile u kući svjeća, dolazi u velegrad nebili još štogod naučijo, međutim odma ga vrbuju Tiiitini pijoniri za zatvaranje Orašca, Zone Zamfirove, Zagubice, Skadarlije, Domovine, Posljednje šanse, Lipovičke noći... Kršeći i po dvije boračke pemzije mjesečno, svaća da je kraj blizu i vraća se u Knjinj. Tada mu, zbog starosti, ističe i režimska karta. 1990.godine sjeo u svoju "Plavušu" (Reno 4) i donio mami Zori sa Krčića letak bačen iz avijona na kojem nas pozivaju da predamo oružje. Mama je samo rekla: Ka ustaše četresprve! Odma je shvatio da ribe bolje idu na besane noći i kalijev hipoklorit, nego na Nobelove preparate. Rešio je da ne ide u tuđe zemlje, da ne zajebe Muju: Kad je Mujo doša kući iz inostranstva i reka: "Sram vas bilo, ja 3 godine u Njemačkoj, a niko dinara da mi pošalje!" Danas ima BeHa pasoš kao i Usamljeni Miladin. SUP BL ga vodi pod konspirativnim imenom ZZK. Ko oće moremo se sresti u finalu kupa.

Milan Milan Letunica, Sidney Kengurija

Miće alias Miroslav Stanković. Rođen u Staroj bolnici 1964, živio u žutoj zgradi do 10-e godine, a kasnije u Bloku III decembar (rimski 3). Mama i Baka su ga uvijek zvale Moj Miće. Željka, naša Jelena i Miće su se 1997 skrasili u Londonu, Ontario (sve manje ličim na Komandanta Marka, a sve više na Blafa). Brate,

dosta je bilo seoba za ovaj život. Inače se u slobodno vrijeme bavio franjicama, autićima, kulama, žmirama i strujama, ko-manje, Brzicom, tamburicama, fliperima, tvrđavom, radio-amaterizmom, strujom i zadnjih 10-ak godina kompjuterima.

Rašo alias Ognjen Rašuo. Rođen u staroj bolnici (davne 76), živio preko puta kina, jeo burek kod Gege, u životu je 2 puta izašao iz Knina (i to na eskurzije) sad je u belom gradu i pakušava zapaliti do kengurije, i taaaako....

Đuka alias Miodrag Đurić, Njemačka. Živim u Tuebingen-u, Njemačka, rođen 1971 ovdje se bavim studijem hemije i potajno pisanjem poezije ali ne onakve od "Jaguara" Manojlovića i eto u slobodno vreme pokušavam da se sjetim starih kninskih dogodovština za Kninleksington.

Borko alias Borko Crnogorac, Crna Gora. (pa samo ime kaže)

Opaki alias Opačić Duško, Golubić, Knin, IRC-dule24knn. Iz mjesta koje je širom svijeta (a i šire) poznato po kapulici kao što je Detroit poznat po autima.

Skorup alias Višekruna Predrag oliti Labud a može i Pegi, Las Vegas, USA

Bolta alias Nenad Bolta, Acron, Ohio, USA, '65 godište. Nakon pojave Kasparova ostavio šah, nakon pojave Savičevića ostavio

nogomet, a završio za bravara jer je mislio da samo bravari mogu biti na čelu neke države.

Pero alias Petar Vještica iliti Pero Grand, rođen daleke '66. Najstariji sin u porodici Ilije Vještice poznatog "Čistača" odijela, kojeg smo mi zvali od milja "Ičo Fleka". Nakon "Granda", provodim skoro tri godine u Tivtu, Montenegro i napokon se skrašavam sa svojom familijom u dalekoj "Obećanoj" zemlji. Trenutno sam na adresi Richmond, Virginia. Tko želi da malo časkamo tu sam.

Sanja alias Sanja Šegan, Toronto, Canada. "A oću li ja sad postati slavna?"

Mišo Miloš Jerković Vancouver BC republika !

Nives alias Nina Kovačević, rođena davne 1964. Djetinjstvo provela ispod Bulne Strane. Još uvijek se prtljam po školama radi mladalačkih iluzija, bakćem se sa kukuruznom DNA na Aristotelovom faxu. Nakon dvije godine "bajkovitog" ostrva sa palmama iliti Krita, prešli smo na Solunski Front (D.D. i ja).

Kninjanin bivši (samo ime sve kaže :)

Vladan Vuković Vladan (generacija 1961). Živio u Cetini, Golubiću i Kninu, na Muncirijama (u rječniku stoji manje korišten naziv Gradić Pejton) pa u Zgradi solidarnosti. Osnovnu i srednju

školu završio u Kninu. Završio elektrotehniku u Beogradu, živi i radi u Elektroprivredi Srbije (Elektroistok), oženjen, dvoje muške djece.

Morlak Morlak je naziv za stanovnika Sjeverne Dalmacije. Tako su nas nazivali Mlečani. Inače, ja sam ti rođen u kninskoj bolnici, 1972. Benkovčanin.

Nebojša Što bi rekli na nekom konkursu za posao, ja sam Nebojša Kresović, iz Bloka III Decembar, u kojem se proveo sve svoje mirne dane i sretno djetinstvo do neke škole u Zagrebu. U mladosti vrlo nestašan, (zapalio željezničku stanicu u Očestovu-pržeci kukuruze, do paljenja Bisnjevog vinograda), odrastanja uz izviđače, 10-tak godina u radio-klubu, igranja šaha sa Vladanom i Nikšom, i neke moje profesije-pravničke, koju sam zbilja životno ganjao, i dobro odigrao, do odlaska u novu zemlju. Inače su me Vaso-Bluz i neki ostali nazvali "Freak", što je tada bio kompliment. Imam mnogo priča, koje bi možda mogle popuniti naše stranice, mada se ponekad bojim da to stavim, jer šta bi reko pok. M. Selimović: "pamćenje nije pouzdan svjedok".

Vule-Polača alias Željko Vučković, rođen u Kninu ('57), rodnom iz Polače, živio malo u Polači malo u Kninu, otiš'o u Kanadu ('76), i ost'o u Kanadi. Ali mu je srce ostalo u Polači i Kninu.

Dado alias Dalibor Zrnić i bivši sam novinar bivšeg radio i TV

Knin. Životarim u Čikagu. U stvari i nisam iz Drniša nego iz Kričaka. Dakle, nije anatema bila samo između Drniša i Knina, već i u lokalnu.

Đuro Gegalo Rodio sam se u Vrbniku i to u Kršima zaseoka Vujatovića. Rođen dakle, ne svojom voljom, i to tačno pred svetog Đurđa, pa mi u slavu ovog svetitelja tako dadoše i ime. Cjelog života ipak su me uvijek zvali Đuro. Pošto je pleme Vujatovića vrlo veliko, preko sto kuća, to smo se razlikovali po nadimcima. Tako je eto i moja porodica poznata po nadimku "Gegalo". Završio sam gimnaziju u Kninu davne 1957., a zatim Elektrotehnički fakultet u Beogradu. Sada živim u Nišu. Stevan Dujaković - Suljo i Momčilo Đujić su mi bili rođaci, tako da nisam baš sasvim tikva bez korjena.

Caca Rođena sam i odrasla u Kninu. Trenutno živim u Frankfurtu. Moj posao je vezan za putovanja pa i privatno svaki slobodan trenutak koristim da nekud zbrišem.

Branislav Branislav Vujinović, Jove Miodragovića 11, Knin

Patrick Patrick Radiša. Pripadnik generacije 72, rođen u Francuskoj gde trenutno živi, porijeklom iz Vrlike gde je i stanovao za vreme boravka u Krajini. Unio malo evropskog duha na ulice Knina kao i humorističke afere zajedno sa životnim prijateljem Borom

Vješticom i ostalom ekipom, kojima su česte mete bile delikatne ličnosti grada Knina: Stevović (JAN RAŠ), Čimo i ostali. Redovno remetio javni mir s friziranim stojadinom sa splitskim tablicama i prkosio patrolnim kolima milicije kojima je uvijek uspješno bježao. Veliki ljubitelj Hard Rock-a čak je bio član grupe u Vrlici zvana ĐED I MEDED, skidali su Čorbu, Bijelo Dugme itd. Nastala uoči rata i nažalost sa prvim talasima nacionalizma su se raspali zbog mješane nacionalne pripadnosti pojedinaca u grupi. Grupa je ostala anonimna za Cetinsku Krajinu i Knin. San o gitarijadi u Zaječaru nikad nije ostvaren. Danas mirno živi na Sjeveru Francuske gdje se bavi se informatikom, security i Tae kwon do!

Zdravo, ja sam **Pantagana** :) Šalim se, to mi je samo nick. Inače se zovem drugačije. Rođen u Kninu, davne 1975. godine. Na dan kad se polazilo u školu. Pa sam sedam godina kasnije, u prvi razred pošao sa "knap" toliko godina u "Veljka Vlahovića". Iz donjeg dijela grada. A onda, kad sam se u petom razredu preselio kod Sale izvidjača, u zgradu gdje je bio urar Kaliger, prebacio sam se u Narodne Heroje. Zbog ruskog jezika. Jebiga. I tako... :)

Svi podaci u ovim bilješkama nisu relevantni, pošto je nekima istekao rok trajanja. Ne Pisačima, nego podacima.

fade out...

Kad književni kritičar ocjenjuje knjigu nekoga velikog pisca uvijek se kaže da je bitna i za razumjevanje “kako je živio narod u to vrijeme u tom mjestu”. To je naravno uvijek sekundarno, primarno ostaje ono o čemu je zapravo knjiga, o zločinu i kazni, o građenju ili rušenju mostova, hrabrim majkama, nekoj polubraći ili pronađenoj vjeri. Takve knjige pišu veliki nadareni pisci, kod kojih je svaka rečenica doživljaj za sebe.

Nasuprot njima i takvim knjigama stoje Pisači i Kninski Rječnik. Pisači, ki manuelni radnici, banderaši, “Flinstone” zapisivači i Rječnik kao zapisnik gdje sekundarno postaje primarno, gdje nema ni niti vodilje, ni struje toka svijesti, osim ako nije izazvan sinoćnom brijačinom... Ma i sama riječ Rječnik previše je plemenita da se uz nju veže ova mularija pored npr. Pavića ili Vujaklije. Do prije samo nekoliko godina ovakva stvar ne bi ni postojala. Ko bi lud trošio vrijeme, pare, papir i olovo na ordinarno baljezganje i čakulanje.

E, al onda je nastao zaokret, twist iliti u-turn. Pojavio se internet. Ljudi su se sjetili da bi mogli zapisati svašta šta im padne na pamet, koliko kod to trivijalno zvučalo. Jer, nije tražilo kruva jesti. Tako je nastao Kninski Rječnik daleke 1998. godine. Da bi se znalo koji to period Pisači zapravo opisuju, priloška oznaka vremena je dodata u naslov. Trivijalnost lokalnog karaktera je dobila formu rječnika, ilustrovanu, kako drukčije, nego kartama za najtrivijalniju zabavu - briškulu. Ali život plete mrežu bolje nego Spiderman, vjerovatno samo u Kninu i vjerovatno samo u gostioni kod Ožegovića svaka karta nije bila samo komad papira nego živ čovjek, imenom, prezimenom a najbolje nadimkom. Karte postaju ljudi, mjesta, događaji, riječi i peškaju se jedna po jedna sve do ultime. A na ultimi uvijek aš dinari, koga još zovemo i Dinarac. I tako je krug zatvoren. Dinara stoji gdje je i bila, bura brije ka i prije, kamen rađa u izobilju, Dal Negro 40 Triestine i dalje se najljepše pazare na izvoru, u Trstu, cirka 5 eura.

Vječnost se mjeri trenutkom a ne vjekovima.

Bar za male ljude.

“Takav “spleen” kakav u Rječniku
projeva imali su valjda još samo
Sarajevo, Mostar, Beograd u određenoj
meri i... eto ne mogu da se setim
još nekog grada. Tako da je sve to, i grad
i ljudi koji o njemu onako kazuju
za mene pravo otkriće. Sve kao iz
zezanja i opuštenog čavrljanja, sve kao
olako i bez mnogo razmišljanja pisano, i
povrh svega različiti ljudi, različiti
životi i sećanja - a tako čvrsti i homogen
rezultat. Kao da je neki dobar
pisac izmislio čitavo mesto, sve likove i
njihove uspomene, pa njegov duh,
upleten u pozadinu, usklađuje boje svega
što je rečima naslikano.
To je pravo malo čudo.”

“Ne plači, to mogu i ja”

